

VAŽNOST BoŽJE LIČNOSTI ZA TEMELJE NAŠE VJERE

(KELOGOVA KRIZA I OTPAD OD VJERE)

Naziv djela:

Važnost Božje ličnosti za temelje naše vjere
(Kelogova kriza i otpad od vjere)

Prevodilac i priređivač:

Pavle Simović

Naslov originalnog adaptiranog djela:

The Forgotten Pillar
Rediscovering Adventist Identity

Autori:

Michael Presečan | Marjan Gerguri

Izdavač:

Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Štampa:

„Donat Graf“ – Beograd

Napomena Izdavača:

Ova knjiga štampa se isključivo u nekomercijalne svrhe

SADRŽAJ

UVOD	5
1. TEMELJ NAŠE VJERE	9
1. KELOGOVA KRIZA: SAŽETAK PREPISKE	17
2. FUNDAMENTALNI PRINCIPI	35
4. ISTORIJSKI KONTEKST	37
5. REVIZIJA „ŽIVOG HRAMA“	38
6. TEORIJE KRPLJENJA	40
7. ISPITIVANJE TESTA	49
8. AUTORITET OSNOVNIH PRINCIPA	52
9. KONSTRUKTIVNA KRITIKA	55
10. PRAVO RJEŠENJE	61
11. DŽON N. LOFBOROV: DA LI JE BOG OSOBA?	62
12. DŽEJMS S. VAJT: BOŽJA LIČNOST	68
13. NEBESKA STVARNOST	76
14. BOG SUBOTE NASUPROT BOGU NEDJELJE	78
15. ADVENTISTIČKI PIONIRI I DOKTRINA O TROJSTVU	82
16. DR KELOG I DOKTRINA O TROJSTVU	90
17. DR KELOG I PANTEIZAM	96
18. ODGOVOR NA KELOGOVA TRINITARNA OSJEĆANJA	100
19. DR KELOG I SPISI ELEN VAJT	102
20. SJEĆANJE NA POČETAK	105
21. NEBESKI TRIO	110
22. ELEN VAJT O OSJEĆAJU VILIJAMA BORDMANA	114
23. ELEN VAJT I MATEJ 28:19	119
24. DNO PROBLEMA	122
25. PROREČENO VELIKO OTPADNIŠTVO	129
26. BUDUĆNOST OSNOVNIH PRINCIPA	133
27. POSTAVLJANJE POGREŠNIH OSNOVNIH PRINCIPA	135
28. KORACI DO OMEGE	137
29. KORACI DO OTPADNIŠTVA	145

30. PROROČKI POZIV NA OBNOVU STARIH STUBOVA	150
31. PRISJEĆAJUĆI SE NJEGOVOG UČENJA U NAŠOJ PROŠLOJ ISTORIJI	154
32. POSLEDNJI POZIV	160
DODATAK I – OSNOVNI PRINCIPI IZ 1889.	164
DODATAK II – NEAUTORIZOVANI IZVJEŠTAJI U SPISIMA ELEN VAJT	170

UVOD

Ova knjiga ima za ispuniti tri cilja. Prvi cilj je oživjeti stari stub vjere „ličnosti Boga“. Drugi cilj je obnoviti povjerenje u spise Duha proroštva, i treći cilj je obnoviti originalni Adventistički identitet.

Prije 22. oktobra 1844. godine, postojao je veliki broj Adventista koji su iščekivali Hristov povratak na nebeskim oblacima. Bio je to veliki pokret ljudi koji su čekali Hristov dolazak po drugi put. Kako je drugi listopad prošao bez Hristovog pojavljivanja nastalo je veliko razočaranje i velika većina Adventista je napustilo pokret, prezirući taj pokret i prezirući proročanstva, Bibliju, i naposletku samoga Boga. Ostalo je malen broj poniznih vjernika, koji su nedvojbeno bili sigurni da je Bog vodio ovaj pokret. Znali su da ih je Bog obasjao svjetлом Istine i njihova srca su je željno primila. Ali u očima svijeta oni su bili samo demonstrirani fanatici i sanjari. Ovo veliko razočaranje može se uporediti s onim koje su doživjeli Isusovi učenici nakon što su vidjeli njihovog Gospoda kada je bio razapet i položen u grob. Učenici su se nadali „da je on onaj koji ima otkupiti Izraela.“ Ipak, u baš takvom stanju vlastitog očaja, i razočaranja, bili su najpodobniji primiti silu Evandelja s kojom su osvojili cijeli svijet. Susreli su se s uskrsnim Hristom i kasnije primili Njegovog Duha. To isto iskustvo, je iskustvo adventističkih pionira. Bila je to mala grupa ljudi, gorko razočaranih, koji su tražili Gospoda svim svojim srcem i koji su Ga primili u sili i u Istini. Istine koje je Bog otkrio tokom ovog dragocjenog kriznog vremena čine temelj vjere Adventista sedmog dana. Ove istine su bile testirane od strane svih zavodljivih, varljivih teorija u svijetu, od strane onih koji su prezirali ovu malu skupinu, no te velike istine su prevladale. U vrijeme najveće potrebe, Isus je dao svoje svjedočanstvo podižući djevojku, najslabiju od slabih, da potvrди sve Svoje istine. Elen Vajt nije bila izvor tih istina, već je bila podrška braći koja su tražila tu istinu u Pismu. Bog je koristio Elen Vajt kako bi ih uputio na Pismo i kako bi potvrdio njihovo proučavanje. U konačnici, rezultat pionirskog proučavanja bio je čvrsti temelj vjere koji stoji do kraja svijeta.

Da li bih vas iznenadila tvrdnja da se temelji vjere Adventista sedmog dana, koji su postavljeni na početku našeg rada, razlikuju u velikoj mjeri od onoga što je trenutno vjerujemo? Danas, nakon skoro dva stoljeća, sa divljenjem gledamo iskustava naših pionira; ali od tada je adventistička crkva

bila podložna nekoliko novih pokreta. Od tada, Crkva je doživjela mnoge promjene, uključujući promjene u učenju. Neki tvrde da su te promjene dobre i progresivne; drugi pak tvrde da su destruktivne i varljive. Sve u svemu, davanje pažnje na izvorni adventizam danas pokreće veliku polemiku o adventističkom identitetu. Osobno smo u ovoj kontroverzi već više od 6 godina i uvjereni smo da će ona sve više jačati, nažalost često s tužnim posljedicama. Mnogi ljudi s obje strane ove kontroverze na jedan ili drugi način odbacuju Duh proroštva. Neki su potpuno napustili adventističku crkvu. Adventistički identitet je ili izgubljen ili drastično promijenjen od prvobitnog i izvornog.

Trenutno smo svjedoci rešetanja crkve Adventista sedmog dana, koja prolazi kroz jedan val krize za drugim. Mnogi gube svoju vjeru i svoj adventistički identitet. Ali vjerujemo u rješenje koje je Gospod, u svojoj milosti, već od prije dao. Rješenje se može pronaći u povijesti pokreta Adventista sedmog dana.

„U razmatranju naše prošlosti, nakon što smo prošli svaki korak naprijed prema sadašnjem stanju, mogu reći: Hvala Bogu! Dok vidim što je Gospodin učinio, ispunjena sam divljenjem i sa povjerenjem u Hrista kao vođu. Ne moramo se bojati za budućnost, osim ako zaboravimo kako nas je Gospod vodio i Njegovo učenje u našoj prošlosti.“ {EGW, LS 196.2; 1915}

Ne moramo se bojati! Ovo je čvrsto obećanje – iako uslovno. Moramo se **prisjetiti** kako nas je Gospod vodio i **Njegovog učenja u našoj prošloj istoriji**. Kada pogledamo što nas je Gospod naučio u našoj prošloj istoriji, ostajemo iznenađeni kad vidimo koliko su se stvari promijenile. Promjena je trajala kroz niz godina i mnogo kriza. Za prosuđivanje ovih promjena u doktrini, bilo da su one dobre i progresivne ili loše i destruktivne, prosuđivanje se mora donijeti na osnovi našeg povijesnog nasleđa, kao što je Gospod jasno vodio svoju crkvu.

U ovom trenutku iznijeli bi jednu hrabru tvrdnju koja bi vas trebala zadržati da pročitate ovu knjigu od korica do korica. Podstaknuti savjetima Elen Vajt da preispitamo našu povijest, zaključili smo da smo zaboravili jedan ključni stup naše vjere, koji je bio glavni predmet Kelogove kontroverze – ličnost Boga. Jedna od najvećih kriza koje je adventistička crkva ikada imala u vrijeme živog proroka bila je Kelogova kriza. Iz te krize mnoge druge krize danas nalaze svoje korijene. U tom svjetlu, tema o ličnosti Boga ključna

je u našem današnjem vremenu.

Sestra Vajt je napisala doktoru Kelogu da je ličnost Boga i ličnost Hri-
sta je bio stup naše vjere jednake važnosti sa učenjem o svetištu:

*„Oni koji žele ukloniti stare orientire, ne drže se čvrsto; ne pamte o-
nako kako su primili i čuli. Oni koji pokušavaju uvesti teorije koje bi uklonile
stupove naše vjere po pitanju svetilišta ili po pitanju ličnosti Boga ili Hrista,
rade kao slijepi ljudi. Trude se unijeti nesigurnosti i uputiti Božji narod na
pogrešan put.“* {EGW, Ms62-1905.14; 1905}

Danas, doktrina o ličnosti Boga dobiva jako malo na pažnji, iako je ona presudan element u razumijevanju naših osnovnih adventističkih doktrina poput doktrine o Trojstvu, doktrina o svetilištu, 1844 i mnogih drugih doktrina koje su vezane za razumijevanje Nebeskih stvarnosti.

Doktrina o ličnosti Boga je bila stub naše vjere. Danas je ona skoro pa zaboravljena. Željeli bi smo predložiti jedno moguće objašnjenje zašto. Jedno od objašnjenja je evolucija engleskog jezika. Ličnost Boga, odnosno na engleskom „personality of God“, je pojam kojeg su Elen Vajt i pioniri korištili tokom devetnaestog i početkom dvadesetog vijeka. Što znači „the personality of God“ – „ličnost Boga“? Opšte razumijevanje engleske riječi „personality“ se izmijenilo tokom godina. Današnje opšte značenje riječi ‘personality’ se razumije kao „karakteristični skup ponašanja, spoznaja i emocionalnih obrazaca“¹, no u devetnaestom vijeku i početkom dvadesetog vijeka značenje je bilo definisano kao „kvalitet ili stanje koja nekog čini osobom“²³. Navedenu definiciju čitamo kao primarnu definiciju riječi ‘personality’ iz uglednog Merriam-Webster rječnika⁴. Kada su sestra Vajt i naši pioniri govorili i pisali o ličnosti Boga, referisali su se na *kvalitet ili stanje koja Boga*

¹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Personality>

² Merriam-Webster Dictionary, - ‘personality’ - “the quality or state of being a person”

³ Hunter Robert, The American encyclopaedic dictionary, ‘personality’ - “the quality or state of being personal”; Spomenuti rječnik je bio u posjedu Ellen White (vidi EGW Private and Office Libraries)

⁴ Merriam-Webster Dictionary tvrdi kako prva definicija upotrebice riječi ‘personality’ je iz petnaestog vijeka kao “the quality or state of being a person” (kvaliteta ili stanje koja nekog čini osobom).

čini osobom. Drugim riječima, bavili su se pitanjem „da li je Bog osoba“ i „što je to što Ga čini osobom“ ili „koji je to kvalitet, ili stanje, koje Boga čini osobom?“ Pokušajte se sjetiti kada ste zadnji put imali Biblijsko proučavanje nad pitanjem „da li je Bog osoba?“ Razmislite, kako možete potvrditi i dokazati iz Božje svete Riječi da je Bog osoba. Razmislite. To je važno pitanje. Na osnovi tog pitanja počiva naše viđenje Boga i naš odnos s njime. Pitanje ličnosti Boga je temeljno pitanje istinske duhovnosti. Istinska duhovnost je bazirana na ličnom odnosu sa Bogom. Ni jedan odnos, bilo kakve vrste, ne može se formirati sa nikim, ukoliko on ili ona nije osoba. Možda si nikada ni niste postavili to pitanje jer nikada niste osjetili potrebu preispitati stajalište da li je Bog osoba, i što je to (kvaliteta ili stanje) što Boga čini osobom. Ili, možda ste se susprezali od takvih pitanja jer smatrate da je to misterij kojeg Bog nije naumio obznaniti. Možda će vas iznenaditi činjenica da je Bog dao jasan i definiran odgovor u Njegovoj svetoj Riječi na pitanje „koji je kvalitet ili stanje koja Boga čini osobom“. Još više je zapanjujuće da je Bog adventističkim pionirima, uključujući Elen Vajt, dao jasno svjetlo vezano za ovu temu, te da su tu doktrinu smatrali stubom vjere, kao dijelom temelja vjere Adventista sedmog dana. Kada se doktrina o ličnosti Boga ispravno razumije u njezinom istorijskom kontekstu, tada stari poznati citati svjetle u novom svjetlu te razotkrivaju nove pokazatelje i dokaze koji razrješavaju naše trenutne krize i utvrđivanju nas u razumijevanju naše istorije i našeg nasleđa.

Suština Kelogove krize bila je oko razumijevanja ličnosti Boga. Veoma je važno razmotriti Kelogovu krizu kroz razumijevanje riječi ‘ličnost’ (eng. *personality*) onog vremena, kao *kvalitet ili stanje koja Boga čini osobom*. S tom definicijom na umu, Kelogova kriza dolazi pod jasnije svjetlo, i razotkrivaju nam se novi dokazi o ovoj velikoj kontroverzi, koja je od iznimne važnosti za nas danas. U svjetlu tih pokazatelja, vidimo kako nas je Bog vodio u prošlosti, te takođe vidimo njihovu važnost za nas danas, kako ne bismo bili izrešetani od strane raznih zavodljivih ideja današnjice. Kada je sestra Vajt pokazivala doktoru Kelogu na važnost doktrine o ličnosti Boga, ona je time i nama danas pokazala važnost te doktrine, toliko važno da je ona *sve nama kao narodu*.

[Pišući dr. Kelogu] „Nije ti definitivno jasno u **vezi ličnosti Boga**, što je **sve nama kao narodu**. Ti si praktično uništio samog Gospoda Boga.“ {EGW,

Lt300-1903.7; 1903}

Ovo proučavanje o ličnosti Boga će podstaknuti mnoga nova i teška pitanja. Ne obećavamo odgovore na sva pitanja, i možda neki naši odgovori neće biti zadovoljavajući, ali se nadamo, i molimo se da će ova knjiga ispuniti tri prvobitna cilja zadanih na početku ovog uвода. Kroz oživljavanje doktrine o ličnosti Boga, vjerujemo će vaše pouzdanje u dar Duha Proroštva ojačati, te će te to rezultirati u dubljem ukorjenjivanju u adventističku poruku – u kojoj pronalazimo svoj identitet – čineći vas vjernijim Adventistom sedmoga dana. Ono najvažnije, želimo da postanete svjesniji Boga kao vašeg ličnog Boga. To će zasigurno ojačati i utemeljiti vaš odnos s Njime.

Odgovore o ličnosti Boga pronalazimo u Kelogovoј krizi, gdje je sestra Vajt dala najjasnije svjetlo u pogledu ličnosti Boga. U nastavku čitamo cijelo deseto poglavlje knjige pod nazivom „*Svjedočanstva za Crkvu koja sadrže pisma ljekarima i propovjednicima s uputama Adventistima sedmog dana*“.
Navedeno poglavlje nosi naslov „Temelji naše vjere“, gdje sestra Vajt daje duboki uvid u istorijat Kelogove krize. Ono daje istorijski pregled istina koje je Bog dao kao temelj naše vjere i u tim istinama nalazimo svoj identitet adventista sedmog dana – koji čuvaju zapovjeti Božje i imaju vjeru Isusovu.

1. TEMELJ NAŠE VJERE

„*Gospod će podariti novu, životnu silu u svoj rad kada ljudski podnici poslušaju zapovijed da izađu i nagovijeste istinu. Onaj koji je objavio da će Njegova istina zauvijek sjajiti, objaviće tu istinu kroz vjerne glasnike, koji će zatrubiti pouzdan zvuk. Istina će biti kritikovana, prezrena i ismijavana; ali što će se bolje provjeravati i testirati, snažnije će svijetliti.*“ {EGW, SpTB02 51.1; 1904}

„*Kao narod moramo čvrsto stajati na platformi vječne istine koja je izdržala test i probu. Moramo se držati sigurnih stubova naše vjere. Principi istine, koje nam je Bog objavio, je naš jedini istiniti temelj. Oni su nas učinili onim što jesmo. Protok vremena nije umanjio njihovu vrijednost. Stalni je napor neprijatelja da ukloni ove istine sa njihovog mesta, i umjesto njih postavi lažne teorije. On će unijeti sve što je u mogućnosti kako bi ostvari svoje varljive dizajne. No, Gospod će podići ljudi oštroumnog*

rasuđivanja, koji će ovim istinama dati njihovo pravo mjesto u Božjem planu.“ {EGW, SpTB02 51.2; 1904}

„Bila sam upućena od strane Nebeskog glasnika da su neka rasuđivanja u knjizi ‘Živi Hram’ netačna i da će ta razmišljanja odvesti u zabludu umove onih koji nisu čvrsto utemeljeni na temeljnim principima sadašnje istine. Ona uvode ono što je ništa više nego obična nagađanja vezano za ličnost Boga i gdje je Njegova prisutnost. Niko na ovoj zemlji nema pravo nagađati o tom pitanju. Što se više o tim izmišljenim teorijama raspravlja, manje ljudi će znati o Bogu i istinama koje posvećuje dušu.“ {EGW, SpTB02 51.3; 1904}

„Jedan za drugim dolaze k meni, tražeći me da objasnim stajališta u knjizi ‘Živi Hram’. Odgovaram: ‘Oni su neobjašnjivi’. Izraženi sentimenti ne daju istinsko znanje o Bogu. Kroz cijelu knjigu su odlomci Svetog Pisma. Pismo je korišteno na takav način da se zabludu prikaže kao istinu. Pogrešne teorije su prikazane na tako ugodan način da, ukoliko se ne bude oprezan, mnogi će biti zavedeni.“ {EGW SpTB02 52.1; 1904}

„Mi ne trebamo misticizam koji je u toj knjizi. Oni koji zagovaraju ove zablude uskoro će se naći u poziciji gdje će neprijatelj moći razgovarati s njima i odvesti ih od Boga. Predstavljeno mi je da je pisac ove knjige na pogrešnoj stazi. Izgubio je iz vida osobite istine za ovo vrijeme. On ne zna gdje ga njegovi koraci vode. Staza istine leži blizu staze zablude, i obje staze mogu izgledati jednake u umovima koji nisu vođeni Duhom Svetim, i koji, stoga, nisu sposobni brzo razlučiti razliku između istine i zablude.“ {EGW, SpTB02 52.2; 1904}

„U vremenu kada se izdala knjiga ‘Živi Hram’, u noćnoj viziji, predstavljeni su mi prikazi koji su ukazivali na približavanje neke opasnosti, te da se za nju moram pripremiti pisanjem stvari koje mi je Bog objavio vezano za temeljne principe naše vjere.“ {EGW, SpTB02 52.3; 1904}

„Poslana mi je kopija ‘Živog hrama’, ali je ostala u mojoj knjižnici, nepročitana. Od svjetlosti koju mi je dao Gospod, znala sam da neki od sentimenata koji se zagovaraju u knjizi nisu nosili Božje odobrenje i da su oni zamka koju je neprijatelj pripremio za posljednje dane. Mislila sam da će to sigurno biti primjećeno i da neće biti nužno reći nešto o tome.“ {EGW, SpTB02 52.4; 1904}

*„U raspravi koja je nastala među našom braćom **u vezi s učenjima ove knjige**, oni koji podupiru njezinu široku cirkulaciju izjavili su: ‘**Ona sadrži upravo one sentimente koje Sestra Vajt podučava**’. Ova tvrdnja pogodila je moje srce. Osjećala sam se slomljrenom; jer sam **znala da takva prikazivanja stvari nisu istinita.**“* {EGW, SpTB02 53.1; 1904}

*„Konačno, moj sin mi je rekao: ‘Majko, treba bi pročitati barem neke dijelove knjige kako bi vidjela jesu li u skladu s svjetлом koje ti je Bog dao’. Sjeo je pored mene i **zajedno smo pročitali predgovor i većinu prvog poglavlja, kao i odlomke u drugim poglavljima.** Dok smo čitali, prepoznaala sam upravo one sentimente protiv kojih sam **bila pozvana upozoravati u ranim danima mojeg javnog djelovanja.** Kada sam prvi put napustila državu Mejn, trebala sam proći Vermont i Masačusets, kako bi svjedočila protiv tih sentimenata. ‘**Živi Hram**’ sadrži alfu tih teorija. Znala sam da će omega ubrzo uslijediti; i drhtala sam za naš narod. Znala sam da moram upozoriti našu braću i sestre da ne ulaze u kontroverzu oko prisutnosti i ličnosti Boga. Sentimenti u knjizi ‘**Živi Hram**’ u vezane za tu tačku su ne-tačni. Sveti Pismo koje se koristilo za potkrepljenje te doktrine, je pogrešno primijenjeno.“* {EGW, SpTB02 53.2; 1904}

*„Primorana sam govoriti i odbiti tvrdnje da se učenja ‘**Živog Hrama**’ mogu poduprijeti tvrdnjama iz mojih spisa. U toj knjizi mogu postojati izrazi i sentimenti koji su u skladu s mojim spisima. U mojim spisima mogu biti mnoge tvrdnje koje, uzete iz njihovog konteksta i tumačene prema umu pisca ‘**Živog Hrama**’, čini se da su u skladu s učenjima ove knjige. I samo tako se može potkrijepiti tvrdnja da su sentimenti u ‘**Živom Hramu**’ u skladu s mojim spisima. Ali, Bože sačuvaj da taj sentiment prevlada.“* {EGW, SpTB02 53.3; 1904}

„Malo ko može razabrati rezultat gajenja zabluda koji neki zagovaraju u ovom trenutku. Ali Gospod je podigao zavjesu i pokazao mi rezultat koji bi uslijedio. Spiritualističke teorije o ličnosti Boga, praćene njihovim logičnim zaključkom, oduzimaju cjelokupno kršćansko razumijevanje. One nimalo ne vrednuju svjetlo, zbog kojeg je Hrist s neba došao da bi ga dao Ivanu, a dao Njegovom narodu. Oni poučavaju da događaji pred nama nisu dovoljno važni da im se posveti posebna pažnja. Oni uništavaju učinkovitost istine nebeskog porijekla i liše Božji narod njihovog prošlog

iskustva, zauzvrat dajući im lažne znanosti.“ {EGW, SpTB02 54.1; 1904}

„U noćnoj viziji bilo mi je jasno pokazano da se na te sentimente od nekih gleda kao na velike istine koje se trebaju uvesti i učiniti ih važnima u današnje vrijeme. Pokazano mi je platforma, poduprta čvrstim stupovima – istinama Riječi Božje. Neto visoke odgovornosti u zdravstvenom djelu usmjeravao je tog čovjeka da rasklima stupove koji su podržavaju ovu platformu. Tada sam čula glas koji govori: „Gdje su stražari koji bi trebali stajati na zidovima Ciona? Da li su zaspali? Ovaj temelj je izgrađen od strane Najvećeg Radnika, i održati će se na oluji i buri. Hoće li mu dopustiti da ovaj čovjek predstavi doktrine koje opovrgavaju prošlo iskustvo Božjeg naroda? Došlo je vrijeme za odlučnu akciju.“ {EGW, SpTB02 54.2; 1904}

„Neprijatelj duša tražio je da uvede pretpostavku da će nastati velika reformacija među Adventistima sedmog dana, i da će se ta reforma sačinjavati od odstupanja od doktrina koje stoje kao stubovi naše vjere i da će se pokrenuti proces reorganizacije. Kada bi takva reformacija nastupila, kakav bi bio rezultat? Principi istine koje Bog u svojoj mudrosti dao crkvi ostatka bili bi odbačeni. Naša religija bi se promijenila. Fundamentalni principi koji su održavali posao posljednjih pedeset godina proglašili bi se greškom. Nova organizacija bi se osnovala. Knjige novog reda bi se napisale. Uveo bi se sistem intelektualne filozofije. Osnivači ovog pokreta išli bi u gradove i napraviti nevjerovatan posao. Naravno, subota bi se olako smatrala, kao i Bog koji ju je stvorio. Ništa ne bi bilo dopušteno stajati na putu novom pokretu. Vođe bi poučavali da je vrlina bolja od poroka, ali kako je Bog uklonjen, oni će staviti svoju zavisnost na ljudske snage koje su, bez Boga, bezvrijedne. Njihov temelj će biti izgrađen na pijesku, a oluja i bura će odnijeti strukturu.“ {EGW, SpTB02 54.3; 1904}

„Ko ima ovlasti započeti takav pokret? Imamo naše Biblije. Imamo svoje iskustvo koje potvrđeno čudesnim radom Duha Svetoga. Imamo istinu koja ne prihvata kompromise. Ne bismo li trebali odbacili sve što nije u skladu s tom istinom?“ {EGW, SpTB02 55.1; 1904}

„Otkljevala sam se i zadržavala sam se oko slanja onoga što mi je Duh Gospodnji potaknuo da napišem. Nisam željela biti prisiljena predstaviti zavaravajući uticaj tih zabluda. Ali u Božjem proviđenju, zablude koje ulazile moraju biti dočekane.“ {EGW, SpTB02 55.2; 1904}

„Prije nego što sam poslala svjedočanstva o naporima neprijatelja da potkopa temelje naše vjere kroz širenje zavodljivih teorija, pročitala sam o incidentu o brodu u koji se suočio sa lednikom u magli. Već nekoliko noći malo spavam. Osjećala sam se kao pognuti snopovi ispod srpa. Jedne noći pokazala mi je jasna scena predamnom. Brod je bio na vodi, u teškoj magli. Odjednom je osmatrač uzviknuo, ‘Lednik ispred nas!’ Visoko iznad broda, podizao se ogroman ledeni brijeđ. Autoritativan glas je uzviknuo: ‘Dočekaj ga!’ Nije bilo trenutka za oklijevanje. Bilo je vrijeme za trenutnu akciju. Inženjer je dao punu paru, a čovjek na kormilu okreće brod ravno u ledeni brijeđ. Sa velikim udarcem je razlomio led. Bilo je strahovito šokantno, a ledeni brijeđ razlomio se u mnoge dijelove, sa bukom poput grmljavine na palubu. Putnici su silno potreseni silom sudara, ali nijedan život nije izgubljen. Brod je oštećen, ali ne da se ne može popraviti. Odbio se od udara, dršćući od repa do krme, poput živog bića. Zatim je nastavio dalje svojim putem.“ {EGW, SpTB02 55.3; 1904}

„Znala sam značenje ovog viđenja. Imam svoje zapovijesti. Čula sam riječi, poput glasa našeg Kapetana, „Dočekaj ga!“ Znala sam što je moja dužnost, i da nema vremena za gubljenje. Došlo je vrijeme za odlučeno dje-lovanje. Moram bez odgađanja poslušati naredbu ‘Dočekaj ga!’“ {EGW, SpTB02 56.1; 1904}

„Te noći u jedan sat ujutro, pisala sam onoliko brzo koliko bi moja ruka mogla prijeći papir. Sljedećih nekoliko dana radila sam rano i kasno, pripremala za naše ljudе uput koji mi je bio dat u vezi s zabludama koje su dolazile među nas.“ {EGW, SpTB02 56.2; 1904}

„Nadala sam se da će doći do temeljite reformacije i da će se principi za koja smo se borili u ranim danima i koji su objavljeni u sili Duha Svetoga, održavati.“ {EGW, SpTB02 56.3; 1904}

„Mnogi naši ljudi ne shvataju koliko čvrsto su temelji naše vjere postavljeni. Moj suprug, starješina Džozef Bejts, otac Pirs, starješina Edson, i mnogi drugi koji su bili oštromnici, plemeniti, i odani su bili među onima koji su nakon isteka vremena 1844. tragali za istinom kao za skrivеним blagom. Sastajala bi se s njima, i mi bi proučavali i molili se usrdno. Često bi ostajali zajedno do kasno u noć, a nekada kroz cijelu noć, moleći za svjetlost i proučavajući Riječ. Iznova i iznova ova braća bi se okupljala

zajedno na proučavanje Biblije, iz razloga kako bi mogli znati njezino značenje, kako bi bili spremni naučavati sa silom. Kada bi došli do tačke u njihovom proučavanju kada bi rekli ‘Mi dalje ne možemo’ tada bi Duh Božji došao na mene. Bila bih uznesena u viziji i jasno objašnjenje odlomaka koje smo proučavali bi mi bilo dāto sa uputama kako i gdje raditi i efektivno naučavati. Tako je svjetlo bilo dāto da razumijemo Pismo u pogledu Hrista, Njegove misije, i Njegovog sveštenstva. Linija istine koja se proteže od tog vremena do vremena kada ćemo ući u Božji grad mi je jednostavno prikazano, i dala sam svojoj braći i sestrama upute koje je Gospod meni dao.“ {EGW, SpTB02 56.4; 1904}

*„Tokom cijelog tog vremena nisam mogla razumjeti rezoniranje braće. Moj um je bio zaključan, kao da nisam mogla dokučiti značenje Pisma koje smo proučavali. To je bila jedna od najvećih tuga u mojoj životu. **Bila sam u tom stanju uma dokle god se nisu sve tačke principa naše vjere razbistriile našim umovima u skladu sa Božjom Riječi.** Braća su znali da kada nisam u viziju, da ne mogu razumjeti ove stvar, i oni su prihvatali otkrivenja koje su mi dāta kao direktnu svjetlost s neba.“* {EGW, SpTB02 57.1; 1904}

„Kroz dvije ili tri godine moj um je ostao zaključan za razumijevanje Pisma. U našemu radu, moj suprug i ja posjetili smo oca Endrjusa, koji je bio u velikim bolovima zbog upalnog reumatizma. Molili smo se za njega. Položila sam svoju ruku na njegovu glavu, i rekla: ‘Oče Endrjus, Gospod Isus te iscijeljuje.’ Trenutno je bio iscijeljen. On je ustao i hodao po sobi, slaveći Boga, govoreći: ‘Nikada nisam to prije tako video. Anđeli Božji su u ovoj sobi.’ Božja slava se manifestovala. Doimalo se da svjetlost sija kroz čitavu kuću, i anđeoska ruka je bila položena na moju glavu. Od tog vremena do sada bila sam sposobna razumjeti riječ Božju.“ {EGW, SpTB02 57.2; 1904}

„Koji bi to uticaj mogao, u ovom dijelu istorije, na nepošten, snažan način srušiti temelje naše vjere – temelj koji je bio postavljen na početku našeg rada sa molitvom i proučavanjem Riječi i Otkrivenja? Na tom temelju smo gradili posljednjih pedeset godina. Smatraš li da nemam što reći kada vidim početak rada koji bi uklonio neke od stupova naše vjere? Moram poslušati naredbu, ‘Dočekaj ga!’“ {EGW, SpTB02 58.1; 1904}

„Imam najdublje osjećaje prema dr Kelogu. Dugi niz godina pokušavao sam ga čvrsto držati. Božja riječ mi je uvijek govorila: „Možeš mu

pomoći.“ Ponekad se probudim u noći, hodam sobom i moleći se: ‘Gospode, drži čvrsto dr Keloga. Nemojte ga pustiti. Držite ga postojanim. Pomaži nje-gove oči s nebeskim uljem, kako bi jasno sve video.’ Noć za noći, bila sam budna, proučavajući kako bih mu mogla pomoći. Gorljivo i često sam se molila da mu Gospod ne dopusti da se odvrti od posvećujuće istine. Ovo je teret koji me tišti, želja da se on sačuva od pogrešaka koji bi naštetili njego-voj duši i ozlijedili sadašnju istinu. Ali za neko vrijeme njegova su djela otkrila da ga upravlja neobičan duh. Gospod će ovo uzeti u svoje ruke. Moram nositi poruke upozorenja koje mi je Bog dao da nosim, a rezultate pre-puštam Gospodu. **Sada moram predstaviti tu stvar u njegovom pravom svjetlu; jer narod Božji ne smije biti opljačkan.**“ {EGW, SpTB02 58.2; 1904}

„Mi smo Božji narod koji čuvamo Njegove zapovijesti. U poslednjih pedeset godina svaka faza jeresi nam je bila nametnuta, kako bi zamračila naše umove u pogledu naučavanja Riječi – posebno vezano za Hristovu službu u nebeskoj Svetinji, i poruke Neba za ove poslednje dane, koje su date anđelima iz četrnaestog poglavlja Otkrivenja. Poruke svakog reda i vrste su bile nametnute Adventistima sedmoga dana, da zauzmu mjesto istine, koja je tačku po tačku bila tražena sa molitvom i proučavanjem, i potvrđena čudesnom silom Gospodnjom. Ali međaši koji su nas učinili o-nime što jesmo, biće očuvani kao što je Bog naznačio kroz svoju riječ i svje-dočanstvo Njegovog Duha. On nas poziva da se držimo čvrstim zahvatom vjere, fundamentalnih principa koji su zasnovani na neupitnom autori-tetu.“ {EGW, SpTB02 59.1; 1904}

Godine 1904., postojala je potreba upozoriti crkvu o nastojanju ne-prijatelja da iskorijeni *temelje naše vjere*. Postojala je potreba podsjetiti crkvu što sačinjava istiniti temelj vjere Adventista sedmog dana. Izgleda kako su adventisti u to vrijeme zaboravili „kako nas je Gospod vodio i **Nje-govo učenje u našoj prošlosti**“.⁵

„Koji bi to uticaj mogao, u ovom dijelu istorije, na nepošten, snažan način **srušiti temelje naše vjere** – temelj koji je bio postavljen **na početku našeg rada** sa molitvom i proučavanjem Riječi i Otkrivenja? Na **tom temelju** smo gradili **poslednjih pedeset godina**. Smatraš li da nemam što reći kada

⁵ EGW, LS 196.2; 1915

vidim početak rada koji bi uklonio neke od stubova naše vjere? Moram poslušati naredbu, ‘Dočekaj ga!’“ {EGW, SpTB02 58.1; 1904}

Šta je to s čime se sestra Vajt trebala suočiti?

„U vremenu kada se izdala knjiga ‘Živi Hram’“ u noćnoj viziji su joj bili predstavljeni „prikazi koji su ukazivali na približavanje neke opasnosti“, te da se za nju mora „pripremiti pisanjem stvari koje mi je Bog objavio vezano za temeljne principe naše vjere.“

Bila je „upućena od strane Nebeskog glasnika da su neka rasuđivanja u knjizi ‘Živi Hram’ netačna i da će ta razmišljanja odvesti u zabludu umove onih koji nisu temeljito utemeljeni na temeljnim principima sadašnje istine.“

Što je bio zapravo problem s knjigom „Živi Hram“?

Ako ste skolar, ili adventistički istoričar, ili teolog, ili samo student teologije, prije nego što date direktni odgovor da je problem Živog Hrama bio panteizam, željeli bi smo vas ponovno uputiti na tekst. Nebeski glasnik je uputio sestru Vajt na srž problema rasuđivanja knjige Živi Hram, „Ona uvode ono što je ništa više nego obična nagađanja vezano za ličnost Boga i gdje je Njegova prisutnost“.

Ne osporavamo problem panteizma u knjizi Živi Hram, ali bi smo vam željeli skrenuti pažnju sa Kelogovih zabluda na svjetlost koju je Bog dao. Postoji dva načina kojim možemo pristupiti Kelogovoj krizi. Jedan način je ukazivanje na panteizam, a drugi je upućivanje na „ličnost Boga i gdje je Njegova prisutnost“. Jedan način je istraživati zabludu, a drugi način je istraživati Istину. Jedan način je seciranje tame, dok drugi način je okrepljivanje sa zdenca Istine. Mi smo odabrali ovaj drugi način, te je to jedan od razloga zašto ova knjiga je različita od stotinu drugih napisanih na temu Kelogove krize. Tema ove knjige nije panteizam, niti bilo koja druga zabluda, već Istina, ono što je Bog objavio u pogledu Svoje ličnosti i Njegove prisutnosti. To je bio stvarni problem Kelogove knjige.

Smatramo da postoji velika opasnost u seciranju tame i zablude jer nas to lagano može prevariti. Problem sa zabludom je taj što sami možemo biti zavedeni ne znajući da smo zavedeni! Čvrsto vjerujemo da je Elen Vajt bila Božji prorok i da je primala svjetlost od Boga koja je „svjetlost i tame u njemu nema nikakve!“ (1. Jovanova 1:5). Iz tog razloga ne očekujemo od sestre Vajt da nam objasni zabludu u knjizi „Živi Hram“. Mnogi su joj prilazili

sa zahtjevom da objasni „*stajališta u knjizi ‘Živi Hram’*“. Odgovorila je „*Oni su neobjašnjivi*“. Njezin cilj nije bio seciranje Kelogove zablude već joj je bio cilj donijeti svjetlo o Istini o ličnosti Boga, i Njegovoj prisutnosti. Iz tog razloga je skretala pažnju ljudi na iskustvo i istine kojima je Bog utemeljio crkvu Adventista sedmoga dana. Te istine su nam dane u našim ranim danima. Ukoliko našu pažnju smetnemo sa istine o ličnosti Boga i počnemo se baviti panteizmom, izgubićemo priliku se prisjetiti „*kako nas je Gospod vodio i Njegovo učenje u našoj prošlosti*“ . U tom svjetlu želimo izraziti zabrinutost za pristup Kelogovoj krizi kroz panteističku prizmu, jer „*Staza istine leži blizu staze zablude, i obje staze mogu izgledati jednake*“ . Rješenje je da budemo „*čvrsto utemeljeni na temeljnim principima sadašnje istine*“ . Na drugom mjestu sestra Vajt nas je upozorila na važnost ovih fundamentalnih principa.

„*Sotona nikako ne spava; on je posve budan i igra igru života za duše naroda Božjega. Doći će im s laskanjem svih vrsta, u nadi da će ih navesti da odstupe od svoje odanosti. Želi im skrenuti pažnju s stvarnih problema na lažne teorije.*“ {EGW, Ms132-1903.42; 1904}

Zato pridajmo našu pažnju stvarnim problemima umjesto lažnim teorijama.

2. KELOGOVA KRIZA: SAŽETAK PREPISKE

Džon Harvi Kelog (John Harvey Kellogg, 1852-1943) bio je američki biznismen, pronalazač i ljekar koji je bio zagovornik teološkog modernizma i progresivnog pokreta. Kelog je od djetinjstva odgajan u Crkvi adventista sedmog dana.

Sledeći linkovi su kompilacija originalnih pisama i izjava u vezi sa dr Kelogom, prvenstveno u vezi sa njegovom knjigom *Živi hram (The Living Temple)*. Kliknite na svaki unos da vidite originalno pismo ili izjave u cijelosti.

[1897-02-19 Dnevni bilten Generalne konferencije Vol. I, br. 5, članak „Bog u čovjeku-br. 1“ Vidi str. 76-80](#) (Kelog je predstavio članak koji sadrži osnovu učenja Živog hrama)

[1897-02-19 Dnevni bilten Generalne konferencije Vol. I, br. 6 , članak „Bog u čovjeku-br. 1“](#) (Članak iz GCB-a 1897-02-19, tom 1, br. 5. nastavak; vidi str. 81-84)

1899-11-10-Pismo Ellen G. White John Harvey Kelloggu („U velikoj si opasnosti, u velikoj opasnosti, da postaneš upravo ono što neprijatelj želi da budeš – neuravnotežen u umu.“) Objavljeno u *Review and Herald*, 12. novembar 1970, str. 10.

1902-4-17-Članak pod nazivom „Misterija života“ J.H. Keloga objavljen je u Present Truth – London, str. 252, 253 (E.J. Vagoner je bio urednik publikacije u to vrijeme). U ovom članku Kelog artikuliše svoje panteističke osjećaje.

„Jedan kaže: ‘Bog može biti prisutan svojim Duhom ili svojom moći, ali svakako sam Bog ne može biti prisutan svuda odjednom.’ Hajde da se raspitamo. Kako se moć može odvojiti od izvora energije? **Tamo gdje je Božji Duh na djelu, gdje se manifestuje Božja sila, sam Bog je stvarno i istinski prisutan.**

Rekao je prigovarač: ‘Bog je napravio drvo, istina, kao što obućar pravi čizmu, ali obućar nije u čizmi; Bog je stvorio drvo, ali On nije u drvetu. Obućar pravi čizmu, ali on nije u čizmi samo zato što je pravi, niti je Bog u drvetu zato što pravi drvo.’

Prigovarač je očigledno previdio činjenicu da proces pravljenja drveta na živom drvetu nikada nije potpun sve dok je drvo živo. Kako drvo raste, ono ne stvara samo sebe; kreativna snaga stalno ide naprijed. Drvo pušta lišće iznutra – da li ga drvo stvara? Žir se izbacuje iznutra drveta, svaki od njih je malo stablo, koje kad se posadi, može izrasti u hrast velik kao roditeljsko drvo. Da li drvo stvara žir? Može li drvo napraviti drveće? **Ako je tako, onda je svaka biljka, svaki grm, svaki insekt kreator – i čovjek je kreator.**“

1902-12-31-Pismo Elen G. Vajt J. Edsonu Vajtu („Posle doručka, ili samo za doručkom, Sara mi je rekla strašnu vijest, da je Sanatorijum primio telegram da je izdavačka kuća Batl Krik spaljena do temelja. Osjećam se tako tužno, jer je to – Gospod je to dopustio, jer Njegov narod nije htio čuti Njegova upozorenja“)

1903 – Živi hram Džona Harvija Keloga (knjiga)

1903-04-08-Francis McLellan Wilcox, Pismo Džonu Harviju Kelogu

„Uopšte me ne čudi što kod nekih na Konferenciji postoji osjećaj protiv našeg medicinskog rada. Uočio sam tokom poslednjih nekoliko godina, a posebno od generalnog vijeća u Batl Kriku prošle jeseni, da osjećaj dvojice

ili trojice muškaraca na istaknutim pozicijama prožima svu evanđeosku granu djela. U stvari, primijetio sam da su osjećaji Konferencije u Koloradu prema našem sanatoriju dobar pokazatelj i termometar osjećaja službenih vođa Generalne konferencije prema medicinskom radu u cjelini. Veoma sam iznenađen pozicijom koju je prof. Preskot zauzeo u poslednje vrijeme. Prije dvije godine on je bio u punoj harmoniji i simpatiji sa ovim radom i ja sam ga smatrao jednim od naših glavnih pristalica. (Pismo-F.M. Wilcoxa J.H. Kellogg, 8. aprila 1903.)

1903-01-06-Advent Review and Sabbath Herald (požar u štampariji The Review and Herald)

1903-05-22-G.I. Butler pismo za E.G. White i W.C. Whitea (Kelloggov govor je pokazao „zaključke i uticaje koji su u suprotnosti sa Svjedočanstvima, kako ih ja razumijem, sumnju i nesigurnost, ako ne čak i ismijavanje, u nekim slučajevima, na njima.“ Emocionalno pomirenje između Keloga i njegovih protivnika; Napori da se podrže svjedočanstva Batlera i GK)

1903-06-16- Pismo John Harvey Kellogga W.C. Whiteu (kratko pismo poslano s kopijom Živog hrama)

1903-08-04-Lideri u našem medicinskom radu (pismo 216)

„Doktor je zarobljen u mrežu lažnih obmana. On predstavlja stvari velike vrijednosti koje okreću duše od istine na sporedne i zabranjene staze; stvari koje navode ljudske agente da djeluju u skladu sa svojim vlastitim sklonostima i da sprovode svoje neposvećene ciljeve; stvari koje rezultiraju uništavanjem dostojanstva i sile Božjeg naroda, zamračujući svjetlo koje bi im inače dolazilo od Boga preko Njegovih određenih agencija.“ {Lt216-1903.2}

1903-08-27-John Harvey Kellogg, pismo A.T. Jonesu (str. 4 Odgovara na „cirkularno pismo“ Danielsa i Spajsersa u vezi njihovih prigovora Živom hramu)

1903-08-31-Pismo John Harvey Kellogga Davidu Paulsonu (str. 4 „Jevangelje Živog hrama čini beskorisnim mnoge njihove stare kremenjače i njihovu ustajalu municipiju, a oni još nisu naučili kako se nositi s ovom novom vatrom. Zahvaljujem Gospodu što to nije ‘tuđi organj’“)

1903-09-22-Ellen White: Pismo nastavnicima na Emmanuel Missionary College (Pismo 211)

„Imam neke stvari da kažem našim učiteljima u vezi sa novom knjigom *Živi hram*. Pazite kako održavate osjećaje ove knjige u **vezi s Božjom ličnošću**. Kako mi Gospod predstavlja stvari, ova osjećanja ne nose Božju podršku... Ali pošto je **izrečena tvrdnja da se učenje ove knjige može potkrijepiti izjavama iz mojih spisa**, primorana sam da govorim negirajući ovu tvrdnju. **Možda u ovoj knjizi postoje izrazi i osjećaji koji su u skladu s mojim spisima.** I u mojim spisima može biti mnogo izjava koje, izvučene iz njihove veze [konteksta] i protumačene prema mišljenju pisca *Živog hrama*, čini se da su u skladu sa učenjem ove knjige. Ovo može dati očiglednu podršku tvrdnji da su osjećaji u *Živom hramu* u skladu s mojim spisima. Ali ne daj Bože da ovo mišljenje prevlada.“ {Lt211-1903.1}

1903-09-29-Pismo A.G. Daniella W.C. Whiteu („Ja sam u potpunoj harmoniji s vama po ovom pitanju;“ „trebali bismo uzeti ovog bika za robove.“ Citira Kelogovu izjavu u GENERAL CONFERENCE BULLETIN iz 1897. godine, strana 83)

1903-09-30-Pismo W.W. Prescottu W.C. Whiteu („U svojoj reklami za knjigu on [Kellogg] kaže: ‘To je najjasnija i najnovija izjava koja je data o principima koji zajedno čine ono što je postala naširoko poznata kao ideja Batl Krika.’ Sada mi se čini da je došlo vrijeme da se ovo učenje javno odbaci, kao obično izopačenje jevandeoske istine.“)

1903-09-30-Pismo J.H. Kellogga G.I. Butleru „Nemojte zamišljati da sam panteista. Panteista vjeruje da je Bog na drvetu, a zatim je zaključio da je drvo Bog i klanja se i obožava drvo. Vjerujući u univerzalno prisustvo Boga, panteista je u pravu, ali kada gleda na njega da treba da obožava sve, griješi. Uvjeravam vas da nemam ni najmanje sklonosti da se predstavljam kao apostol bilo koje nove doktrine, i u pisanju svoje knjige, „*Živi hram*.“ Nisam ni sanjao da će se tako nešto posumnjati na mene, jer nisam u to stavio ništa što nisu javno izrazili prof. Preskot, starješina Džons i mnogi drugi, kao i ja, dugi niz godina...“

1903-10-02-Pismo G.I. Butleru W.C. Whiteu („U pismima koja ste mi ljudazno priložili bilo je jedna ili dvije izjave koje su bile od velikog interesa, u vezi s ispitivanjem knjige Vaše majke, „*Živi hram*“. Znam da starješina Haskel na to gleda u potpunosti kao u snažnom svjetlu, od onoga što mi je napisao, do efekta da doktorov pogled ruši sve vodeće stubove naše vjere i

postavlja hram adventista sedmog dana na nestabilni pjesak.“)

1903-10-08-Pismo A.G. Daniellsa za W.C. Whitea (Daniels i V.C. Vajt; Preskot optužen za stvaranje sukoba i podjela; str. 5: „Dr Polson je slobodno priznao da je to bio novi pokret, [Kelogova filozofija] i da ne treba da se čudimo ako je došlo novo svjetlo. On smatra da postoji ljudski element u Svjedočanstvima i u samoj Bibliji, i da nam **Bog koji prebiva u nama** daje znanje i učenje koje nas čini sudijama i Bibliji i Svjedočanstvima o tome šta je istina božanska, a šta ljudsko i pogrešivo.“)

1903-10-18-Pismo John Harvey Kellogga za E.G. White (Revizija Živog hrama)

1903-10-18-Pismo, G.I. Butlera Johnu Harveyu Kellogggu (str. 2, 3)

Batler kaže: „Što se tiče ličnosti Svetog Duha: ne znam da li sam sasvim sređen po tom pitanju. Vjerujem da postoji Treće nebo gdje Bog boravi i posmatra svemir, dajući svoju moć kroz svog Duha. Vjerujem u aktivnu Božju silu, koja djeluje kroz Njegov univerzum Njegovim Duhom, vjerovatno onoliko koliko se može, ali ne vjerujem da je On lično i aktivno prisutan, djeluje i stvara u svakom ljudskom biću, ili u svakoj zvijeri, ptici, ili reptilu, ili gdje god ima života.“

1903-10-20-Pismo A.G. Daniellsa za E.G. White (str. 1 „Došla je tačno u pravo vrijeme... vaša otvorena, jasna, lijepa poruka je stigla i riješila kontroverzu.“)

1903-10-22-Članak, „Učite Riječ“, Advent Review and Sabbath Herald, str. 8; Elen G. Vajt („Imam neke stvari da kažem našim učiteljima u vezi sa novom knjigom, ‘Živi hram’. Budite pažljivi kako odražavate osjećanja ove knjige **u vezi sa Božjom ličnošću.**“)

1903-10-22-G.I. Butlerovo pismo za E.G. White (str. 2, 3 u vezi sa Živim hramom: „Kako su takvi ljudi kao što su A.T. Džons, E.J. Vagoner, brat Preskot i naša dobra braća u Berien Springsu, i mnogi vrlo razumnii, mudri ljudi, kao što smo prepostavili, mogli biti zamagljeni u tome kao hinduizam, budizam, hrišćanska nauka, konfučijanizam, itd., itd. gotovo je izvan razumjevanja. Kako sam to sagledao, i kao što vaša Svjedočanstva jasno uče, ovo je jedna od posebnih Sotoninih smicalica koja će zarobiti mnoštvo intelligentnih, visoko obrazovanih ljudi.“)

1903-10-23-A.G. Danielss za W.C. White (Zahvalan za svjedočanstva

protiv Kelogovog učenja; Svjedočanstva B 216, 113, 114, „Lekcije iz prošlosti,” br. 211 koje se bavi citiranim *Živim hramom*)

[1903-10-24-John Harvey Kellogg E.G. White](#) (str. 2 „Mislim da vidim u čemu je problem... Vidim zašto nije u redu govoriti da je Bog u drvetu.“)

[1903-10-24-John Harvey Kellogg za W.C. White](#) (bio sam jako pogrešno shvaćen)

[1903-10-25-John Harvey Kellogg za W.W. Prescott](#) (Revizija Živog hrama)

[1903-10-25-W.W. Prescott Johnu Harvey Kelloggu](#) („Sada sam prošao kroz ‘Živi hram’ stranicu po stranicu s pogledom koji sugerira promjene za koje mi se činilo da su potrebne.“)

[1903-10-28-John Harvey Kellogg Pismo G.I. Butleru \(nije dobra kopija originala, ali još uvijek možete razaznati riječi\)](#)

„Koliko ja mogu da shvatim, teškoću koja se nalazi u ‘Živom hramu’, cijela stvar se može svesti na pitanje: **Da li je Sveti Duh osoba?** Vi kažete ne. Pretpostavlja sam da Biblija to kaže iz razloga što se lična zamjenica ‘on’ koristi kada se govoriti o Svetom Duhu.

Sestra Vajt koristi zamjenicu ‘on’ i rekla je u toliko riječi da je Sveti Duh treća osoba Božanstva. Teško mi je vidjeti kako Duh Sveti može biti treća osoba, a ne biti uopšte osoba.“ [\(Pismo Džona Harvija Keloga G.I. Butleru, 28. oktobar 1903.\)](#)

[1903-10-28-John Harvey Kellogg, pismo W.C. Whiteu](#) („Vrlo sam pažljivo proučavao kako bih video koji je pravi korijen poteškoća sa Živim hramom, i koliko vidim, čitavo pitanje se samo po sebi rješava u o-vome: **da li je Sveti Duh osoba?** Pretpostavlja sam da je potpuno prepoznato da je Duh Sveti osoba, pošto Biblija koristi zamjenicu on kada govoriti o Duhu Svetom, a stekao sam utisak i iz onoga što je napisala vaša majka i iz načina na koji braća govore kada napominju, ‘Gospod je ovdje’, govoriti o Njegovom prisustvu na molitvenom skupu. Čini se da preovlađuje ideja da se takvi izrazi odnose na Duha Gospodnjeg i da to nije osoba već neka vrsta principa. Sada, neću se postavljati kao teolog i pokrenuti

polemiku oko ove stvari, već ču prihvati izjavu vaše majke o tome, da nije u redu govoriti o samom Bogu kao da je u drvetu. Sve dok ovaj način izražavanja zbumuje i vrijeđa ljudi, svakako ga treba izbjegavati.“ ([Džon Harvi Kelog, pismo V.C. Vajtu, 28. oktobar 1903.](#))

[**1903-10-28-Percy Magan, pismo za Ellen G. White**](#) (Vagonerovo pre seljenje u Berien Springs; napori da pomogne Vagoneru da stane na čvrsto tlo; Magan raščišćava svoje odnose s Kelogom i dolazi do Keloga. Citira Kelogovo priznanje pogrešnog u vezi sa *Živim hramom*; napori za pomirenje između komiteta GK i Keloga)

[**1903-10-28-Stephen N. Haskell Pismo Johnu Harvey Kellogu**](#) („Obe čali smo vam kada ste bili ovdje da ćemo pogledati ‘Živi hram’ i napisati vam šta mislimo o njemu. Kada sam prvi put video knjigu pogledao sam do kraja, i napisao vam šta mislim o tome, uz napomenu da adventisti sedmog dana nikada ne bi prihvatali taj trend...“)

[**1903-10-28-W.W. Prescott pismo Johnu Harveyu Kelloggu**](#) („Mislim da moram eksplisitnije iznijeti svoje viđenje u pogledu revizije ove knjige.“)

[**1903-10-29-A.G. Daniellsovo pismo W.C. Whiteu \(Kelogovo trinitarno priznanje\)**](#)

„On [Kelog] je tada izjavio da su mu prijašnji stavovi o trojstvu stajali na putu da dâ jasnu i apsolutno tačnu izjavu: ali da je za kratko vrijeme **povjerovao u trojstvo** i da je sada mogao prilično jasno vidjeti gdje je sva poteškoća bila, i vjerovao je da može na zadovoljavajući način razjasniti stvar. Rekao mi je da **sada vjeruje u Boga Oca, Boga Sina i Boga Svetoga Duha**; i njegov stav je bio da je **Bog Sveti Duh, a ne Bog Otac**, taj koji ispunjava sav prostor i svako živo biće.“

[**1903-10-29-AG Daniellsovo pismo W.C. Whiteu**](#) (zabrinutost zbog podrške E.G. Vajt braći Saterland i Magan kada su oni bili pristalice Keloga u prošlosti)

[**1903-11-01-A.G. Daniellsovo pismo W.C. Whiteu**](#) („Stav dr Polsona nakon što je primio to divno Svjedočanstvo od vaše majke. Ovo je navelo doktora da se zaustavi.“)

[**1903-11-4-W.C. White, pismo A.G. Daniellsu \(W.C. White odgovara na pismo A.G. Daniella od 29. oktobra 1903.\):**](#)

„Majka i ja smo upravo pročitali vaše pismo od 29. oktobra u kojem

govorite o raznim planovima koji su predloženi za reviziju i reprodukciju 'Živog hrama'... **Mislim da će vam uskoro pisati i izraziti svoje stavove u vezi sa ovim...** Vjerujem da će uskoro biti potrebno izdati posebno Svjedočanstvo, koje mora sadržavati vrlo potpunu i jasnu izjavu o pozitivnoj strani ovog pitanja, kao i članke koji ukazuju na greške u učenju onih koji su odstupili od istine kroz fascinantne i varljive teorije."

1903-11-15-John Harvey Kellogg Pismo za E.G. White (veoma sam pogriješio – revizija Živog hrama)

1903-11-20-Ellen G. White, Pismo (Lt 253) John Harvey Kelloggu

O pismu 253: Dana 29. oktobra 1903., A.G. Daniels (tadašnji predsjednik Generalne konferencije) napisao je pismo V.C. Vajtu u kojem je Daniels iznio svoju zabrinutost u vezi s predlogom dr Keloga da revidira i ponovo objavi svoju knjigu, Živi hram. Pismo 253 je odgovor na pismo koje je A.G. Daniels napisao V.C. Vajtu (1. novembra 1903.). A na osnovu pisma u kojem je Vili Vajt odgovorio Danielsu (4. novembar 1903.), Elen Vajt je takođe pročitala isto pismo i rekla da će uskoro odgovoriti na Danielsovo pismo. Ona piše: „Moram ti reći da **su tvoje ideje u vezi sa nekim stvarima bile izrazito pogrešne**. Voljela bih da uvidiš svoje greške. **Knjiga Živi hram nije za krpiti**, napraviti nekoliko izmjena u njoj, a onda je reklamirati i hvaliti kao vrijednu produkciju.“

1903-11-27-W.C. White pismo A.G. Daniellsu

„Majka nema posebnog svjetla za njega i poslala mu je poruku u tom smislu... Ovim ču vam poslati kopiju pisma koje je majci napisao prof. P.T. Magan, 28. oktobra, koje daje vrlo povjerljiv pogled sa puno nade u vezi sa promjena koju je dr Kelog napravio u svom stavu i planovima. Takođe vam šaljem kopije pisama dr. Keloga majci od 12. i 15. novembra. Ovo je svakako jako interesantno i veoma ohrabrujuće. Vjerujem da dr Kelog misli ono što govori i iskreno se molim da mu Gospod dâ milost da hodi u svjetlosti kako bi sve više sijala do savršenog dana.“ (str. 3)

1903-11-27-W.C. White pismo G.C. Tenneyju

„Majka smatra da je to pitanje od velike važnosti u ovom trenutku kada Gospod počiva na srcu dr Keloga i otvara mu oči da vidi opasan položaj u kojem je stajao, da će njegovi saradnici primiti mudrost odozgo i da neće reći nijednu riječ koja bi ga spriječila u djelu pokajanja i promjene stava, već

da će imati tu mudrost da mu mogu pomoći da napreduje na svakom koraku u pravom smjeru.“

1903-12-06-John Harvey Kellogg, pismo W.C. Whiteu („fiziološki dio ‘Živog hrama’ će biti objavljen pod drugim naslovom; Odabralo sam za novi naslov knjige, „Čudo života“.)

1903-12-07-G.I. Butlerovo pismo za Ellen White

„Želim da vas uvjerim u duboku zahvalnost koju osjećam u svom srcu za korake koje ste poduzeli u vezi sa ciljem Udruženja Generalne konferencije; knjiga doktora Keloga; Medicinski misionarski rad, itd. Tačno su se susreli sa mojim mišljenjem. Za mene je bilo najveće zaprepašćenje što ljudi kao što su starješina Džons i starješina Vagoner, i mnogi, mnogi drugi, jer je stvar bila vrlo opsežna, nisu mogli vidjeti značenje tih doktorovih doktrina u ‘Živom hramu’.“ (str. 6)

1903-12-15-W.C. White, pismo John Harvey Kelloggu („Uvijek mi je bila misterija da je majka tako dugo odlagala pisanje bilo čega o ‘Živom hramu’... Predložio sam joj nekoliko puta da ga ispita i napiše vam o tome, ali se činilo da je na neki način bila suzdržana da ovo uradi...“)

1903-12-30-W.W. Prescott pismo W.C. Whiteu (Ovaj najnoviji potez kojim se podstiče prodaja ‘Živog hrama’ unosi zabunu u mnoge umove.“)

1903-12-31-John Harvey Kellogg, pismo W.W. Prescottu

„Komitet je o tome razgovarao i odlučio da je ispravna stvar s ovim da se isjeku stranice na kojima se **govori o Božjoj ličnosti**. To je u skladu s tim učinjeno a druga stvar striktno naučne prirode je dodata kao zamjena. Pisao sam V.C. Vajtu u vezi sa ovim pitanjem, a on je rekao da ne vidi ništa protiv toga i da će zamoliti svoju majku da nam piše ako ima prigovora. Ne čujući ništa od nje, krenuli smo da to uradimo.“ (str. 2)

1904 – „Čudo života“, revidirana knjiga Džona Harvija Keloga

1904-01-06-The New York Indicator “Living Temple”

„Mnogima su poslana CIRKULARNA pisma u vezi s prodajom knjige ‘Živi hram’ kako bi se pomoglo u oslobođanju duga za novi sanatorijum Batl Krik. Sačinjeni su upiti da li su knjige u prodaji u ovom uredu ili ne. Možda nije na odmet navesti da nemamo nijednu od ovih knjiga na zalihamu, i dok se ne revidira (što smo shvatili da se mora uraditi prije nego što bude puštena u prodaju) nećemo dobiti ovu zalihu... U nedavnim pismima autora ove

knjige saznali smo da je njegova želja da iz rada eliminiše teološko učenje koje je za mnoge umove vrlo upitno, u najmanju ruku...“

1904-01-11-John Harvey Kellogg Pismo M.C. Wilcoxu (16 pitanja u odgovorima na prigovore za Živi hram; spominje knjigu E.G. Vajt, Vaspitanje, poglavlja, „Bog u prirodi“ i „Nauka i Biblija“)

1904-01-13-W.C. White, pismo John Harvey Kelloggu (Vili Vajt izražava svoju zabrinutost za Kelogovu revidiranu knjigu, „Čudo života“, citira nekoliko jasnih svjedočanstava njegove majke protiv svake revizije Živog hrama; takođe uključuje njegovu raniju prepisku sa Kelogom kao još jedan podsjetnik)

1904-01-16-John Harvey Kellogg, pismo W.W. Prescottu (kontroverza Živog hrama; traži mir)

1904-01-28-G.I. Butler za Ellen G. White (Butler otkriva „tajno“ mišljenje Artura Vajta o Kelogu)

„Postojao je snažan osjećaj u pravcu preuzimanja vaše nove knjige, ‘Služba iscjeljenja’, i nadamo se da ćemo njenom upotrebom mnogo pomoći u izgradnji našeg sanatorijumskog rada tokom cijele Konferencije. Činilo se da je postojao istinski entuzijazam da se to preuzme, pod uslovima koje je istakao brat V.C., u svrhu osnivanja sanatorijuma na raznim mjestima, izgradnje medicinskog misionarskog djela. **Tako mi je drago što je to ta knjiga umjesto knjige doktora Keloga.**“ (str. 8)

„Nadam se da neće biti narušavanje povjerenja u odavanje tajni s moje strane ako se pozovem na Arturovo mišljenje o doktoru Kelogu, itd. Pokušao sam da utvrdim njegove stavove, a on mi ih je vrlo slobodno i potpuno rekao. Nekako ne mogu da gledam na to kao on. Čini se da on uopšte nema ni trunke povjerenja u doktora Keloga – zaista, koliko sam mogao shvatiti, **on ga smatra vrlo opakim čovjekom...** Ne mogu baš da mislim da je **jezuitski u svojim pojmovima**, jer mi se kaže da jeste.“ (str. 9)

„Naravno, otkriveno je novo svjetlo, za koje se nadam da će nekada prihvati, ali neću prihvati nijednu od onih destruktivnih doktrina koje su podučavali vodeći ljudi među nama, čak i brat **Preskot neko vrijeme; brat Džons, brat Vagoner; Doktor i mnogi drugi.**“ (str. 9)

„Čini se da mu je teško zaista shvatiti činjenice kako su navedene u Svjedočanstvima, i opasnost od ove nove doktrine ‘Živog hrama’.“ (str. 9)

[1904-02-06-John Harvey Kellogg Pismo za E.G. White](#) (Kelog kaže: „Proučavao sam stvar, da vidim šta mogu učiniti da sebi pomognem i da razjasnim cijelu situaciju.... Osjećam se zlostavljanju i proganjano.“)

[1904-02-12-G.I. Butlerovo pismo Ellen White \(Ovo pismo od str. 5 pokriva Batlerova osjećanja prema vlastitom sinu Hilandu, pod uticajem Keloga\)](#)

„Još jedna nedoumica je moj dječak Hiland... **On je prilično duboko pio ovu doktrinu ‘Živog hrama’, da je Bog lično u svemu.** To mu izgleda tako veličanstveno. On je već natopljen nejasnom idejom da će te nove doktrine biti spas ovog naroda... On je u najbliskoj intimitnosti sa Doktorom lično. Zaista, sumnjam da postoji neko sa kim je Doktor prisniji nego sa Hilandom. Doktor zna kako da stvari dovede do uglađenih i uvjerljivih [vjero-dostojnjih]...“

[1904-02-21-John Harvey Kellogg Pismo G.I. Butleru \(Kelog odbija da bude panteista; originalno pismo nije dostupno\)](#)

„Vjerujem da je ovaj Božji Duh ličnost u šta vi ne vjerujete. Ali ovo je čisto pitanje definicije. Vjerujem da je Božji Duh ličnost; vi kažete, ne, to nije ličnost. Jedini razlog zašto se razlikujemo je taj što se razlikujemo u našim idejama o tome šta je ličnost. Vaša ideja o ličnosti je možda prividnost osobi ili ljudskom biću.“ (Pismo: J.H. Keloga G.I. Batleru. 21. februar 1904; originalno pismo trenutno nije dostupno)

[1904-04-05-G.I. Butler, pismo J.H. Kellogggu \(dostupna samo stranica 7 originalnog pisma\)](#)

„Bog prebiva u nama svojim Svetim Duhom, kao Utješitelj, kao Ukoritelj, posebno prvi. Kada dođemo k Njemu, mi učestvujemo u Njemu u tom smislu, jer Duh izlazi iz Njega; dolazi od Oca i Sina. **To nije osoba koja hoda uokolo pješice, niti leti kao doslovno biće, u bilo kojem smislu kao što su Hrist i Otac – barem, ako jesu, to je potpuno izvan mog poimanja značenja jezika ili riječi.**“ – (Pismo: G.I. Batlera J.H. Kelogu. 5. april 1904; originalno pismo trenutno nije dostupno)

„Ukoliko se sestra Vajt i vi savršeno slažete, moraću to u potpunosti da ostavim između vas i sestre Vajt. Sestra Vajt kaže da ne postoji savršen dogovor; vi tvrdite da postoji. Znam da vam neke od njenih primjedbi daju jaku osnovu za tvrdnju da ona to čini. Dovoljno sam iskren da to kažem, ali

moram joj odati priznanje sve dok se ona ne odrekne toga da kaže da postoji i razlika, i ne vjerujem da možete u potpunosti reći šta ona misli.“ (Pismo: G.I. Batlera J.H. Kelogu. 5. aprila 1904.)

1904-04-07-W.A. Colcord, pismo za Ellen White (prikazuje Kelogov uticaj u Batl Kriku i pokazuje zabrinutost za starješinu Tenija)

„Čini se gotovo nemogućim da bilo ko od naših ljudi ode živjeti u Batl Krik i da ne bude manje ili više pod tim uticajem. To mi je postalo jasno iz pisama koje sam dobio od više ljudi koji tamo žive, nekih od mojih rođaka. Prije nedjelju ili dvije primio sam pismo od starještine Tenija, u kojem je iznio nešto što mi se činilo svojevrsnom posebnom molbom za doktora Keloga i ‘Živi hram’. Mislio je da je Doktor pogrešno shvaćen i da je učinio sve što se moglo tražiti od svakog čovjeka.“

Konkord citira dio Tenijevog pisma koje je primio: „Moram otvoreno i iskreno reći da ne vidim gdje je krivovjerje u učenjima doktora Keloga. Mišljenja sam da je u pitanju nesporazum.“

Na drugom mjestu u svom [Tenijevom] pismu on kaže: „Doktor Kelog apsolutno odbacuje promjenu na panteizam. Ovi citati su dovoljni da vam pokažu opšti trend pisma koje je bilo prilično dugačko.“

1904-05-12-GI Butlerovo pismo Ellen White (Batler govori o Kelogovim javnim osjećajima u crkvi)

„Doktor Kelog nije pisao ništa javno o ovim pitanjima, koliko ja znam, od tada. Možda je moje pamćenje krivo, ali ne mogu se sjetiti takvog slučaja, ali je na njega bio **užasan pritisak, koji mi se činio nepoželjnim**. Ne pozivam se na ništa što ste rekli, jer najsrađnije podržavam svaku riječ koju ste rekli u vezi s doktorom Kelogom, koliko sam to igdje video u štampi. Vodeća braća zastupaju stavove doktora Keloga koje ne mogu podržati. Sa mnom su lično razgovarali, a i sa drugima, kao što znam, na raznim mjestima. **On je predstavljen kao čovjek lišen principa; lažov licemjer, i preruseni jezuita, čijoj se riječi, ni u kom smislu, ne može vjerovati.** Ne mogu podržati takve ideje koje su se širile u vezi s njim... Žalim, na način koji ne mogu izraziti, za utiskom i linijom dekoltea koji kao da dolazi u naše tijelo. Znam, potpuno dobro, da ta osjećanja u vezi s doktorom Kelogom i njegovim predstavljanjem u javnosti pretvaraju simpatije neke od naše najbolje braće, opreznih, iskrenih, odanih i vjernih vjernika istine, u manje ili više simpatije za njega.

(str. 3)

Volim svu svoju vodeću braću, brata Danielsa, brata Preskota, brata Spajsera i doktora Keloga. Ne bih se više zalagao za jednog u nepravdi nego za drugog. **Ali, na primjer, ne želim da uđem u ove velike plime pritiska. I sama sam ponekad bila njihova žrtva...**

U svom sopstvenom umu, potpuno sam zadovoljan da su godine vrijednog života dragog brata Smita prekinute, zbog uticaja koji su se na njega izvršili od trenutka kada je brat A.T. Džons postao urednik ‘Pregleda’ pa nadalje, a posebno kada je došlo do promjene i kada je brat Preskot postavljen u Poslovnom Menadžeru. Brat [Urija] Smit je bio skoro slomljeno srca prije svoje smrti, jer ovo imam iz njegovog pera; a kada mu je stigla vijest o tome što je učinjeno, sam mi je napisao da se probudio nesposoban da govori. Pozvan je ljekar i danima mu je držao led na potiljku, a ledene krpe na srcu. Nikad se nije oporavio od toga. (str. 4)

A sada se pritisak **sipa na doktora Keloga**. On je odgovoran za mnoge stvari za koje su i drugi jednako odgovorni kao i on. Ne govorim o tebi. Ne mogu podržati ove stvari. U svom članku sam pažljivo proučavao kako ne bih razmišljao o nikome, ali sam dao ljudima da shvate da ne mogu podržati kurs kojim stvari idu. (str. 4)

Izuzetno mi je žao ako vam povećavam teret, ali kažem vam, sestro Vajt, ako se ovaj pritisak nastavi, veliki broj naših odanih ljudi će smatrati da doktor Kelog nije bio ljubazno tretiran, i jako se bojim da će rezultati doprinijeti **tvojoj tuzi, tako da će ti život biti ugrožen**. (str. 4)

U svojim pismima doktoru Kelogu, jasno sam i naglašeno pokazao gdje sam mislio da grijesi. Nemam ni trunke vjere u neke od osjećaja izraženih u ‘Životom hramu’. Kada mi je prije godinu dana prošlog oktobra poslao dokaze nekih odlomaka, odmah sam mu rekao da nemam ama baš nikakve vjere u takve doktrine. Zadržao sam tu poziciju sve vrijeme, i **kada je on ponekad omalovažavao stvari koje ste rekli i uradili, ja sam mu jasno rekao da nemam povjerenja u takve razgovore; da sam mislio da ulazi na veoma opasno tlo...** (str. 4)

Ako doktor Kelog kreće na samostalan put, ja sam poslednji čovjek koji će ga pratiti i centimetar, ali se **jako bojim da će osjetiti da je otjeran, pod pritiskom koji se sliva na njega već nekoliko mjeseci**. Ne govorim ni o

čemu što ste vi rekli.“ (str. 4)

[1904-05-14-GB Starovo pismo Ellen White \(odnosi se na pismo Ellen White Edsonu Whiteu, koje je poslala bratu Irwinu\)](#)

„Takođe smo bili veoma zahvalni na privilegiji da pročitamo kopiju vaših pisama Edsonu, koje ste poslali bratu Irvinu. Odlični su i upravo ono što nam svima treba. Bilo nam je drago vidjeti i vašu referencu na ‘Živi hram’. Osjećamo se isto kao i vi. Osjećao sam da je dr Kelog slijedio Geo Trine spise, iz Amerike, veoma atraktivnog pisca, koji je napisao djelo pod naslovom „U skladu sa beskonačnim“ i još jedno „Šta sve svijet traži“. Ove knjige isprva čine da izgleda da je pisac u najsavršenijem skladu sa Hristovim jevanđeljem, ali kako napreduju, očigledno je da to samo daje karakter njegovim teorijama, čineći da izgleda da jevanđelje i njegova učenja su jedno te isto, dok su činjenice, kao što ste naveli u knjizi dr. K*sa, da potkopavaju jevanđelje i čine nepotrebним da bilo ko vjeruje u Isusa radi spasenja. Sve što oni poučavaju, može otvaranjem uma i srca djelovanju ‘Sveprevladavajućeg Duha’ postati kanali Božjeg djelovanja istinski kao što je bio Isus, ili bilo ko drugi. Ovo je lažno koliko god može biti, jer je Isus izvor i kanal svakog dobra, mudrosti, posvećenja i otkupljenja, i ne postoji drugo ime pod nebom, ili bilo koji drugi plan osim Isusovog jevanđelja kojim čovjek može biti spasen od sebe. Vjerujem da Bog ne komunicira ni sa kim osim kroz Isusa Hrista, i da će se svako navodno dobro primljeno nezavisno od Njega naći kao zlo i samo zlo. Ovo učenje je Sotonino izopačenje onoga što je naučio u Hristovoj školi prije njegovog pada, njegovo krivotvoreno jevanđelje, kojim nastoji upropastiti duše.“

[1904-07-31-Ellen White Pismo dr. A.J. Reedu \(Lt 277\)](#)

„Data mi je poruka koju trebam prenijeti vama i ostalim našim ljekarima koji su povezani s Medicinskim misionarskim udruženjem. Odvojite se od uticaja koji vrši knjiga Živi hram; jer sadrži zlobne osjećaje. U njoj ima osjećaja koji su potpuno istiniti, ali su pomiješani sa zabludom. Pisma se izvlače iz njihove veze i koriste se za podržavanje pogrešnih teorija.“
{Lt277-1904.10}

„Pomisao na zablude sadržane u ovoj knjizi zadala mi je veliku nevolju, a iskustvo kroz koje sam prošla u vezi s tim pitanjem skoro me koštalo života.“ {Lt277-1904.11}

„Naređeno mi je da govorim jasno. ‘Dočekajte ga,’ riječ je koja mi je izgovorena. ‘Dočekajte ga čvrsto i bez odlaganja.’ Ali to se ne može ispuniti odvođenjem naše radne snage sa terena da istražuje doktrine i tačke razlika. Nemamo takvu istragu. U knjizi Živi hram predstavljena je Alfa smrtonosnih jeresi. Omega će uslijediti i biće primljena od onih koji nisu voljni poslušati upozorenje koje je Bog dao.“ {Lt277-1904.14}

1904-08-12-G.I. Butler za John Harvey Kellogga

Batler piše,

„Sada, moj dobri prijatelju, ako razumijem tvoj stav, to je samo ovo: dok ti vjeruješ u ličnog Boga gore na nebu, što, inače, ne vidim da ti je potrebno, ako je on lično prisutni u cijelom svemiru u isto vrijeme, čini mi se da si usvojio tu osobinu da izbjegneš određene zaključke koje Biblijia iznosi, i ne mogu se baš dobro zaobići, jer je svakako veliki nesklad za tebe da predstavljaš ličnog Boga na nebu, kao aktuelno postojećeg, onoliko stvarno kao što je Hristos bio kada je uzašao na visinu, a ipak kažeš da je on u svom obliku esencije kroz sve stvaranje...

...Nikad nisam mogao da vidim smisao u nekim pozicijama koje iznosiš... ‘Ujka Stiven’ i ja smo malo duže razgovarali o ovoj temi; i koliko znam, mi se tačno slažemo u našim stavovima. Oboje se apsolutno protivimo nekim idejama koje zastupaš – tako da se u jednom smislu ovo može smatrati zajedničkim pismom... Znam da možeš i ono najgore učiniti da izgleda boljim razlogom od bilo kojeg čovjeka kojeg sam poznavao... Ti si, praktično, koliko ja mogu da procijenim, zauzeo poziciju da je ‘Živi hram’ bio u redu... Zauzimajući takvu poziciju, stavljaš se nasuprot Svjedočanstvima, naglašeno. Zaista, **odmah izlaziš i kažeš da sestra Vajt grijesi...** Ti i tvoja suosjećajna braća slijedite drugo krilo.... **Došli su kroz takve filozofske umove poput starještine E.J. Vagonera; i, koliko ja znam, brat Džons ih je podržao,** u značajnoj mjeri, i mnogo više... Sada, cio paganski svijet, i Hrišćanska nauka, i mislim i moj dragi prijatelj, doktor Kelog, pokrenuli su ovu ideju da je život Bog, i da je taj život, gdje god da se manifestuje, dio Boga. Ne vjerujem da Sveti pismo podržava bilo kakvu takvu ideju...

...Duh Božji izlazi od Boga. To je ono što izraz ‘Božji duh’ zaista označava. ‘Od’ pokazuje da je to nešto povezano sa Bogom ili polazi od njega. Pismo kaže, ako je grčki doslovno preveden, da taj Duh izlazi ili izlazi od Oca

i Sina...“

1904-08-22-John Harvey Kellogg Pismo G.I. Butleru (Kelog tvrdi da je pogrešno shvaćen; odbacuje da je panteista; potvrđuje da Bog ima tjelesni oblik)

1904-10-21-W.C. White pismo A.G. Daniellsu i W.W. Prescottu

„Majka nam je sugerisala da trebamo paziti da u ‘Pregledu’ ili u bilo kojoj od naših novina ne objavimo ono što bi se moglo smatrati napadima na dr Keloga. Takođe je sugerisala da bismo mogli biti aktivni i ozbiljni u našim naporima da utičemo na našu braću u službi da ne istupaju protiv dr Keloga niti da osude njega ili njegove saradnike zbog grešaka koje su napravili...“

1906-01-09-Ellen White Sanatorijumu, Poziv „Izadjite i odvojite se“

(link prikazuje prvu stranicu originalno otkucanog rukopisa). Cijeli rukopis je takođe objavljen u **SpTB07 – Svjedočanstva za Crkvu koja sadrže poruke upozorenja i pouke adventistima sedmog dana i Ms 21, 1906.**

„Nisam mogla da spavam tokom protekle noći. Stigla su mi pisma s izjavama ljudi koji su tvrdili da su pitali dr Keloga da li vjeruje u svjedočanstva koja nosi sestra Vajt. **On izjavljuje da, ali ne vjeruje.** Poslao mi je razumno pismo dok sam bila u Melrouzu, Masačusets, rekavši: ‘Predao sam se,’ **ali nije govorio niti se ponašao kao čovjek koji se predao...**“

1906-04-15-G.I. Butlerovo pismo Ellen White

„U početku sam se nadao da bih mogao pomoći doktoru da uvidi određene tačke koje bi ga dovele do tačke u kojoj bi moglo doći do jedinstva između njega i Komiteta Generalne konferencije...

Ponekad mi se činilo da se složio sa onim što sam rekao. Onda bi za nedjelju ili dvije bio daleko kao i uvijek. Rekao sam mu da mislim da bi trebalo da ti prizna mnogo stvari. Tamo gdje ste radili da natjerate ljude da napustite Batl Krik i pobegnu iz tog zakrčenog centra, on je činio sve što je mogao da ih zadrži. Iako ste govorili najoštiriye da ih udaljite od Batl Krika, on je ulagao sve napore da ih što više stavi pod svoj uticaj...

Koliko čujem, rekao je drugima – bio je prilično oprezan u načinu na koji mi je prilazio, ali sam lako mogao vidjeti da se sve više udaljava od razvoja istine od Boga za ovo vrijeme, i do nedavno je davao obrazloženje da je sanatorijum u potpunosti i nedenominaciona institucija... Postao sam

ubijeđen da on ne radi sasvim iskreno, ali dok sam se izjašnjavao da vjeruje u svjedočanstva, kao što je sve to vrijeme činio, i kako još uvijek čini, bio sam uvjeren da im ne vjeruje...“

Kako bi se suprotstavio Kelogovim stavovima, Batler predlaže održavanje logorskog sastanka u Batl Kriku kako bi razotkrio Kelogova učenja i zablude koje je slijedilo medicinsko bratstvo: „Prema svim uputama iz prošlosti, povjerovao sam da, kada imamo bitku između istine i zablude, najbolje je susresti se iskreno, susresti se s hrabrošću.“

„Dok sada brat Džons [A.T. Jones] veliki šampion, izlazi i ismijava vaš rad, i pokušava sve od sebe da razbije njegov uticaj među mladima, kada se ove stvari u potpunosti sretnu, taj uticaj će se slomiti na mnoga srca...“

...Medicinsko bratstvo je počelo razmišljati na ovaj način pod učenjem dr Keloga, potkopavajući veliku strukturu istine koja je podignuta u poslednjih trideset ili četrdeset godina. U vašim svjedočanstvima prije trideset-četrdeset godina ova velika kriza u našem radu jasno je istaknuta, a vaša svjedočanstva cijelim putem su rasvijetlila cijelu temu.

Doktor igra lukavu igru. On se predstavlja kao vjernik u svjedočanstva, govoreći ljudima da je vjernik u svjedočanstva, da nije promijenio svoje vjerske stavove ni djelić, da stoji тамо gdje je oduvijek stajao; i ova vrsta razgovora zbunjuje mnoge ljudе. Ali to ne zbunjuje ni mene ni vas. Znamo u kakvoj se opasnosti nalazi i kolika je vjerovatnoćа njegove potpune propasti ako nastavi ovim putem. Nije javno izašao i zauzeo stav, ali koristi brata Džonsa da krene naprijed i probije led prije njega. Ali zaista, kao što ja vjerujem, a mislim da vjerujete i vi, on je donji agitator u ovom pokretu.“

1908-04-01-GI Butlerovo pismo W.C. Whiteu otkucana kopija originalnog pisma (Batler izražava svoju zabrinutost zbog Kelogove odmazde na pravne radnje Generalne konferencije protiv Keloga i Sanatorijuma; Batler citira izvatke iz Kelogovog pisma)

„Ali pošto su pokrenuli tužbu protiv nas, što su, naravno, sada potpuno slobodni da urade **jer su me izbacili iz crkve i ja više nisam član porodice vjere prema njihovom tumačenju** i zbog toga najpobožnije zahvaljujem Gospodu; nemam sklonost da budem u istoj kući s njima. Kažem, pošto su oni pokrenuli lopticu i počeli parnicu protiv nas, čini mi se da je sasvim u redu da dočekamo njihov izazov i u najvećoj mjeri pokažemo vrstu

manipulacije i manevrisanja koja su se dešavala u kampanji protiv ove institucije.“ (IZVODI IZ PISMA DR KELOGA MENI, DATIRANO BATL KRIK, MIČIGEN, 9. mart 1908, str. 5 Batlerovog pisma V.C. Vajtu)

„Kada dođemo na sud, vjerovatno će mnogo toga izaći na vidjelo. Naši advokati će insistirati na korišćenju svih raspoloživih resursa. **Počećemo sa suđenjem u Washingtonu DC i skoro svi među vodećim ljudima denominacije će biti u njemu, od gospođe Vajt naniže.** U ovoj stvari nije bilo male prevare. Izrečene su laži bez broja, a čak je i sestra Vajt ubačena u tu stvar na takav način da mislim da će joj biti prilično teško da pokaže čist dosije na sudu.“ (IZVODI IZ PISMA DR KELOGA MENI, DATIRANO BATL KRIK, MIČIGEN, 9. mart 1908, str. 5 Batlerovog pisma V.C. Vajtu)

„Usput, **primjećujem da starješina M.C. Vilkoks postaje panteista.** U ZNAKOVIMA VREMENA od 4. marta on piše ovako u odgovoru na pitanje: ‘Za um pisca Duh je život Božji ili bolje, život Božanstva zajednički i Ocu i Sinu. To je ono što čini Božanstvo svuda prisutnim. ... O njemu se govori kao o osobi jer po Duhu Otac i Sin dolaze lično k nama.’ Ovo je sjajan panteizam i to one vrste u koju ja vjerujem. Doslednost je rijedak dragulj ovih dana. Optužba za panteizam protiv nas je bila nametnuti posao i za to postoji obilan dokaz u činjenici da je profesor Preskot objavio iste stvari u REVIEW AND HERALD-u i još jače stvari, i iako je denominacija upozorena protiv mene, i moje knjige, nikada nije upućen nikakav oprez u odnosu na one primjerke REVIEW AND HERALD-a u kojima su se pojavili članci profesora Preskota, niti osvrt na knjigu gospođe Henri u kojoj se pojavljuju iste ideje, niti bilo kakvo objašnjenje u vezi s člancima gospođe Vajt u kojima su iste doktrine bile naučavane, niti bilo kakvo odbacivanje podrške s obzirom na moje stavove objavljinjem u Biltenu Generalne konferencije... **Ja sam jedini od svih kri-vaca izdvojen i napadnut isključivo u svrhe kampanje.**“ (IZVODI IZ PISMA DR KELOGA MENI, DATIRANI BATL KRIK, MIČIGEN, 9. mart 1908, str. 6 Batlerovog pisma V.C. Vajtu)

1908-08-06-Članak „Opasnosti u spekulativnom proučavanju“, Ad-vent Review and Sabbath Herald, str. 8; Ellen G. White

„Knjiga ‘Živi hram’ je ilustracija ovog djela, čiji je pisac u prilog tome izjavio da su njegova učenja ista kao ona koja se nalaze u spisima gospođe Vajt.“

1908-09-18-G.I. Butlerovo pismo za Ellen G. White

„Pitao sam se šta mislite o **Doktorovim idejama o Božanstvu**. Mislim da znam, ali možda i ne znam. Priznajem da su mi neke od ovih stvari čudne... Ja sam na liniji traženja starih staza – dobrog starog djela kako su ga pioniri učili. To je doktrina koju sam prihvatio, i nisam prihvatio nijednu drugu. Sva prava svjetlost je prihvatljiva, ali ja sam prilično konkretan u pogledu toga šta je svjetlost.“ (str. 7)

„Ni ja ne vjerujem u **Božanstvo koje je posvuda uopšteno, a nigdje posebno, koje lebdi okolo kroz svemir, lično i aktivno boravi u svakom čovjeku, dobrom, lošem i ravnodušnom.**“ (str. 8)

3. FUNDAMENTALNI PRINCIPI

Pravo pitanje prema desetom poglavlju Posebnih svjedočanstava je odstupanje od temelja naše vjere, koji je uspostavljen na početku našeg rada.

„Ovaj temelj je izgradio Veliki Graditelj, i izdržaće nevremena i oluje. Hoćemo li dopustiti ovom čovjeku da iznosi doktrine koje negiraju prošlo iskustvo Božjeg naroda? Došlo je vrijeme da se preduzme odlučna akcija.“ {EGW, SpTB02 54.2; 1904}

Kelog je predstavio doktrine koje negiraju prošlo iskustvo. Na drugom mjestu, napisala je o Kelogu:

„Veoma sam zabrinuta za dr Keloga. U mnogim aspektima, njegov put nije ugodan Gospodu. Čini se da mu je tako lako da se udalji od osnovnih principa. On je u velikoj opasnosti da početak svog pouzdanja ne održi čvrstim do kraja.“ {EGW, Lt138-1902.5; 1902}

Problem je bio odstupanje od temeljnih principa – ali nisu svi ljudi to prepoznali. Posebno ključni i istaknuti ljudi u radu; zaboravili su način na koji ih je Gospod vodio i Njegovo učenje u prošlosti.

„Nadala sam se da će doći do temeljne reformacije i da će principi za koje smo se borili u prvim danima, a koji su izneseni u sili Duha Svetoga, biti održani.“ {EGW, SpTB02 56.3; 1904}

Za koja smo se načela borili u prvim danima? Šta je to bio temelj naše vjere?

„Kao narod, trebamo čvrsto stajati na platformi vječne istine koja je izdržala test i kušnje. Moramo se držati sigurnih stubova naše vjere. Principi istine koje nam je Bog otkrio su naš jedini pravi temelj. Oni su nas učinili onim što jesmo...“ {EGW, SpTB02 51.2; 1904}

Vidimo nekoliko različitih izraza koje je sestra Vajt koristila za utemeljenje naše vere: „platforma vječne istine“, „stubovi naše vjere“, „principi istine“, „glavne tačke“, „putokazi“, „temeljni principi,“ i „osnovni principi“. Ovi izrazi označavaju istu stvar – temelj naše vjere.

Osnovni principi bili su javni sinopsis, ili lista doktrina, koje su činile vjeru adventista sedmog dana; danas imamo „Fundamentalna vjerovanja“. Bio je to dokument u kome se navodi šta vjeruju adventisti. Prvi put su se pojavili u štampanom obliku 1872. godine. Tada se pojavio se dokument „Deklaracija o temeljnim principima, koju su podučavali i praktikovali adventisti sedmog dana“. U predgovoru ovog dokumenta čitamo razlog zašto su ih naši pioniri sastavili u pisanom obliku i štampali. Ovaj sažetak vjere sastojao se od 25 tačaka, koje su predstavljale „ono što je, i što su, s velikom jednoglasnošću, držali“ adventisti sedmog dana. Izdavala su se u narednim godinama: 1874, 1889, 1905. i godišnje od 1907. do 1914. Nakon smrti sestre Vajt 1915. godine, Osnovna načela nisu ponovo štampana do 1931. godine, kada su pretrpjela značajne promjene.

Objavlјivanjem „Živog hrama“ temeljna načela naše vjere bila bi potkopana „kroz širenje zavodljivih teorija“ sadržanih u njemu.

„Nebeski glasnik me je poučio da su neka od obrazloženja u knjizi, ‘Živi hram’, neispravna i da bi ovo rezonovanje odvelo umove onih koji nisu u potpunosti utemeljeni na osnovnim principima sadašnje istine. To uvodi ono što nije ništa drugo do nagađanje u vezi s Božjom ličnošću i gdje je Njegovo prisustvo.“ {EGW, SpTB02 51.3; 1904}

Prva tačka koja je navedena u Fundamentalnim principima odnosi se na Božju ličnost i Njegovo prisustvo. Druga tačka daje kontekst prvoj.

„I – Da postoji jedan Bog, lično, duhovno biće, tvorac svega, svemoćan, sveznajući i vječan, beskrajan u mudrosti, svetosti, pravdi, dobroti, istini i milosrđu; nepromjenjiv, i svuda prisutan od strane njegovog predstavnika, Svetog Duha. Ps. 139:7.

II – Da postoji jedan Gospod Isus Hristos, Sin Vječnog Oca, Onaj po

kome je Bog stvorio sve stvari i od kojih se one sastoje.“

U vrijeme Elen Vajt, adventisti su vjerovali u jednog Boga – lično, duhovno biće, Stvoritelja svih stvari – i vjerovali su da je ovaj Bog sve stvorio po svom Sinu Isusu Hristu. Oni su se obraćali Ocu kao jednom Bogu, a Hristu su se obraćali kao Sinu Božjem. Kvalitet ili stanje Boga kao osobe izražava se terminom „lično, duhovno biće“. Što se tiče Njegovog prisustva, temeljni principi kažu da je On svuda prisutan preko svog predstavnika, Svetog Duha. Značenje ovih principa zahtijeva veoma posebnu pažnju. Držeći se istorijskog konteksta, ovo će biti predmet naših narednih studija.

Najočiglednije je da ovi temeljni principi ne sadrže doktrinu o Trojstvu! Preciznije, osjećaji „tri u jedan“ ili „jedan od tri“, u odnosu na Boga, nigdje se ne mogu naći – koji su prisutni u današnjim Fundamentalnim vjerojanjima. Samo se Otac spominje kao „jedan Bog“.

Ako je doktrina o Trojstvu upitna, onda bi trinitarni osjećaji trebali:

- lišiti Božji narod njihovog iskustva iz prošlosti;
- uništiti ličnost Boga;
- srušiti stubove naše vjere ili skrenuti s temeljnih principa;
- biti predstavljeni kao da ih je g-đa Vajt podržala.

4. ISTORIJSKI KONTEKST

U Svjedočanstvima za Crkvu koja sadrže pisma ljekarima i propovjednicima s uputama adventistima sedmog dana, deseto poglavlje, Temelj naše vjere, Bog je dao vrijedne lekcije o razvoju i posledicama Kelogovih teorija. Šire i dublje značenje ovih citata može se shvatiti kada smo upoznati sa njihovim istorijskim kontekstom. Hajde da prvo ukratko pogledamo istorijski kontekst Kelogove knjige „Živi hram“.

U nizu proviđenja, Bog je naznačio da „Živi hram“ ne treba štampati. Jedan od takvih događaja je paljenje novinske zgrade Batl Krika, samo noć prije nego što je trebalo da bude štampana. Konačno, knjiga je štampana na drugom mjestu; to je izazvalo veliku krizu u Crkvi adventista sedmog dana. Dana 7. oktobra 1903. godine u Vašingtonu je održan godišnji sastanak Konferencije. Mnogi crkveni vođe Adventista sedmog dana su bili prisutni, uključujući dr Keloga i njegove simpatizere. O ovoj knjizi vodila se velika

polemika i sukob je bio neizbjegjan. Srećom, na ivici ovog eskalirajućeg sukoba, pismo sestre Vajt je dostavljeno vijeću. U nedjelju je pismo svima doprlo do ušiju, a odjeknulo je mnogo „amin“ i „aleluja“. Bilo je to vrlo napeto i dirljivo jutro za crkvu koja je bila na ivici raskola – da konačno dobije konkretan smjer od Gospodnjeg glasnika:

„Imam neke stvari da kažem našim učiteljima u vezi sa novom knjigom *Živi hram*. Pazite kako održavate osjećaje ove knjige u vezi s Božjom ličnošću. Kako mi Gospod predstavlja stvari, ova osjećanja ne nose Božju podršku. Ona su zamka koju je neprijatelj pripremio za ove poslednje dane. Mislila sam da će se to sigurno uočiti i da neće biti potrebno da govorim o tome. Ali pošto je izrečena tvrdnja da učenje ove knjige može biti potkrijepljeno izjavama iz mojih spisa, primorana sam da govorim negirajući ovu tvrdnju. Možda u ovoj knjizi postoje izrazi i osjećaji koji su u skladu s mojim spisima. I u mojim spisima može biti mnogo izjava koje bi se, kada se uzmu iz njihove veze, i protumače prema mišljenju pisca *Živog hrama*, činile u skladu sa učenjem ove knjige. Ovo može dati očiglednu podršku tvrdnji da su osjećaji u *Živom hramu* u skladu s mojim spisima. Ali ne daj Bože da ovo mišljenje prevlada.“ {EGW, Lt211-1903.1; 1903}

Sestra Vajt je u više navrata izjavljivala da su pravi problem knjige osjećanja „u pogledu Božje ličnosti“. Ova osjećanja nisu podržana izjavama iz spisa Elen Vajt i upravo su ta osjećanja „zamka koju je neprijatelj pripremio za ove poslednje dane“.

Bog je, opet u svom proviđenju, riješio ovaj sukob. Kelog je prihvatio ukor od Gospodnjeg glasnika i, prije nego što je vijeće zatvoreno, izjavio je da će *Živi hram* biti povučen s tržišta. Ali nakon konferencije, privatno je razgovarao s predsjednikom Generalne konferencije, bratom Arturom G. Danielsom, o njegovim planovima za reviziju knjige.

5. REVIZIJA „ŽIVOГ HRAMA“

Elen Vajt nije bila prisutna na godišnjoj konferenciji u Vašingtonu, ali je njen sin, Vilijam K. Vajt, prisustvovao. Kada je konferencija završena, brat Artur G. Daniels je napisao povjerljivo pismo V.K. Vajtu u vezi s planom dr Keloga da revidira svoju knjigu.

„On [Kelog] je rekao da je nekoliko dana prije nego što je došao u vijeće, razmišljao o tome i počeo je uviđati da je napravio malu grešku u izražavanju svojih stavova. Rekao je da ga je cijelo vrijeme mučilo da sazna kako izraziti karakter Boga i njegov odnos prema njegovim stvaralačkim djelima...

Zatim je izjavio da su mu prijašnji stavovi o trojstvu stajali na putu da dâ jasnu i apsolutno tačnu izjavu; ali da je za kratko vrijeme povjerovao u trojstvo i da je sada mogao prilično jasno vidjeti gdje su sve teškoće i vjerovalo da može na zadovoljavajući način razjasniti stvar.

Rekao mi je da sada vjeruje u Boga Oca, Boga Sina i Boga Svetoga Duha; i njegov stav je bio da je Bog Sveti Duh, a ne Bog Otac, taj koji ispunjava sav prostor i svako živo biće. Rekao je da je vjerovao u ovo prije nego što je napisao knjigu, mogao bi izraziti svoje stavove bez da ostavi pogrešan utisak koji knjiga sada ostavlja.

Iznio sam pred njega primjedbe koje sam našao u tom učenju i pokušao da mu pokažem da je to učenje toliko suprotno jevanđelju da nisam vidio kako bi se moglo revidirati promjenom nekoliko izraza.“ (Letter: A. G. Daniells to W.C. White; October 29, 1903. pp. 1, 2)

Očigledno, kako bi izgurao svoju stvar, Kelog se odlučio da gasi vatru koju je sam potpirio – benzином. Činilo mu se da je prelazak na vjerovanje u Trojstvo pravo rješenje za izlazak iz problema. Kelog je bez sumnje bio vješt sofista, znao je kako okrenuti vodu na svoj mlin.

Evo dokaza da je sestra Vajt bila upoznata sa namjerama dr Keloga da revidira „Živi hram“ i njenom poznavanjem njegovog vjerovanja u doktrinu Trojstva. Vilijamovim riječima, izrazila se prilično odlučno po ovom pitanju. Ona je to smatrala neisplativim poduhvatom. Iz tog razloga je bilo potrebno uskoro izdati posebno svjedočanstvo. I tako je bilo. Ovako je 1904. objavljeno Svjedočanstva za Crkvu koja sadrže pisma ljekarima i propovjednicima, upute adventistima sedmog dana, koja sadrže pisma lijećnicima i propovjednicima povezana s Kelogovom krizom.

Rekavši: „Majka i ja smo upravo pročitali vaše pismo od 29. oktobra,“ Vilijam je svjedočio da je sestra Vajt bila potpuno svjesna Kelogovih namjera i vjerovanja u trojstvo. Nakon što je pročitala Danielsovo pismo, napisala je direktni odgovor dr Kelogu. Ovo pismo je pod oznakom Lt 253, 1903. To je

vrlo istaknuto pismo koje otvara oči jer jasno razotkriva kako se prorok odnosio prema doktrini Trojstva. Ona je uzdigla doktrinu o Božjoj ličnosti konstituisanu u Osnovnim principima. Postoje upadljive sličnosti između ovog pisma i desetog poglavlja Posebnih svjedočanstava, Temelj naše vjere.

6. TEORIJE KRPLJENJA (Lt 253, 1903)

„Dragi brate,

Moram ti reći da su tvoje ideje u vezi sa nekim stvarima bile izrazito pogrešne. Voljela bih da uvidiš svoje greške. Knjiga Živi hram nije za krpiti, u njoj napraviti nekoliko izmjena, pa je reklamirati i hvaliti kao vrijednu produkciju. Bilo bi bolje fiziološke djelove predstaviti u nekoj drugoj knjizi pod drugim naslovom. Kada si napisao tu knjigu, nisi bio pod Božjim nadahnućem. Bio je pored tebe onaj koji je nadahnuo Adama da gleda na Boga u lažnom svjetlu. Tvoje cijelo srce treba biti promijenjeno, temeljno i potpuno očišćeno.“ {EGW, Lt253-1903.1; 1903}

„Postoje mnoge stvari koje moraš savladati prije nego što budeš spašen. U srcu koje ne vodi Bog, postoji nešto što ga vodi u želju da se održi u svom pogrešnom kursu. Ljude koji ti vjerno govore istinu, ukazujući na tvoje zablude, smatrao si svojim neprijateljima. Ali često su oni tvoji najbolji prijatelji i, govoreći ti gdje si hodao tuđim stazama, obavljali su veoma neprijatnu dužnost. Gospodnje sluge ne treba da laskaju tvojem ponosu; ne treba da čute, bojeći se da kažu: ‘Zašto to radiš?’ Oni će te vjerno upozoriti na tvoju opasnost.“ {EGW, Lt253-1903.3; 1903}

Elen Vajt se zatim osvrće na Božje vođstvo i iskustva pionira u uspostavljanju temelja vjere. Potom konstatuje:

„Nakon što je proteklo neko vrijeme, bili smo suprotstavljeni sa opozicijom i surovo lažirani. Muškarci i žene koji su zapali u fanatizam nametnuli su nam pogrešne teorije. Bila sam upućena da odem na mesta gdje su ti ljudi zastupali te pogrešne teorije, i dok sam išla, snaga Duha se divno pokazala u ukoravanju zabluda koje su se uvlačile. Sam Sotona, u liku jednog čovjeka, radio je na tome da moje svjedočanstvo u vezi sa stajalištem za koje sada znamo da je potkrijepljeno Svetim pismom ne bude učinkovito.

Tada su predstavljene upravo takve teorije koje si iznio u Životu

hramu. Ove suptilne, varljive sofistike iznova su tražile mjesto među nama. **Ali ja sam uvijek imala isto svjedočanstvo koje sada nosim o Božjoj ličnosti.**“ {EGW, Lt253-1903.8.9; 1903}

„U Ranim spisima, 60, 66, 67) nalaze se sledeće izjave:

‘14. maja 1851. vidjela sam Isusovu ljepotu i ljupkost. Dok sam gledala Njegovu slavu, nije mi palo na pamet da bih ikada trebala biti odvojena od Njegovog prisustva. Vidjela sam svjetlost koja dolazi od slave koja je okruživala Oca, i kada mi se približila, moje tijelo se treslo i zadrhtalo kao list. Mislila sam da će, ako mi se približi, biti izbrisana iz postojanja; ali me je svjetlost prošla. Tada bih mogla imati osjećaj za velikog i strašnog Boga s kojim imamo veze.’“ {EGW, Lt253-1903.11; 1903}

„Često sam viđala ljupkog Isusa, da je on osoba. Pitala sam Ga da li je Njegov Otac osoba, i da li ima oblik poput njega. Isus je rekao: ‘Ja sam izričita slika ličnosti Moga Oca!’ [Jevrejima 1:3.]“ {EGW, Lt253-1903.12; 1903}

„Često sam vidjela da je **spiritualni pogled** oduzeo svu slavu neba, i da su u mnogim umovima Davidov tron i ljupka Isusova osoba izgorjeli u vatri spiritualizma. Vidjela sam da će neki koji su prevareni i dovedeni u ovu zabludu biti dovedeni na vidjelo istine, ali će im biti gotovo nemoguće da se u potpunosti oslobole obmanjujuće moći spiritualizma. Takvi bi trebali temeljito poraditi na priznavanju svojih zabluda i napustiti ih zauvijek.“ {EGW, Lt253-1903.13; 1903}

„Među našim narodom dolazi jedna vrsta spiritualizma i to će potkupati vjeru onih koji mu daju mjesto, navodeći ih da obrate pažnju na zavodljive duhove i doktrine đavola. Zablude će biti predstavljene na ugodan i laskav način. Neprijatelj želi da odvrati umove naše braće i sestara od rada na pripremanju naroda da stoji u ovim poslednjim danima.“ {EGW, Lt253-1903.14; 1903}

„Upućena sam da upozorim našu braću i sestre da ne razgovaraju o prirodi našeg Boga. Mnogi od radoznalaca koji su pokušali da otvore kovčeg zavjeta, da vide šta je unutra, kažnjeni su zbog svoje drskosti. Ne treba da kažemo da je Gospod Bog nebeski u lišću ili na drvetu; jer On nije тамо. On sjedi na svom prestolu na nebesima.“ {EGW, Lt253-1903.15; 1903}

„Djelo Stvoritelja kako se vidi u prirodi otkriva Njegovu moć. Ali priroda nije iznad Boga, niti je Bog u prirodi kako ga neki predstavljaju. Bog je

stvorio svijet, ali svijet nije Bog; to je samo djelo Njegovih ruku. Priroda otkriva djelo pozitivnog, ličnog Boga, pokazujući da Bog postoji i da nagrađuje one koji ga marljivo traže.“ {EGW, Lt253-1903.16, 1903}

„Mogla bih mnogo reći o svetilištu; kovčegu koji sadrži Božji zakon; poklopcu kovčega, koji je pomirilište; anđelima na oba kraja kovčega; i druge stvari povezane sa nebeskom svetinjom i sa velikim Danom pomirenja. Mogla bih mnogo reći o misterijama neba; ali moje usne su zatvorene. Nemam sklonost da ih opišem.“ {EGW, Lt253-1903.17; 1903}

„Brate moj, kada budeš u iskušenju da govorиш o Bogu, gdje je, ili šta je, zapamti da je u ovoj tački čutanje elokvencija. Skini cipele s nogu; jer tlo na koje stavljaš svoje nemarne, neposvećene noge je sveta zemlja.“ {EGW, Lt253-1903.19; 1903}

„Upućena sam da kažem da u Riječi Božjoj nema ničega što bi potkrijepilo tvoje spiritualističke teorije. Nećeš se odmah odreći ovih teorija? Na njima je tvoj um boravio dugo vremena, ali one nisu imali nikakav posvećujući, profinjujući, oplemenjujući uticaj na tvoj život. Gospod nema nikakve koristi od ovih teorija, i On ne želi da ih Njegov narod brani ili propagira.“ {EGW, Lt253-1903.20; 1903}

„Otac, Sveznajući, stvorio je svijet kroz Hrista Isusa. Hristos je svjetlost svijeta, put u vječni život. Njega, Pomazanika, Bog je dao da izvrši pomirenje za grijehu svijeta. Moraš shvatiti da ako ne vjeruješ u to pomirenje i ne znaš da si kupljen cijenom krvi jedinorođenog Sina Božjeg, sigurno ćeš biti povezan sa zlim. Ako nastaviš da njeguješ teorije koje si gajio, bićeš prepušten da postaneš igračka Sotoninih iskušenja. On igra igru života za tvoju dušu. Ostani još malo povezan s njim i budi siguran da ćeš izgubiti dušu.“ {EGW, Lt253-1903.21; 1903}

„Izjavljujući da su naše institucije nedenominacijske, doveo si naše ljude i naše djelo u lažnu poziciju. Preveden si preko strašnog puta, za koje opasnosti nisi znao, ali ćeš možda to nekada uvidjeti. Još nije kasno da se nepravde isprave. Ima nade za tebe. Pratio si neprijatelja korak po korak, nastojeći zaviriti u misterije previsoke i svete za tvoje razumijevanje. Onda je u tvome učenju Sveti sveden na ljudske naučne, spiritualističke ideje. Hodao si krivudavim stazama. Izgubio si moralnu sliku Boga. Ali ima nade za tebe. Još uvijek možeš skrenuti svoja stopala na pravi put. Nećeš li sada

upraviti staze svojim nogama, da hromi ne skrene s puta? Hoćeš li sada odbiti da posiješ još jedno sjeme skepticizma i sofizma u umove drugih? Hoćeš li sada doći Hristu i biti izlijеčen?“ {EGW, Lt253-1903.22; 1903}

„Oklijevala sam i odlagala sam sa slanjem onoga što me je Duh Gospodnji natjerao da napišem. Nisam željela da budem primorana da predstavljam satanistički uticaj ovih sofistika. Ali ako ne dođe do odlučne promjene, u tebi i tvojim saradnicima, ja će to morati učiniti, kako bih spasla druge da slijede put kojim si ti išao. Moraću poslušati nalog koju mi je Bog dao: ‘Dočekaj ga.’ Ovo je jedino što mogu da uradim.“ {EGW, Lt253-1903.23; 1903}

„Predstavljam ti stvari koje mi je Gospod predstavio. Predstoje veliki posao. Mi treba da se prihvativimo posla sa razumijevanjem, moleći se, vjerujući i primajući Svetog Duha. Samo tako možemo obaviti posao koji nam je dat. Od mene Bog traži da svjedočim protiv Živog hrama. **Šta god tvoji saradnici rekli o ovoj knjizi, sada i zauvijek zauzimam stav da je to zamka.** Nikakvo jedinstvo neće formirati naš narod u cjelini na temelju teorija koje si počeo iznositi u toj knjizi. Ovo možeš smatrati zauvijek odlučenim. Kao narod, mi ćemo čvrsto stajati na platformi koja je izdržala test i iskušenja. Držaćemo se sigurnih stubova naše vjere. Principi istine koje nam je Bog otkrio su naš jedini temelj. Oni su nas učinili onim što jesmo. Ove nove, maštovite teorije su fascinantne i obmanjujuće. One ugrožavaju vječne interese duše. Sveti pismo ih ne podržava. Odjeveni u hrišćanski oklop, obučeni u pripremu jevanđelja mira, čvrsto ćemo stajati protiv ovih obmanjujućih teorija. Možeš se okrenuti i istrgnuti Riječ Božju na vlastito uništenje, ali ja te molim da to ne činiš.“ {EGW, Lt253-1903.24; 1903}

„Nebo nije para. To je mjesto. Hristos je otišao da pripremi domove za one koji Ga vole, one koji, u poslušnosti Njegovim zapovijestima, izlaze iz svijeta i odvojeni su. Nebeska načela se moraju unijeti u naše iskustvo, da bismo se mogli razlikovati od svijeta. Mora postojati izražen kontrast između nas i svijeta; jer mi smo Božji denominirani narod.“ {EGW, Lt253-1903.25; 1903}

„Gospod ti je dao priliku da ispraviš stvari. Drago mi je što si napravio početak. Nemoj misliti da nemamo pravo pokušavati ispraviti tvoje zablude i rezultate tih zabluda. Sve dok mi Bog daje dah i naređuje da koristim pero

i glas kako bih odvratila ovu zlu stvar koja je ušla među nas, ja ću igrati svoju ulogu u ratu. Još od svoje sedamnaeste godine morala sam da vodim ovu bitku protiv lažnih teorija, u odbrani istine. Istorija našeg prošlog iskustva je neizbrisivo fiksirana u mom umu, i ja sam odlučna da nikakve teorije o poretku koji si prihvatio neće doći u naše redove. Ako odbiješ da se promijeniš i radiš da vodiš svoje saradnike za sobom, a oni se usude slijediti tvoje vođstvo, odgovornost leži na tebi i na njima, a ne na mojoj duši.“ {EGW, Lt253-1903.26, 1903}

„Odlučno govorim, da bi znao, da ako ne dođe do odlučne promjene u tebi, ne može biti nade u zajednicu između tebe i onih koji do kraja drže početak svog povjerenja. Napravio si podjelu. Moramo čvrsto stajati za istine koje nam je Gospod dao kao stubove naše vjere.“ {EGW, Lt253-1903.27; 1903}

„Preklinjem te da se obratiš Gospodu punom namjerom srca, prije nego što bude zauvijek prekasno. Odvoj se od uticaja koji su te odvojili od tvoje braće koja su angažovana u službi jevandjelja i od ljudi koje Bog vodi. Teorije krpljenja ne mogu prihvati oni koji su lojalni vjeri i principima koji su odoljeli svim protivljenjima sotonskih uticaja.“ {EGW, Lt253-1903.28; 1903}

„Ako se isprazniš od svega što te je odvojilo od Hrista i primiš Spasitelja u svoje srce, bićeš preobražen u karakteru. Odbaci obaveze na neko vrijeme i otiđi negdje s nekolicinom svoje braće i s njima istražite Svetu pismo. Ponizi svoje srce pred Gospodom i uradi temeljan posao na pokajanju. Hristova religija je duhovni kvasac koji treba unijeti u srce. To mijenja život i karakter. Ova religija je nebeski princip, vidljiv u životu i razgovoru hrišćanina. Otkriva se u hrišćanskoj čistoti. Hristova ljubav se vidi u nježnosti i milosti posvećene ljudskosti. Spašeni smo pomoću Riječi koja je postala tijelom. Naše otkupljenje je izvršeno, ne tako što je Sin Božji ostao na nebu, već utjelovljenjem Sina Božjeg – uvezvi čovječanstvo na sebe i dolaskom na ovaj svijet. Tako nam je donesen vječni život. Ono što autoritet, zapovijedi i obećanja nisu mogli učiniti, On je učinio došavši na ovaj svijet u obližu grešnog tijela.“ {EGW, Lt253-1903.29; 1903}

„Brate moj, moram ti reći da slabo shvataš kuda su ti noge težile. Vezao si se za one koji pripadaju vojsci velikog otpadnika. Tvoj um je bio

mračan kao Egipat. Ako padneš na Stijenu i budeš slomljen, Hrist će te prihvati. Ali ti si stajao na neprijateljskoj zemlji, radeći njegov posao. Religijski svijet brzo ide istim putem kojim si ti išao. Ako nastaviš ovim putem, imaćeš dosta društva. Ali šta će biti kraj?“ {EGW, Lt253-1903.31; 1903}

„Toliko dugo si hodao u tami, toliko dugo si slijedio svoj put, da bi mogao biti u snažnom iskušenju da se odupreš ovom pozivu koji upućujem. Da nije riječ o tvojim vječnim interesima, ne bih razgovarala s tobom na ovu temu. Čini se da sam dovoljno napisala, da nema potrebe da te dalje nagovaram ovu temu. Ali iskreno ti kažem da ja jasno razumijem šta radim. Dato ti je dovoljno svjetla. Ali već nekoliko godina nisi obraćao pažnju na ovo svjetlo. Da si htio da znaš šta je Gospod rekao, mogao si da znaš; jer imаш knjige koje su napisane pod vođstvom Njegovog Duha. Imao si sva uputstva koja se mogu tražiti da ukažu na pravi put. Poslato ti je direktno svjetlo. Ali ti si na ovo gledao kao na manje važno od tvojih vlastitih planova i smišljanja. Da si poslušao svjedočanstva koja su ti poslana, *Živi hram* nikada ne bi bio napisan.“ {EGW, Lt253-1903.32; 1903}

„Zar nećeš učiniti temeljan, odlučan, hristolik napor da razbiješ čaroliju koju je Sotona bacio na tebe? Imao je veliku moć nad tvojim umom i naveo te u pogrešnim redovima. On misli da te sada može zadržati. Zar ga nećeš poraziti i razočarati?“ {EGW, Lt253-1903.33; 1903}

„Pišem ti kao sinu. Odvoj se od neprijatelja – tužitelja braće. Reci mu: ‘Odmakni se od mene Sotono. Počinio sam teški grijeh pošto sam poslušao tvoje predloge. Neću ih više slušati.’ Preklinjem te, radi tvoje duše, da se odupreš kušaču, da pobegne od tebe. Približi se Bogu, i On će se približiti tebi. Izgubićeš nebo osim ako ne padneš na stijenu i ne budeš slomljen.“ {EGW, Lt253-1903.34; 1903}

Mnoge stvari u ovom pismu dr Kelogu se ne izgovaraju, ali su objašnjene kada se shvati kontekst. Elen Vajt je pročitala pismo brata Danielsa u kome se izražava kako je dr Kelog želio da revidira *Živi hram* jer je „razmišljao o tome i počeo da uviđa da je napravio malu grešku u izražavanju svojih stavova“, i „da je unutar kratkog vremena povjerovao u trojstvo i sada je mogao prilično jasno vidjeti gdje je sve poteškoća i vjerovao je da može na zadovoljavajući način razjasniti stvar“. Kelog je priznao, „da sada vjeruje u Boga Oca, Boga Sina i Boga Svetoga Duha“. Kao odgovor na to, sestra Vajt

mu je lično napisala: „Knjigu *Živi hram* ne treba krpiti, uneti nekoliko izmjena u nju, pa je reklamirati i hvaliti kao vrijednu produkciju“. Kako je Kelog htio zakrpati svoju knjigu? Prema svjedočenju A.G. Danielsa, mislio je da promjeni nekoliko izraza eksplisitno navodeći svoje trinitarno osjećanje. Ali izražavanje stavova nije bio pravi problem – to su bili sami stavovi. Sestra Vajt nije štedjela da ga ukori zbog njegovih pogleda na Boga, koji su bili trinitarni pogledi. Rekla mu je da je „odlučna da nikakve teorije o poretku koji si prihvatio neće doći u naše redove“. Ovo je veoma snažna izjava. Da li je moguće da je sestra Vajt, pošto je Kelog priznao da prihvata doktrinu Trojstva, takođe to uključila u svoju izjavu? Čini se nezamislivim jer je ova doktrina danas u redovima Adventističke crkve. Ali njeni izvuci zapravo naglašava Trojstvo kada je rekla: „Teorije kraljenja ne mogu prihvati oni koji su lojalni vjeri i principima koji su izdržali svoje suprotstavljanje sotonskim uticajima“. Kelog je želio da zakrpi „*Živi hram*“ eksplisitnim spominjanjem doktrine Trojstva. Zašto je sestra Vajt bila odlučna da ovu doktrinu zadrži van naših redova, a ona je danas u našim redovima? Pošteno je istaći da Trojstvo nije bilo dio vjere adventista sedmog dana u njeno vrijeme i da je u naše redove došlo kasnije. Danas mnogi tvrde da je upravo zbog njenih djela Trojstvo dio naših vjerovanja, ali reakcija Elen Vajt i njen odgovor na Kelogovo vjerovanje u to pokazuje kako se ona nosila s takvom doktrinom. Šta možemo naučiti iz toga?

Uzeto u svom kontekstu, ovo pismo baca novo svjetlo na Kelogovu kontroverzu i pokazuje kako se trebamo nositi s doktrinom o Trojstvu. Prvo što postavljamo pitanje je zašto sestra Vajt nikada nije koristila riječ ‘Trinity’ u svojim spisima, čak i kada se direktno bavila ovom doktrinom? Na drugom mjestu, ona odgovara:

„Upozorenja sam da ne ulazim u polemiku u vezi sa pitanjem koje će se pojaviti oko ovih stvari, jer bi kontroverze mogle navesti ljudi da pribegnu podmetanjima, a njihov um bi bio odveden od istine Riječi Božje na pretpostavke i nagađanja. Što se više raspravlja o maštovitim teorijama, manje će ljudi znati o Bogu i istini koja posvećuje dušu.“ {EGW, Lt232-1903.41; 1903}

Ovo je vrlo važna lekcija i princip kojem nas sestra Vajt podučava ovdje. Kada je došlo do kontroverze oko Kelogovih teorija, ona se nije

upuštala u same teorije, jer bi to odvelo umove ljudi od istine Riječi Božje do pretpostavki i nagađanja. Umjesto toga, vodila je umove ljudi u istinu, koja posvećuje dušu. Vodila je svojim primjerom, što je ovdje vidljivo u njegovom pismu dr Kelogu. Ova istina na koju je vodila umove ljudi bila je istina o Božjoj ličnosti. Zamjerila je Kelogu zbog njegovih teorija, ali, što je vrlo važno, mi ispravno identifikujemo te teorije prema njihovom kontekstu i njenom implicitnom izražavanju.

Vidimo da je napravila kontrast između Trojstva i Božje ličnosti. Ona je napravila kontrast između starih principa naše vjere i novih teorija. Prvo, vratila nam je misli na početak našeg duhovnog nasleđa, „nakon što je prošlo vrijeme 1844. godine“, kada su njen suprug Džeјms Vajt, Džozef Bejts, otac Pirs, starješina Edson i mnogi drugi koji su bili oduševljeni, plemeniti i istiniti, tragali za istinom. Ona je ukazala na divna i moćna iskustva o tome kako su vodeće tačke naše vjere, održane do 1903. godine, bile čvrsto ute-meljene. „Tako su vodeće tačke naše vjere kakve ih danas držimo čvrsto u-tegeljene. Tačka za tačkom je bila jasno definisana, i sva braća su došla u harmoniju. Cijelo društvo vjernika bilo je ujedinjeno u istini.“ (EGW, SpTB02 56,4; 1904) Očigledno, iz konteksta 10. poglavљa Posebnih svjedočanstava, znamo da ova iskustva objašnjavaju „koliko je čvrsto postavljen temelj naše vjere“. Ovaj temelj je izražen u Osnovnim principima. (Godišnjak adventističke denominacije 1905, str. 188-192)

Iz istorijskog zapisa ove braće koja su bila pronicljiva, plemenita i istinita, imamo dokaz da su i oni suprotstavili doktrinu o Trojstvu sa istinom o Božjoj ličnosti. Džeјms Vajt je u članku revije *Review and Herald* naveo „neke od popularnih bajki tog doba“, rekavši: „Ovdje bismo mogli da pomenemo Trojstvo, koje ukida Božju ličnost i njegovog Sina Isusa Hrista.“ (James White, *Review & Herald*, 11. decembar 1855, str. 85.15) J.N. Endrjus je rekao: „Učenje o Trojstvu koje je ustanovljeno u crkvi od strane Nikejskog sabora, 325. godine. Ova doktrina uništava ličnost Boga i njegovog Sina Isusa Hrista našeg Gospoda...“ (J.N. Andrews, *Review & Herald*, 6. mart 1855, str. 185) J.B. Frisbi, u svom članku „Sedmi dan subota nije ukinut“, poredi Boga subote sa bogom nedjelje; on opisuje Boga subote u svjetlu Božje ličnosti izražene u prvoj tački Osnovnih principa. Nedjeljni bog je opisan „jedinstvom ovog Božanstva, postoje tri osobe jedne suštine, moći i vječnosti;

Otac, Sin i Sveti Duha.“ (J.B. Frisbie, *Review & Herald* 7. marta 1854. str. 50) Objasnio je kako je doktrina o Božjoj ličnosti stoji u sukobu sa doktrinom o Trojstvu, na isti način na koji je Sveta subota u sukobu sa paganskim nedjeljnim bogosluženjem. Takođe, brat J.N. Lofborov napisao je prigovore na doktrinu o Trojstvu u *Adventist Review and Sabbath Herald*. U drugoj publikaciji *Review and Herald* objavio je članak „Da li je Bog osoba?“, objašnjavajući stav vjerovanja adventista sedmog dana o Božjoj ličnosti, izražen u prvoj tački Temeljnih principa. (J.N. Loughborough, 5. novembar 1861, *Review & Herald*, vol. 18, str. 184, par. 1-11)

Džejms Vajt je takođe objašnjavao istu poziciju u svom višestrukom štampanom pamfletu „Božja ličnost“. (J. White, Božja ličnost, 18. jun 1861.) Ovo je samo nekoliko primjera gdje su adventistički pioniri objasnili stav o Božjoj ličnosti izražen prvom tačkom Temeljnih principa.

Sestra Vajt je prekorila Keloga, rekavši da je imao sve ove istine na raspolaganju. I svjedočanstvo sestre Vajt o tome, ostalo je isto tokom njenog života. Ona je rekla „uvijek sam imala isto svjedočanstvo koje sada nosim o Božjoj ličnosti“. Iz Ranih spisa, ona je zatim citirala svoje vizije o nebeskoj stvarnosti.

Pitanje koje je imala bilo je: da li je Bog osoba koja ima oblik poput Isusa? Odgovor je bio potvrđan – sa jakim biblijskim osnovama. Njene vizije nisu bile izvor istine o Božjoj ličnosti; radije, potvrđile su istinu koju su pioniri otkrili marljivim proučavanjem Božje riječi.

Stoga je njihov konačni zaključak o Božjoj ličnosti bio: „Da postoji jedan Bog, lično, duhovno biće, tvorac svih stvari, svemoćan, sveznajući i vječan, beskonačan u mudrosti, svetosti, pravdi, dobroti, istini i milosti; nepromjenjiv, i svuda prisutan od strane njegovog predstavnika, Svetog Duha. Ps. 139:7; Da postoji jedan Gospod Isus Hristos, Sin Vječnog Oca, onaj po kome je stvorio sve stvari, i od koga se one sastoje, i kao završni dio njegovog svešteničkog djela, prije nego što preuzme svoj presto kao kralj, on će izvršiti veliko pomirenje za grijehu svih takvih, a njihovi grijesi će tada biti izbrisani (Djela 3:19) i odnešeni iz svetinje, kao što je prikazano u službi levitskog sveštenstva, koje je nagovijestilo i predočilo službu našeg Gospoda na nebu. Vidi Levitski zakonik 16; Jevrejima 8:4, 5; 9:6, 7; itd.“ (Prva i dio druge tačke Osnovnih principa, 1905.)

Prema adventističkim pionirima i sestri Vajt, naš nebeski Otac je jedan Bog. On je lično duhovno biće, prisutno na nebu, na svom tronu. Nebeski tron je pravi, fizički tron, na kojem sjedi prava Osoba (Biće, koje ima oblik, baš kao Isus) – naš nebeski Otac. To mjesto je pravo mjesto; to nije para, ili bilo koji drugi duhovni pogled.

Duhovni pogled na Božju ličnost je pogrešan pogled. U Bibliji imamo svjedočanstva o nebu, nebeskom prestolu i Bogu koji sjedi na njemu. Ako prihvatićemo ova svjedočanstva u njihovom očiglednom značenju, onda se doktrina o Trojstvu ne može održati. Biblija i Duh proroštva predstavljaju jednog Boga na nebu, kao lično biće, koje ima tijelo i oblik kao što je Isus imao. Ovo gledište nije u skladu s doktrinom o trojedinom Bogu, budući da zahtijeva da Sveti Duh bude biće, da ima tijelo i oblik – ova ideja bi kompromitovala Svetog Duha da bude sredstvo Oca i Sina pomoću kojeg su Oni svuda prisutni.

Da bi se održala doktrina o Trojstvu, svjedočanstva u vezi s Božjim prestolom i Božjom ličnošću moraju biti shvaćena nekim duhovnim pogledom. Ovdje smo vidjeli da je sestra Vajt suprotstavila istinu o Božjoj ličnosti sa doktrinom o Trojstvu. Ona je suprotstavila doktrinu o Trojstvu s prve dvije tačke Temeljnih principa, koji su bili rezultati naših pionira proučavanja Riječi Božje. Osvrćući se na pionire i temeljne principe, rekla je: „Teorije krpljenja ne mogu prihvatići oni koji su lojalni vjeri i principima koji su izdržali svo suprotstavljanje sotonskim uticajima.“ (EGW, Lt253-1903.28; 1903)

Zaključak je jasan i jednostavan. Oni koji su odani vjeri i principima primljenim na početku djela, ne mogu prihvati teorije krpljenja. Stavljen u kontekst, teorija krpljenja, koja je doktrina Trojstva, ne može biti prihvaćena od strane onih koji se čvrsto drže „osnovnih principa koji se zasnivaju na neupitnom autoritetu“. Ovaj zaključak nas vraća na naš prvi predloženi test temelja naše vjere.

7. ISPITIVANJE TESTA

U odgovoru sestre Vajt na vjerovanje dr Keloga o doktrini Trojstva i njegovim nastojanjima da zakrpi Živi hram ovim vjerovanjem, vidimo da je ona na doktrinu o Trojstvu gledala kao na teoriju koja nije u skladu sa

svjetlom koje joj je dato u vezi sa ličnosti Boga. U njenom reaktivnom uzdizanju istine o Božjoj ličnosti i prisjećajući se njenih prošlih vizija, vidimo da doktrina o Trojstvu oduzima Božjem narodu njihova prošla iskustva. U njenom reaktivnom podsjećanju na to kako je Bog postavio temeljna načela, vidimo da doktrina o Trojstvu ruši stubove naše vjere i odvodi nas od temeljnih principa. Ovo se može lako ispitati upoređivanjem trenutnih Fundamentalnih vjerovanja Adventističke crkve sa temeljnim principima koji su se držali u prošlosti.

Imajući na umu odgovor sestre Vajt na vjerovanje dr Keloga o doktrini Trojstva, pogledajmo karakteristike teorija koje je opisala u poglavljiju „Osnove naše vjere“. Kada sestra Vajt govori o Kelogovim teorijama o Bogu, naše pitanje bi trebalo da bude: „Imaju li njeni citati smisla ako se doktrina o Trojstvu primjeni na njihov kontekst?“ Hajde da ispitamo svaku karakteristiku.

Da li Trojstvo „otima Božjem narodu iskustvo iz prošlosti“?

„One [spiritualističke teorije] obesmišljavaju istinu nebeskog porijekla i oduzimaju Božjem narodu njihovo prošlo iskustvo, dajući im umjesto toga lažnu nauku.“ {EGW, SpTB02 54.1; 1904}

„Ovaj temelj je izgradio Veliki Graditelj, i izdržaće nevremena i oluje. Hoće li dozvoliti ovom čovjeku [Kelogu] da iznese doktrine koje poriču prošlo iskustvo Božjeg naroda? Došlo je vrijeme da se preduzme odlučna akcija.“ {EGW, SpTB02 54.2; 1904}

Prema svjedočenju sestre Vajt, temelj naše vjere bila su temeljna načela. Trenutno, ona ne predstavljaju naša uvjerenja. Najneugodnija je prva tačka, koja se tiče toga ko je Bog. Umjesto da proglašimo Oca jednim Bogom, ličnim i duhovnim bićem, imamo doktrinu Trojstva.

Da li Trojstvo ruši stubove naše vjere ili odvaja od temeljnih principa?

„Nebeski glasnik me je poučio da su neka od obrazloženja u knjizi ‘Živi hram’ neispravna i da bi ovo rezonovanje odvelo umove onih koji nisu u potpunosti utemeljeni na osnovnim principima sadašnje istine.“ {EGW, SpTB02 51.3; 1904}

„Poruke svakog reda i vrste nametane su adventistima sedmog dana,

da zauzmu mjesto istine koja je, tačku po tačku, tražena molitvenim proučavanjem i o kojoj svjedoči Gospodnja čudotvorna sila. Ali putokazi koji su nas učinili onim što jesmo, treba da se sačuvaju, i oni će biti sačuvani, kao što je Bog označio kroz svoju Riječ i svjedočanstvo svog Duha. On nas poziva da se čvrsto držimo, sa stegom vjere, osnovnih principa koji se temelje na neupitnom autoritetu.“ {EGW, SpTB02 59.1; 1904}

Božja ličnost je bila stub naše vjere. Božja ličnost je izražena u prvoj tački Osnovnih principa.

Da li Trojstvo ukida Božju Ličnost?

Teorije koje je Kelog predstavio u *Živom hramu* su spekulativne u vezi s Božjom ličnošću i gdje je Njegovo prisustvo. Ove teorije bave se pitanjem kvaliteta ili stanja Boga kao osobe. Bog nam je dao jasno svjetlo u vezi s ovim pitanjem u našim temeljnim principima. Može li biti da doktrina o Trojstvu bacava sumnju na ovo definitivno svjetlo u pogledu Božje ličnosti?

Da li je doktrina o Trojstvu predstavljena kao da je gospođa Vajt podržava?

„U kontroverzi koja je nastala među našom braćom u vezi s učenjem ove knjige, oni koji su se zalagali za njenu široku cirkulaciju izjavili su: ‘Sadrži upravo ona osjećanja koja je sestra Vajt podučavala.’ Ova tvrdnja mi je pogodila pravo u srce. Osjećala sam se slomljenog srca; jer sam znala da ovo predstavljanje stvari nije istinito.“ {EGW, SpTB02 53.1; 1904}

„Primorana sam da govorim negirajući tvrdnju da učenje ‘Živog hrama’ može biti podržano izjavama iz mojih spisa. Možda u ovoj knjizi postoje izrazi i osjećaji koji su u skladu s mojim spisima. I u mojim spisima može biti mnogo izjava koje bi, uzete iz njihove povezanosti i protumačene prema mišljenju pisca ‘Živog hrama’, izgledale u skladu sa učenjem ove knjige. Ovo može dati očiglednu podršku tvrdnji da su osjećaji u ‘Živom hramu’ u skladu s mojim spisima. Ali ne daj Bože da ovo osjećanje prevlada.“ {EGW, SpTB02 53.3; 1904}

U ovom trenutku imamo mnogo neodgovorenih pitanja. Ali, dok nastavljamo proučavati prvu tačku Temeljnih principa, naći ćemo odgovore na sva ova pitanja. Do sada, u svjetlu osnovnih principa, vjerovanje u

doktrinu o Trojstvu – kao adventista sedmog dana – postaje vrlo upitno. Da bi se odbranila doktrina Trojstva, autoritet osnovnih principa mora biti ugrožen. U nastavku ćemo ukratko proučiti njihov autoritet, kontekst u adventističkoj istoriji i Božju namjeru u njihovom davanju. Takođe ćemo se osvrnuti na pravo autorstvo Temeljnih principa i njihovu ulogu u današnje vrijeme.

8. AUTORITET OSNOVNIH PRINCIPA

U 10. poglavlju Posebnih svjedočanstava čitamo kako je Bog uspostavio temelj naše vjere. Sestra Vajt je koristila nekoliko različitih izraza za ute-meljenje naše vjere. Njene reference su uključivale: „platformu vječne istine“, „stubove naše vjere“, „principle istine“, „glavne tačke“, „putokaze“ i „temeljne principe“ – sve se to odnosi na fundamentalne principe. Na kraju poglavlja, ona je potvrdila Božju volju da nas „On poziva da se čvrsto držimo, stiskom vjere, temeljnih principa koji se temelje na neupitnom autoritetu.“

Autoritet osnovnih principa je neupitan. Oni su bili rezultat dubokog, ozbiljnog proučavanja. Tačka za tačkom je bila jasno definisana i sva braća su se složila.

Među današnjim teologima i istoričarima Crkve ima polemika ko je poastavio tadašnje Osnovne principe i nagađanja da su to bila lična vjerovanja nekolicine ljudi. Neka nam na to pitanje odgovori Elen Vajt.

„Stajali smo rame uz rame sa starješinom Smitom u ovom poslu dok je **Gospod postavljao temeljna načela.**“ To je bio Gospod! Ali ko ih je zapisaо? Bio je to starješina Smit sa Džeјmsom Vajtom i sestrom Vajt; vidimo da tamo gdje sestra Vajt kaže „stajali smo rame uz rame sa starješinom Smitom“. Ovo ‘mi’ je objašnjeno u prethodnom pasusu: „On [starješina Smit] razumije kako smo mi – moj muž i ja – nosili djelo naprijed.“ Sa ovim citatom, sestra Vajt je jasno bila uključena kada je Gospod postavljao fundamentalna načela.

Istina je da je Deklaraciju o osnovnim principima napisala mala grupa ljudi, naime starješina Smit, Džeјms Vajt i Elen Vajt, ali oni su nastojali da riječima prenesu ono što je bio pravi pogled na cjelokupno vjersko tijelo. Oni su tačno predstavljali osnovne principe – istine primljene na početku našeg djela. Ako to nije slučaj, onda je ova Deklaracija sasvim suprotna od

onoga što tvrdi da jeste. Napisani su „da bi odgovorili na upite“ o tome u šta su vjerovali adventisti sedmog dana, „da bi se ispravile lažne izjave koje su kružile“ i da bi se „uklonili pogrešni utisci“. Ako je ovaj dokument pogrešno predstavljao stav adventista, zašto je njegovo stalno ponovno štampanje, tokom 42 godine, dozvoljeno? Preštampavano je do smrti Elen Vajt. Da je ovaj dokument pogrešno predstavljao stav crkve, zar Elen Vajt ne bi podigla glas protiv toga? Uvijek je podizala glas protiv pogrešnog predstavljanja pozicije adventista sedmog dana, kao što je to činila sa D.M. Kenrajdjom i dr Kelogom.

Ako su Osnovni principi pogrešno predstavljali poziciju adventista sedmog dana, onda bi sva naknadna preštampavanja trebala biti pripisana teoriji zavjere. To bi bila najveća teorija zavjere unutar Crkve adventista sedmog dana ikad. Sklad između spisa Elen Vajt, adventističkih pionira, i tvrdnji izrečenih u Deklaraciji o osnovnim principima, svjedoči o činjenici da je ova izjava tačan „sažetak glavnih karakteristika“ adventističke „vjere, na što postoji, koliko znamo, potpuna jednodušnost u cijelom tijelu.“ (Predgovor Osnovnih principa 1889)

Sa smrću sestre Vajt 1915. prestalo je štampanje Osnovnih principa. Od 1915. nadalje, Godišnjak nije štampao nijednu izjavu o vjerovanju sve do 1931. U to vrijeme, temeljni principi su pretrpjeli suštinske promjene. Po prvi put, Trojstvo je uvedeno u Osnovnim principima. U tačkama 2. i 3. citamo:

„2. Da se Božanstvo, ili Trojstvo, sastoji od Vječnog Oca, ličnog, duhovnog Bića, svemoćnog, sveprisutnog, sveznajućeg, beskonačnog u mudrosti i ljubavi; Gospoda Isusa Hrista, Sina vječnog Oca, kroz koga je sve stvoreno i kroz koga će se ostvariti spasenje otkupljenih vojski; Duha Svetog, treće osobe Božanstva, velike sile koja obnavlja u djelu otkupljenja. Mat. 28:19. 3. Da je Isus Hrist zaista Bog, koji je iste prirode i suštine kao Vječni Otac...“ (Godišnjak denominacije adventista sedmog dana, 1931, str. 377)

Ova promjena, u korist Trojstva, pojavila se šesnaest godina nakon smrti sestre Vajt. Poređenje ove izjave sa izvornim fundamentalnim principima predstavlja nekoliko upadljivih razlika. Otac je i dalje lično, duhovno biće, tvorac svih stvari, ali se više ne oslovjava kao „jedan Bog“. Isus Hrist je još uvijek Sin Vječnog Oca, kroz koga je Otac stvorio sve; ali Isus je, takođe,

iste prirode i suštine Oca.

Ovo su bili termini koji su se koristili za prenošenje ličnosti Oca i Sina. Takođe, Duh Sveti nije instrument, ili sredstvo, sveprisutnosti Oca, kao što je rečeno u prethodnoj verziji, već je Otac sveprisutan sam po sebi.

Prema Leroju Frumu, ovu izjavu je u potpunosti napisao Frensis Vilkoks, uz odobrenje tri druga brata (C.H. Watson, M.E. Kern i E.R. Palmer).⁶ U neobjavljenom članku *The Seventh-day Adventist Church in Mission: 1919-1979*, čitamo kako je starješina Vilkoks dao ovu izjavu suprotno vjerovanju crkvenog tijela i objavio je bez njihovog odobrenja.

„Shvativši da Komitet Generalne konferencije ili bilo koje drugo crkveno tijelo nikada neće prihvatići dokument u obliku u kojem je napisan, starješina Vilkoks, s punim znanjem grupe [C.H. Watson, M.E. Kern i E.R. Palmer], predao je Izjavu direktno Edsonu Rodžersu, statističaru Generalne konferencije, koji ju je objavio u Godišniku iz 1931. godine, gdje se od tada pojavljuje. Stoga je bez zvaničnog odobrenja Komiteta Generalne konferencije, i bez ikakvog formalnog usvajanja denominacije, izjava starještine Vilkoksa postala prihvaćena deklaracija naše vjere.“⁷

Godine 1980. napravljena je konačna promjena u javnom sažetku vjere adventista sedmog dana. Generalna konferencija je izglasala usvajanje današnje službene izjave:

„Postoji jedan Bog: Otac, Sin i Duh Sveti, jedinstvo tri suvječne Ličnosti. Bog je besmrтан, svemoćan, sveznajući, iznad svega i uvijek prisutan. On je beskonačan i izvan ljudskog poimanja, a ipak poznat kroz Njegovo samootkrivanje. On je zauvijek dostojan obožavanja, divljenja i služenja od strane čitave kreacije.“⁸

U ovom kratkom istorijskom pregledu vidimo da je izjava iz 1931. „srednji korak“ između originalnog adventističkog vjerovanja do potpunog trinitarnog vjerovanja.

Do promjene u našim vjerovanjima došlo je tokom vremena uz mnoge rasprave i biblijske studije. Naša adventistička istorija ostavila je trag

⁶ LeRoy Froom, Movement of Destiny, pp. 411, 413, 414.

⁷ „The Seventh-day Adventist Church in Mission: 1919-1979“, neobjavljeni rad citiran u magazinu Spectrum 07/06/2009.

⁸ Adventisti sedmog dana vjeruju: biblijsko izlaganje 27 temeljnih doktrina, str.16

ovih promjena. Ako smo pošteni tragači za istinom, trebali bismo ovu stvar detaljno proučiti. Možemo li vidjeti, u našoj adventističkoj istoriji, zašto smo prvu tačku Temeljnih principa ostavili u korist doktrine Trojstva? Svakako! U narednim studijama pogledaćemo neke od istorijskih dokumenata koji pokazuju zašto smo od prve tačke Osnovnih principa, održane u ranim godinama, krenuli ka prihvatanju doktrine Trojstva.

9. KONSTRUKTIVNA KRITIKA

Prva tačka Osnovnih principa odgovara na pitanja: ko je Bog, kakva je njegova ličnost i kako razumijemo Njegovo prisustvo?

„I. Da postoji jedan Bog, lično, duhovno biće, tvorac svih stvari, sve mogući, sveznajući i vječni; beskonačan u mudrosti, svetosti, pravdi, dobroti, istini i milosrđu; nepromjenjiv, i svuda prisutan od strane njegovog predstavnika, Svetog Duha. Ps. 139:7.“

Jedini Bog, Stvoritelj, identifikovan je kao Otac, jer druga tačka Temeljnih principa kaže da je Isus Hrist, Sin vječnog Oca, onaj po kome je Bog stvorio sve stvari. Božja ličnost je izražena u terminu „lično duhovno biće“. Uskoro ćemo vidjeti da ovaj izraz označava da Otac ima materijalno tijelo, fizičku manifestaciju. Dakle, On je prisutan samo tamo gdje boravi fizički. Ali, Njegovo prisustvo nije ograničeno na Njegovu ličnost jer je „posvuda prisutan preko svog predstavnika, Svetog Duha“. Tokom naše prošle istorije, ovo razumijevanje i rezonovanje Božje ličnosti, kao što je izraženo u prvoj tački Osnovnih principa, dobilo je konstruktivnu kritiku; pod „konstruktivnom kritikom“ mislimo na kritiku koju podržava Biblia.

Sada vam predstavljamo sledeće citate, neke konstruktivne kritike, od istaknutog trinitarca u svijetu adventista sedmog dana. Zanimljivo je da je priznao autoritet Osnovnih principa, ali je istovremeno vjerovao u doktrinu Trojstva. Smatramo da je ovaj dokument vrlo važan element u promjeni uvjerenja od fundamentalnih principa do sadašnjeg trinitarnog vjerenja adventista sedmog dana.

Ovog istaknutog brata susreli su s pitanjem: „Zar ne vjeruješ u ličnog, određenog Boga?“

„Svakako. Beskonačno, božansko, lično biće je suštinska religija.

Obožavanje zahtijeva da neko voli, da se pokorava, kome vjeruje. Vjera u ličnog Boga je sama srž hrišćanske religije. Koncepcija Boga kao Sve-energije, beskonačne Moći, sveprožimajuće Prisutnosti, previše je golema da bi je ljudski um shvatio; mora postojati nešto opipljivije, ograničenije, na čemu bi se um usredotočio u obožavanju. Zbog toga nam je Hrist došao u liku Božje ličnosti, drugog Adama, da nam svojim životom ljubavi i samopožrtvovanja pokaže karakter i ličnost Boga. Bogu se možemo približiti samo kroz Hrista. 'Koji budući sjajnost slave i jasno obliče bića Njegovog, i noseći sve u riječi sile svoje, učinivši sobom očišćenje grijeha naših, sjede s desne strane prestola veličanstva na visini.'

Apostol kaže: 'I dok otkrivenih lica poput ogledala odražavamo Gospodnju slavu, svi se mi preobražavamo u isto obliče, iz slave u slavu, kao od Gospodnjeg Duha.' 2 Kor. 3:18. Kako je ova figura prikladna i lijepa!... Dakle, gledajući Hrista u njegovim čudima, njegovim iskušenjima, njegovim poticajima, njegovom životu samoodrivanja, njegovom 'činjenju dobra', možemo vidjeti ličnost i silu Božju. I kakva je velika nada za nas u činjenici da u Hristu nalazimo osobine koje nisu čudne i strane čovječanstvu, već srodne mentalne i moralne karakteristike; tako da smo u stanju da vidimo i shvatimo stvarnu, a ne samo teološku ili apstraktnu ili figurativnu istinu, u izjavi apostola: 'Sada smo mi sinovi Božji.' 1. Jovanova 3:2.

Činjenica da je Bog toliko velik da ne možemo stvoriti jasnu mentalnu sliku njegovog fizičkog izgleda ne mora u našim mislima umanjiti stvarnost Njegove ličnosti, niti se ova koncepcija ne slaže s koncepcijom posebnog izraza Boga u nekom posebnom obliku ili mjesto. Zaista, postoje spisi koji predstavljaju Boga u ovom određenom, i može se reći ograničenom, obliku kao da sjedi na prestolu na nebu, ili kao prebivalištu u hramu u Jerusalimu, 1. Kraljevima 22:19; Ps. 11:4; Mat. 21:12, 13.

Ljudski um je konačan i ne može shvatiti beskonačnost. Mi prirodno želimo da formiramo definitivnu, jasno definisanu koncepciju bića koje obožavamo. Biblija ispunjava ovu ljudsku potrebu kao i sve druge naše duhovne potrebe, a u četrdesetom poglavlju Isajie prorok se bavi ovim pitanjem Božjeg ličnog izgleda na čudesan način. 'O Jerusalime, koji donosiš dobre vijesti, podigni svoj glas snagom; podigni ga, ne boj se; reci judejskim građevima: Evo Boga vašeg! On će pasti svoje stado kao pastir, skupljaće

jaganjce na rukama i nosiće ih u njedrima svojim.'

'Ko je izmjerio vode u udubini svoje ruke, i izmjerio nebo rasponom, i prah zemaljski razumio u mjeri, i izmjerio planine na vagi, a brda na vagi? S kime čete onda uporediti Boga? Ili s kakvom čete se sličnošću s njim uporebiti? Zar niste znali? zar niste čuli? zar vam nije rečeno od početka? Zar niste razumjeli od temelja zemlje? To je onaj koji sjedi na krugu zemaljskom, a stanovnici su mu kao skakavci; koji razastire nebesa kao zavjesu i razastire ih kao šator za stanovanje: S kime čete me onda uporediti ili kome ću biti ravan? kaže Sveti. Podignite svoje oči uvis, i gle ko je stvorio ove stvari, koji izvodi njihovu vojsku po broju: on ih sve naziva imenima veličinom svoje moći, jer je jak u moći; nijedan ne uspje. Zar nisi znao? Zar nisi čuo da vječni Bog, Gospod, Stvoritelj krajeva zemlje, ne klone, niti se umori? Razum je njegov nedokučiv. On daje moć slabima, a onima koji nemaju snage povećava snagu. On klonulom silu daje, i nejakom snagu uvećava. Djeca se umaraju i posustaju, mladići posrću, ali oni koji se u Gospoda uzdaju dobijaju novu snagu. Podižu se na krilima kao orlovi. Trče i ne posustaju, hodaju i ne umaraju se.' Isa. 40:9,11,12,18,21,22,25,26,28-31.

Evo najčudesnijeg opisa Boga. Pominju se njegova ruka, njegovo rame, njegova njedra. Opisan je kako 'sjedi na zemaljskom krugu', širi nebo rasponom, drži vodu u udubini svoje ruke; tako da nema sumnje da je Bog određeno, stvarno, lično biće. Puki apstraktni princip, zakon, sila ne može imati ruku, rame. Bog je osoba, iako prevelika da bismo mogli shvatiti, kao što kaže Jov: 'Bog je veliki, i mi ga ne znamo.' Jov 36:26...

Ovo veliko biće je predstavljeno kako sjedi na zemaljskom krugu. Zemljina orbita je skoro dvije stotine miliona milja u prečniku. Biće toliko veliko da zauzme sjedište takvih razmjera je sasvim izvan našeg shvatanja u pogledu njegovog oblika. Prorok to prepoznaje i tako skreće našu pažnju sa spekulacijom o tačnoj veličini i obliku Boga pokazujući nam absurdnost pokušaja stvaranja čak i mentalne slike, nagovještavajući da je to blisko idolopoklonstvu. Vidi stihove 18-21. Zatim nam pokazuje gdje da nađemo pravu koncepciju Boga, ukazujući nam na stvari koje je stvorio: 'Podignite svoje oči uvis i pogledajte ko je stvorio ove stvari.' To je bila i Pavlova ideja: 'Jer se njegove nevidljive stvari od stvaranja svijeta jasno vide i razumiju po stvarima koje su stvorene, čak i njegova vječna sila i Božanstvo; tako da su bez

opravdanja.’ Rim. 1:20.

Rasprave o Božjem obličju su krajnje neisplative i služe samo za oma-lovažavanje naših predstava o Njemu koji je iznad svega, pa se stoga ne mogu upoređivati po obliku ili veličini, slavi ili veličanstvenosti ni sa čim što je čovjek ikada vidio ili što je u njegovoj moći da zamisli. U prisustvu ovakvih pitanja, ostaje nam samo da priznamo svoju glupost i nesposobnost, i pog-nemo svoje glave sa strahopoštovanjem i poštovanjem u prisustvu Ličnosti, Inteligentnog Bića o čijem postojanju sva priroda definitivno i pozitivno svje-doči, ali što je daleko izvan našeg poimanja koliko i granice prostora i vre-mena.”

Kao što je već spomenuto, ovaj čovjek priznaje fundamentalne prin-cipe, ali vjeruje u Trojstvo. Evo kratkog sažetka njegove konstruktivne kritike u vezi s Božjom ličnosti: Bog je određeno, stvarno, lično biće, koje ima oblik: „Zaista, postoji spisi koji predstavljaju Boga u ovom određenom, i jednom, može se reći ograničenom, obliku kao da sjedi na prestolu na nebu.“ On to zastupa jer vjeruje da je neophodno da mi, konačna ljudska bića, imamo određeni objekt obožavanja. Ali on proširuje ideju „ograničenog“ Boga svje-dočanstvom iz 40. poglavlja Isaije, koje dokazuje da je Bog „izvan našeg ra-zumijevanja u pogledu svog oblika“. Svaka vrsta konceptualizacije Božjeg bića, u bilo kom obliku, slična je idolopoklonstvu. „Diskusije o poštovanju obličja Boga su krajnje neisplative“. Prava stvar ličnosti beskonačnog Boga je izvan našeg poimanja. Božja prava ličnost je više od misterije za naše ograničene umove. To je zato što je Bog „daleko izvan našeg poimanja kao i gra-nice prostora i vremena“. Za ovog čovjeka, shvatanje Božje ličnosti samo kao određenog bića je na jedan način tačno, ali na drugi način pogrešno. Istina je da se Bog predstavio u „posebnom obliku ili mjestu“, jer „mora postojati nešto opipljivije, više ograničeno, na čemu bi se um usredotočio u obožavanju“. Jednostavno razumijevanje Boga kao određenog i opipljivog bića ograničava Boga. Sažetak njegove kritike je da svoju koncepciju Boga trebamo formirati izvan „granica prostora i vremena“.

Molim vas, iskreno ispitajte razloge iza vjere ovog čovjeka. Obrazlo-ženje iza njegovih argumenata važno je razumjeti jer je odigralo važnu ulogu u istoriji adventista sedmog dana, kao hrabar korak dalje od Osnovnih prin-cipa. Ovi argumenti nisu trivijalni; vrlo su uvjerljivi i pozivamo vas na njihovu

kontemplaciju. Možda se slažete s njima, ali dopustite nam da razotkrijemo obmanu. Ovi citati su iz knjige dr Keloga „Živi hram“. Iz odjeljka pod naslovom „Beskonačna inteligencija ličnog bića“, stranice od 29 do 33, ti odlomci izražavaju Kelogov stav o Božjoj ličnosti, što je bio glavni problem njegove knjige.

To što ste upravo pročitali je upravo ono na šta je sestra Vajt spomenula kada je rekla: „Imam neke stvari da kažem našim učiteljima u vezi sa novom knjigom *Živi hram*. Pazite kako održavate osjećaje ove knjige u vezi s Božjom ličnošću. Kako mi Gospod predstavlja stvari, ovi osjećaji ne nose Božju podršku. Oni su zamka koju je neprijatelj pripremio za ove poslednje dane...“ {EGW, Lt211-1903.1; 1903}

U sadašnjoj kontroverzi adventista sedmog dana oko doktrine Trojstva, mi pokušavamo da pomjerimo kontroverzu sa doktrine o Trojstvu na Božju ličnost. Predstavili smo poziciju prve tačke Temeljnih principa i naišli na argumente koji se u velikoj mjeri preklapaju sa stavom dr Keloga o Božjoj ličnosti, zagovaranim u „*Živom hramu*“. To smo viđali više puta. Kada se fokus sa pitanja Trojstva povuče na Božju ličnost, Kelogovi stavovi o Božjoj ličnosti često odjekuju sa usana zagovornika trinitaraca. Kvalitet ili stanje Boga kao osobe je misterija u doktrini o Trojstvu, a često Kelogov sentiment o Božjoj ličnosti rezonira s trojstvenim razumijevanjem Božje ličnosti.

Neki ljudi smatraju da dr Kelogovo razumijevanje Božje ličnosti rezonira s njihovim razumijevanjem, ali su u iskušenju da pomisle da postoje i druge stvari koje se mogu zamjeriti *Živom hramu*. Sledеći dokazi sugerisu upravo suprotno. Postoji pismo dr Keloga Vilijamu Vajtu, gdje dr Kelog predlaže da se „izreže nekoliko listova“ iz tri hiljade kopija Živog hrama – upravo ti listovi koji sadrže „posebno nepoželjne stvari se pojavljuju, kao što su komentar na Isaiju 40“ i osjećaje u vezi s Božjom ličnošću (stranice koje smo pročitali).

„Sanatorijum ima pri sebi, nalazim, dvije-tri hiljade knjiga koje su prodate, ali su se vratile otkako je knjiga osuđena. Postavilo se pitanje šta da se radi sa ovim? Palo mi je na pamet da bi se možda mogli spasiti izrezivanjem nekoliko listova u kojima se pojavljuju posebno nepoželjne stvari, kao što je komentar na Isaiju 40, koji sam posudio od A.T. Džonsa, i stranica na kojoj se pojavljuje nesretni naslov, ‘Božja ličnost’ i uvrštavanje u listove koji

oličavaju jasnu izjavu o biblijskom pogledu na Boga kao osobu predstavljenu u članku starješine Haskela u 'Pregledu' prije nekoliko sedmica. Ove knjige bi se prodavale starim pacijentima koji imaju veliku potražnju za knjigom za božićne poklone...⁹

Šta je pravi problem sa obrazloženjem u Živom hramu? Proučićemo stvar do same dubine; površno, jasno vidimo da je problem iskoračenje sa temelja naše vjere – fundamentalnih principa – u vezi s Božjom ličnošću i gdje je Njegovo prisustvo. {EGW, SpTB02 51.3; 1904}

Dr Kelog je uveo misao „koja nije ništa drugo do spekulacija u vezi s Božjom ličnošću“, kojom je iskoračio sa temelja naše vjere – Osnovnih principa. Nesklad između učenja dr Keloga i fundamentalnih principa je u prvoj izjavi principa gdje nas uče da „da postoji jedan Bog, lično, duhovno biće, tvorac svih stvari, ... i svuda prisutan po njegovom predstavniku, Duh Svetom. Ps. 139:7.“

Sestra Vajt nas je direktno upozorila na sentimente izražene u Živom hramu u vezi sa Božjom ličnošću. Oni nisu u skladu s prvom tačkom Osnovnih principa, koji su bili dio temelja naše vjere.

„Morala sam pokazati zabludu ovih doktrina, predstavljajući ih kao vrstu jeresi poslednjeg dana. Riječ Božja nam je rekla da će upravo takvo učenje biti doneseno u ovo vrijeme.“ {EGW, Lt250-1903.2; 1903}

Danas smo svjedoci širokog prihvatanja Kelogovih teorija o ličnosti Boga. Činjenica da prva tačka Osnovnih principa više nije prisutna u adventističkim vjerovanjima dokazuje da su Kelogove teorije o Božjoj ličnosti imale uticaj na oblikovanje crkvenih uvjerenja.

„Dolaze mi jedan i drugi tražeći da objasnim pozicije koje su zauzete u 'Živom hramu'. Ja odgovaram: 'One su neobjašnjive.' Izraženi osjećaji ne daju istinsko znanje o Bogu. Čitava knjiga su odlomci iz Svetog pisma. Ovi spisi su doneseni na takav način da se zabluda čini da izgleda kao istina. Pogrešne teorije su predstavljene na tako prijatan način da ako se ne vodi računa, mnogi će biti zavedeni.“ {EGW, SpTB02 52.1; 1904}

Zabluda se čini da izgleda kao istina, a mnogi su zavedeni.

⁹ Pismo dr. J.H. Keloga V.C. Vajtu; 6. decembar 1903, Čikago.

10. PRAVO RJEŠENJE

Bog je dao sestri Vajt prezentacije u vezi sa obmanama koje Sotona unosi u crkvu. Dobila je instrukcije da čitamo i razumijemo riječi pionira kako bismo se borili protiv ovih obmana.

„Imala sam prezentacije o obmanama koje Sotona unosi u ovo vrijeme. Dobila sam instrukcije da treba da istaknemo svjedočenje nekih starih radnika koji su sada mrtvi. Neka nastave da govore kroz svoje članke kako se nalaze u prvim brojevima naših novina. Ove članke sada treba ponovo štampati, da bi se čuo živi glas od Gospodnjih svjedoka. Istorija ranih iskustava u poruci će biti sila da se odupre majstorskoj genijalnosti Sotoni- nih obmana. Ovo uputstvo je nedavno ponovljeno. Moram predstaviti ljudima svjedočanstva biblijske istine i ponoviti odlučne poruke date prije mnogo godina...“ {EGW, Lt99-1905.7; 1905}

„Kada dođu ljudi koji bi pomaknuli jednu iglu ili stub od temelja koji je Bog uspostavio svojim Svetim Duhom, neka ostanjeli ljudi koji su bili pioniri u našem radu govore jasno, a oni koji su mrtvi neka govore i preštampavanjem njihovih članaka u našim časopisima. Sakupite zrake božanske svjetlosti koje je Bog dao dok je vodio svoj narod korak po korak na putu istine. Ova istina će izdržati test vremena i iskušenja.“ {EGW, Ms62-1905.20, 1905}

Vidjeli smo da je Crkva adventista sedmog dana doživjela promjenu u našim temeljima u pogledu Božje ličnosti. Rečeno nam je da će prva istina koju primi naši pioniri izdržati test vremena i iskušenja. Da li je istina o Božjoj ličnosti, koju smo prvo primili, pala na testu vremena?

„Kada sila Božja svjedoči šta je istina, istina treba da stoji zauvijek kao istina. Ne treba se zabavljati pretpostavkama, suprotno svjetlu koje je Bog dao. Ljudi će ustati sa tumačenjima Svetog pisma koja su za njih istina, ali koja nisu istina. Istину за ovo vrijeme Bog nam je dao kao temelj naše vjere. On nas je sam naučio šta je istina. Jedan će ustati, i drugi sa novom svjetlošću koja je u suprotnosti sa svjetlošću koju je Bog dao pod demonstracijom Njegovog Svetog Duha. Još je nekoliko živih koji su prošli kroz iskustvo stečeno u utvrđivanju ove istine. Bog je milostivo poštedio njihove živote da ponavljaju i ponavljaju do kraja života iskustvo kroz koje su prošli, kao i

Jovan apostol do samog kraja svog života. A zastavnici koji su pali u smrt, treba da govore kroz ponovno štampanje njihovih spisa. Dobila sam instrukcije da se tako [njihovi] glasovi čuju. Oni treba da daju svoje svjedočenje o tome šta predstavlja istinu za ovo vrijeme. Ne smijemo primati riječi onih koji dolaze s porukom koja je u suprotnosti sa posebnim tačkama naše vjere. Oni okupljaju masu Svetog pisma i gomilaju ga kao dokaz oko svojih tvrdih teorija. To se radilo iznova i iznova tokom proteklih pedeset godina. I dok je Sвето pismo Božja Riječ i treba se poštovati, njihova primjena, ako takva primjena pomjeri jedan stub temelja koji je Bog održavao ovih pedeset godina, velika je greška. Onaj ko se tako obraća, ne poznaje divnu demonstraciju Duha Svetoga koji je dao moć i snagu prošlim porukama koje su stigle Božjem narodu.“ {EGW, PH020 14.2; 1905}

Hajde da se upoznamo sa pisanjem naših pionira u vezi sa prvom tačkom osnovnih principa. Upoznajmo se s istinom koju su pioniri pisali o Božjoj ličnosti i gdje je Njegovo prisustvo.

11. DA LI JE BOG OSOBA?

(DŽON N. LOFBOROV)

„Šta god da je istina u ovoj stvari, svakako ne može biti pogrešno da ispitamo ono što Riječ kaže poštujući to. Postoje mnogi koji bi se uzdržali od istraživanja nepopularnih istina jer se protiv njih diže povik jeresi. Nećemo sebe smatrati subjektima ovog naziva, niti zadiremo u tajne Svermogućeg, dok istražujemo ovu stvar. Biblija svakako sadrži svjedočanstvo o ovoj tački, a mi opet ponavljamo: ‘Stvari koje su otkrivene pripadaju nama.’ Pitamo se, dakle, šta kaže Sveti pismi?

Samo svjedočanstvo koje ispitujemo u vezi sa čovjekovim stvaranjem od praha na sliku Božju, dokazuje nedvosmisleno da Bog ima oblik, iako je osjećaj suprotan onome što smo učili, dok su deca, iz katehizma: ‘Pitanje. Što je Bog?’

‘Odgovor. Beskonačan i vječan duh; onaj koji je uvijek bio i uvijek će biti.’

‘P. Gdje je Bog?’

‘O. Svuda.’

Ali mi se pitamo, nije li Bog na jednom mjestu više od drugog? O ne, reći ćete vi: Biblija kaže da je on duh, i ako je tako, mora biti svuda isti. Pa, ako čovjek umre, njegov duh ide Bogu, mora da ide svuda. Ali Biblija svakako predstavlja Boga koji se nalazi na nebu. ‘Jer je pogledao s visine svoje svetinje: s neba je Gospod pogledao zemlju.’ Psalm 102:19. Onda sigurno nebo ne može biti svuda, jer je Bog predstavljen kako gleda dole s njega. ‘Ilija je u vihoru uzašao na nebo.’ 2. Kraljevima 2:11. Ali, kaže jedan, zar Biblija ne predstavlja Boga svugdje prisutnog? Psalm 139:8, 9, 10. ‘Ako se popnem na nebo, ti si tamo; ako postavim svoju postelju u paklu, evo, ti si tamo; ako uzmem krila jutra i nastanim se na krajnjem dijelu mora, i tamo će me tvoja ruka voditi, i tvoja desnica će me držati.’

Mi odgovaramo, tema je uvedena u stihu 7, na sledeći način: ‘Kamo da odem od Duha Tvoga? Ili kamo da pobjegnem od tvog prisustva?’ Duh je Božji predstavnik. Njegova moć se manifestuje gdje god želi, uz pomoć njegovog Duha. Hrist, kada daje nalog učenicima, kaže: ‘Idite po svemu svijetu i propovijedajte jevanđelje svakom stvorenju, i gle! Ja sam s vama uvijek, do kraja svijeta.’ Dakle, niko ne bi tvrdio da je Hrist lično bio na zemlji otkako su učenici počeli da ispunjavaju ovu obavezu. Ali njegov Duh je bio na zemljii; Utješitelj kojeg je obećao poslati. Tako se na isti način Bog manifestuje svojim Duhom koji je takođe sila kroz koju djeluje. ‘Ali ako Duh onoga koji je uskrsnuo Isusa iz mrtvih prebiva u vama, onaj koji je uskrsao Hrista iz mrtvih oživiće i vaša smrtna tijela svojim Duhom koji prebiva u vama.’ Rimljanima 8:11. Ovdje se pravi jasna razlika između Duha i Boga koji po tom Duhu podiže mrtve. Ako je živi Bog Duh u najstrožem smislu te riječi, a istovremeno posjeduje Duh, tada imamo odmah novu ideju o Duhu Duha, nešto što će barem jednom duhovniku biti potrebno. objasniti.¹⁰

Dozvolite nam da damo kratak komentar. Nadamo se da prepoznajete konkretnu temu o kojoj se ovdje raspravlja. Predmet je prva tačka osnovnih principa i tvrdnja je da Bog ima oblik, jer je čovjek stvoren na sliku Božju. Takvo shvatanje Božje ličnosti isključuje ideju da je Bog svuda prisutan. Brat Lofborov je naveo biblijske razloge za Božju sveprisutnost, zajedno sa osjećajem da je „Bog na jednom mjestu više nego na drugom“. Bog je svuda

¹⁰ The Adventist Review and Sabbath Herald, 18. septembar 1855.

prisutan preko svog predstavnika, Svetog Duha, baš kao što je napisano u prvoj tački osnovnih principa. Dalje u ovoj diskusiji, čitaćemo da je Bog duhovno biće i da posjeduje opipljivo, materijalno tijelo, za razliku od ideje da je On čisto duh.

„Postoji barem jedna neprelazna poteškoća na putu onih koji vjeruju da je Bog nematerijalan, a nebo nije doslovno, locirano mjesto: oni su dužni priznati da je Isus tamo tjelesno, doslovna osoba; isti Isus koji je bio razapet, mrtav i sahranjen, uskrsnuo je iz mrtvih, uzašao na nebo, i sada je s desne strane Boga. Isus je bio obložen mesom i kostima nakon svog uskrsnuća. Luka 24:39. ‘Pogledajte moje ruke i moje noge. To sam ja. Opipajte me i vidjećete, jer duh nema meso i kosti kao što vidite da ja imam.’ Ako je Isus tamo na nebu s doslovnim tijelom od mesa i kostiju, zar ne bi nebo ipak bilo doslovno mjesto, stanište doslovnog Boga, doslovnog Spasitelja, doslovnih anđela i uskrslih besmrtnih svetaca? O ne, kaže jedan, ‘Bog je Duh.’ Tako je Hristos rekao ženi iz Samarije kod bunara. Iz togu ne proizilazi nužno da je Bog Duh, da on nema tijelo. U Jovanu 3:6, Hrist kaže Nikodimu: ‘Ono što je rođeno od Duha je duh.’ Ako je ono što je rođeno od Duha duh, onda je po istom principu ono što ima duhovnu prirodu duh. Bog je duhovno biće, njegova priroda je duh, on nije smrtne prirode; ali to ne isključuje ideju da ima tijelo. David kaže, [Psalam 114:4,] ‘Koji svoje anđele čini duhovima;’ ipak anđeli imaju tijela. Anđeli su se ukazali i Abrahamu i Lotu, i jeli s njima. Vidimo da ideja da su anđeli duhovi, ne dokazuje da oni nisu doslovna bića.

To se zaključuje jer Biblija kaže da je Bog Duh, da nije osoba. Zaključak ne bi trebao biti osnova za argument. Istine iz Velikog Pisma su jasno izrečene i neće nam pomoći da doktrinu zasnivamo na zaključcima, suprotno pozitivnim izjavama u Božjoj riječi. Ako Sveti pismo u pozitivnom smislu kaže da je Bog osoba, neće nam odgovarati da iz teksta koji kaže ‘Bog je Duh’ izvučemo zaključak da on nema tijelo.

Sada ćemo predstaviti nekoliko tekstova koji dokazuju da je Bog ličnost. Izlazak 33:18, 23. ‘I on (Mojsije) reče: Molim te, pokaži mi svoju slavu.’ Stih 20. ‘I reče: Ne možeš vidjeti moje lice, jer me niko neće vidjeti i ostati živ.’ Stihovi 21-23. ‘Gospod još reče: Evo mjesta kod mene, stani na stijenu. Dok moja slava bude prolazila, staviću te u pukotinu u stijeni i zakloniću te svojom rukom dok ne prođem. Posle toga ću skloniti svoju ruku i vidjećeš

me s leđa. Ali moje lice ne može se vidjeti.' Ako je Bog nematerijalni Duh, onda ga Mojsije nije mogao vidjeti; jer nam je rečeno da se duh ne može vidjeti prirodnim očima. Tada ne bi bilo ispravno da Bog kaže da će staviti ruku na Mojsijevu lice dok je prolazio, (očito da bi ga spriječio da mu vidi lice), jer ga nije mogao vidjeti. Ni mi ne pomicamo kako bi nematerijalna ruka mogla spriječiti zrake svjetlosti da prođu do Mojsijevih očiju. Ali ako je tačan stav da je Bog nematerijalan i da se ne može vidjeti prirodnim okom, gornji tekst je sav suvišan. Kakvog smisla ima reći da je Bog stavio ruku na Mojsijevu lice, da ga spriječi da vidi ono što se ne može vidjeti.

Jedan kaže, vidim da ne možemo uskladiti stvar na bilo koji drugi način, osim da je postojalo doslovno tijelo koje je video Mojsije; ali to nije bilo Božje vlastito tijelo, to je bilo tijelo koje je uzeo da bi se mogao pokazati Mojsiju. Mojsije nije mogao stvoriti prave koncepcije Boga osim ako On nije preuzeo oblik. Tako je Bog uzeo tijelo. Ovo daje lošiju boju na materiju od prve pozicije; jer optužuje Boga za prevaru; govoreći Mojsiju da treba da ga vidi, dok u stvari Mojsije prema ovom svjedočenju nije video Boga, već drugo tijelo. Čovjeku se mora dati sumnja gotovo bez povratka, koja bi na taj način pokušala mistifikovati i ukinuti snagu ovog svjedočenja.¹¹

Shvatate li da se brat Lofborov bavi osjećajem koji je dr Kelog iznio u Životu hramu 48 godina kasnije? Dr Kelog je rekao da je istina da se Bog predstavio u „posebnom obliku ili mjestu“ jer „mora postojati nešto opipljivo, ograničenje, na čemu bi se um usredotočio u obožavanju“, ali da je On, u stvarnosti, „daleko izvan našeg poimanja, kao i granice prostora i vremena“.¹² Brat Lofborov je razumno prigovorio ideji da se Bog samo manifestuje čovjeku kao određeno Biće, ali u stvarnosti nije ono za što se predstavlja. Takva tvrdnja „optužuje Boga za prevaru“. Brat Lofborov nastavlja s afirmativnim, biblijskim svjedočanstvom da je Bog materijalno biće.

„Izlazak 24:9, 10. ‘Mojsije i Aron, Nadav i Abihu i sedamdeset Izraelovih starješina otišli su gore, i vidjeli su Izraelovog Boga. Pod njegovim nogama bilo je nešto kao podnožje od safira, po čistoći nalik samim nebesima.’ Njima je bilo dozvoljeno da vide njegova stopala, ali niko ne može vidjeti njegovo lice i živjeti. Nijedno smrtno oko ne može podnijeti blistavu svjetlost

¹¹ Ibid.

¹² Dr. John H. Kellogg, The Living Temple, pp. 30, 31, 33.

te slave Božjeg lica. Daleko prevazilazi sunčevu svjetlost. Jer prorok kaže: 'Svjetlost punog mjeseca biće kao svjetlost sunca, a svjetlost sunca biće sedam puta jača, kao svjetlost od sedam dana, onog dana kad Gospod svom narodu zavije prelom i izljeći tešku ranu od udaraca koje je zadao.' Isaija 30:26. Bez obzira na ovo sedmostruko svjetlo koje će tada zasjati, prorok govoreći o prizoru kaže: 'I posramiće se mjesec i sunce će se zastidjeti kad Gospod nad vojskama stane kraljevati na gori Cionu i u Jerusalimu, i pred starješinama svojim proslavi se.' Isaija 24:23. Svjedočanstvo Jovanovo je, [Otkrivenje 21:23.] 'Gradu nisu bili potrebni ni sunce ni mjesec da mu svijete, jer ga je obasjavala Božja slava, a svjetiljka mu je bila Jagnje.'

Nevjernici tvrde da postoji kontradikcija u Mojsijevom svjedočenju, jer je rekao da je razgovarao sa Bogom licem u lice. Mi odgovaramo, postojao je oblak između njih, ali Bog je rekao Mojsiju: 'Niko me neće vidjeti i ostati živ.'

Svjedočanstvo Novog zavjeta je u skladu sa onim iz Starog na ovu temu. 'Težite za mirom sa svima, i za svetošću bez koje niko neće vidjeti Gospoda.' Jevrejima 12:14. Ko bi smrtničkim očima mogao da vidi svjetlost koja daleko nadmašuje sedmostruko blistavost sunca? Sigurno ga niko osim svetih ne može gledati, niko osim besmrtnih očiju ne može podnijeti tu blistavu slavu. Iako Riječ kaže da sada ne možemo vidjeti Boga i živjeti, obećanje je da će ga oni čista srca vidjeti. Matej 5:8. 'Blago onima čista srca, jer oni će gledati Boga.' Otkrivenje 22:4. 'Oni će vidjeti njegovo lice i njegovo će ime biti na njihovim čelima.'

Pavle, [Kološanima 1:15] govoreći o Hristu, kaže: 'On je slika nevidljivog Boga, prvorodenji prije svakog stvaranja.' Ovdje se za Hrista kaže da je 'slika nevidljivog Boga.' Već smo pokazali, da Hrist ima tijelo sastavljeno od supstance, mesa i kostiju; i za njega se kaže da je 'slika nevidljivog Boga.' Pa, kaže jedan, priznajemo da je njegova božanska priroda po liku Božjem. Ako pod njegovom božanskom prirodom mislite na dio koji je postojao u slavi kod Oca prije nego što je svijet, mi odgovaramo, ono što je u početku bilo kod Boga, (Riječ) tijelo je postalo, a ne u tijelu došlo, ili kao što neki drže, obučena u ljudsku prirodu, ali postala tijelo. Ali drugi kaže, za Boga se kaže da je nevidljiv. Pošto je sada nevidljiv, to ne dokazuje da nikada neće biti viđen. Riječ kaže: 'Oni čista srca će ga vidjeti'. Voljna vjera kaže, Amin.

Pavlovo svjedočanstvo u Filipljanima 2:5, 6 jasno pokazuje šta se može razumjeti pod izjavom, da je Hrist slika Božja. ‘Neka u vama bude tendencija koja je u Hristu Isusu, koji, iako je bio u Božjem obličju, nije se grabio da bude jednak sa Bogom.’ Kako se može reći da je Hristos u Božjem obličju, ako Bog nema oblik? Rimljanima 8:3. ‘Bog je poslao svog Sina u obličju grešnog tijela.’ Hrist je u obličju Božjem i u obličju ljudi. Ovo nam odmah otkriva obliče Boga.

Danilo, govoreći o Bogu, naziva ga Pradavnim. Danilo 7:9. ‘Pradavni je sjeo. Odjeća mu je bila bijela kao snijeg, a kosa na glavi kao čista vuna.’ Za ovu ličnost se kaže da ima glavu i kosu; to se sigurno ne bi moglo reći za njega da je nematerijalan i da nije imao oblik. Ali Pavlovo svjedočanstvo u Jevrejima 1:3, trebalo bi da smiri svaki iskreni um u pogledu Božje ličnosti. Govoreći o Hristu, on kaže: ‘Koji budući sjajnost slave i jasno obliče bića Njegovog (Očeve ličnosti).’ Ovdje se onda jasno kaže da Bog ima ličnost. Hrist je jasna slika toga. Tada možemo shvatiti Hrista gdje on kaže: ‘Ko je video mene, video je Oca.’ Jovan 14:19. On nije mogao da misli da je svoj vlastiti otac; jer kada se molio, obraćao se svom Ocu kao drugoj osobi koja ga je poslala u svijet. On je sebe nazvao Sinom Božnjim. Tada nije mogao biti Otac čiji je bio sin. Kada kaže: ‘Ko je video mene video je Oca’, on mora misliti da kao on je bio izričita slika Očeve ličnosti, oni koji su ga vidjeli vidjeli su u njemu obliče Oca.¹³

Važno je obratiti pažnju na biblijske dokaze koje brat Lofborov ističe u svjedočanstvu da Bog ima tijelo. Brat Lofborov pregledava nekoliko biblijskih odlomaka koji dokazuju da Bog ima materijalno tijelo, ali ono je nevidljivo našim smrtničkim očima. On nastavlja da dokazuje svoju tvrdnju da je Bog osoba koja posjeduje oblik i obliče, jer je čovjek stvoren na sliku Božju.

„Ali sada ćemo se vratiti na temu stvaranja čovjeka. Već smo vidjeli da se čovjek koji je stvoren na sliku Božju ne može odnositi na moralnu sliku, jer bi uključivalo apsurdnost da beživotna glina od koje je čovjek formiran, ima karakter poput Boga. Sada vidimo kako Sveti pismo jasno uči, da je Bog osoba sa tijelom i oblikom. Tada se Postanje 1:26 može shvatiti da uči činjenicu da je čovjek stvoren u Božjem obličju.

¹³ The Adventist Review and Sabbath Herald, 18. septembar 1855.

Drugi spisi se slažu sa ovim svjedočanstvom. Vidi Postanje 9:6. ‘Ko prolije ljudsku krv, od čovjeka će se prolići njegova krv, jer je na sliku Božju načinio čovjeka.’ Ovo svjedočanstvo se ne može primijeniti na duh, ili nematerijalni dio čovjeka: ono što je na slicu Božju ima krv. 1. Korinćanima 11:7. ‘Jer čovjek zaista ne treba pokrivati svoju glavu, jer je on slika i slava Božja.’ Jakov [Pogl. 3:9] govoreći o jeziku kaže: ‘Time blagosiljamo Boga i Oca; i time proklinjemo mi ljudi, koji smo stvoreni po sličnosti (sličnosti, liku – Webster) Bogu.’ Prethodno svjedočanstvo postavlja poentu da se slika Boga ne odnosi na karakter već na formu.

Postanje 2:7. ‘I Gospod Bog stvari čovjeka od praha zemaljskog, i udahnu mu u nozdrve dah života; i čovjek postade živa duša.’¹⁴

Bog je stvorio čovjeka na svoju sliku. Bog je osoba, koja ima tijelo, oblik i formu, i On je oblikovao čovjeka na svoju sliku. Iz ovog razmišljanja izvodimo očigledno značenje svjedočanstva Svetog pisma o Božjoj ličnosti. Ako pravimo pogrešne koncepcije o Božjoj ličnosti, u opasnosti smo da pogrešno shvatimo druge istine koje su povezane sa čovjekovom prirodom (smrtnost duše, stanje mrtvih, itd.). U svom članku, brat Lofborov nastavlja da objašnjava vezu između lažne doktrine o besmrtnosti duše i pogrešnih koncepcija o Božjoj ličnosti. Njegov članak u *Pregledu i Glasniku* od 18. septembra preuzet je iz njegove knjige „Ispitivanje svjedočanstva iz Svetog pisma“ (1855).

12. BOŽJA LIČNOST (DŽEJMS S. VAJT)

U nastavku ćemo ispitati pamflet Džejmsa Vajta pod nazivom „Božja ličnost“. Kada pročitamo ovaj članak, vidjećemo da on nastavlja tamo gdje je brat Lofborov stao, te da proširuje i produbljuje razumijevanje iza prve tačke osnovnih principa.

Traktat Džejmsa Vajta štampan je više puta, reklamiran 54 puta i dva puta ponovo štampan u publikaciji *Review and Herald*. Njegov pogled na Božju ličnost bio je dobro poznat i raširen kroz adventizam. U ovom

¹⁴ The Adventist Review and Sabbath Herald, 18. september 1855.

pamfletu vidjećemo jasnu kritiku ideja koje je Kelog zastupao u *Živom hramu*.

„Čovjek je stvoren na sliku Božju. ‘I reče Bog: načinimo čovjeka na svoju sliku, po svoj prilici.’ Tako je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku, po obličju Božjem stvorio ga je.” Postanje 1:26, 27. Vidi takođe pogl. 9:6; 1. Korinćanima 11:7. Oni koji poriču Božju ličnost, kažu da „obliče“ ovdje ne znači fizički oblik, već moralni lik, i to čine velikom polaznom tačkom za dokazivanje besmrtnosti svih ljudi. Argument glasi ovako: Prvo, čovjek je stvoren na Božju moralnu sliku. Drugo, Bog je besmrtno biće. Treće, stoga su svi ljudi besmrtni. Ali ovaj način rasuđivanja bi takođe dokazao da je čovjek svemoćan, sveznajući i sveprisutan, i tako zaodjenuo smrtnog čovjeka svim atributima božanstva. Pokušajmo: prvo, čovjek je stvoren na Božju moralnu sliku. Drugo, Bog je svemoguć, sveznajući i sveprisutan. Treće, dakle, čovjek je svemoguć, sveznajući i sveprisutan. Ono što dokazuje previše, ne dokazuje ništa do poente, stoga se ne može održati stav da lik Boga znači njegovu moralnu sliku. Kao dokaz da je Bog ličnost, pročitajte njegove vlastite riječi Mojsiju: ‘I reče Gospod: Evo mjesta kraj mene, i ti ćeš stajati na stijeni; i dogodiće se, dok moja slava prolazi, staviću te u rascjep stijene i pokriti te svojom rukom dok prolazim. I skloniću ču svoju ruku i vidjećeš moja leđa; ali moje lice se neće vidjeti.’ Izlazak 33:21-23. Vidi takođe pogl. 24:9-11. Ovdje Bog govori Mojsiju da će vidjeti njegov oblik. Reći da je Bog učinio da se Mojsiju učini da je video njegov oblik, kada nema oblik, optužuje Boga da je dodao laži neku vrstu žonglerske obmane svom slugi Mojsiju.“ {James S. White, PERGO 1.1; 1861}

„Ali skeptik misli da vidi kontradikciju između stiha 11, koji kaže da je Gospod govorio Mojsiju licem u lice, i stiha 20, koji kaže da Mojsije nije mogao da vidi njegovo lice. Ali neka Brojevi 12:5-8 otklone poteškoću. ‘I Gospod siđe u stubu od oblaka, i stade na vrata šatora, i pozva Arona i Mirjam, i oboje iziđoše. A on reče: Čujte sada moje riječi. Ako među vama bude prorok, ja, Gospod, javiću mu se u viziji, i govoriću mu u snu. Moj sluga Mojsije nije takav, koji je vjeran u cijeloj mojoj kući. Njemu govorim licem u lice, jasnim riječima, a ne u zagonetkama. I on gleda Gospodnju priliku.’ {James S. White, PERGO 2.1; 1861}

„Veliki i strašni Bog je sišao, obavljen oblakom slave. Ovaj oblak se

mogao vidjeti, ali ne i lice koje ima zasljepljujući sjaj od hiljadu sunaca. Pod ovim okolnostima Mojsiju je bilo dopušteno da se približi i razgovara s Bogom licem u lice, ili usta na usta, čak i očevidno.“ {James S. White, PERGO 2.2; 1861}

„Kaže prorok Danilo: ‘Dok sam gledao, bili su postavljeni prestoli i Pradavni je sjeo. Odjeća mu je bila bela kao snijeg, a kosa na glavi kao čista vuna. Presto mu je bio plamen ognjeni, a točkovi oganj razgorio.’ Pogl. 7:9. ‘Gledao sam dalje u noćnim vizijama, kad eno, na oblacima nebeskim dolazio je neko kao sin čovečiji. Bilo mu je dozvoljeno da pristupi Pradavnom i doveli su ga pred njega. Njemu je bila predata vlast, čast i kraljevstvo.’ Stihovi 13, 14.“ {James S. White, PERGO 2.3; 1861}

„Evo uzvišenog opisa radnje dvije ličnosti; odnosno, Bog Oca i njegovog Sina Isusa Hrista. Negirati njihovu ličnost, a u ovim Danilovim citatima nema jasne ideje. U vezi sa ovim citatom pročitajte apostolovu izjavu da je Sin bio u izričitoj slici ličnosti svog Oca. ‘Bog, koji je u raznim vremenima i na različite načine govorio ocima u prošlosti preko proroka, govorio nam je u ovim poslednjim danima preko svog Sina, kojega je postavio za naslednika svega, preko kojeg je i svjetove načinio; koji je sjaj njegove slave i izričito obliče njegove ličnosti.’ Jevrejima 1:1-3.“ {James S. White, PERGO 3.1; 1861}

„Ovdje dodajemo Hristovo svjedočanstvo. ‘I Otac koji me je poslao sam je posvjedočio o meni. Vi nikada niste čuli njegov glas niti ste vidjeli njegov lik.’ Jovan 5:37. Vidi takođe Filipljanima 2:6. Reći da Otac nema lični oblik, čini se najizraženijom kontradiktornošću jasnih termina iz Svetog pisma.

PRIMJEDBA. ‘Bog je Duh.’ Jovan 4:24.“ {James S. White, PERGO 3.2; 1861}

„ODGOVOR. Anđeli su takođe duhovi [Psalam 104:4], ali oni koji su posjetili Abrama i Lota, legli su, jeli i uhvatili se za Lotovu ruku. Bili su duhovna bića. I Bog je duhovno biće.“ {James S. White, PERGO 3.3; 1861}

„PRIMJEDBA. Bog je svuda. Dokaz. Psalam 139:1-8. On je na svakom mjestu koliko i na jednom mjestu.“ {James S. White, PERGO 3.4; 1861}

„ODGOVOR. 1. Bog je posvuda zahvaljujući svom sveznanju, kao što će se vidjeti iz samih Davidovih riječi o kojima se gore govori. Stihovi 1-6. ‘O

Gospode, ti si me istražio i poznao si me. Ti znaš moje sjedenje i moj ustanak; ti razumiješ moju misao izdaleka. Ti obilaziš moj put i moje ležanje, i poznaješ sve moje puteve. Jer nema riječi na mom jeziku, ali, gle, Gospode, ti je potpuno znaš. Opsjedao si me iza i sprijeda, i stavio svoju ruku na mene. Takvo znanje mi je suviše divno. Visoko je; ne mogu to dostići.“ {James S. White, PERGO 3.5; 1861}

„2. Bog je svuda zahvaljujući svom Duhu, koji je njegov predstavnik, i manifestuje se gdje god želi, kao što će se vidjeti iz samih riječi koje prigovarač tvrdi, a koje su gore navedene. Stihovi 7-10. ‘Kuda da odem od Duha Tvoga? ili kamo da pobjegnem od lica tvoga? Ako se uzdignem na nebo, ti si tamo; ako namjestim krevet u paklu, gle, ti si tamo. Ako uzmem krila jutra i nastanim se na krajnjim djelovima mora, i tamo će me tvoja ruka voditi, i tvoja desnica će me držati.’“ {James S. White, PERGO 4.1; 1861}

„Bog je na nebu. Ovo nas uči u molitvi Gospodnjoj. ‘Oče naš koji jesi na nebesima.’ Matej 6:9; Luka 11:2. Ali ako je Boga na svakom mjestu onoliko koliko je na bilo kom mjestu, onda je i nebo isto toliko na svakom mjestu koliko i na bilo kom mjestu, a ideja o odlasku na nebo je zabluda. Svi smo mi na nebu; a molitva Gospodnja, prema ovoj maglovitoj teologiji jednostavno znači, Oče naš, koji si svuda, da se sveti ime tvoje. Neka dođe kraljevstvo tvoje, neka bude volja tvoja, na zemlji, kao i svuda.“ {James S. White, PERGO 4.2; 1861}

„Opet, čitaoci Biblije su vjerovali da su Enoch i Ilija zaista bili uzneseni Bogu na nebu. Ali ako Boga i neba ima na svakom mjestu koliko i na jednom mjestu, sve je ovo zabluda. Oni nisu preneseni. I sve što je rečeno o ognjenim kolima, ognjenim konjima i pratećem vihoru koji je Iliju odveo na nebo, bila je beskorisna parada. Oni su samo isparili, a maglovita para je prošla kroz cijeli svemir. Ovo je sve o Enohu i Iliju što um možda može shvatiti, priznajući da Bog i nebo nisu više ni na jednom mjestu nego na svakom mjestu. Ali za Iliju se kaže da je ‘uzišao u vihoru na nebo’. 2. Kraljevima 2:11. A za Enoha se kaže da je ‘hodio s Bogom i nije ga bilo, jer ga je Bog uzeo.’ Postanje 5:24.“ {James S. White, PERGO 4.3; 1861}

„Za Isusa se kaže da je s desne strane Veličanstva na visini. Jevrejima 1:3. ‘Dakle, nakon što im je Gospod progovorio, bio je uzdignut na nebo i sjeo s desne strane Boga.’ Marko 16:19. Ali ako je nebo svuda, a Bog svuda,

onda Hristovo vaznesenje na nebo, sa Očeve desne strane, jednostavno znači da je svuda išao! Bio je samo podignut tamo gdje ga je oblak sakrio od pogleda njegovih učenika, a zatim je ispario i otišao svuda! Tako da umjesto ljudskog Isusa, tako lijepo opisanog u oba zavjeta, imamo samo neku vrstu esencije raspršene po cijelom svemiru. I u skladu s ovom razrijeđenom teologijom, Hristov drugi dolazak, ili njegov povratak, bio bi kondenzacija ove esencije na nekom lokalitetu, recimo na Maslinskoj gori! Hrist je ustao iz mrtvih u fizičkom obliku. ‘Nije ovdje’, rekao je anđeo, ‘jer je uskrsnuo kako je rekao.’ Matej 28:6.“ {James S. White, PERGO 5.1; 1861}

„I kad su otišli da kažu učenicima njegovim, gle, Isus ih sretne govoriti: Zdravo! I došli su i držali ga za noge, i obožavali su ga.’ Stih 9.“ {James S. White, PERGO 5.2; 1861}

„Gle moje ruke i noge”, rekao je Isus onima koji su stajali u sumnji u njegovo uskrsnuće, ‘da sam ja sam. Opipajte me i vidite, jer duh nema mesa i kostiju kao što vidite da imam. I kad je to rekao, pokazao im je svoje ruke i noge. I dok još nisu vjerovali od radosti i čudili se, on im reče: Imate li ovdje što jela? I dali su mu komad pečene ribe i sače, i uzeo je i jeo pred njima.’ Luka 24:39-43.“ {James S. White, PERGO 5.3; 1861}

„Nakon što se Isus obratio svojim učenicima na gori Maslinskoj, bio je uznesen od njih, i oblak ga je uzeo od njihovih očiju. ‘I dok su oni nepokolebljivo gledali prema nebu dok je on odlazio, gle, dva čovjeka stajala su kraj njih u bijeloj odjeći, koji su takođe govorili: Ljudi iz Galileje, zašto stojite i gledate u nebo? Ovaj isti Isus koji je od vas uzet na nebo, doći će na isti način kao što ste ga vidjeli da odlazi na nebo.’ Djela 1:9-11. JW“ {James S. White, PERGO 6.1; 1861}

Džejms Vajt se bori protiv ideje da je Bog samo duh i da je kao takav prisutan „na svakom mjestu kao i na bilo kom mjestu“. On daje jasno i pozitivno svjedočanstvo iz Svetog pisma da je Bog lično biće; vidimo ista osjećanja u spisima Elen Vajt.

„Moćna sila koja djeluje kroz svu prirodu i održava sve stvari nije, kako neki ljudi iz nauke tvrde, samo sveprožimajući princip, pokretačka energija. Bog je duh; ipak On je lično biće, jer je čovjek stvoren na Njegovu sliku. Kao lično biće, Bog se otkrio u svom Sinu. Isus, koji je osvjetljavao Očevo slavu, ‘i izričiti lik Njegove ličnosti’ (Jevrejima 1:3), bio je na zemlji u

obličju čovjeka. Kao lični Spasitelj došao je na svijet. Kao lični Spasitelj On je uzašao na visinu. Kao lični Spasitelj On posreduje u nebeskim sudovima. Pred Božjim prestolom u naše ime služi 'Jedan kao Sin Čovječji'. Danilo 7:13." {EGW, Ed 131.5; 1903}

Elen Vajt i adventistički pioniri napravili su razliku između pojmova 'duh' i 'biće'. Bog je lično biće, a ne samo duh. On nije „na svakom mjestu koliko na bilo kom mjestu“, ali je „na jednom mjestu više nego na drugom“. On je na nebu, u svom hramu, sjedi na svom prestolu – lično – i svuda je prisutan preko svog predstavnika, Svetog Duha.

Evo još nekih citata sestre Vajt koji su u skladu sa stavovima pionira o Božjoj ličnosti:

„On [Isus] je učio da Bog nagrađuje pravednike i kažnjava prestupnike. On nije bio nematerijalni duh, već živi vladar univerzuma. Ovaj milostiv Otac je neprestano radio za dobro čovjeka, i pazeći na sve što ga se tiče...“ {EGW, 3SP 47.1; 1878}

„Biblija nam pokazuje Boga na Njegovom visokom i svetom mjestu, ne u stanju neaktivnosti, ne u tišini i samoći, već okruženog sa deset hiljada puta deset hiljada i hiljadama hiljada svetih bića, koja čekaju da izvrše Njegovu volju. Preko ovih glasnika On je u aktivnoj komunikaciji sa svakim dijelom svoje vlasti. Svojim Duhom On je svuda prisutan. Uz pomoć svog Duha i svojih anđela On služi djeci ljudskoj.“ {EGW, MH 417.2; 1905}

„Veličina Božja za nas je neshvatljiva. 'Presto Gospodnji je na nebu' (Psalam 11:4); ipak, svojim Duhom je svuda prisutan. On blisko poznaje sva djela Njegove ruke i ima lični interes za njih.“ {EGW, Ed 132.2; 1903}

„Kroz Isusa Hrista, Bog je – ne miomiris, ne nešto nematerijalno, već lični Bog – koji je stvorio čovjeka i obdario ga inteligencijom i moći.“ {EGW, Ms117-1898.10; 1898}

Nastavljujući u pamfletu Džejmsa Vajta, čitamo njegovu oštru kritiku pojma nematerijalnog Boga. Prije toga, prisjetimo se ukratko argumenta dr Keloga da su „diskusije o Božjoj formi krajnje neisplative“ jer je Bog „daleko izvan našeg poimanja kao i granice prostora i vremena“. On je vjerovao da Božja ličnost nije ograničena na jedan lokalitet jer se nalazi „na svakom mjestu koliko i na jednom mjestu“. Da je Bog u svojoj ličnosti zaista određeno biće, koje ima opipljivo tijelo, onda ne bi biti u mogućnosti da bude prisutan

„na svakom mjestu koliko i na bilo kojem mjestu“ i tako održava život. Džejms Vajt nastavlja protiv rezonovanja da je Bog nematerijalan u svojoj osobi.

„NEMATERIJALNOST

Ovo je samo drugo ime za ništavilo. To je negativ svih stvari i bića cijelog postojanja. Ne postoji ni djelić dokaza koji treba iznijeti da bi se utvrdilo njegovo postojanje. Nema načina da se manifestuje bilo kojoj inteligenciji na nebu ili na zemlji. Ni Bog, ni anđeli, ni ljudi nikako ne bi mogli zamisliti takvu supstancu, biće ili stvar. Ne posjeduje nikakvo svojstvo ili moć pomoći koje bi se manifestovao bilo kojem intelligentnom biću u svemiru. Razum i analogija to nikada ne razgledaju, pa čak ni ne zamišljaju. Otkrivenje ga nikada ne otkriva, niti neko od naših čula svjedoči o njegovom postojanju. Ne može se vidjeti, osjetiti, čuti, okusiti ili pomirisati, čak ni najjači organi ili najošttri senzibiliteti. Nije ni tečan ni čvrst, mekan ni tvrd, ne može se ni produžiti ni skupiti. Ukratko, ne može vršiti nikakav uticaj na šta god da ne može djelovati niti se na njega djelovati. Čak i ako postoji, ne može biti od koristi. Ne posjeduje nikog, poželjno svojstvo, sposobnost ili upotrebu, ali, čudno je reći, nematerijalnost je Bog modernog hrišćanina, njegovo očekivanje nebo, njegovo besmrtno ja, njegovo sve!“ {James S. White, PERGO 6.2; 1861}

„O sektašto! O ateizam!! O nihilizam!!! ko može uočiti fine nijanse razlike između jednog i drugog? Izgledaju slično, sve je samo u imenu. Ateista: nema Boga. Sektaš: ima Boga bez tijela i djelova. Ko može definisati razliku? Sa naše strane ne opažamo razliku ni jedne dlake; obojica tvrde da su negativi od svih stvari koje postoje i ova su podjednako nemoćna i nepoznata.“ {James S. White, PERGO 6.3; 1861}

„Ateista: ne postoji zagrobni život, niti svjesno postojanje izvan groba. Sektaš ga ima, ali je nematerijalan, kao njegov Bog; i bez tijela ili djelova. I ovdje su ova negativna i ova dolaze do iste tačke. Njihova vjera i nuda su isti; samo što se to izražava različitim terminima.“ {James S. White, PERGO 7.1; 1861}

„Opet, ateista nema neba u vječnosti. Sektaš ga ima, ali je nematerijalno u svim svojim svojstvima, pa je stoga negator svih bogatstava i supstanci. Ovdje su opet jednaki i dolaze do iste tačke.“ {James S. White, PERGO

7.2; 1861}

„Pošto im ne zavidimo na posjedovanju svega što tvrde, sada ćemo ih ostaviti u tihom i neometanom uživanju u istom i nastaviti s ispitivanjem dijela koji je prezrenom materijalistu još ostao da uživa.“ {James S. White, PERGO 7.3; 1861}

„Šta je Bog? On je materijalna, organizovana inteligencija, posjeduje i tijelo i djelove. Čovjek je po njegovoј slici.“ {James S. White, PERGO 7.4; 1861}

„Šta je Isus Hrist? On je Sin Božji, i sličan je svom Ocu, budući da je ‘sjaj slave svog Oca i izričit lik njegove ličnosti.’ On je materijalna inteligencija, sa tijelom, djelovima i strastima; posjedujući besmrtno meso i besmrtnе kosti.“ {James S. White, PERGO 7.5; 1861}

„Šta su ljudi? Oni su potomci Adama. Oni su sposobni primiti inteligenciju i uzdizanje do takvog stepena da uskrnsu iz mrtvih s tijelom poput Isusa Hrista i da posjeduju besmrtno meso i kosti. Tako usavršeni, oni će posjedovati materijalni univerzum, to jest zemlju, kao svoje ‘vječno nasleđe’. S ovim nadama i izgledima pred nama, mi kažemo hrišćanskom svijetu koji drži do nematerijalnosti, da su dobrodošli svome Bogu, svom životu, svom nebu i svome svemu. Oni ne traže ništa osim onoga što mi bacamo; a mi ne tražimo ništa osim onoga što oni bacaju. Dakle, među nama nema osnova za svađu ili prepirku.“ {James S. White, PERGO 7.6; 1861}

Džeјms Vajt je uporedio osjećanja o nematerijalnom Bogu sa sektaštvom, ateizmom i nihilizmom. „Nematerijalni Bog“ je još jedan izraz za ništavnost Boga. Džeјms Vajt nikada nije dobio nikakav ukor od sestre Vajt zbog ovih stavova; nego su bili podržani njenim spisima. Mnogi tvrde da je sestra Vajt vremenom promijenila svoje stavove i kasnije prihvatile doktrinu o Trojstvu, ali to nije potkrijepljeno detaljnim istorijskim zapisima. Godine 1905., sestra Vajt se prisjeća prilike s dr Kelogom kada joj je, prije dvadeset godina, došao s istim osjećajima u vezi s Božjom ličnošću koje su Džeјms Vajt i drugi pioniri pobijali:

„Sada se ova tema drži preda mnom više od dvadeset godina. Moj muž je mrtav dvadeset godina, i prije nego što je umro, stvari su ušle. Dr Kelog je ušao u moju sobu; zauzela sam jednu od velikih prostorija u kancelariji kao svoj dom. Imala sam тамо dvije ili tri sobe, a on je dobio sjajno

svjetlo; i on je sjeo i rekao šta je njegovo svjetlo: to su iste teorije ili zablude, iste sofistike, koje on iznosi, i koje je prezentovao u 'Živom hramu'. Rekla sam: 'Dr Kelog, upoznala sam to.' Upoznala sam ga kada sam prvi put krenuo da putujem. Srela sam ga na sjeveru; upoznala sam ga u Nju Hempširu. Vidjela sam prokletstvo njegovog uticaja u Masačusetsu, a svjedočanstva koja su mi data bila su tačna do te mjere da ne bismo smjeli imati ništa od ove vrste o čemu bi se poučavali u našim crkvama. I razgovarala sam s njim. Dala sam istoriju – nemam vremena da vam je dam ovdje. Dala sam mu istoriju kako je to tretirao Duh Božji, i kako mi kao narod moramo pobjeći od sofizama i zabluda. A službenici su obmanjivali narod tim sofistikama. Neću vam reći do čega su doveli – možda će morati doći; ali neću vam sada reći do čega su doveli; ali reći ću vam čemu vodi ovaj sofizam: on vodi do ništavnosti Hrista, do ništavnosti Boga, njegove ličnosti, i unosi – kako da to nazovem? – neku vrstu izmišljene teorije o Bogu i Hristu.“ {EGW, Ms70a-1905.11; 1905}

Kelogov osjećaj u Živom hramu u vezi s Božjom ličnošću vodi ka ništavnosti Hrista i ništavnosti Boga. Zašto? Zato što njegovi pogledi na Boga traže nematerijalnog Boga. S takvim osjećajima crkva je bila suočena na početku svog rada. Džejms Vajt je pisao o njima u svom pamfletu „Božja ličnost“, a sestra Vajt se prisjetila ovih ranih iskustava kada su se ona i njen muž borili protiv zablude da je Bog nematerijalan duh koji je svuda.

13. NEBESKA STVARNOST

Božja ličnost se bavi kvalitetom ili stanjem Boga kao osobe. Kad god pogledamo pionirski rad na Božjoj ličnosti, vidimo da su svi bili u skladu sa stavom da je Bog opipljivo biće koje posjeduje i tijelo i djelove. Uvijek vidimo isto temeljno rezonovanje, koje razlikuje pojам 'duh' i pojам 'biće'. Razlikovanjem ovih pojmova oni objašnjavaju kvalitet ili stanje Boga kao osobe – Božju ličnost. Svi njihovi zaključci sažeti su u prvoj tački Temeljnih principa. „Postoji jedan Bog, lično, duhovno biće, Stvoritelj svih stvari, svemogući, sveznajući,... i svuda prisutan po svom predstavniku, Duhu Svetom. Psalam 139:7.“

Do sada smo u radu pionira vidjeli da je Božja ličnost usko povezana

sa stvarnošću Božjeg prisustva. Bog je lično duhovno biće, koje ima tijelo i oblik; kao takvo, Njegovo prisustvo je ograničeno na jedno mjesto – kao što Biblija kaže, u Njegovom hramu, na Njegovom prestolu gdje je okružen ne-pristupačnom slavom. Ali On je svuda prisutan preko svog predstavnika, Svetog Duha. Očigledno, Duh Sveti je duh, a ne biće, „jer duh nema mesa i kostiju kao što vidite da ja imam“, rekao je Isus (Luka 24:39). Hristos je takođe Biće, kao i Njegov Otac. On je jasna slika Očeve ličnosti; stoga, On nosi istu ličnost, ili kvalitet ili stanje ličnosti, kao i Njegov Otac.

Prema našem iskustvu, kada predstavljamo originalna vjerovanja adventista sedmog dana o Božjoj ličnosti našoj trojstvenoj braći, kao što je izraženo u prve dvije tačke Osnovnih principa, oni često tvrde da su izjave u Osnovnim principima tačne na neki način, ali razumijevanje koje se pripisuje terminima „lično duhovno biće“ je pogrešno. Obično pokušavaju uskladiti temeljne principe sa doktrinom o Trojstvu tako što izokreću riječi „duhovno biće“, kao da riječ „duhovno“ znači nešto tajanstveno, prikladno da izjednači Božju i Hristovu ličnost sa ličnošću Duha Svetoga. Osnovni problem se svodi na razumijevanje nebeske stvarnosti. Biblija ne šuti o nebu i njegovoj stvarnosti, a naši pioniri su to dobro razumjeli. U nastavku čitamo o objašnjenju pojmove „duhovno biće“ od Džejsma Vajta i Urije Smita u njihovoj knjizi „Biblijski institut“. Biblija objašnjava ove pojmove koristeći primjer anđela, koji su „duhovna bića“.

„Anđeli su prava bića. U Bibliji su opisani kao posjednici lica, stopala, krila itd. Ezekiel kaže za heruvime: ‘Njihovo cijelo tijelo i njihova leđa i njihove ruke i njihova krila,’ itd. Ezek. 10:12. Anđeli su se ukazali Abramu. Post. 18:1-8. Razgovarali su i jeli s njim. Otišli su u Sodom i razgovarali s Lotom, koji im je, ušavši u svoju kuću, ispekao beskvasni hljeb i oni su jeli. Ove osobe su se zvale anđeli. David govori o mani kao o nebeskom žitu i anđeoskoj hrani. Ps. 78:23-25.“

„Slučaj Balam, Br. 22:22-31, zanimljiv je događaj. Anđeo se ukazao Balamu sa mačem isukanim u ruci. Ponekad se postavlja pitanje kako anđeli mogu biti materijalna bića pošto ih ne možemo vidjeti. Ovaj slučaj to ilustruje. Zapis kaže da je Gospod otvorio oči Balamu i on je ugledao anđela. Anđeo nije stvorio tijelo za tu priliku. Bio je isti kao što je bio prije nego što ga je Balam vido; ali promjena se dogodila u Balamu. Oči su mu se otvorile

i tada je ugledao anđela. Isto je bilo i sa slugom Elišinim kada su on i njegov gospodar dovedeni na pravo mjesto, okruženi vojskom kralja Sirije. 2. Kraljevima 6:77. Eliša se molio da se oči njegovog sluge otvore; i odmah ugleda svu planinu punu konja i kola oko Eliše.“

„Ovo se može dalje ilustrovati upućujući na stvari za koje znamo da su materijalne, a koje ipak ne možemo vidjeti. Vazduh je materijalan, svjetlost je materijalna, iako je sama po sebi rezultat materijalnih organizacija – materija djeluje na materiju – a ipak ne možemo da vidimo ništa od ovih stvari. Tako je i sa anđelima.“

„Dalje se prigovara materijalnosti anđela da se oni nazivaju duhovima. Jev. 1:13, 14. Ali ovo nije prigovor na to da su doslovna bića. Oni su jednostavno duhovna bića organizovana drugačije od ovih zemaljskih tijela koja posjedujemo. Pavle kaže, 1. Kor. 15:44, ‘Postoji prirodno tijelo i postoji duhovno tijelo.’ Prirodno tijelo koje sada imamo; duhovno tijelo koje ćemo imati po uskrsenju. ‘Ono ustaje kao duhovno tijelo.’ Stih 44. Ali onda smo jednaki anđelima, Luka 20:36; onda imamo tijela kao Hristovo najslavnije tijelo. Fil. 3:4 i Hristos nije ništa manje duh od anđela. Čitamo da je Bog duh, odnosno jednostavno duhovno biće.“¹⁵

Biblija nam daje uvid da su anđeli duhovna bića koja posjeduju materijalna tijela, ali su nam još uvijek nevidljiva, osim ako nam Gospod ne otvorí oči da ih vidimo. Kada se pravednici uzdignu u svojim novim proslavljenim tijelima, oni će ustati u duhovnom tijelu, netruležnom. Ovo tijelo će biti opipljivo i materijalno kao što će nova Zemlja biti opipljiva i materijalna. I sa našim duhovnim tijelima posjedovaćemo obnovljenu Zemlju, ispunićemo je i biti „dominantni nad morskim ribama, nad letećim stvorenjima po nebū i nad svim stvorenjima što se miču po zemlji.“ Postanje 1:28.

14. BOG SUBOTE NASUPROT BOGU NEDJELJE

Postoje i drugi članci o Božjoj ličnosti napisani od strane naših pionira i bilo bi previše uključiti sve ovdje, ali bismo htjeli dodati još jedno svjedočanstvo iz članka brata J.B. Frisbija gdje on upoređuje Boga subote sa Bogom

¹⁵ James White and Uriah Smith, The Biblical Institute.

nedjelje. On upoređuje istinu o Božjoj ličnosti izraženu u prvoj tački Osnovnih principa sa doktrinom o Trojstvu. Pogledajmo dio njegovog članka, „Sedmi dan – subota nije ukinut“ iz Review and Heralda, 7. marta 1854.

Bog subote

„Nakon što upoznamo i zapamtimo Boga, svetkovanjem njegove svete subote, onda će Biblija poučavati o njegovoj ličnosti i mjestu stanovanja. Čovjek je na sliku i priliku Božju. Postanje 1:26. ‘I reče Bog: hajde da (govoreći svom sinu) načinimo čovjeka na našu sliku, po svojoj prilici. Poglavlje 2:7. ‘I stvori Gospod Bog čovjeka od praha zemaljskog, i udahnu mu u nozdrve dah života; i čovjek postade duša živa’. Postanje 9:6; 1. Korinćanima 11:7; Jakov 3:9. Ono što je stvoreno na sliku i priliku Božju, napravljeno je od praha zemaljskog i nazvano čovjek.“

„Poznato je da je to pravi smisao iz drugih svjedočanstava koja mogu biti data iz Biblije. Isus je bio u obliku čovjeka i izričitom slikom ličnosti svog Oca.“

„Filipljanima 2:6-8. Hristos Isus: ‘Koji, iako je bio u Božjem obličju, nije se grabio da bude jednak sa Bogom, već se odrekao samog sebe i uzeo obliče sluge i postao sličan ljudima. Osim toga, kad je po obličju postao čovjek, ponizio se i postao poslušan sve do smrti, i to smrti na krstu.’ 2. Korinćanima 4:4. ‘koji je obliče Boga nevidljivog,’ itd. Kološanima 1:15. ‘Ko je slika nevidljivog Boga’. Jevrejima 1:3. Sin; ‘Ko je sjaj njegove slave i izričita slika njegove ličnosti’. U tom smislu bi Isus mogao reći Filipu u istini: ‘Ko je vidiо mene, vidiо je Oca.’ Jovan 14:9. Čini se da neki prepostavljaju da se to protivi Božjoj ličnosti, jer je on Duh, i kažu da je bez tijela ili djelova. Jovan 4:24. ‘Bog je Duh’. Jevrejima 1:7. ‘Ko svoje anđele čini duhovima’. Ko bi se pretvarao da kaže da anđeli nemaju tijela ili djelove jer su duhovi. Bez obzira na to, Bog je duhovno biće koje ima tijelo i djelove, što možemo naučiti po tome što ima prebivalište i jer može biti viđen. Izlazak 33:23. ‘Posle toga ću skloniti svoju ruku i vidjećeš me s leđa.’ Matej 5:8. ‘Blaženi su čista srca, jer će Boga vidjeti’. Jevrejima 12:14. ‘Slijedite mir sa svim ljudima i svetost, bez koje niko neće vidjeti Gospoda’ Matej 18:10. ‘Da njihovi anđeli na nebu uviјek gledaju lice moga Oca koji je na nebesima.’ Matej 6:9. ‘Tako se dakle molite, Oče naš koji jesi na nebesima,’ itd. Jovan 6:38. ‘Jer sišao sam s neba

ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me posla.' Poglavlje 16:28. 'Izađoh od Oca i dođoh na svijet; opet ostavljam svijet i idem Ocu'."

„Zar Bog ne kaže da ispunjava ogroman prostor? Odgovaramo, ne. Psalm 139:7, 8. 'Kamo da idem od Duha Tvoga? ili kamo da pobegnem od lica tvoga? Ako uzađem na nebo, ti si tamo', itd. Bog svojim Duhom može ispuniti nebo i zemlju, itd. Neki brkaju Boga sa njegovim Duhom, što stvara pometnju. Psalm 11:4. 'Gospod je u svome svetom hramu, Gospodnji presto je na nebu; njegove oči gledaju', itd. Havakuk 2:20; Psalm 102:19.

‘Jer je pogledao dolje s visine svog Svetišta; sa neba je Gospod gledao zemlju’. 1. Petrova 3:12. ‘Jer su oči Gospodnje nad pravednima, i uši njegove otvorene za njihove molitve’, itd. Psalm 80:1. ‘Slušaj, pastiru Izraelov, ti koji vodiš Josifa kao stado; ti koji prebivaš među heruvima, zasjaj’. Psalm 99:1; Isaija 37:16.”

„Jovan 14:2. ‘U kući moga Oca ima mnogo stanova. Idem da vam pri-premim mjesto.’ Otkrivenje 21:2-5; Jevrejima 11:6. ‘Jer onaj koji dolazi Bogu mora vjerovati da jeste,’ itd. Ovo svjedočanstvo u ovom trenutku smatramo veoma važnim, da znamo da postoji Bog. Ne sumnjamo da bismo, kada bismo naše oči mogle da se otvore u viziji, ili da vidimo kao što vide anđeli, vidjeli Boga na nebu kako sjedi na svom prestolu i prisutan je svemu što postoji, ma koliko udaljeno od njega u njegovom stvaranju.”¹⁶

Ovdje vidimo isti argument i obrazloženje, da je Bog lično duhovno biće. Ovaj Bog je Bog Šabata. Brat Frisbi poredi ovog Boga sa Bogom nedjelje, koji je trojni Bog.

Bog nedjelje

„Napravićemo nekoliko izvoda, kako bi čitalac mogao vidjeti široki kontrast između Boga Biblije koji je otkriven kroz svetkovanje subote i boga u mraku kroz svetkovanje nedjelje. Katolički katehizam skraćen od strane Vel. Džona Duboisa, biskup Njujorka. Stranica 5. ‘Pitanje: Gdje je Bog? Odgovor: Bog je svuda. Pitanje: Da li Bog vidi i zna sve stvari? Odgovor: Da, on zna i vidi sve. Pitanje: Da li Bog ima tijelo? Odgovor: Ne; Bog nema tijelo, on je čisti Duh. Pitanje: Ima li više bogova od jednog? Odgovor: Ne; postoji

¹⁶ Adventist Review and Sabbath Herald, 7. mart 1854, J.B. Frisbie, „Subota sedmi dan nije ukinut“, str. 50.

samo jedan Bog. Pitanje: Ima li više osoba od jedne u Bogu? Odgovor: Da; u Bogu postoje tri osobe. Pitanje: Koji su oni? Odgovor: Bog Otac, Bog Sin i Bog Sveti Duh. Pitanje: Zar ne postoje tri Boga? Odgovor: Ne; Otac, Sin i Duh Sveti, svi su samo jedan te isti Bog.“

„Prvi član Metodističke religije, str. 8. ‘Postoji samo jedan živi i istiniti Bog, vječan, bez tijela i djelova, beskrajne moći, mudrosti i dobrote: tvorac i čuvar svih stvari, vidljivih i nevidljivih. I u jedinstvu ovog Božanstva, postoje tri osobe jedne suštine, moći i vječnosti: Otac, Sin i Sveti Duh.“

„U ovom članu, poput katoličke doktrine, učimo se da postoje tri osobe jedne suštine, moći i vječnosti koje čine u svemu jednog živog i istinitog Boga, vječnog bez tijela i djelova. Ali u svemu ovome nije nam rečeno šta se dogodilo sa Isusovim tijelom koji je imao tijelo kada je uzašao, koji je otišao Bogu koji je ‘svuda’ ili nigdje. DoksoLOGIJA.“

„Bog Otac, Bog Sin, Bog Duh, tri u jednom.“

„Opet.“

„Grije u suncu, osvježava na povjetarcu, sija u zvijezdama i cvjeta na drveću. Živi kroz cijeli život, proteže se kroz sve granice, širi se nepodijeljeno i djeluje nepotrošeno.‘ Papa.“

„Ove ideje se dobro slažu s tim paganskim filozofima. Jedan kaže: ‘Ta voda je bila princip svih stvari, a da je Bog ta inteligencija, pomoću koje je sve stvoreno od vode.’ Drugi: ‘Taj vazduh je Bog, da je proizveden, da je ogroman i beskonačan’ itd. Treći: ‘Taj Bog je duša rasprostranjena kroz sva bića prirode’ itd. Neki, koji su imali ideju o čistom duhu. Na kraju, ‘Da je Bog vječna suština’.“

„Ovi odlomci su preuzeti iz Rollin’s History, Vol. II, str. 597-8, izdao Harpers. Radije bismo trebali vjerovati da je bog nedjelje došao iz istog izvora kao i držanje nedjelje. ‘Nedjelja je bilo ime koje su neznabroši davalii prvom danu u sedmici, jer je to bio dan kada su obožavali sunce.’ Union Bible Dictionary. Kasnije ga je izmijenila Rimokatolička crkva, u obliku koji sada nalazimo kako se uči kroz zemlju.“ „Vrlo je prirodno prepostaviti kada se Papa postavio da bude Bog u hramu Božjem, [2. Solunjanima 2:4] da bi trebao imati dan posvećen svom obožavanju. Ovo je uradio. Douay Catechism, str. 59. ‘Pitanje: Koje je najbolje sredstvo za svetkovanje nedjelje? Odgovor: Slušanjem mise, itd. Ova izreka misa je za sveštenika da brblja

latinski, popije malo vina i da narodu da jede hostiju.” „Ali Bog je posvetio svoj dan jer se na tome odmarao. Još jedan dan za sasvim drugu svrhu. Postanje 2:3.“

„U danima prije moralnog pada Vavilona Bog je usmjeravao umove svoje poštene djece pravo u njihove molitve, šta god da su mislili u drugim vremenima, ali sada, od otpadništva, um ne doseže ni do jednog boga nego samo do ljudi, postoji mnogo molitve ljudima koje poznajemo po njihovom učinku i rječitosti. Zaista smo zahvalni našem nebeskom Ocu što je odveo naše umove od takve ludosti, da znamo i pamtim njegovo sveto ime tako što ćemo održati njegov sveti dan kako bismo ga mogli voljeti, služiti i dostoјno slaviti preko našeg velikog Prvosveštenika u nebeskom Svetištu u ovaj dan pomirenja.”¹⁷

Prije nego što je postao adventista sedmog dana, Frisbi je bio metodistički propovjednik i ogorčeni protivnik adventističkih vjerovanja. Godine 1853, nakon debate o suboti sa Džozefom Bejtsom, promijenio je svoj stav i počeo da drži subotu i propovijeda doktrinu adventista sedmog dana. Odrekao se nedjelje, Trojstva, i prihvatio subotu sedmog dana i istinu o Bogu, koju su adventisti sedmog dana poučavali u prvoj tački Osnovnih principa.

Da li drugi adventistički pioniri vide nesklad između doktrine o Trojstvu i Božje ličnosti izražene u prvoj tački osnovnih principa?

15. ADVENTISTIČKI PIONIRI I DOKTRINA O TROJSTVU

Sestra Vajt je napisala da rani adventistički pioniri „treba da svjedoče o tome šta predstavlja istinu za ovo vrijeme“, jer su „naučili da izbjegavaju zablude i opasnosti, i zar tada nisu sposobni da daju mudre savjete“?¹⁸ U njihovim spisima vidimo njihove jednoglasne stavove o Božjoj ličnosti i da su izbjegli trojstvenu zabludu. O ovoj temi ima mnogo toga da se piše jer su adventistički pioniri ostavili mnogo materijala koji se direktno ili indirektno

¹⁷ Ibid.

¹⁸ EGW, 7T 287.3; 1902.

bavi doktrinom o Trojstvu. Ali pogledaćemo neka od svjedočanstava Džejsma Vajta i brata J.N. Lofborova jer smo pročitali neke od njihovih članka o ličnosti Boga. Takođe, mi ćemo uporediti njihovo svjedočanstvo sa Duhom proroštva kao što smo radili do sada.

Džejms Vajt je u *Review and Heraldu* naveo „neke od popularnih bajki tog doba“, rekavši: „Ovdje bismo mogli da pomenemo Trojstvo, koje ukida ličnost Boga i njegovog Sina Isusa Hrista, i škropljenje ili polivanje umjesto da bude ‘pokopan s Hristom u krštenju’, ‘posađen na obliče njegove smrti’: ali prelazimo s ovih bajki na jednu koju smatraju svetom gotovo svi deklari-sani hrišćani, i katolici i protestanti. To je promjena subote četvrte zapovijesti sa sedmog na prvi dan u sedmici.“¹⁹

U članku *Adventist Review and Sabbath Herald* od 4. aprila 1854. Džejms Vajt je naveo 10 tačaka o „katoličkim razlozima svetkovanja nedjelje“, gdje je rekao da je nedjelja „dan koji su apostoli posvetili u čast Presvetog Trojstva.“²⁰ Ovdje takođe vidimo harmoniju između J.B. Frisbjija i Džejsma Vajta u njihovom mišljenju da je subota posvećena biblijskom Bogu izraženom u prvoj tački Osnovnih principa, a nedjelja je posvećena bogu trojstva. Glavni problem sa doktrinom o Trojstvu je taj što ona „ukida ličnost Boga i njegovog Sina Isusa Hrista“. Kako tačno?

„Isus se molio da njegovi učenici budu jedno kao što je on bio jedno sa svojim Ocem. Ova molitva nije razmatrala jednog učenika sa dvanaest glava, već dvanaest učenika, koji su bili jedno u namjeri i trudu u cilju svog Učitelja. Ni Otac i Sin nisu djelovi ‘tri-u-jednom Boga’. Oni su dva različita bića, ali jedno u nakani i ostvarenju otkupljenja. Otkupljeni, od prvog koji sudjeluje u velikom otkupljenju, do poslednjeg, svi pripisuju čast, slavu i hvalu svoga spasenja i Bogu i Jagnjetu.“²¹

Sestra Vajt je slično pisala o Hristovoj molitvi:

„Teret te molitve bio je da Njegovi učenici budu jedno kao što je On bio jedno sa Ocem; jedinstvo tako blisko da je, iako dva različita bića, postojalo savršeno jedinstvo duha, namjere i akcije. Um Oca bio je um Sina.“ {EGW, Lt1-1882.1; 1882}

¹⁹ James S. White, *Review & Herald*, 11. decembar 1855, str. 85.15.

²⁰ The Advent Review, and Sabbath Herald, vol. 5, 4. april 1854, str. 86.

²¹ James S. White, *Life Incidents*, p.343.2.

„Jedinstvo koje postoji između Hrista i Njegovih učenika ne uništava ličnost ni jednog ni drugog. One su jedna po namjeri, umu, karakteru, ali ne i lično. Tako su Bog i Hrist jedno.“ {EGW, MH, 421 422; 1905}

Otac i Sin ne čine jednu osobu ni biće. Otac i Sin su jedno, kao što su Hrist i Njegovi učenici jedno – jedno po duhu, namjeri, umu i karakteru.

Mnogi adventistički trinitarni učenjaci optužuju Džejmsa Vajta i druge rane pionire za arianstvo ili poluarjanstvo, tvrdeći da su Hrista učinili inferiornim u odnosu na Oca. Ovo nije istina. Hajde da pročitamo svjedočenje Džejmsa Vajta o ovom pitanju.

„Pavle potvrđuje Sina Božjeg da je bio u obličju Božjem i da je bio jednak Bogu. ‘Koji, iako je bio u Božjem obličju, nije se grabio da bude jednak sa Bogom.’ Fil. 2:6. Razlog zašto nema grabljenja da Sin bude jednak Ocu je činjenica da je jednak. Ako Sin nije jednak Ocu, onda je grabljenje da se svrsta sa Ocem.

Neobjašnjivo trojstvo koje čini božanstvo tri u jednom i jednom u trojici, dovoljno je loše; ali taj ultra unitarizam koji čini Hrista inferiornim u odnosu na Oca je gori. Da li je Bog rekao inferiornom: da stvorimo čovjeka na svoju sliku?²²

Problem adventističkih trinitarnih učenjaka leži u tome što oni sami ne mogu u potpunosti objasniti Hristovo božanstvo drugačije osim kroz trojstveno paradigma. Adventistički pioniri su vjerovali u Hristovo božanstvo, ali su odbacili Trojstvo jer ono uništava Božju ličnost. „Neobjašnjivo trojstvo koje čini božanstvo tri u jednom i jedan u tri, dovoljno je loše.“ Ispod je još jedna izjava Džejmsa Vajta u kojoj je uporedio adventiste sedmog dana sa vjerovanjem baptista sedmog dana. Adventisti sedmog dana nisu vjerovali u Trojstvo za razliku od baptista sedmog dana. Džejms Vajt je spomenuo da se, u pogledu Hristovog božanstva, adventisti sedmog dana drže toliko blizu trinitarnih baptista sedmog dana da tamo ne prihvataju nikakvo suđenje.

„Glavna razlika između ova dva tijela je pitanje besmrtnosti. Adventisti sedmog drže Hristovo božanstvo toliko blizu trojstvenika, da mi ovdje ne shvatamo nikakvo suđenje. A kako naša braća baptisti sedmog dana bolje

²² James S. White, The Advent Review and Sabbath Herald, 29. novembar 1877., str. 171.

razumiju praktičnu primjenu teme Darova Duha na naš narod i na naš rad, oni pokazuju manje brige za nas zbog toga.“²³

Ovaj dokaz bi trebao postaviti pitanja svakom adventističkom trinitarnom učenjaku. Kako je moguće da su se adventistički pioniri pridržavali Hristovog božanstva kao što su to činili trinitarci, a da su ipak odbacili doktrinu o Trojstvu? Na koji način je Hrist bio božanski, ako nije bio dio spojenog Boga tri u jednom? Odgovor je jednostavan i potpuno biblijski. Hrist je božanski, baš kao i Njegov Otac, jer je rođen u jasnom oblicu Očeve ličnosti; tako, On je naslijedio božansku prirodu od svog Oca.

„Napravljena je kompletna ponuda; jer ‘Bog je tako volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina’ – ne sina po stvaranju, kao što su bili anđeli, niti sina po usvojenju, kao što je grešnik kome je oprošteno, već Sina rođenog na izričitu sliku Očeve ličnosti, i u svom sjaju njegovog veličanstva i slave, jednog jednakog Bogu u autoritetu, dostojanstvu i božanskom savršenstvu. U njemu je tjelesno prebivala sva punoća Božanstva.“ {EGW, ST 30. maj 1895., par. 3; 1895}

Hristovo božanstvo nije zasnovano na sjedinjenoj Božjoj ličnosti, već na Njegovom sinovstvu sa Ocem. Biblija nikada ne spominje Hrista izrazom „jedan Bog“ – samo se Otac pominje izrazom „jedan Bog“ (Jovan 17:3; 1. Korinćanima 8:6; 1. Timoteju 2:5; Efescima 4:6). Isus, Sin Božji, je božanski, ali se ne spominje kao „jedan Bog, lično, duhovno biće“ u prvoj tački Osnovnih principa.

„Gospod Isus Hristos, jedinorođeni Sin Očev, je zaista Bog u beskonačnosti, ali ne u ličnosti.“ {EGW, Ms116-1905.19; 1905}

Od brata J.N. Lofborova je zatraženo da odgovori na pitanje: „Kakav ozbiljan prigovor postoji na doktrinu o Trojstvu?“²⁴

Dok čitamo njegov odgovor, pokušajmo da shvatimo neke od razloga zašto se rani pioniri nisu pridržavali ove doktrine.

„Postoji mnogo prigovora na koje bismo se mogli osvrnuti, ali ćemo ih zbog ograničenog prostora svesti na tri: 1. To je protivno zdravom

²³ James S. White, The Advent Review and Sabbath Herald, 12. oktobar 1876., str. 116.

²⁴ Pitanje je postavio brat W.W. Giles i ono je poslano Džejsmu Vajtu, koji je pitanje proslijedio bratu Džonu N. Lofborovu.

razumu. 2. To je protivno Svetom pismu. 3. Njegovo porijeklo je pagansko i izmišljeno.“

„Na ove pozicije čemo se ukratko osvrnuti po njihovom redosledu. 1. Nije baš u skladu sa zdravim razumom govoriti da je tri jedno, a jedno tri. Ili kako to neki izražavaju, nazivajući Boga ‘trojedinim Bogom’ ili ‘tri-u-jedan-bog’. Ako su Otac, Sin i Sveti Duh svaki Bog, to bi bila tri Boga; jer tri puta jedan nije jedan, nego tri. Postoji smisao u kojem su oni jedno, ali ne i jedna osoba, kako tvrde trinitarci.“

„2. To je suprotno Svetom pismu. Gotovo svaki dio Novog zavjeta koji možemo otvoriti i koji ima priliku govoriti o Ocu i Sinu, predstavlja ih kao dvije različite osobe. Samo sedamnaesto poglavlje Jovana je dovoljno da pobije doktrinu o Trojstvu. Više od četrdeset puta u tom jednom poglavljiju Hrist govorи o svom Ocu kao osobi različitoj od njega samog. Njegov Otac je bio na nebu, a on na zemlji. Otac ga je poslao. Dao mu je one koji su vjerovali. On je tada trebao otići Ocu. I upravo u ovom svjedočanstvu on nam pokazuje u čemu se sastoјi jedinstvo Oca i Sina. To je isto što i jedinstvo članova Hristove crkve. ‘Da svi budu jedno; kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni budu jedno u nama; da svijet povjeruje da si me ti poslao. I slavu koju si mi dao ja sam im dao; da oni budu jedno, kao što smo i mi jedno.’ Jednog srca i jednog uma. S jednom svrhom u svemu planu osmišljenom za čovjekovo spasenje. Pročitajte sedamnaesto poglavlje Jovana i vidite da li ono potpuno ne remeti doktrinu o Trojstvu.“

„Da bismo vjerovali toj doktrini, kada čitamo Svetu pismo, moramo vjerovati da je Bog poslao sebe u svijet, umro da pomiri svijet sa sobom, uskrsnuo sebe iz mrtvih, uzašao sebi na nebo, zagovara pred sobom na nebu da pomiri svijet sebi, i jedini je posrednik između čovjeka i njega samog. Ne može se zamijeniti ljudska priroda Hrista (prema trinitarcima) kao Posrednika; jer Klark kaže: ‘Ljudska krv ne može više umiriti Boga od svinjske krvi.’ Komentar na 2. Samuelova 21:10. Moramo vjerovati i da se Bog u vrtu molio sebi, ako je bilo moguće, da ga mimoide čaša, i hiljadu drugih takvih apsurda.“

„Pročitajte pažljivo sledeće tekstove, upoređujući ih s idejom da je Hrist svemogući, sveprisutni, vrhovni i jedini samopostojeći Bog: Jovan 14:28; 17:3; 3:16; 5:19, 26; 11:15; 20:19; 8:50; 6:38; Marko 13:32; Luka

6:12; 22:69; 24:29; Matej 3:17; 27:46; Galatima 3:20; 1. Jovanova 2:1; Otkri-venje 5:7; Djela 17:31. Vidite i Matej 11:25, 27; Luka 1:32; 22:42; Jovan 3:35, 36; 5:19, 21, 22, 23, 25, 26; 6:40; 8:35, 36; 14:13; 1. Korinćanima 15:28, itd.“

„Riječ Trojstvo se nigdje ne pojavljuje u Svetom pismu. Glavni tekst koji treba da ga uči je 1. Jovanova 1:7, što je interpolacija. Klark kaže: ‘Od sto trinaest rukopisa, tekst nedostaje u sto dvanaest. Ne javlja se ni u jednom manuskriptu prije desetog vijeka. I prvo mjesto gdje se tekst pojavljuje na grčkom, je u grčkom prijevodu akata Lateranskog sabora, održanog 1215. godine.’ Komentar o Jovanu 1, i napomene na kraju poglavla.“

„3. Njegovo porijeklo je pagansko i bajkovito. Umjesto da nas upućuju na Sveti pismo kao dokaz o trojstvu, ukazuje nam se na trozubac Persijanca, uz tvrdnju da su na taj način osmisili da podučavaju ideju o trojstvu, a ako su imali doktrinu o trojstvu, oni mora da su ga primili po tradiciji od Božjeg naroda. Ali ovo je sve prepostavljeno, jer je sigurno da jevrejska crkva nije imala takvu doktrinu. G. Sammerbel kaže: ‘Moj prijatelj koji je bio prisutan u njujorškoj sinagogi, tražio je od rabina objašnjenje riječi ‘elohim’. Trinitarski sveštenik koji je stajao po strani, odgovorio je: ‘Zato što se to odnosi na tri osobe u Trojstvu’, kada je Jevrej istupio i rekao da ne smije više da pominje tu riječ ili će ga morati primorati da napusti dom; jer nije bilo dozvoljeno spominjati ime bilo kojeg tuđeg boga u sinagogi.’ Milman kaže da je ideja o trozubu bajkovita. (Hist. Christianity, p. 34.)“

„Ova doktrina o trojstvu unijeta je u crkvu otprilike u isto vrijeme sa obožavanjem likova i držanjem dana sunca, i samo je preuređena persijska doktrina. Prošlo je oko tri stotine godina od njenog uvođenja da bi doktrinu doveli do onoga što je sada. Započeta je oko 325. godine nove ere, i nije završena sve do 681. Vidi Milmanov Gibon's Rome, vol. iv, str.422. Usvojena je u Španiji 589. godine, u Engleskoj 596. godine, u Africi 534. godine. Gib. vol. iv, str.114,345; Milner, vol. i, str.519.“²⁵

Brat Lofborov je bio sin metodističkog propovjednika i odgajan je s vjerom u doktrinu Trojstva. Osim razloga koje je naveo, on se ne pridržava ove doktrine jer nije u skladu sa istinom o Božjoj ličnosti. Sedamnaesto poglavje Jovana je u skladu sa istinom o Božjoj ličnosti koju su podučavali i

²⁵ John N. Loughborough, The Adventist Review, and Sabbath Herald, 5. novembar 1861, str. 184.

praktikovali adventisti sedmog dana; doktrina Trojstva nije.

J.N. Endrjus je rekao: „Učenje o Trojstvu koje je ustanovljeno u crkvi od strane Nikejskog sabora, 325. godine. Ova doktrina uništava ličnost Boga i njegovog Sina Isusa Hrista, našeg Gospoda...“²⁶

U kontekstu trinitarskog razumijevanja Božje ličnosti, sa sigurnošću se može reći da je Božja ličnost, ili kvalitet ili stanje Boga kao osobe, u svakom razumijevanju doktrine o Trojstvu, misterija. Problem je što ne postoji jasan pogled na to ko je taj jedan Bog koji je ličnost? Osnovna tvrdnja je da je Bog Jedan, ali Tri, ili Jedan u Trojici; da, Bog je osoba, i On je jedno, ali istovremeno je tri osobe. Ovo gledište nikada ne može imati jasnu percepciju Božje ličnosti. Takođe, to će poreći najjasnije svjedočanstvo Svetog pisma da je jedini Bog Otac, a da je Hrist zaista Njegov jedinorođeni Sin. Većina trinitaraca bi se složila da je Hrist stvarno i određeno Biće, ali ako bi trojstvenik prihvatio Oca kao stvarno i određeno Biće, on bi takođe trebao prihvatiti Svetog Duha kao stvarno i određeno Biće, poričući tako Duha sve-toga kao duha, sredstvo kojim su Otac i Sin sveprisutni. Obrnuto, ako bi trojstvenik prihvatio da je Sveti Duh doslovan duh, koji nema tijelo ni oblik, tada bi poricao Oca da bude stvarno, određeno Biće. U razgovoru o kvalitetu ili stanju Boga kao osobe, nikada ne postoji jasan pogled na stvar sa promotorima doktrine Trojstva; to je podmetanje. ‘Subterfuges’ je riječ koju je sestra Vajt koristila da opiše prevaru umjetnošću ili lukavstvom kako bi se prikrila, pobjegla ili izbjegla istina; drugim riječima, nešto što ne možete uhvatiti ni za glavu ni za rep. Ovo je glavni razlog zašto se sestra Vajt nije uključila u raspravu o Trojstvu koja bi se pojavila u Crkvi Adventista sedmog dana.

„Upozorena sam da ne ulazim u polemiku u vezi sa pitanjem koje će se pojaviti oko ovih stvari, jer bi kontroverze mogle navesti ljudе da pribegnu podmetanjima, a njihov um bi bio odveden od istine Riječi Božje na pretpostavke i nagađanja. Što se više raspravlja o maštovitim teorijama, manje će ljudi znati o Bogu i istini koja posvećuje dušu.“ {EGW, Lt232-1903.41; 1903}

Kada čitamo radove pionira adventista sedmog dana o Božjoj ličnosti, vidimo da oni nisu upali u zamku Trojstva. Njihovi netrinitarni pogledi na

²⁶ John N. Andrews, The Advent Review and Sabbath Herald, 6. marta 1855., str. 185.

Boga nisu bili rezultat neznanja, već spoznaje istine o Božjoj ličnosti. Bili su oštrog i plemenitog intelekta, razumjeli su tanku granicu između istine i zablude. Njihovo shvatanje Božje ličnosti je uravnoteženo i čvrsto, snažno podržano jasnim i jednostavnim „tako govori Gospod“.

Mnogi adventisti danas prihvataju doktrinu o Trojstvu jer ju je Elen Vajt navodno prihvatile i promovisala. Ovo je daleko od istine i takav zaključak je zasnovan na nedostatku znanja o Duhu proroštva. Ako je iko bio upoznat sa vjerovanjima sestre Vajt, to je bio njen suprug Džeјms Vajt. Evo šta on ima da kaže o pisanju svoje žene:

„Pozivamo sve da uporede svjedočanstva Duha Svetoga preko gospođe V. sa Riječu Božjom. I u ovome vas ne pozivamo da ih poredite sa svojim kredom. To je sasvim druga stvar. **Trinitarac ih može upoređivati sa svojim vjerovanjem, a pošto se ne slažu s njim, osuditi ih.** Držalac nedjelje, ili čovjek koji vječne muke drži važnom istinom, i propovjednik koji škropi dojenčad, svaki može osuditi svjedočanstva gospođe V. jer se ne slažu s njihovim posebnim stavovima. I još stotinu njih, od kojih svaki ima različite stavove, može doći do istog zaključka. Ali njihova autentičnost se nikada ne može testirati na ovaj način.“²⁷

Džeјms Vajt je bio najbliži saradnik Elen Vajt, osobe koja je bila jedno sa njom u Božjem podizanju Crkve adventista sedmog dana. Od njega i-mamo jasno i direktno svjedočanstvo da spisi Elen Vajt nisu trinitarni. Danas naučnici iznose lažnu priču da je Elen Vajt napredovala u svom razumijevanju doktrine o Trojstvu, i na kraju je prihvatile i propovijedala. Ali vidimo da Elen Vajt nije promijenila svoj stav o Božjoj ličnosti niti se pridržavala doktrine Trojstva. Bila je nedvosmislena u svojoj tvrdnji da nikada nije. Kada je Kelogova kriza zahvatila Božju ličnost, ostala je čvrsta u svom gledištu, baš kao što su to činili svi rani adventistički pioniri – a njeni odnosi sa dr Kelogom to dokazuju. Istina je, doktrinu o Trojstvu ne mogu prihvati oni koji su lojalni vjeri i principima koji su odoljeli svim protivljenjima sotonskih uticaja. {EGW, Lt253-1903.28; 1903} Današnja zvanična priča da je Elen Vajt podučavala Trojstvo ponavlja tvrdnju dr Keloga da je *Živi hram* je učio istu stvar kao i Elen Vajt. „Ali ne daj Bože da ovo osjećanje prevlada.“ {EGW, SpTB02 53,3; 1904}

²⁷ James S. White, The Advent Review, and Herald of the Sabbath, 13. juna 1871.

16. DR KELOG I DOKTRINA O TROJSTVU

Ključni problem u Kelogovoj kontroverzi bili su osjećaji o Božjoj ličnosti, koji su se udaljavali od temelja naše vjere, koje je Bog uspostavio na početku djela. Rečeno nam je da će se „mnoge stvari sličnog karaktera pojavit u budućnosti“.²⁸ U knjizi, *Živi hram*, vidimo osjećaje u vezi s Božjom ličnošću i mjestom Njegovog prisustva, koji su odstupili od Osnovnih principa. Ovaj korak nikada nije trebao biti napravljen! Ali postavljamo pitanje, kuda je vodio ovaj korak? Vidjećemo dokaze da je ovaj korak bio usmjeren ka doktrini Trojstva. Sestra Vajt je prorekla da će Kelogov korak dovesti do jeresi Omega. Možemo li vidjeti vezu između Kelogove kontroverze i doktrine o Trojstvu?

U sledećem dijelu želimo vam predstaviti vezu između Kelogove kontroverze i doktrine o Trojstvu. Važno je naglasiti da *Živi hram* ne sadrži ovu doktrinu kako se danas vjeruje. Glavni problem Kelogovog učenja bio je odstupanje od osnovnih principa, koji su bili temelj naše vjere.

Informacije koje ćemo vam predstaviti otkrivaju da je dr Kelog opravdao svoje postupke u odlasku od temelja svojim vjerovanjem u doktrinu Trojstva. Stoga, naš glavni fokus ne bi trebao biti u prepoznavanju doktrine o Trojstvu u Kelogovim argumentima, već radije u razumijevanju razlika između Kelogovih učenja i učenja o temeljnim principima u vezi sa „ličnošću Boga i gdje je Njegova prisutnost“. Drugim riječima, koje je korake Kelog napravio da bi odstupio od temelja naše vjere? Ovaj pristup zastupa Duh proroštva i pomoći će nam da izbjegnemo spekulacije o Kelogovim motivima – pomoći će nam da se fokusiramo na istinu. Elen Vajt nam kaže da ima mnogo dobrih stvari napisanih u *Živom hramu*, ali su pomiješane sa lažnim, obmanjujućim teorijama o ličnosti Boga i Hrista.

„Knjiga *Živi hram* sadrži lažna, varljiva osjećanja u vezi sa ličnošću Boga i Hrista. Gospod je otvorio preda mnom pravo značenje ovih osjećaja, pokazujući mi da će prevariti i same izabrane, ako ih ne odbacimo. Dragocjena istina i fini osjećaji bili su utkani u lažne, pogrešne teorije. Tako je istina korištena da se potkrijepe najopasnije zablude. Dragocjeni prikazi Boga

²⁸ EGW, Ms137-1903.10; 1903.

toliko su pogrešno protumačeni da izgledaju kao da podržavaju neistine koje je stvorio veliki otpadnik. Osjećaji koji pripadaju Božjim otkrivenjima pomiješani su s lažnim, obmanjujućim teorijama sotonskih djelovanja.“ {EGW, Lt146-1905.2; 1905}

„U kontroverzi oko ovih teorija tvrdilo se da sam vjerovala i podučavala iste stvari za koje sam dobila instrukcije da osudim u knjizi Živi hram. Ovo poričem. U ime Isusa Hrista iz Nazareta, kažem da to nije tako.“ {EGW, Lt1461905.3; 1905}

Ova mješavina istine i zablude otežava stvar. U očima pro-trinitarskih učenjaka, problem se pripisuje isključivo panteizmu, a dokaz Kelogovog vjerovanja u doktrinu Trojstva tumači se kao vjerovanje u lažno Trojstvo;²⁹ ukor sestre Vajt pripisuje se odbrani „ispravnog“ Trojstva, u šta je ona navodno vjerovala. Nažalost, takvo tumačenje ne pripisuje odbranu sestre Vajt temeljnih principa u vezi sa Božjom i Hristovom ličnošću, stoga je to pogrešno tumačenje njenog rada. U sledećim studijama pogledaćemo istorijske podatke iz perspektive adventističke istine o Božjoj ličnosti, koja je činila temelj naše vjere. Iz ove perspektive, vjerujemo da će istorijski podaci zasjati u novom svjetlu.

Prepiska dr Keloga i starještine Batlera

U sledećem odjeljku ukratko vam predstavljamo dobro poznatu prepisku između dr Keloga i G.I. Batlera o knjizi Živi hram. Ovdje vidimo primjedbe dr Keloga u vezi sa kontroverzom. Napisao je bratu Batleru:

„Koliko ja mogu da shvatim, poteškoća koja se nalazi u ‘Živom hramu’, cijela stvar se može svesti na pitanje: Da li je Sveti Duh osoba? Vi kažete ne. Prepostavljaš sam da Biblija to kaže iz razloga što se lična zamjenica ‘on’ koristi kada se govori o Svetom Duhu. Sestra Vajt koristi zamjenicu ‘on’ i rekla je u toliko riječi da je Sveti Duh treća osoba Božanstva. Kako Duh Sveti može biti treća osoba, a da uopšte ne bude osoba, teško mi je vidjeti.“³⁰

Prema perspektivi dr Keloga, cijeli problem s knjigom ‘Živi hram’ svodi se na pitanje „Da li je Sveti Duh osoba?“ Očigledno, on ne zagovara

²⁹ Woodrow Wilson Whidden, Jerry Moon, John W. Reeve, Trojstvo: razumijevanje Božje ljubavi, njegovog plana spasenja i hrišćanskih odnosa, str. 217

³⁰ Pismo: J.H. Kellogg G.I. Butleru. 28. oktobra 1903.

bezličnog Boga, za šta ga često optužuju. Štaviše, on čak vjeruje da je Duh Sveti treća osoba Božanstva. Takođe, tvrdi da brat Batler ne vjeruje da je Duh Sveti osoba. Problem očito leži u definiciji riječi 'osoba'. Po ovom pitanju, Kelog nastavlja:

„Vjerujem da je ovaj Božji Duh ličnost a vi ne. Ali ovo je čisto pitanje definicije. Vjerujem da je Božji Duh ličnost; vi kažete, ne, to nije ličnost. Jedini razlog zašto se razlikujemo je taj što se razlikujemo u našim idejama o tome šta je ličnost. Vaša ideja ličnosti je možda prividnost osobi ili ljudskom biću.“

Brat Batler je odgovorio:

„Ukoliko se sestra Vajt i vi savršeno slažete, moraću to u potpunosti da ostavim između vas i sestre Vajt. Sestra Vajt kaže da ne postoji savršeno slaganje; vi tvrdite da postoji. Znam da vam neke od njenih primjedbi daju jaku osnovu za tvrdnju da ona to čini. Dovoljno sam iskren da to kažem, ali moram joj odati priznanje sve dok se ona ne odrekne toga da kaže da postoji i razlika, i ne vjerujem da možete u potpunosti reći šta ona misli. Bog prebiva u nama svojim Svetim Duhom, kao Utješitelj, kao Ukoritelj, posebno prvi. Kada dođemo k Njemu, mi učestvujemo u Njemu u tom smislu, jer Duh izlazi iz Njega; dolazi od Oca i Sina. To nije osoba koja hoda okolo pješice, niti leti kao doslovno biće, u bilo kom smislu kao što su Hrist i Otac – barem, ako jeste, to je potpuno izvan mog poimanja značenja jezika ili riječi.“³¹

Dr Kelog je sažeо cijelu poteškoću koja se nalazi u živom hramu u pitanju „Da li je Sveti Duh osoba?“ Kako bi podržao svoj stav, pozvao se na citat sestre Vajt da je Sveti Duh Treća osoba Božanstva. Ovaj citat danas učinio zabunu kod mnogih ljudi. Ako se posmatra sa trinitarnog stanovišta, čini se da odobrava tu doktrinu. S druge strane, ako se citati Elen Vajt o Trećoj osobi Božanstva posmatraju iz perspektive osnovnih principa, vidimo odobravanje osnovnih principa. U kontekstu, prepoznajemo netrinitarno razumijevanje Božje ličnosti (tj. da je Duh sveti predstavnik Boga i Hrista po kome su oni svuda prisutni). Pogledajmo kontekst u Čežnji vjekova, gdje je sestra Vajt komentirala Treću ličnost Božanstva.

Molimo obratite pažnju na kontekst; da li je trojstvena ili je u skladu

³¹ Pismo: G.I. Butlera J.H. Kellogggu. 5. aprila 1904.

sa Božjom i Hristovom ličnošću?

„Grijehu se moglo oduprijeti i pobijediti ga samo uz pomoć moćnog posredovanja Treće osobe Božanstva, koja bi došla bez modifikovane energije, već u punoći božanske moći. Duh je taj koji čini djelotvornim ono što je izvršio Otkupitelj svijeta. Duhom se srce čisti. Kroz Duha vjernik postaje dionik božanske prirode. Kroz Duha vjernik postaje dionik božanske prirode. Hrist je dao svoj Duh kao božansku silu da pobijedi sve nasledne i kultivisane sklonosti ka zlu i da utisne svoj karakter u svoju crkvu.“ {EGW, DA 671.2; 1898}

Treća osoba Božanstva je Hristov Duh. U istom pasusu, sestra Vajt je dva puta istakla istu ideju. Prvo je rekla da se grijeh može pobijediti samo uz pomoć moćnog posredovanja Treće osobe Božanstva, a nakon te rečenice ponovila je da je Hrist dao svoj Duh kao božansku silu da nadvlada sve nasledne sklonosti ka zlu. Treća osoba Božanstva je Sveti Duh – Hristov Duh. U istom poglavljiju, sestra Vajt potvrđuje tumačenje u prvoj tački osnovnih principa da je Sveti Duh predstavnik, ili sredstvo sveprisutnosti ličnog bića; Hristos je lično biće.

„Duh Sveti je Hristov predstavnik, ali liшен ličnosti ljudskosti i nezavisan od nje. Opterećen ljudskošću, Hrist nije mogao lično biti na svakom mjestu. Stoga je za njihov interes bilo da On ode Ocu i pošalje Duha da bude Njegov naslednik na zemlji. Niko tada nije mogao imati nikakvu prednost zbog svoje lokacije ili ličnog kontakta s Hristom. Po Duhu bi Spasitelj bio dostupan svima. U tom smislu On bi im bio bliži nego da nije uzašao na vinski.“ {EGW, DA 669.2; 1898}

Ovo pojašnjenje odbacuje razumijevanje su-jednakih ličnosti tri Božanske osobe. Kvalitet ili stanje Duha Svetoga kao osobe razlikuje se od kvalitete ili stanja Oca i Sina kao osoba. Otac i Sin su dva različita bića, dok je Duh Sveti samo duh.

U Batlerovom odgovoru dr Kelogu, vidimo da on ne vjeruje da je Sveti Duh doslovno biće kao što su Hrist i Otac. Jedini problem je u definiciji riječi ‘osoba’, odnosno razumijevanju kvaliteta ili stanja osobe. Kelogova referenca na primjedbe sestre Vajt o trećoj Božanskoj osobi daje mu osnov za njegovu tvrdnju da je u skladu sa sestrom Vajt. Očigledno, dr Kelog ima konstuktualni problem. Dr Kelog je u pravu kada tvrdi da je Sveti Duh treća

osoba Božanstva, ali da li je u pravu u svom razumijevanju i osjećajima u vezi s ličnošću Svetog Duha? Zasigurno ne, inače ne bi bio ukoren zbog širenja teorija koje se odnose na „Božju ličnost i gdje je Njegovo prisustvo“. Kakvo je Kelogovo mišljenje o Božjoj ličnosti?

Kelogova ispovijest o Živom hramu

Dalji podaci nam pokazuju da je Kelogovo osjećanje u vezi s Božjom ličnošću bilo u harmoniji sa trinitarnim osjećajima u vezi s Božjom osobom. U svom intervjuu sa G.V. Amadonom i A.C. Burdoom, mjesec dana nakon što je isključen, priznao je da je nemamjerno unio teološku stranu pitanja Trojstva u svoju knjigu.

„Sada sam mislio da sam u potpunosti izbacio teološku stranu pitanja trojstva i svih sličnih stvari. Uopšte nisam mislio da to stavljam, a potrudio sam se da u predgovoru kažem da nisam. Nisam ni sanjao da se u to unosi bilo kakvo teološko pitanje. Htio sam samo da pokažem da srce ne kuca samo od sebe, već da je sila Božja ta koja ga održava.“³²

Ako bismo u njegovoj knjizi tražili trinitarne izraze, ne bismo ih našli. Da li bi to bio dokaz da je Kelog neiskren u svom priznanju? Jedina stvar koju nalazimo je učenje koje odstupa od temelja naše vjere – osnovnih principa – u vezi s Božjom ličnošću i gdje je Njegova prisutnost. Trinitarni izrazi ne postoje, ali njegovi osjećaji u vezi s Božjom ličnošću su u skladu sa trojstvenim osjećajima o Božjoj ličnosti. Ovi osjećaji su varljivi i Kelog je bio ukoren zbog njih. Kada je želio eksplicitno da iznese vjerovanje u doktrinu o Trojstvu, u nadi da će popraviti knjigu, ponovo je bio ukoren riječima: „Teorije krpljenja ne mogu prihvati oni koji su odani vjeri“ i temeljnim principima. Ključni problem doktrine o Trojstvu, s obzirom na Božju ličnost, je prepostavka da sva Trojica, Otac, Sin i Sveti Duh, posjeduju isti tip ličnosti na takav način da čine jednog monoteističkog Boga. U tom svjetlu, možemo razumjeti Kelogove tvrdnje o ličnosti Svetog Duha, da je Sveti Duh treća osoba Božanstva. Dr Kelog je citirao Elen Vajt kada je dokazivao svoje tvrdnje; iako je koristio iste riječi, imao je pogrešan osjećaj. U svjetlu priznanja dr Keloga, za uključivanje „teološke strane pitanja trojstva“, i njegove tvrdnje da se „cijela stvar može svesti na pitanje: Da li je Sveti Duh osoba?“, možemo vidjeti

³² Kelog protiv braće: Njegov poslednji intervju kao adventiste, str. 58.

neizgovorenu premisu da su Otac i Sin na isti način osobe kao i Duh Sveti. Zbog toga mu je brat Batler pisao o ličnosti Svetog Duha:

„To nije osoba koja hoda uokolo pješice, niti leti kao doslovno biće, u bilo kom smislu kao što su Hrist i Otac – barem, ako jeste, to je potpuno izvan mog poimanja značenja jezika ili riječi.“³³

Prisutnost Boga manifestovana u prirodi

Iz djela naših pionira, vidjeli smo da je ličnost Svetog Duha najjasnije izražena u smislu Božje prisutnosti. Sestra Vajt nam je rekla da Živi Hram „uvodi ono što nije ništa drugo do spekulacije u vezi sa Božjom ličnošću i gdje je Njegovo prisustvo.“ Božja ličnost i mjesto gdje je Njegovo prisustvo su dvije uzajamno uključive doktrine; jedna potvrđuje drugu. Ako poričete jedno, poričete drugo. Ovaj pojam se jasno vidi u knjizi Živi hram. U pretvodnim odjeljcima čitali smo Kelogove argumente za Božju ličnost preuzete iz njegove knjige. Tvrđio je da je neisplativo govoriti o Božjem obliku ili bilo kakvom opipljivom obliku. On je poricao stvarnost Boga kao određenog, materijalnog i opipljivog Bića. Ako je Bog duh, koji nema oblik ni tijelo, onda On nije ograničen u svojoj prisutnosti na jedno mjesto; ovo je bilo mišljenje koje je Kelog zastupao u Živom hramu.

„Jedan kaže: ‘Bog može biti prisutan svojim Duhom, ili svojom moći, ali svakako sam Bog ne može biti prisutan svuda odjednom.’ Odgovaramo: Kako se moć može odvojiti od izvora moći? Tamo gdje je Božji Duh na djelu, gdje se očituje Božja sila, sam Bog je stvarno i istinski prisutan...“³⁴

Kada je dr Kelog napisao „Jedan kaže: ‘Bog može biti prisutan po svom Duhu...’“, on se osvrnuo na osjećaje naših pionira koji su bili lojalni osnovnim principima. Ovo je najočiglednija tačka u kojoj je dr Kelog odstupio od osnovnih principa.

Nadalje, Kelog dokazuje svoju tezu svojom poznatom ilustracijom obućara i žive cipele, što je za mnoge dokaz panteizma. Kelogov glavni argument u Živom hramu je da je Bog taj koji održava sav život. Istina je. Ali gdje je pravi problem? Gdje je lažno učenje? Da li je istina da svaki život održava Bog? U narednim poglavljima iznijećemo podatke koji svjedoče o istinitosti

³³ Pismo G.I. Butlera J.H. Kelloggu, 5. aprila 1904.

³⁴ John H. Kellogg, *The Living Temple*, p. 28.

Kelogove tvrdnje da Bog zaista održava sav život u prirodi. U početku, ovi dokazi mogu učiniti da Kelog izgleda manje panteistički; ali nadamo se da ćete moći prepoznati definišuću karakteristiku koja opravdava tvrdnju Elen Vajt o njegovim panteističkim pogledima.

17. DR KELOG I PANTEIZAM

Iz svog ličnog dnevnika, 5. januara 1902. godine, sestra Vajt je napisala da je Kelogova „nauka o Bogu u prirodi istinita“.

„Predstavljuju mi stvari koje mi zabrinjavaju. Dr Kelog putuje istim putem kojim je krenuo ubrzo nakon što je preuzeo svoje obaveze u Sanatoriju. Ljudska nauka je laž u pogledu toga da Bog nema ličnost. Znam da je ovo laž, a ipak, ako možemo na bilo koji način pomoći doktoru, moramo to pokušati učiniti. Šta se može reći? Tolika mu je egzaltacija da se sprema da se prevrne preko provalije. Šta može bilo ko od nas? Samo Gospod može spasiti dr Keloga. Njegova nauka o Bogu u prirodi je istinita, ali on je postavio prirodu tamo gdje Bog treba da bude. Priroda nije Bog, već je Bog stvorio prirodu. Ova nauka o Bogu u prirodi je tačna u jednom smislu. Bog daje prirodi njen život, njena živa svojstva, njenu ljepotu. [On] je autor sve ljepote prirode, i dok nam daje ovaj dokaz moćne moći, On je lični Bog, a Hrist je lični Spasitelj.“ {EGW, Ms236-1902.1; 1902}

„Mi ne uzimamo zablude čovjeka, već Riječ Božju da je čovjek stvoren po liku Božjem i Hristovom, jer Riječ objavljuje ‘Bog, koji je u raznim vremenima i na različite načine govorio u prošlosti ocima preko proroka, u ovim poslednjim danima govorio nam je preko svog sina, koga je postavio za naslednika svega, preko kojeg je i stvorio svjetove; koji je, kao sjaj njegove slave, i izričiti lik njegove ličnosti, i podržavajući sve riječju svoje sile, kada je sam očistio naše grijeha, sjeo s desne strane veličanstva neba.’ Jevrejima 1:1-3.“ {EGW, Ms236-1902.4; 1902}

Zanimljivo, i sestra Vajt je tvrdila da je Bog u prirodi, i da daje život i živa svojstva. Kelog je u pravu po ovom pitanju i njegova tvrdnja je definitivno podržana njenim spisima. Na osnovu ove tačke, Kelog se branio, rečavši da je *Živi hram* u skladu sa spisima sestre Vajt. Pisao je bratu G.I. Batleru upravo gdje je sestra Vajt zastupala isto mišljenje kao i on.

„Sestra Vajt je očigledno zauzela isti stav u vezi sa ovim pitanjem koji sam ja zauzeo. Naći ćete to u njenom malom radu o obrazovanju u poglavljima ‘Bog u prirodi’ i ‘Nauka i Biblija’. Sve ćete to pronaći kroz ‘Želju vjekova’ i ‘Patrijarsi i proroci’.“³⁵

Pogledajmo „Bog u prirodi“, u knjizi Vaspitanje, gdje možemo pronaći isti osjećaj u pogledu Boga u prirodi koji je Kelog promovisao.

„Na svim stvorenim stvarima vidi se otisak Božanstva. Priroda svjedoči o Bogu. Osjetljivi um, doveden u kontakt sa čudom i misterijom sve-mira, ne može a da ne prepozna djelovanje beskonačne sile. Zemlja ne proizvodi svoje blagodati svojom vlastitom energijom i iz godine u godinu nastavlja svoje kretanje oko Sunca. Nevidljiva ruka vodi planete u njihovom kruženju nebom. Tajanstveni život prožima svu prirodu – život koji održava nebrojene svjetove kroz neizmjernost, koji živi u atomu insekata koji lebdi na ljetnom povjetarcu, koji pokreće let lastavice i hrani mlade gavrane koji krešte, koji dovodi pupoljak u cvijet i cvijet do ploda.“ {EGW, Ed 99.1; 1903}

„Ista snaga koja podržava prirodu, djeluje i u čovjeku. Isti veliki zakoni koji vode i zvijezdu i atom kontrolišu ljudski život. Zakoni koji upravljaju radnjom srca, regulišući protok životne struje do tijela, zakoni su moćne Inteligencije koja ima jurisdikciju nad dušom. Od Njega potiče sav život. Samo u harmoniji s Njim može se pronaći njegova prava sfera djelovanja. Za sve objekte Njegove kreacije uslov je isti – život održan primanjem Božjeg života, život koji se provodi u skladu sa Stvoriteljevom voljom...“ {EGW, Ed 99.2; 1903}

„...Srce koje još nije otvrđnulo kontaktom sa zlom brzo prepoznaće Prisutnost koja prožima sve stvorene stvari...“ {EGW, Ed 100.2; 1903}

U svojoj odbrani, Kelog je mislio i na *Patrijarhe i prroke*. Tamo čitamo sledeće:

„Mnogi uče da materija posjeduje vitalnu moć, da se materiji daju određena svojstva, a zatim se ostavlja da djeluje putem sopstvene inherentne energije; i da se radnje prirode odvijaju u skladu sa utvrđenim zakonima, u koje se sam Bog ne može miješati. Ovo je lažna nauka i nije podržana Božjom riječju. Priroda je sluga svog Stvoritelja. Bog ne poništava svoje

³⁵ Pismo dr. Kellogga starješini Butleru, 21. februar 1904.

zakone, niti radi suprotno njima; ali on ih neprestano koristi kao svoje instrumente. Priroda svjedoči o inteligenciji, prisutnosti, aktivnoj energiji, koja djeluje u i kroz njene zakone. U prirodi postoji neprekidno djelovanje Oca i Sina. Hristos kaže: 'Moj Otac radi do sada, i ja radim.' Jovan 5:17. " {EGW, PP 114.4; 1980}

Ovi citati su u skladu sa citatima iz Živog hrama.

„Manifestacije života su raznolike kao i različite pojedinačne životinje i biljke i djelovi živih stvari. Svaki list, svaka vlat trave, svaki cvijet, svaka ptica, čak i svaki insekt, kao i svaka zvijer ili svako drvo, svjedoči o beskonačnoj svestranosti i neiscrpnim resursima jednog sveprožimajućeg, svestvara-jućeg, sveodržavajućeg Života.“³⁶

„Inteligencija je jedna od sila svemira, jedna od manifestacija svepro-žimajućeg života koji stvara i stvara, oživljava i održava.“³⁷

Ako je Kelogovo razumijevanje Boga kao izvora koji održava i oživljava prirodu ispravno, gdje je onda njegova greška? Zašto ga nazivaju pantei-stom? Da li je poštено nazvati ga panteistom? On definitivno ne misli tako. Pogledajte šta je napisao starješini Butleru:

„Gnušam se panteizma koliko i ti. Nastojao sam u svojoj knjizi jedno-stavno poučiti činjenicu da je čovjek u svemu zavisan od Boga i da bi bez božanske sile koja djeluje u njemu, a Božji Duh djeluje na elemente koji sa-činjavaju njegovo tijelo, bio prah.“³⁸

„Voljan sam odreći se svih groznih doktrina koje mi vi i drugi pripisu-jete. Spreman sam priznati da nisam panteista niti spiritualista, i da ne vje-rujem nijednoj od doktrina koje podučavaju ovi ljudi ili panteistički ili spiri-tualistički spisi. Nikada u životu nisam pročitao panteističku knjigu. Nikada nisam pročitao knjigu 'Nova misao' ili nešto slično. Svako ko bude pažljivo pročitao 'Živi hram' od prve stranice pa sve do poslednje i da to pitanje poš-teno i dosledno razmotri, trebalo bi vrlo jasno da vidi da se ja ne slažem sa ovim panteističkim i spiritualističkim teorijama.“³⁹

Ovo je veoma teška zagonetka za rješavanje, osim ako ne najđete na

³⁶ John H. Kellogg, *The Living Temple*, p. 16.

³⁷ John H. Kellogg, *The Living Temple*, p. 396.

³⁸ Pismo dr. Kellogga starješini Butleru, 21. februar 1904.

³⁹ Ibid.

istinu o Božjoj ličnosti, što smo i uradili na početku ove knjige. Da, Bog održava život u prirodi. U prirodi „prepoznajemo prisutnost koja prožima sve stvorene stvari“. Ali sam Bog – u svojoj ličnosti – nije u prirodi, kao ni priroda Bog. Bog je lično biće, i On je u svom svetom hramu, sjedi na svom prestolu. Bog je svuda prisutan preko svog predstavnika, Svetog Duha. Predstavljeni dokazi o međusobnoj uključivosti Božje ličnosti i o tome gdje je Njegovo prisustvo upućuju na zaključak da je Kelog izjednačio ličnost Boga i Hrista sa ličnošću Duha Svetoga. Kelog je izjednačio kvalitet ili stanje Oca i Sina, kao osoba, sa kvalitetom ili stanjem Svetog Duha kao osobe. Zašto bi to uradio? Nije li jednakost u ličnosti Oca, Sina i Svetoga Duha osnova doktrine o Trojstvu? Čini se da su trinitarni osjećaji o Božjoj ličnosti prisutni u Živom hramu, ali nisu eksplicitno izraženi. Ovi zaključci su potkrijepljeni Kelogovim vlastitim svjedočanstvom da je stavio „teološku stranu pitanja trojstva“ u Živi Hram. O tome svjedoči u svom intervjuu mjesec dana nakon isključenja.

„Sve što sam želio da objasnim u *Živom hramu* je da se ovaj rad koji se dešava u čovjeku ovdje ne odvija sam od sebe kao sat navijen; već je to Božja sila i Božji Duh koji to nosi. Sad, mislio sam da sam potpuno izbacio teološku stranu pitanja trojstva i svih sličnih stvari. Uopšte nisam mislio da to stavljam, a potrudio sam se da u predgovoru kažem da nisam. Nisam ni sanjao da se u to unosi bilo kakvo teološko pitanje. Htio sam samo da pokazujem da srce ne kuca sam od sebe, već da je sila Božja ta koja ga održava.“⁴⁰

Srce ne kuca samostalno; Božja sila je ta koja ga održava. U ovome je Kelog bio potpuno u pravu. Tačka u kojoj leži obmana su osjećaji u vezi s ličnošću Boga i Božjim prisustvom, gdje je dr Kelog zamaglio razliku između ličnosti Svetog Duha u poređenju sa ličnošću Oca i Sina. Na taj način je unio teološku stranu pitanja o Trojstvu.

Zaključak je zastrašujući. Ako vjerujete da srce ne kuca samo od sebe, već da je sila Božja ta koja ga održava, i to kombinujete s vjerom da sam Bog nije opipljivo biće već duh, prisutan posvuda, onda u očima Duha proroštva vi ste panteista, bez obzira koliko tvrdite da vjerujete da je Bog osoba. Percepција kvaliteta ili stanja Boga kao osobe čini razliku između pravog vjernika i panteiste.

⁴⁰ Intervju, J.H. Kellogg, G.W. Amadon i A.C. Bourdeau, 7. oktobra 1907. održan u Kelogovoј rezidenciji.

18. ODGOVOR NA KELOGOVA TRINITARNA OSJEĆANJA

Ako Kelogovu krizu posmatramo kroz perspektivu Božje ličnosti i osnovnih principa, citati sestre Vajt neizbjegno zasijaju u novom svjetlu. U tom svjetlu vidimo sukob između istine koju smo primili na početku, o Božjoj ličnosti, i doktrine o Trojstvu. Kako bi izbjegli neslaganje, u interesu odbrane doktrine o Trojstvu, naučnici uvijek prenaglašavaju panteističku stranu problema.

Željeli bismo osporiti ovu tendenciju prenaglašavanja panteističke strane Kelogove kontroverze. Sestra Vajt je uglavnom pisala proaktivnu istinu; pristupila je zabludi uzdižući istinu. Zbog toga je toliko pisala o ličnosti Boga. U većini njenih citata o ovoj temi vidimo da ona otklanja trojstvenu zabludu, a ne panteističku zabludu. Čitamo jedan takav primjer gdje ona utvrđuje istinu o Božjoj ličnosti pozivajući se na sedamnaesto poglavlje Jovana.

„Ličnost Oca i Sina, kao i jedinstvo koje postoji između Njih, predstavljeni su u sedamnaestom poglavljtu Jovana, u Hristovoj molitvi za Njegove učenike.“ {EGW, MH 421.7; 1905}

Mnogo je slučajeva u kojima sestra Vajt citira Jovana 17 u vezi sa Kelogovom krizom. Oni koji tvrde da se Kelogova kriza odnosila isključivo na panteizam, trebali bi se raspitati kako se Jovan 17. obraća Bogu u prirodi. I to nije samo Jovan 17, već i poglavlja 13-16. U svom pismu Kelogu, napisala je:

„...Proučite trinaesto, četrnaesto, petnaesto, šesnaesto i sedamnaesto poglavlje Jovana. Riječi ovih poglavlja objašnjavaju same sebe. ‘Ovo je život vječni,’ objavio je Hrist, ‘da upoznaju Tebe, jedinog istinitog Boga, i Isusa Hrista, koga si poslao.’ U ovim riječima se jasno govori o ličnosti Boga i Njegovog Sina. Ličnost jednog ne ukida potrebu za ličnošću drugog.“ {EGW, Lt2321903.48, 1903}

U gore pomenutim poglavljima Jovana, Jovan nije pomenuo ništa što se odnosi na Boga u prirodi. Sadržaj tih poglavlja pokriva ko je jedini pravi Bog, kako su Otac i Sin jedno, njihov pravi odnos i kako Isus može biti svuda prisutan, ali će uzaći k Ocu.

„Isus je rekao Jevrejima: ‘Moj Otac radi do sada, i ja radim.... Sin ne može činiti ništa od sebe, osim što vidi da Otac čini: jer što god On čini, to čini i Sin. Jer Otac voli Sina i pokazuje mu sve što sam čini.’ Jovan 5:17-20.“ {EGW, 8T 268.4, 1904}

„Ovdje se ponovo prikazuje ličnost Oca i Sina, pokazujući jedinstvo koje postoji između njih.“ {EGW, 8T 269.1; 1904}

„Ovo jedinstvo je takođe izraženo u sedamnaestom poglavljju Jovana, u Hristovoj molitvi za Njegove učenike.“ {EGW, 8T 269.2; 1904} „Ne molim se samo za ove, nego i za one koji će vjerovati u Mene preko njihove riječi; da svi budu jedno; kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni budu jedno u nama: da svijet vjeruje da si me ti poslao. I slavu koju si mi dao ja sam im dao; da budu jedno, kao što smo Mi jedno: Ja u njima, a Ti u Meni, da budu savršeni u jednom; i da svijet zna da si me ti poslao i da si ih zavolio, kao što si mene volio.“ Jovan 17:20-23. {EGW, 8T 269.3; 1904}

„Divna izjava! Jedinstvo koje postoji između Hrista i Njegovih učenika ne uništava ličnost ni jednog ni drugog. One su jedna po namjeri, umu, karakteru, ali ne i lično. Tako su Bog i Hrist jedno.“ {EGW, 8T 269.4; 1904}

„Odnos između Oca i Sina, i ličnost obojice, takođe su jasni u ovom stihu.“ {EGW, 8T 269.5; 1904}

„Ovako govori Jehova nad vojskama govoreći: Evo čovjeka čije je ime Grana. I on će izrasti iz svog mjesta; I sagradiće hram Jehovin;... i on će nositi slavu, i sjediće i vladati na prestolu njegovu; i on će biti sveštenik na svom prestolu; i mir će biti između Obojice.“ {EGW, 8T 269.6; 1904}

Gore pomenuta poglavљa Jevanđelja po Jovanu bave se Božjom ličnošću, koja je bila izražena u prve dvije tačke osnovnih principa. S kojom se zabludom borila sestra Vajt kada je spominjala stihove o tome kako je Otac bio jedini pravi Bog i kako Otac i Sin nisu jedno lice? Panteizam? Sigurno ne; već najvjerovaljnije trinitarni osjećaji, ili vjerovanje u Boga jedan u tri ili tri u jednom.

Brat J.N. Lofborov, jedan od prve braće koji je pisao o Božjoj ličnosti, napisao je sledeći komentar na Jovanovo 17. poglavlje:

„Samo sedamnaesto poglavlje Jovana je dovoljno da pobije doktrinu o Trojstvu... Pročitajte sedamnaesto poglavlje Jovana i vidite da li ono

potpuno ne remeti doktrinu o Trojstvu.”⁴¹

Proaktivno pisanje sestre Vajt u prilog istini o Božjoj ličnosti i Njegovom prisustvu je isto kao i drugih adventističkih pionira. Ako su adventistički pioniri razotkrivali doktrinu o Trojstvu uzdižući istinu o ličnosti Boga i Božjem prisustvu, zašto mislimo da Elen Vajt nije činila isto, kada je teološka strana pitanja Trojstva pokrenuta? Navodeći ovo, ne poričemo panteističku stranu Kelogove kontroverze, ali time što je prenaglašavamo, ona ne može precizno opisati svoj pravi problem. Ispravno razumijevanje Kelogove kontroverze može se postići samo fokusiranjem prvenstveno na istinu koju je uzdigla sestra Vajt, umjesto fokusiranjem na zabludu, bilo panteizam ili Trojstvo. Ova istina koju je sestra Vajt uzdigla bila je istina o Božjoj ličnosti i o tome gdje je Njegovo prisustvo. Ovo je izraženo u prvoj tački osnovnih principa, koji su bili zvanični sinopsis i reprezentacija vjerovanja adventista sedmog dana u vrijeme Elen Vajt; istina koju smo mi kao crkva „primili i čuli i zagovarali“ na početku.

„Molim sve da budu jasni i čvrsti u vezi sa određenim istinama koje smo primili i čuli i zagovarali. Izjave Božje Riječi su jasne. Postavite svoje noge čvrsto na platformu vječne istine. Odbacite svaku fazu zablude, iako je prekrivena prvidom stvarnosti, koja negira ličnost Boga ili Hrista.“ {EGW, Ms124-1905.12; 1905}

Upozorenje iz prethodnih citata nije jenjavalo tokom vremena. Danas je to još relevantnije. Trebali bismo „odbaciti svaku fazu zablude, iako je prekrivena prvidom stvarnosti, koja negira ličnost Boga ili Hrista“.

19. DR KELOG I SPISI ELEN VAJT

Dr Kelog je tvrdio da je u Živom hramu zastupao ista osjećanja koja je zastupala sestra Vajt. Isto tako, danas mnogi tvrde da je sestra Vajt bila tri-nitarka i da je odgovorna za to što je crkva prihvatile doktrinu o Trojstvu.⁴² Sestra Vajt je i sama proglašila takve tvrdnje lažnim.

⁴¹ John N. Loughborough, The Adventist Review, and Sabbath Herald, 5. novembar 1861, str. 184.10.

⁴² William Johnsson, Adventist Review, 6. januar 1994., ‘Sadašnja istina – hodanje u Božjem svjetlu’.

„Neprijatelj nastoji da među Božji narod unese spiritualističke teorije, koje bi, ako budu prihvaćene, potkopali temelje vjere koja nas je učinila onim što jesmo. On navodi ljudе da predstave basne odjevene u Svetо pismo. Ima onih koji tvrde da su spisi sestre Vajt u skladu sa ovim učenjima. Izjavljujem da je ovo netačno. Ljudi mogu pogrešno primijeniti Svetо pismo; mogu pogrešno protumačiti moje riječi; ali Bog razumije njihovo smišljanje. Kako sam zahvalna na ovome! Kada neprijatelj dođe kao poplava, Duh Gospodnjи će nam podići zastavu protiv njega.“ {Ms137-1903.21}

Dr Kelog je zastupao teorije koje bi, ako budu prihvaćene, potkopale temelje naše vjere. Ključno je ispravno razumjeti šta čini temelj naše vjere, na koju se sestra Vajt pozivala.

Vidjeli smo da se odnosi na temeljna načela. Gledajući njene spise i spise naših pionira, vidimo da je doktrina o Trojstvu u suprotnosti s Božjom ličnošću i istinom o Božjoj prisutnosti. Danas, s doktrinom o Trojstvu kao dijelom vjerovanja Adventističke crkve, prepoznajemo odstupanje od temeljnih principa i formiranje drugog temelja. Sestra Vajt nije bila odgovorna za ovu tranziciju. To je čisto pogrešno tumačenje njenih radova. Njeni spisi ne potkopavaju temelje vjere koja nas je učinila onim što jesmo. Njen kasniji rad potpuno je u skladu sa istinom datom na početku.

„Proteklih pedeset godina nije umanjilo ni mrvicu ili princip naše vjere dok smo primili velike i divne dokaze koji su nam bili sigurni 1844. godine, nakon što je proteklo vrijeme. Nijedna riječ se ne mijenja niti negira. Ono što je Duh Sveti posvjedočio kao istinu nakon proteklog vremena, u našem velikom razočaranju, čvrst je temelj istine. Stubovi istine su otkriveni i prihvatiли smo temeljna načela koja su nas učinila onim što jesmo – adventisti sedmог dana, drže Božje zapovijesti i imaju vjeru Isusovу.“ {EGW, Lt326-1905.3; 1905}

Pogrešno predstavljanje stajališta crkve

Pogrešnim predstavljanjem spisa sestre Vajt, dr Kelog nije samo pogrešno predstavio njen rad, već i zvanični stav crkve izražen u osnovnim principima. Elen Vajt je zamjerila Kelogu zbog pogrešnog predstavljanja stajališta crkve. Dok čitamo ovaj ukor, imajmo na umu sadašnji crkveni stav o Božjoj ličnosti u poređenju sa prвom tačkom Temeljnih principa.

„Nisi zdrav u istini. Tvoje izjave date vjernicima i nevjernicima pogrešno nas predstavljaju kao narod koji je promijenio istinu za zabludu. One umanjuju uticaj koji bi Bog dao da imamo pred svijetom otkrivajući jednostavnim, nepogrešivim jezikom da smo vjerni principima naše vjere i da držimo početak našeg povjerenja čvrstim do kraja. Mi smo striktno denominacijski. Vjerujemo 1903. u iste istine u koje smo vjerovali kada smo osnovali sanatorijum i koledž u Batl Kriku, i znamo da nismo imali nikakva ‘ako’ ili ‘i’ o ovoj stvari.“ {EGW, Lt300-1903.4; 1903}

„Dok si govorio stvari koje imaš i davao izjave koje imaš pred nevjernicima, moje srce je zaista tužno. Ti si dokazao da si odstupio od vjere. Same izjave koje si dao pred svjetskim uticajnim ljudima, kao što su novine objavile tvoje riječi, iznesene su mi jasno sa tvojih usana dok si ih izgovarao. Ne možemo se truditi da ti damo uticaj kao onom kome možemo povjeriti sveto djelo povezano s našim institucijama, jer prvo ti trebaš biti obraćen i vođen.“ {EGW, Lt300-1903.5; 1903}

„Ti nisi zdrav u vjeri. To sam navela u svom dnevniku prije nekoliko mjeseci. Ti izvjesno postavljaš narod Božji, koji je Gospod korak po korak vodio putevima istine i postavio na čvrste temelje, u lažnom prikazivanju pred nevjernicima. Neki su odstupili od vjere i nastaviće pogrešno predstavljati djelo koje mi je Bog dao.“ {EGW, Lt300-1903.6; 1903}

„Pitanje svetinje je jasna i određena doktrina kakvu smo mi smatrali kao narod. **Nije ti definitivno jasna Božja ličnost, koja je nama kao narodu sve.** Ti si praktično uništio samog Gospoda Boga.“ {EGW, Lt300-1903.7; 1903}

„Zašto bi bio sloboden da iznosiš izjave koje si dao, kao da imaš autoritet da to iznosiš, kada su to laži? Činjenice naše vjere učinio si beznačajnim pred nevjernicima, a istinu koja bi uvijek trebala biti istaknuta i uzdignuta kod ovog naroda praktično si poricao i ignorisao u svojim brojnim izjavama. Kako si se usudio da uradiš ovo? Potrebno je da sada predstavimo našu pravu poziciju koja nas čini adventistima sedmog dana. Kakav god uticaj bio koji ti je Bog dao u prošlosti, bilo je to iz milosti, puštajući da te svjetlost obasja.“ {EGW, Lt300-1903.8; 1903}

„Ne možemo ni na trenutak imati bilo kakvo pogrešno predstavljanje ovih svečanih i važnih predmeta istine koji su vjera našeg naroda od 1844.

To nam mnogo znači. Gospod bi htio da ti kažem da je neprijatelj, svojim lukavim obmanama, stavio svoju nevjeru u tvoj um, a ti si je sprovodio. Svi koji prime tvoje prezentacije uči će na tuđe staze ako se povežu s tobom. Ti unosiš tuđi, obični organj, ali ne vatru koju je sam Bog zapalio; i sada moram jasno reći našem narodu da nas je Gospod vodio korak po korak i pokazao nam jasno svjetlo na nebesku svetinju u svetinji nad svetinjama gdje je Bog otkrio sebe svojim naimenovanim.“ {EGW, Lt300-1903.9; 1903}

Dr Kelog je pogrešno predstavio istinu koja je činila temelj adventne vjere; tačnije, pogrešno je predstavio istinu o Božjoj ličnosti, koja je nama kao narodu bila sve. Ako je 1903. bilo potrebno „da predstavimo našu pravu poziciju koja nas čini adventistima sedmog dana“, koliko je to važnije za nas danas? Sestra Vajt je dala svoj dio u održavanju temelja naše vjere u početku, ali izgleda kao da smo to zaboravili.

20. SJECANJE NA POČETAK

„Ne možemo ni na trenutak imati bilo kakvo pogrešno predstavljanje ovih svečanih i važnih predmeta istine koji su vjera našeg naroda od 1844.“ {EGW, Lt300-1903.9; 1903}

Pravo značenje osnovnih principa je širi pogled na poruke tri anđela.

„Mi smo narod koji drži Božje zapovijesti. U proteklih pedeset godina svaka faza jeresi bila je dovedena do nas, da bi pomutila naše umove u pogledu učenja Riječi, posebno u vezi sa služenjem Hrista u nebeskoj svetinji, i porukom neba za ove poslednje dane, kao što su dali anđeli iz četrnaestog poglavlja Otkrivenja. Poruke svakog reda i vrste nametane su na adventiste sedmog dana, da zauzmu mjesto istine koja je, tačku po tačku, tražena molitvenim proučavanjem i o kojoj svjedoči Gospodnja čudotvorna sila. Ali putokazi koji su nas učinili onim što jesmo, treba da se sačuvaju, i oni će biti sačuvani, kao što je Bog označio kroz svoju riječ i svjedočanstvo svog Duha. On nas poziva da se čvrsto držimo, sa stegom vjere, osnovnih principa koji se temelje na neupitnom autoritetu.“ {EGW, SpTB02 59.1; 1904}

Ovdje vidimo kako je Elen Vajt opisala poruku osnovnih principa kao poruke tri anđela, iz četrnaestog poglavlja Otkrivenja, i kao poruku koja se

tiče Hristove službe u nebeskoj svetinji. Prva tačka osnovnih principa, o kojoj se ovdje naširoko raspravlja, odgovara na važno pitanje koje je dao prvi anđeo u četrnaestom poglavljtu Otkrivenja: ko je Bog kojem trebamo obožavati?

„Bojte se Boga i dajte mu slavu, jer je došao čas njegovog suda! Poklonite se Onome koji je stvorio nebesa i zemlju i more i izvore voda!“ Otkrivenje 14:7

Ko je Bog kojeg trebamo obožavati, rekao je prvi anđeo? U spektru vremena nalazimo različite odgovore na ovo pitanje. Danas je odgovor Trojedini Bog, ili Bog Trojstva, kako je predstavljeno u Temeljnim vjerovanjima adventista sedmog dana. Ali, postavljamo pitanje: ko je bio Bog kojeg su obožavali adventistički pioniri? Poruka prvog anđela uklapa se u proročko vrijeme, koje se ispunilo u vrijeme naših pionira. Cijela svrha njihovog rada bila je objavljivanje poruka tri anđela. Godine 1844. došao je čas Božjeg suda. Ako je Bog Trojstva bio Bog čiji je čas došao, a naši pioniri nisu obožavali Trojstvo, zar nisu podbacili u svojoj namjeri stvaranja ovog pokreta?

Hajde da ispitamo istoriju ovog proročkog pokreta sa ovim pitanjem: da li su naši pioniri obožavali pravog Boga objavljujući poruku prvog anđela? Čitamo objašnjenje događaja u protekloj 1844. godini.

„Poput prvih učenika, Vilijam Miler i njegovi saradnici sami nisu u potpunosti shvatili značaj poruke koju su nosili. Greške koje su dugo bile utvrđene u crkvi spriječile su ih da dođu do ispravnog tumačenja važne tačke u proročanstvu. Stoga, iako su objavili poruku koju im je Bog zadužio da se daje svijetu, ipak su zbog pogrešnog shvatanja njenog značenja doživjeli razočaranje.“ {EGW, GC 351.2; 1888}

„U objašnjenju Danila 8:14, ‘Do dvije hiljade i trista dana; tada će svetinja biti očišćena,’ Miler je, kako je rečeno, usvojio opšteprihvaćeno gledište da je zemlja svetilište, i vjerovao je da čišćenje svetinje predstavlja pročišćenje zemlje vatrom prilikom dolaska Gospodnjeg. Kada je, dakle, otkrio da je kraj 2300 dana definitivno prorečen, zaključio je da je to otkrilo vrijeme drugog dolaska. Njegova greška je rezultat prihvatanja popularnog gledišta o tome što čini svetilište.“ {EGW, GC 352.1; 1888}

„U tipskom sistemu, koji je bio sjenka žrtve i sveštenstva Hristovog, čišćenje svetinje je bila poslednja služba koju je prvosveštenik obavljao u

godišnjem ciklusu službe. Bio je to završni čin pomirenja – uklanjanje grijeha iz Izraela. To je ilustrovalo završni rad u službi našeg Prvosveštenika na nebu, u uklanjanju ili brisanju grijeha Njegovog naroda, koji su zabilježeni u nebeskim zapisima. Ova služba uključuje rad istrage, rad prosuđivanja; i neposredno prethodi Hristovom dolasku na oblacima nebeskim sa silom i velikom slavom; jer kada On dođe, svaki slučaj je odlučen. Isus kaže: ‘Evo, dolazim brzo i donosim platu, da platim svakome prema njegovom djelu.’ Otkrivenje 22:12. To je ovo djelo suda, koje neposredno prethodi drugom dolasku, koje je objavljeno u prvoj anđeoskoj poruci iz Otkrivenja 14:7: ‘Bojte se Boga i dajte mu slavu; jer je došao čas Njegovog suda.’“ {EGW, GC 352.2; 1888}

„Oni koji su objavili ovo upozorenje dali su pravu poruku u pravo vrijeme. Ali kao što su rani učenici izjavili: ‘Ispunilo se vrijeme i približilo se kraljevstvo Božje,’ na osnovu proročanstva iz Danila 9, dok su propustili da shvate da je Mesijina smrt prorečena u istom pismu, tako su Miler i njegovi saradnici propovijedali poruku zasnovanu na Danilu 8:14 i Otkrivenju 14:7, i nisu vidjeli da u Otkrivenju 14 postoje još neke poruke koje su takođe trebale biti date prije Gospodnjeg dolaska. Kao što su učenici pogriješili u pogledu kraljevstva koje će biti uspostavljeno na kraju sedamdeset sedmica, tako su i adventisti pogriješili u pogledu događaja koji će se dogoditi nakon isteka 2300 dana. U oba slučaja došlo je do prihvatanja, odnosno pridržavanja popularnih zabluda koje su zaslijepile um za istinu. Obje klase su ispunile Božju volju u prenošenju poruke koju je On želio da im se da, i obje su, zbog vlastitog pogrešnog razumijevanja svoje poruke, doživjele razočaranje.“ {EGW, GC 352.3; 1888}

Čitajući objašnjenje velikog razočaranja, jeste li vidjeli odgovor na pitanje „ko je Bog kome je došao sud?“ Poruka prvog anđela iz Otkrivenja 14:7 tačno je u skladu sa proročkim vremenom objavljenim u Danilu 8:14. Sud koja je došao bio je istražni sud, koja je počeo 1844. Biblija jasno opisuje čiji je čas suda došao u poruci prvog anđela. Hajde da to pročitamo u Bibliji i pogledajmo komentar Elen Vajt.

„‘Gledao sam,’ kaže prorok Danilo, ‘bili su postavljeni prestoli i Pravdini je sjeo. Odjeća mu je bila bijela kao snijeg, a kosa na glavi kao čista vuna. Presto mu je bio plamen ognjeni, a točkovi ognj razgorio. Ognjena

reka je tekla i izvirala ispred njega. Hiljade hiljada služilo mu je, i deset hiljada po deset hiljada stajalo je pred njim. Sud je sjeo i svici su se otvorili.' Danilo 7:9, 10." {EGW, GC 479.1; 1888}

„Tako je prorokovoj viziji predstavljen veliki i svečani dan kada bi karakteri i životi ljudi trebalo da prođu u razmatranju pred Sudijom cijele zemlje, i svakom čovjeku treba da bude prikazan ‘prema njegovim djelima.’ Pradavni je Bog Otac. Psalmista kaže: ‘Prije nego što su se gore rodile, prije nego što si zemlju i plodno tlo sazdao, od nedogleda do nedogleda ti si Bog.’ Psalm 90:2. On, izvor svega bića, i izvor svih zakona, treba da predsjedava sudom. I sveti anđeli kao službenici i svjedoci, u broju ‘deset hiljada puta deset hiljada i hiljade hiljada’, prisustvuju ovom velikom sudu.“ {EGW, GC 479.2; 1888}

„Eno, na oblacima nebeskim dolazio je neko kao sin čovečiji. Bilo mu je dozvoljeno da pristupi Pradavnog i doveli su ga pred njega. Njemu je bila predata vlast, čast i kraljevstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Vlast je njegova vlast vječna i nikada neće proći, a njegovo kraljevstvo neće propasti.’ Danilo 7:13, 14. Ovdje opisani Hristov dolazak nije Njegov drugi dolazak na zemlju. On dolazi kod Pradavnog na nebu da primi vlast i slavu i kraljevstvo, koje će mu biti dato na kraju Njegovog posla kao posrednika. To je ovaj dolazak, a ne Njegov drugi dolazak na zemlju, koji je proročanski najavljen da će se dogoditi na kraju 2300 dana 1844. Uz prisustvo nebeskih anđela, naš veliki Prvosveštenik ulazi u Svetinju nad svetinjama i tamo se pojavljuje u prisutnosti Boga da se uključi u poslednja djela Njegove službe u korist čovjeka – da izvrši rad istražnog suda i izvrši pomirenje za sve za koje se pokaže da imaju pravo na njegove benefite.“ {EGW, GC 479.3; 1888}

Odgovor je jednostavan i jasan. Bog naših pionira bio je Pradavni. „Pradavni je Bog Otac“. On je lično, duhovno biće. To vidimo u Njegovom opisu: „Odjeća mu je bila bijela kao snijeg, a kosa na glavi kao čista vuna. Presto mu je bio plamen ognjeni, a točkovi oganj razgorio.“ Danilo 7:9. Na kraju proročanstva od 2300 dana, 1844. godine, „Došao je čas suda njegova“ Otkrivenje 14:7, „sjeo je Pradavni“ i „sud je sjeo, i svici su se otvorili.“ Danilo 7:9,10. Bog iz prve anđeoske poruke je Pradavni. Naši pioniri nisu bili neznalice u pogledu istine o Bogu. Vjerovali su „Da postoji jedan Bog, lično, duhovno biće, tvorac svih stvari, svemoćan, sveznajući i vječan, beskonačan

u mudrosti, svetosti, pravdi, dobroti, istini i milosti; nepromjenjiv, i svuda prisutan od strane njegovog predstavnika, Svetog Duha. Ps. 139:7.“ Ovaj jedini Bog je Otac, Pradavni, „stvaralac svega“, i mi treba da se „klanjamo O-nome koji je stvorio nebo i zemlju, i more i izvore voda.“ Otkrivenje 14:7. On je „sve stvorio po Isusu Hristu“ Efescima 3:9.

Danas prva anđeoska poruka nije izgubila na važnosti. Poruke drugog i trećeg anđela zavise od prve poruke i samo prva poruka zahtijeva akciju s naše strane. Mi treba da obožavamo Boga. Tačnije, mi treba da obožavamo pravog Boga. U poslednjem i završnom sukobu, postojaće dvije vrste obožavatelja, kao što nam je rečeno u Otkrivenju 13 i 14.

„I pokloniće joj se svi koji žive na zemlji, čija imena nisu zapisana u Knjizi života Jagnjeta zaklanog od postanka svijeta.“ Otkrivenje 13:8

Grupa koja obožava zvijer će dobiti žig zvijeri. Cijeli svijet će biti primoran da obožava zvijer i njen lik uz prijetnju smrću.

„Bilo joj je dato da dâ duh liku zvijeri, kako bi lik zvijeri progovorio i učinio da se pobiju svi koji se ne klanjavaju liku zvijeri.“ Otkrivenje 13:15

Mi ne treba da učestvujemo u ovom obožavanju. Učimo i imamo vjeru baš kao i tri Danilova prijatelja koji su odbili obožavati lik kralja Nebuhadnezara. Zvijer predstavljena u Otkrivenju 13, koja iznuđuje savjest ljudi opasnošću njihovih života, je papstvo. Dragi prijatelju, ne daj se zavaravati. Papski Bog je Bog Trojstva. Nemoj to zanemariti.

Treballi bismo obožavati Pradavnog kao što je objavljeno u prvoj anđeoskoj poruci. Ovo je Bog Stvoritelj koji je sve stvorio kroz svog Sina, Isusa Hrista. Ovo je Bog iz prve tačke Osnovnih principa. Naši pioniri su ovo dobro shvatili.

Pravo razumijevanje misije i svrhe pokreta adventista sedmog dana trebalo bi da bude konačan dokaz da nam je doktrina o Trojstvu strana doktrina. Završili smo tamo gdje smo danas jer smo zaboravili „način na koji nas je Gospod vodio i Njegovo učenje u našoj prošloj istoriji.“ Veoma je tužno vidjeti kako adventistički učenjaci tvrde da naši pioniri nisu ispravno razumjeli doktrinu o Bogu. Da je to istina, naši pioniri ne bi uspjeli objaviti poruku prvog anđela. On nisu napravili propust. Današnja crkva jeste.

„Većina osnivača adventizma sedmog dana ne bi mogla da se pridruži crkvi danas ako bi morali da se obavežu na Fundamentalna vjerovanja

denominacije. Tačnije, većina ne bi mogla pristati na vjerovanje broj 2, koje se bavi doktrinom Trojstva. Za Džozefa Bejtsa Trojstvo je bilo nebiblijska doktrina, za Džejmsa Vajta to je bila „stara trojstvena apsurdnost“, a za M.E. Kornela je bilo plod velikog otpadništva, zajedno sa takvim lažnim doktrinama kao što su svetkovanje nedjelje i besmrtnost duše.“⁴³

Doktrina o Trojstvu je doktrina koja podriva temelj naše vjere, temelj koji je postavljen na početku našeg rada. Ipak, slično kao dr Kelog, mnogi tvrde da je sestra Vajt promovisala doktrinu o Trojstvu i zato su je prihvatali. Citati koji potkrepljuju ovu tvrdnju uglavnom su izvučeni iz konteksta. U nastavku ćemo pogledati jedan od najistaknutijih citata koji je navodno promovisao doktrinu o Trojstvu – citat Nebeskog trija.

21. NEBESKI TRIO

Jedan od najistaknutijih citata koji podržavaju tvrdnju da je sestra Vajt bila odgovorna za prihvatanje doktrine o Trojstvu u adventističke redove su njeni spisi i komentari na Matej 28:19.⁴⁴ Najistaknutiji citat koji se ističe u odbrani doktrine o Trojstvu je citat „Nebeski trio“:

„Postoje tri žive osobe nebeskoj trija; u ime ove tri velike sile – Oca, Sina i Svetoga Duha – oni koji primaju Hrista živom vjerom su kršteni, i te sile će sarađivati sa poslušnim podanicima neba u njihovim nastojanjima da žive novi život u Hristu...“ {EGW, Ev 615.1; 1946}

Da ponovimo, ovaj citat se često citira kako bi se podržala tvrdnja da je sestra Vajt branila i zagovarala doktrinu Trojstva. Ali, ako pogledamo ovaj citat u njegovom kontekstu, vidimo da je unutar samog citata zapravo opovrgla ovu doktrinu i uzvisila istinu o ličnosti Boga. Hajde da pogledamo izbliza.

Originalni citat dio je rukopisa Ms 21, 1906, pod naslovom „Izađite i odvojte se.“ Nekoliko pasusa prije nego što je navela „nebeski trio“, sestra Vajt je zapravo citirala trojstvenu knjigu, „Viši hrišćanski život“, Vilijama Bordmana. Još je fascinantnije da je citat preuzet iz poglavlja pod nazivom

⁴³ George Night, Ministry Magazine, October 1993.

⁴⁴ U KJV Bibliji: „Idite dakle i naučite sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Svetoga Duha.“ Matej 28:19.

„Sveto Trojstvo“. Da bismo razumjeli na šta sestra Vajt misli, bacićemo kratak pregled kroz poglavlje „Sveto trojstvo“ u Bordmanovoj knjizi. Ovo će nam pomoći da shvatimo stav sestre Vajt o doktrini o Trojstvu i kako se on upoređuje s Matejom 28:19.

Viši hrišćanski život, Vilijam Bordman

Vilijam Edvin Boardman bio je prezbiterijanski pastor i učitelj koji je, kroz međunarodni uspjeh svoje knjige „Viši hrišćanski život“, pomogao da se zapali Pokret višeg života. Ova knjiga je bila dobro poznata u devetnaestom i dvadesetom vijeku. Bila je prisutna i u ličnoj biblioteci Elen G. Vajt. Odlomci iz ove knjige, koji će ovdje biti predstavljeni, su odlomci na koje je Elen Vajt pozvala u kontekstu citata „nebeskog trija“. Zanimljivo je vidjeti što je sestra Vajt pročitala iz poglavlja „Sveto Trojstvo“ i njene direktne komentare na ovu temu, ali je važnije shvatiti što nam Bog ovdje pokazuje u vezi s Božjom ličnošću i doktrinom o Trojstvu.

Govoreći o trojedinom Bogu, Vilijam Bordman piše:

„I onda, opet, Otac je autor i planer spasenja kroz vjeru u njegovog Sina; a kada se uzdamo u njegovog Sina, poštujemo Oca, jer prihvatomo njegov plan spasenja za nas, opravdavamo njegovu mudrost i postupamo u skladu s njegovom voljom u tom pitanju. Pogled na zvanične i suštinske odnose osoba Svetog Trojstva jednih prema drugima i nama, može dodatno osvijetliti naš put. Po ovom pitanju lakovislenost bi se graničila sa bogohušnjem. To je sveta zemlja. Onaj ko se usudi zgaziti na nju može gaziti obuvenom nogom i nepokrivenom glavom nisko pognutom.“ {William Boardman, The Higher Christian Life, p. 99; 1858}

Bordman želi da bacimo pogled na službene i bitne odnose triju osoba Svetog Trojstva. On tvrdi da je Bog jedan ali i trojedan – Trojica – predstavljajući službene i suštinske odnose osoba Svetog Trojstva. Njegova osnovna izjava i nacrt teze je sledeći:

„Otac je punoča Božanstva nevidljivo, bez oblika, koga nijedno stvorenje nije vidjelo niti može vidjeti.

Sin je utjelovljena punoča Božanstva, da bi ga njegova stvorenja mogla vidjeti, poznavati i vjerovati mu.

Duh je punoča Božanstva u svim aktivnim djelima, bilo da se radi o

stvaranju, proviđenju, otkrivenju ili spasenju, kojim se Bog očituje svemiru i kroz njega.“ {William Boardman, The Higher Christian Life, p. 100}

Ova izjava je temelj za njegove sledeće izjave i ilustracije. U sledećim odlomcima, Vilijam Bordman daje biblijske motive da ilustruje „zvanične i suštinske odnose Svetog Trojstva“ – to jest, Bog je jedan, ali ipak trojica. On piše:

„Drugo Isusovo ime će dati iste analogije u svjetlu ne manje upečatljivom Suncu pravednosti.

Sva sunčeva svjetlost na nebu nekada je bila skrivena u nevidljivosti iskonske tame; a nakon toga, svjetlost koja je sada plamtjela u kugli dana bila je, kada je prvo bila naredba kada je izašla, Neka bude svjetlost! a svjetlost je bila, u najboljem slučaju, samo raspršena izmaglica sive zore jutra stvaranja iz tame haotične noći, bez oblika, tijela, središta, sjaja ili slave. Ali kada je odvojen od tame i usredsređen na sunce, tada je u svom veličanstvenom sjaju postao tako sjajan da нико osim orlovskega oka nije mogao da izdrži da ga pogleda u lice.

Ali opet, njegovi zraci koji padaju ukoso kroz zemljinu atmosferu i isparenja, raduju cio svijet istom svjetlošću, raspršujući zimu, hladnoću i tamu; počinje proljeće u cvjetnoj ljepoti, ljeto u proljetnoj raskoši, i jesen natovarena zlatnim blagom za skup.

Otac je kao Svjetlost nevidljiva.

Sin je kao što je Svjetlost ovaploćena.

Duh je kao što je svjetlost prolivena.“ {William Boardman, The Higher Christian Life, pp. 101,102}

Ova ilustracija Sunca pravednosti pokazuje da je Bog Otac, koji je nevidljiva punoča Božanstva, poput Svjetla koje je „sakriveno u nevidljivosti pratmine“. Sin, koji je utjelovljena punoča Božanstva, je poput Svjetla koje je oličeno u „jutru stvaranja“. Sveti Duh, koji je punoča Božanstva u svim aktivnim djelima, je poput „prolivene svjetlosti“. Vilijam Bordman nam daje još jednu sličnu ilustraciju da razjasni „službene odnose osoba Božanstva“:

„Jedna od uporedbi za blagoslovene uticaje Duha, dok daje iste službene odnose osoba Božanstva, jednih prema drugima i nama, može ih još više ilustrovati – Rosa – Rosa Hermona – rosa na pokošenoj livadi. Prije nego što se rosa uopšte skupi u kapima, visi nad cijelim krajolikom u nevidljivoj

pari, sveprisutna, ali nevidljiva. Malo-pomalo, kako noć pređe u jutro, i kako temperatura tone i dodiruje tačku rose, nevidljivo postaje vidljivo, utjelovljeno; i dok sunce izlazi, ono stoji u dijamantskim kapljicama koje drhte i blistaju u mladim sunčevim zracima u bisernoj ljepoti na listu i cvjetu, po cijelom licu prirode.

Ali sada opet izvire povjetarac, dah neba lagano lebdi, potresa lišće i cvijet, i za trenutak su biserne kapi ponovo nevidljive. Ali gdje sada? Pale u korijen bilja i cvijeta da prenesu novi život, svježinu, snagu svemu što dotakne. Otac je kao rosa u nevidljivoj pari.

Sin je kao rosa sakupljena u prekrasnom obliku.

Duh je kao rosa koja je pala na sjedište života.“ {William Boardman, The Higher Christian Life, pp. 102,103}

Otac, koji je punoča nevidljivog Božanstva, ilustrovan je „rosom u nevidljivoj pari“. Sin, koji je utjelovljena punoča Božanstva, ilustrovan je „rosom skupljenom u prekrasnom obliku“. Duh, koji je punoča Božanstva u svim aktivnim djelima, ilustrovan je „rosom koja je pala na sjedište života“. Sledeća ilustracija koja oslikava zvanične odnose tri ličnosti jednog Boga je drugo biblijsko poređenje – kiša.

„Ipak, još jedna od ovih biblijskih uporedbi – koja ih nikako ne iscrpljuje – neće biti neželjena ili beskorisna – kiša.

Kiša, kao rosa, lebdi u nevidljivosti i sveprisutnosti u prvi mah, preko svega, oko svih. Niko je nije vidio. Dok ostaje u svojoj nevidljivosti, zemlja se sasuši, grudve se cijepaju, zemlja se otvara, sunce sipa svoju žarku toplinu, vjetrovi dižu prašinu u vrtlozima koji kruže, i kotrljaju se oblaci, a glad mršave i pohlepne stabljike kroz zemlju, praćena je kugom i smrću. Malo-pomalo, nestrpljivi posmatrač vidi mali oblak nalik ruci kako se diže daleko iznad mora. Okuplja, skuplja, skuplja; dolazi i širi se kako dolazi, u veličanstvenosti po čitavim nebesima: Ali sve je isušeno, suho i mrtvo još na zemlji.

Ali sada dolazi kap, i kap za kapljom, sve brže, brže – pljusak, kiša – pljušti i daje zemlji sva blaga oblaka – grudve se otvaraju, brazde omekšavaju, izvori, potočići, reke, bujaju i pune se, i sva se zemlja ponovo razveseli obnovljenim obiljem.

Otac je kao nevidljiva para.

Sin je kao natovareni oblak i kiša koja pada.

Duh je kiša – pao i djeluje u osvježavajućoj snazi.“ {William Boardman, The Higher Christian Life, pp. 103,104}

Od ključne je važnosti razumjeti Bordmanovo stajalište s obzirom na ove ilustracije. Kako bi bio siguran da nije pogrešno shvaćen, piše sledeće:

„Sva su ova poređenja nesavršena. Ona radije skrivaju nego ilustriraju troličnost jednog Boga, jer ona nisu osobe već stvari, u najboljem slučaju oskudne i zemaljske, koje predstavljaju žive ličnosti živog Boga. Međutim, ona mogu učiniti toliko da ilustruju službene odnose svakog prema drugima i svima i svima nama. I više. Ona takođe mogu ilustrovati istinu da sva punoča Onoga koji ispunjava sve u svemu, prebiva u svakoj osobi Trojedinog Boga.

Otac je sva punoča Božanstva NEVIDLJIVA.

Sin je MANIFESTOVANA sva punoča Božanstva.

Duh je sva punoča Božanstva KOJA SE MANIFESTUJE.

Ove osobe nisu samo službe ili načini otkrivenja, već žive osobe živog Boga.“ {William Boardman, The Higher Christian Life, pp. 104,105}

Ključno je naglasiti da kada Bordman koristi ove biblijske uporedbe iz prirode, on govori o ilustracijama, a ne o stvarnosti. Ove ilustracije su loši prikazi „živih ličnosti živog Boga“; međutim, one mogu ilustrovati službene odnose tri ličnosti jednog Boga i istinu da sva punoča Onoga koji ispunjava sve u svemu, prebiva u svakoj osobi Trojedinog Boga.

U ovom kratkom osvrtu na poglavljje „Sveto Trojstvo“ jasno je da su Bordmanovi osjećaji osjećaji Trojedinog Boga, tri žive osobe u Trojstvu.

22. ELEN VAJT O OSJEĆAJU VILIJAMA BORDMANA

Sestra Vajt je bila upoznata sa Bordmanovom trinitarnim osjećanjem. Za njega je Bog nesumnjivo bio ličnost, a ipak tri osobe. Ova osnovna premissa je zajednička za svaku verziju doktrine o Trojstvu. Bordman je pokušao dati neko biblijsko utemeljenje ovom pojmu. Ovo je ono što je sestra Vajt imala da kaže u vezi sa ovim osjećajima:

„Upućena sam da kažem, osjećajima onih koji tragaju za naprednim naučnim idejama ne treba vjerovati. Napravljene su takve predstave kao što su: ‘Otac je kao svjetlost nevidljiva; Sin je kao otjelotvorena svjetlost; Duh

kao svjetlost prolivena okolo.' 'Otac je kao rosa, nevidljiva para; Sin je kao rosa sakupljena u prekrasnom obliku; Duh je kao rosa pala na sjedište života.' Drugi prikaz: 'Otac je kao nevidljiva para. Sin je kao olovni oblak. Duh je kiša koja je pala i djeluje u osvježavajućoj snazi.' " {EGW, Ms21-1906.8; 1906}

Kojim osjećajima, prema riječima sestre Vajt, ne treba vjerovati? Ona odgovara citatima – onima iz knjige Vilijama Bordmana, „Viši hrišćanski život“, poglavlje „Sveto trojstvo“. Ova osjećanja su trinitarna osjećanja. Ilustracije koje je sestra Vajt citirala izražavaju „zvanične i suštinske odnose Svetog Trojstva“. Mnogi koji su samo pročitali citat o „nebeskom triju“, ne poznavajući njegov kontekst i teološku osnovu Bordmanove knjige, pretpostavljaju da su ti osjećaji panteistički, a ipak su trinitarni.

Važno je napomenuti da kada je sestra Vajt napisala „Upućena sam da kažem“, ona nije samo prenijela svoje lično mišljenje. Prenijela je ono što je Bog uputio da kaže. Imala je instrukciju od Boga da nas upozori da trinitarnim osjećajima ne treba vjerovati. U detaljnoj analizi citata „nebeskog trija“ možemo uočiti razlike između istine i zablude.

„Sve ove **spiritualističke** reprezentacije su puko ništavilo. One su ne-savršene, neistinite. Oni slabe i umanjuju Veličanstvo s kojim se ne može uporediti nijedna zemaljska prilika. Bog se ne može porediti sa stvarima koje su Njegove ruke napravile. To su samo zemaljske stvari, patnje pod prokletstvom Božjim zbog grijeha čovjeka. Otac se ne može opisati stvarima na zemlji. Otac je tjelesno sva punoča Božanstva i nevidljiv je smrtnom pogledu.“ {EGW, Ms21-1906.9; 1906}

Kontekst ovog važnog citata nameće važna pitanja. Zašto Božji prorok označava predstave koje ilustruju „troličnost jednog Boga“ kao „spiritualne predstave“, koje ilustruju osjećaj kome „ne treba vjerovati“? Ili zašto Božji prorok označava predstave koje „predstavljaju žive ličnosti živog Boga“ kao „spiritualističke predstave“? Ili zašto ih Božji prorok, kada se poziva na predstave koje „ilustriraju istinu da sva punoča Onoga koji ispunjava sve u svemu, prebiva u svakoj osobi Trojedinog Boga“, naziva „spiritualnim prikazima“? Svi ovi spiritualistički prikazi ilustruju osjećaj kojem se „ne treba vjerovati“. Ovaj osjećaj je očito trinitarni osjećaj.

Bordmanova jedina poenta koju Elen Vajt potvrđuje je da su ove

reprezentacije nesavršene. Sigurno se Vilijam Bordman ne bi složio sa Elen Vajt da su ove predstave spiritualističke i neistinite. Naprotiv, on vjeruje da ove ilustracije „ilustruju istinu da sva punoća Onoga koji ispunjava sve u svemu, prebiva u svakoj osobi Trojedinog Boga“. Elen Vajt ne piće ovo vino. Ostaje pitanje: zašto?

U ovom poređenju, jasno je ko je Bog za Vilijama Bordmana, a ko je za sestru Vajt. Za Bordmana, Bog je Trojedini Bog, trolična ličnost jednog Boga. Za sestru Vajt, Bog je Otac. Za Bordmana, ove predstave su nesavršene jer „radije skrivaju nego ilustruju troličnost jednog Boga“, a za sestru Vajt ove predstave su nesavršene jer „Otac se ne može opisati stvarima na zemlji“. Za Bordmana, Bog je Trojedini Bog; za sestru Vajt, Bog je Otac.

Sestra Vajt nastavlja da slijedi Bordmanovo razmišljanje i ispravlja zabludu.

Za Bordmana, Otac nema oblik ni tijelo i nevidljiv je za sva stvorenja. Za sestru Vajt, Otac ima oblik i tijelo i nevidljiv je samo za smrtna ljudska bića.

Kada sestra Vajt govori o smrtnicima, ona govori o grijehu koji zagađuje čovječanstvo. Nakon obnove čovječanstva, prilikom uskrsenja, Hrist će dati svoj besmrtni život svojoj djeci. Za više informacija pročitajte {EGW, RH 5. jula 1887., par. 5; 1887}.

Ovaj citat je jedan od najdirektnijih citata o Božjoj ličnosti. „Otac je sva punoća Božanstva tjelesno“.

Nekome bi moglo biti zbunjujuće da je Otac sva punoća Božanstva tjelesno jer u Kološanima 2:9, kada se govori o Isusu, piše da „u njemu prebiva sva punoća Božanstva tjelesno“. Sveti pismo nije u suprotnosti sa sobom. Kološanima 2:9 ne isključuje da je Otac tjelesno sva punoća Božanstva. Razna mjesta u Bibliji opisuju da Otac ima tijelo (oblik: Danilo 7:9,10; Otkrivenje 4:2,3; 1. Kraljevima 22:19-22; formu: Jovan 5:37). Ima izgled muškarca (Ezekijel 1:26-28). On ima lice (Izlazak 33:20; Matej 18:10; Otkrivenje 22:3, 4). Međutim, Biblija potpuno šuti o prirodi njegove supstance. Biblija nas uči da „Ono što je sakriveno pripada Gospodu, našem Bogu, a ono što je otkriveno pripada nama i našim sinovima dovjeka.“ (Ponovljeni zakon 29:29) Otkriva nam se da Otac ima tijelo, On je sva punoća Božanstva tjelesno. Tačke, otkriveno je da u Isusu takođe prebiva sva punoća Božanstva

tjelesno, „jer je [Očeva] volja bila da sva punoća prebiva u njemu.“ (Kološanima 1:19) Ovo nije nikakva kontradikcija jer je Sin „jasna slika Njegove ličnosti“ (Jevrejima 1:3).

Sestra Vajt se fokusirala na Božju ličnost, koja je ličnost Oca. U Hristu, koji je „rođen na izričitu sliku Očeve ličnosti“, prikazana je ličnost Oca. Na isti način na koji je Isus osoba, tako je i Otac. Kvalitet ili stanje Hrista kao osoba je isti kvalitet ili stanje Oca kao osobe. Kao što je Hrist lično biće, tako je i Otac. Kao što sva punoća Božanstva tjelesno prebiva u Hristu, tako i u Ocu, jer je Hrist rođen na izričitu sliku Očeve ličnosti. U Njemu je prikazana ličnost Oca. Ove jednostavne zaključke potvrđuje Sveti pismo u Jovanu 3:16 i Jevrejima 1:3.

Da li se isto razmišljanje o ličnosti Oca i Sina odnosi na Svetog Duha? Govoreći o Svetom Duhu, sestra Vajt nastavlja:

„Utješitelj kojeg je Hrist obećao poslati nakon što se uzašao na nebo, je Duh u svoj punoći Božanstva, koji pokazuje snagu božanske milosti svima koji primaju i vjeruju u Hrista kao ličnog Spasitelja.“ {EGW, Ms21-1906.11; 1906}

Sestra Vajt pravi razliku između Oca i Sina koji su, pojedinačno, sva punoća Božanstva, i Duha koji je u svoj punoći Božanstva. Ovo je izrazita suprotnost rezonovanju Vilijama Bordmana, gdje su sva tri punoća Božanstva. Sestra Vajt ne slijedi ovaj trojstveni model. Objašnjenje je jednostavno u svjetlu Božje i Hristove ličnosti. Sveti Duh je duh, a duh obitava u tijelu. Duh Sveti je u svoj punoći Božanstva.

Konačno, citat se nastavlja na svoj najpoznatiji dio:

„Tri su žive osobe nebeskog trija; u ime ove tri velike sile – Oca, Sina i Svetoga Duha – oni koji primaju Hrista životom vjerom su kršteni, i te sile će sarađivati sa poslušnim podanicima neba u njihovim nastojanjima da žive novi život u Hristu.“ {EGW, Ms21-1906.11; 1906}

U svjetlu konteksta knjige Vilijama Bordmana, vidimo izraziti kontrast između „tri žive osobe jednog živog Boga“, što je trinitarski sentiment, i „tri žive osobe nebeskog trija“, što je u skladu sa istinom o Božjoj ličnosti.

Riječ ‘trio’ jednostavno označava broj tri. „Nebesku trojku“ predstavljaju Otac, Sin i Sveti Duh. Ali, suprotno popularnoj pretpostavci, oni ne čine jednog živog Boga. Tri u jednom i jedan u tri su koncepti koji ukidaju Božju

ličnost. Zbog toga je sestra Vajt o trojstvenim osjećajima govorila kao o osjećajima kojima se „ne treba vjerovati“.

Sestra Vajt nikada nije slijedila nikakav trojstveni model – ni u riječima i izrazima, ni u osjećajima. Postoji skoro bez napora istraživački poduhvat koji predlažemo, čak i ohrabrujemo, da preduzmete: u spisima Elen Vajt, potražite standardne trinitarske pojmove kao što su „tri su jedan“, „jedan je tri“, „jedan od tri“ ili „tri u jednom“. U njenom impresivnom opusu nećete naći nijednu pojavu nijednog od ovih, a kamoli samu riječ ‘trojstvo’. Nikada nije koristila ove fraze koje su neophodne za objašnjenje trinitarnog osjećaja. Jednostavno rečeno, sestra Vajt nije bila trinitarka, kao ni cijela crkva adventista sedmog dana u njeno vrijeme.

Poslednja tri paragrafa u rukopisu „nebeskog trija“ (Ms211906) daju nam više detalja o kontroverzi koja se vodila 1906. godine, u vezi s Bordmanovom knjigom, Viši hrišćanski život, i njenoj povezanosti s Kelgovom krimom.

„Pišem ovo jer svakog trenutka moj život može biti okončan. Ukoliko se ne otrgne od uticaja koji je Sotona pripremio i ne oživi svjedočanstva koja je Bog dao, duše će propasti u njihovoj zabludi. Oni će prihvati zabludu za zabludom i tako će održavati nejedinstvo koje će uvijek postojati sve dok oni koji su prevareni ne zauzmu svoj stav na pravoj platformi. Sve ovo visoko obrazovanje koje se planira će biti ugašeno; jer je lažno. Što je jednostavnije obrazovanje naših radnika, što manje veze imaju sa ljudima koje Bog ne vodi, to će se više postići. Rad će se obavljati u jednostavnosti istinske pobožnosti, a staro, stara vremena će se vratiti kada su se, pod vodstvom Duha Svetoga, hiljade obratile u jednom danu. Kada se istina u svojoj jednostavnosti bude živjela na svakom mjestu, tada će Bog djelovati kroz svoje anđele kao što je djelovao na dan Pedesetnice, a srca će se tako odlučno promijeniti pa će doći do ispoljavanja uticaja prave istine, kao što je predstavljen u silasku Svetog Duha.“ {EGW, Ms21-1906.18; 1906} „Duh Sveti nikada nije i nikada neće u budućnosti odvojiti medicinski misionarski rad od službe jevanđelja. Ne mogu se razvesti. Vezani za Isusa Hrista, služba Riječi i iscjeljenje bolesnika su jedno.“ {EGW, Ms21-1906.19; 1906}

„Pedeset osmo poglavje Isaije sadrži upute za danas. ‘Viči iz sveg glasa, ne usteži se. Neka tvoj glas odjekuje kao truba. Ukaži mom narodu na

njegov prestup, Jakovljevom domu na njegove grijeha.' Bog ne prihvata dr Keloga kao svog radnika, osim ako sada ne raskine sa Sotonom. Djelo ne bi bilo ometeno, kao što je to bilo proteklih nekoliko godina, da je dr Kelog bio preobraćeni čovjek. 'Dođite,' zovem, 'izađite i odvojite se od njega i njegovi saradnika koje je ukvasio.' Sada dajem poruku koju mi je Bog dao, da dam svima koji tvrde da vjeruju u istinu: 'Izađite između njih i odvojite se,' inače će njihov grijeh u opravdavanju nepravdi i namještanju obmana i dalje biti propast duša. Ne možemo sebi dozvoliti da budemo na pogrešnoj strani. Ne možemo sebi priuštiti da pokrijemo istinu naučnim problemima. Pozivamo da se izvrše odlučne promjene i da se više ne postavljaju kameni spotticanja pred noge Božjeg naroda. Neka svaka duša obuče jevandeoske cipele. Neka se svaka duša moli i radi, stavljajući svoje noge na temelj koji je Hrist postavio dajući svoj život za život svijeta." {EGW, Ms21-1906.20; 1906}

Citat nebeskog trija bio je dio Kelogove kontroverze. Ovo je dokaz da je Kelogova kontroverza uključivala doktrinu o Trojstvu. Rečeno nam je da se „otrgnemo od uticaja Sotone“ i da oživimo „svjedočanstvo koje nam je Bog dao“, inače će naše duše propasti u zabludi. Ovi uticaji i zablude dolaze od trinitaraca kao što su Vilijam Bordman i dr Džon H. Kelog. Ona nas upućuje nazad da stavimo noge na temelj koji je sagradio Veliki Graditelj.

23. ELEN VAJT I MATEJ 28:19

Mnogi tvrde da je Elen Vajt promovisala doktrinu o Trojstvu i da je ona odgovorna za njen prihvatanje u redove adventista. Ove tvrdnje ne razmatraju da je ona branila Božju ličnost izraženu u prvoj tački osnovnih principa. Kako bi se potkrijepile tvrdnje da je Elen Vajt bila trinitarka, navode se citati njenog komentara na Matej 28:19:

„Idite dakle i naučite sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Svetoga Duha.“ Matej 28:19

Ovaj stih je bio najuvjerljiviji u prilog doktrini Trojstva. Doktrina o Trojstvu ima tvrdnje o Božjoj ličnosti o kojima ovaj tekst ne govori ništa što bi ih poduprlo. Sam ovaj stih ne uči da Otac, Sin i Duh Sveti čine jednog Boga, Boga Biblije. Postoje i drugi eksplicitni stihovi u Bibliji koji isključuju takvo tumačenje teksta, tj. 1. Korinćanima 8:4-6; Jovan 17:3; Efescima 4:4-6; 1.

Timoteju 2:5.

Nažalost, iste nepotkrijepljene prepostavke o Mateju 28:19 se odnose na citate sestre Vajt koji se odnose na ovaj stih. Na primjer, sestra Vajt koristi izraze kao što su „tri najveće sile na nebu“⁴⁵, „tri velike sile neba“⁴⁶, „tri sveta dostojanstvenika neba“⁴⁷ i slične izraze – nijedan od ovih citata ne opravdava prepostavku da to troje (Otac, Sin i Sveti Duh) čine jednog Boga. Naprotiv, kao što je objašnjeno u prethodnom poglavlju, stavljajući osjećaje Vilijama Bordmana i „nebeski trio“ u kontekstu, osjećajima „tri-u-jedan“ „ne treba vjerovati“.

Nebeski trio (Otac, Sin i Sveti Duh) je prisutan i u drugim biblijskim stihovima, pored Mateja 28:19. Postoji nekoliko drugih primjera u Novom savezu gdje se spominju Otac, Sin i Sveti Duh, a ove stihove treba koristiti za tumačenje značenja nebeskog trija. Nijedan od stihova o nebeskom triju ne dokazuje Boga tri u jednom, nego svi oni govore o Ocu kao o jednom Bogu. U sledećim stihovima, nebeski trio je podebljan kako bi se bolje razlikovali Oca, Sina i Svetoga Duha.

„Jedno je tijelo i **jedan duh** – kao što je i jedna nada na koju ste pozvani – **jedan Gospod**, jedna vjera, jedno krštenje, **jedan Bog i Otac svih**, koji je nad svima i u svima vama.“ (Efescima 4:4-6)

„Različiti su darovi, ali je **isti Duh**. I različite su službe, ali je **isti Gospod**. I različita su djelovanja, ali je **isti Bog** koji na različite načine djeluje u svima.“ (1. Korinćanima 12:4-6)

„Neka **blagodat Gospoda Isusa Hrista i Božja ljubav i zajednica sve-tog Duha** budu sa svima vama.“ (2. Korinćanima 13:14)

„Jer kroz **njega [Hrista]** i jedni i drugi imamo pristup **Ocu u jednom Duhu**.“ (Efescima 2:18)

„A mi smo dužni da uvijek zahvaljujemo **Bogu** za vas, braćo koju **Gospod** voli, jer vas je Bog, zbog vaše vjere u istinu, od početka izabrao za spasenje kroz **posvećenje Duhom** i vjeru u istinu.“ (2. Solunjanima 2:13)

„Koliko će više **krv Hrista**, koji je **putem Duha vječnog** samog sebe bez mane prinio **Bogu**, očistiti našu savjest od mrtvih djela kako bismo služili

⁴⁵ EGW, Lt253a-1903.18; 1903.

⁴⁶ EGW, 8T 254.1; 1904.

⁴⁷ EGW, Ms92-1901.26: 1901.

živom i istinskom Bogu?" (Jevrejima 9:14)

„Po onome što je Bog Otac unaprijed znao, u **svetosti Duha**, u poslušnosti i škropljenju krvlju Isusa Hrista: Neka vam se umnoži blagodat i mir! Neka je blagosloven **Bog i Otac našeg Gospoda Isusa Hrista.**" (1. Petrova 1:2,3)

Svi navedeni stihovi govore o nebeskoj trojci (Otac, Sin i Duh sveti), i svi oni dosledno svjedoče da je Otac JEDINI koji se naziva Bogom. Gospod Isus je predstavljen onakav kakav jeste, i Duh sveti onim što jeste. Nema ni primisli o bilo kakvom „Trojstvu“.

Isto rezonovanje važi i za tumačenje Elen Vajt Mateja 28:19.

„Hrist je svojim sledbenicima dao pozitivno obećanje da će im nakon svoga uzlaska poslati svog Duha. ‘Idite, dakle,’ rekao je, ‘i naučite sve narode, krsteći ih u ime Oca (ličnog Boga), i Sina (ličnog Kneza i Spasitelja), i Svetoga Duha (poslanog s neba da predstavlja Hrista); učeći ih da drže sve što sam vam zapovjedio, i evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.’ Matej 28:19, 20.“ {EGW, RH 26. oktobar 1897, par. 9; 1897}

Zgrade u ovom citatu nalaze se u originalnom rukopisu koji je napisala Elen Vajt. Ovdje ona daje vlastito tumačenje Mateja 28:19. Otac je lični Bog, Sin je lični Knez i Spasitelj, a Duh sveti je Hristov predstavnik. Ovo tumačenje je u skladu sa Božjom ličnošću izraženom u prvoj tački osnovnih principa, čak i pored činjenice da je u Mateju 28:19 krštenička trojstvena formula umetnuta u 4. vijeku.⁴⁸ Božji narod je osposobljen od Boga da prepozna i drži istinu, uprkos interpolacijama u nadahnutim spisima.

„Neka budu zahvalni Bogu na Njegovim mnogostrukim blagodatima i neka budu ljubazni jedni prema drugima. Oni imaju jednog Boga i jednog Spasitelja; i jedan Duh – Duh Hristov – koji treba da unese jedinstvo u njihove redove.“ {EGW, 9T 189.3; 1909}

U svjetlu prikazanih dokaza, vidimo da jednostavno numerisanje Oca, Sina i Svetoga Duha ne dokazuje pretpostavku tri u jednom, niti je u suprotnosti s Božjom ličnošću izraženom u Osnovnim principima. Ne postoji poricanje tri entiteta Božanstva, ali postoji poricanje tvrdnje da su sve tri osobe definisane kao osobe na isti način. Kvalitet ili stanje osobe je drugačije za

⁴⁸ Za detalje vidi knjigu „Trojstvo i promjena Božjeg identiteta“, poglavje 32. „Trojstvena formula u Mateju 28:19“, str. 219-229.

Duha Svetoga u poređenju sa ličnošću Oca i Sina. Otac i Sin su dva različita bića, dok je Duh Sveti duh.

24. DNO PROBLEMA

Danas, kada uporedimo trenutna temeljna vjerovanja Adventističke crkve s prethodnim Osnovnim principima, vidimo promjenu u temelju vjere adventista sedmog dana. Ova promjena se dogodila u razumijevanju Božje ličnosti, ili Božje ličnosti. Posebno o Božjoj ličnosti, sestra Vajt je napisala da se staza istine nalazi blizu staze zablude:

„Put istine leži blizu puta zablude, a oba puta se mogu činiti da su jedna za umove koji nisu vođeni Svetim Duhom, i koji, stoga, nisu brzi da razaznaju razliku između istine i zablude.“ {EGW, SpTB02 52.2; 1904}

Pitamo se, kako možemo povući jasnu liniju između ova dva kolosijeka? Da bismo to uradili, moramo doći do dna problema. Moramo pronaći princip razlikovanja koji razdvaja ova dva kolosijeka.

Proučavajući sadašnje trojstveno vjerovanje i djela naših pionira u vezi s Božjom ličnošću, pronašli smo jedan karakterističan princip koji razlikuje istinu o Božjoj ličnosti, kako je drže naši pioniri, od sadašnjeg trojstvenog vjerovanja. Obje strane tvrde da je Biblija njihov konačni autoritet, ali razlike se mogu uočiti po tumačenju Biblije. U nastavku govorimo o razumijevanju i tumačenju Svetog pisma o Božjoj ličnosti. Razumijevanje Božje osobe može se predstaviti u dva različita, međusobno isključiva razumijevanja, što jasno povlači liniju između dva suprotstavljenih tabora.

Jedno, popularnije, gledište je da se Bog predstavio na jeziku koji nam je poznat kako bi objasnio samo koncepte spasenja. Dakle, Bog se predstavio riječima kao što su ‘otac’, ‘sin’ i ‘duh’, kako bi opisao odnose između ovih pojmoveva. Ovo ne čini nijednu od ovih riječi interpretabilnom po njihovom očiglednom značenju; nego imaju simboličku ili metaforičku vrijednost. Princip iza ovog razmišljanja je: Bog se prilagodio čovjeku.

Drugo, suprotno, gledište je da je Bog prilagodio čovjeka Sebi; On je stvorio čovjeka na svoju sliku. Stoga riječi poput ‘otac’, ‘sin’ i ‘duh’, kada se obraćaju Bogu, impliciraju njihovo očigledno značenje. Ovo je fundamentalna razlika.

Kada shvatimo biblijske pojmove kao što su 'osoba', 'otac', 'sin' i 'duh', moramo odabratи koje gledište podržavamo i primijeniti ga u skladu s tim. Ili se ovi pojmovi razumiju u njihovom očiglednom značenju, ili simbolički ili metaforički. Ne postoji srednji put između ovo dvoje; moramo izabratи jedan. Sledeći citat bi trebao riješiti svaku dilemu.

„Jezik Biblije treba objasniti prema njegovom očiglednom značenju, osim ako se ne koristi simbol ili figura.“ {EGW, GC 598.3; 1888}

Vjerujemo da je nemoguće da Biblija bude sam sebi tumač i da ne objašnjava svoje simbole. Ako Biblija primjenjuje riječ 'otac' na Boga, ali nikada ne objašnjava ovaj pojam, onda je treba prihvati u njenom očiglednom značenju. Isto se odnosi i na riječi 'sin' i 'duh'. Čovjek je stvoren na sliku Božju. Bog je prilagodio čovjeka sebi. Očigledno značenje je izvedeno iz iskustva čovjeka. Očigledno značenje riječi 'otac' razumijemo kroz redovno, ljudsko očinstvo. Ali naše očinstvo je slika našeg Boga koji je Otac svome Sinu. Pavle je svjedočio:

„Zato savijam kolena pred Ocem našeg Gospoda Isusa Hrista, po kome se zove svaka porodica na nebu i na zemlji.“ (Efescima 3:14-15)

Na grčkom, riječ 'porodica' je riječ 'patria', izvedena od riječi 'pater', što znači 'otac'. Neki prevodi čak prevode ovaj stih sa „Po kome se zove svo očinstvo na nebu i zemlji“ (DRB), što je bukvalniji prijevod. Otac našeg Gospoda Isusa Hrista je zaista otac Njegovom Sinu, baš kao što smo mi očevi svojoj djeci na Zemlji. Naše očinstvo na Zemlji je nazvano prema Očinstvu na nebu, gdje je Bog Otac našeg Gospoda Isusa Hrista. Naše zemaljsko očinstvo je slika nebeskog očinstva, gdje je Bog Otac svome Sinu. Ovo podržava očigledno značenje da je Isus zaista Sin našeg Boga.

Isti temeljni princip primjenjuje se na razumijevanje iza riječi 'duh' i riječi 'biće'. Bog je prilagodio čovjeka sebi; On je stvorio čovjeka na svoju sliku. Čovjek je biće koje posjeduje tijelo i duh, baš kao i Bog – i govoreći ovo, ne kažemo da čovjek i Bog posjeduju istu prirodu. Bog je stvorio čovjeka od praha zemaljskog. Njegova fizička priroda ograničena je na elemente koji se nalaze na zemlji. Ne zadiremo se u prirodu Boga. To će zauvijek ostati misterija za nas; nije nam otkriveno. Ali ono što nam se otkriva jeste da On ima oblik, a oblik čovjeka je prilična oblika Božjeg. Biblija jasno odobrava ovo shvatanje kada opisuje Boga kako sjedi na svom prestolu: „A

gore, na onom što je ličilo na presto, **bio je neko kao zemaljski čovjek.**“ (Ezekijel 1:26)

Očigledno značenje riječi ‘duh’, primijenjeno na Duha Božjeg, izvedeno je iz razumijevanja „duha čovjeka“. Bog je prilagodio čovjeka sebi; On je stvorio čovjeka na svoju sliku. Kao što čovjek posjeduje duh, Bog posjeduje Duh. Ljudski duh ima prirodu čovjeka, a duh Božji ima prirodu Boga. S obzirom na njihovu prirodu, oni nisu isti, ali s obzirom na njihov odnos prema svom unutrašnjem biću, oni su isti; Biblija ih stavlja na isti nivo. „Jer ko od ljudi zna šta je u nekom čovjeku, osim duha čovječjeg koji je u njemu? Isto tako, niko ne zna šta je u Bogu, osim Duha Božjeg.“ (1. Korinćanima 2:11)

U pogledu porodičnih odnosa i kvaliteta ili stanja ličnosti, čovjek i Bog su slični, jer je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku. Bog je prilagodio čovjeka sebi. Ali po svojoj prirodi, Bog i čovjek nisu isti. Bog je božanski, a čovjek zemaljski.

Doktrina o Trojstvu se pridržava shvatanja da se Bog prilagodio čovjeku i da je Bog samo koristio izraze ‘otac’, ‘sin’ i ‘duh’ kako bismo ga bolje razumjeli. Ova ideja podupire i pokreće trinitarnu paradigmu. U nastavku nećemo opširno ispitivati literaturu o trojstvu, ali ćemo svoju tvrdnju potkrijepiti s nekoliko službenih izjava Crkve adventista sedmog dana.

Prva izjava dolazi od Instituta za biblijska istraživanja, zvanične institucije Generalne konferencije, koja promoviše učenja i doktrine Crkve adventista sedmog dana. Oni otvoreno negiraju roditeljski odnos između Oca i Njegovog Sina, u korist metaforičkog razumijevanja.

„Slika oca i sina ne može se doslovno primijeniti na božanski odnos Otac-Sin unutar Božanstva. Sin nije prirodni, doslovni Sin Očev... Izraz ‘Sin’ se koristi metaforički kada se primjenjuje na Božanstvo.“⁴⁹

Vezano za Božju ličnost, u kontekstu trinitarne paradigmе, adventistička crkva je dala sledeće izjave u lekciji Subotne škole:

„Riječ osobe koja se koristi u naslovu današnje lekcije mora se shvatiti u teološkom smislu. Ako izjednačimo ljudsku ličnost sa Bogom, rekli bismo da tri osobe znače tri pojedinca. Ali tada bismo imali tri Boga, ili triteizam.

⁴⁹ Adventistički institut za biblijska istraživanja; takođe objavljeno u službenom časopisu ‘Adventist World’.

Ali istorijsko hrišćanstvo je dalo riječi osoba, kada se koristi za Boga, posebno značenje: lično samorazlikovanje, koje daje osobenost Božanskim Oso-bama bez uništavanja koncepta jedinstva. Ovu ideju nije lako shvatiti ili objasniti! To je dio misterije Božanstva.⁵⁰

Prema zvaničnim izjavama iznesenim u Subotnoj školi, riječ ‘osobe’, u odnosu na Boga, ne treba poistovjećivati sa ljudskom ličnošću, već je treba primijeniti u teološkom smislu. Ovo je u oštrot suprotnosti sa vizijom koju je sestra Vajt imala o Božjoj ličnosti. „Često sam viđala ljupkog Isusa, da je on osoba. Pitao sam Ga da li je Njegov Otac osoba, i da li ima oblik poput njega. Isus je rekao: ‘Ja sam izričita slika ličnosti Moga Oca!’ [Jevrejima 1:3.]“⁵¹ Njeno razumijevanje kvaliteta ili stanja Boga kao osobe je da je Bog osoba na očigledan način – On posjeduje formu. Na isti način na koji je prepoznala Isusa kao osobu, Isus je svjedočio da je Bog ličnost, koja ima oblik baš kakav on ima. Suprotno očiglednom i doslovnom gledištu je spiritualni pogled. Ona nastavlja da se bavi zabludom spiritualnog pogleda. „Često sam viđala da je spiritualni pogled oduzeo svu slavu neba, i da su u mnogim umovima Davidov tron i ljupka Isusova osoba izgorjeli u vatri spiritualizma. Vidjela sam da će neki koji su prevareni i dovedeni u ovu zabludu biti iznijeti na vidjelo istine, ali će im biti gotovo nemoguće da se u potpunosti oslobođe obmanjujuće moći spiritualizma. Takvi bi trebali temeljito poraditi na priznavanju svojih zabludu i napustiti ih zauvijek.“⁵² Prema lekciji subotne škole, očigledno razumijevanje pojma ‘osoba’ je pogrešno jer bi to „izjednačilo ljudsku ličnost s Bogom“, što znači da „tri osobe znače tri osobe“. Nasuprot očiglednom gledištu je filozofski pogled. Za sestru Vajt, suprotan je spiritualni pogled. Ovo gledište oduzima „svu slavu neba, i da su u mnogim umovima Davidov presto i ljupka Isusova osoba izgorjeli u vatri spiritualizma“.

U spisima naših pionira, koji su prethodno ispitani, prepoznajemo istinitost njene tvrdnje. Predstavljeni teološko-spiritualni pogled na Božju ličnost ukida istinu o Božjoj ličnosti koju je sestra Vajt primila u viziji. „Teološki“ pogled se objašnjava kao jedan Bog, koji je osoba, ali tri osobe,

⁵⁰ Kvartalna Lekcija subotne škole, 4. tromjesečje 1998., lekcija 3, 12. oktobar, ‘O-tac, Sin i Sveti Duh’, <http://www.ssnet.org/qrtrly/eng/98d/less03.html>

⁵¹ EGW, Lt253-1903.12; 1903.

⁵² EGW, Lt253-1903.13; 1903.

sačinjene od tri različita Boga – Boga Oca, Boga Sina i Boga Duha Svetoga. Biblija nikada ne objašnjava Boga takvim kvalitetom ili stanjem ličnosti. Trinitarni vjernici to jednostavno prepostavljaju i, budući da nikada nije objašnjeno, smatra se Božjom misterijom, ali u stvari – to je zabluda.

Kada povučemo granicu između istine i zablude, takođe moramo povući granicu između stvari koje su misterije i onih koje se otkrivaju. Što se tiče prirode Boga, šutnja je elokvencija. Nažalost, mnogi koji zastupaju doktrinu o Trojstvu ne uspijevaju da povuku ovu liniju na pravom mjestu. Prostestujemo da je Božja ličnost, to jest kvalitet ili stanje Boga kao osobe, misterija. Naši pioniri su to razumjeli i jasno su objasnili iz Biblije. Da ne čitaju i ne prihvataju Bibliju na njenom jednostavnom i jasnom jeziku, ne bi mogli da objasne Božju ličnost.

Postoje vjernici koja se u potpunosti slažu s Božjom ličnošću izloženom u Osnovnim principima. Oni se slažu da izraze ‘otac’, ‘sin’ i ‘duh’ treba tumačiti po njihovom očiglednom značenju, ali i dalje zastupaju doktrinu o Trojstvu jer ne uspijevaju ispravno povući granicu između onoga što je otkriveno od Boga i onoga što nije. Argument ide otprilike ovako: da, Bog je lično, duhovno biće; On ima neku vrstu tijela, Hrist je Njegov jedinorođeni Sin, a Sveti Duh je Njihov predstavnik, ali to se sve odnosi na naš fizički univerzum, koji je opterećen prostorom i vremenom; izvan prostora i vremena,⁵³ Bog je Trojstvo.

Takav pogled ne uspijeva povući granicu između onoga što je otkriveno i onoga što je misterija. Jedna od posledica takvog poimanja Boga je da ono baca sumnju na stvari koje su nam otkrivene. Da bismo to prepoznali, potrebna je iskrenost jer je vrlo primamljivo konceptualizirati Boga izvan prostora i vremena, ali je, u konačnici, neopravdano jer smo ograničeni i vezani za prostor i vrijeme. U svojoj knjizi Živi hram, dr Kelog je konceptualizovao Boga izvan „granica prostora i vremena“. Dr Kelog je prigovorio koncepciji Boga prikazanog u Osnovnim principima, jer je Bog, u svojoj ličnosti, bio vezan za svoje tijelo i tako „ograničen“ na jedno mjesto, recimo hram ili presto na nebnu. To je bilo neisplativo za dr Keloga, i on je zastupao stav da je Bog daleko izvan našeg poimanja, kao i granice prostora i

⁵³ Vidi članak „[Bog, vrijeme i prostor](#)“, Institut za izučavanje religije.

vremena. Sve to je besmislena filozofija i sofistika.

„Rasprave o Božjem obličju su krajnje neisplative i služe samo za o-malovažavanje naših predstava o Njemu koji je iznad svega, pa se stoga ne mogu upoređivati po obliku ili veličini, slavi ili veličanstvenosti ni sa čim što je čovjek ikada vidio ili što je u njegovoj moći da zamisli. U prisustvu ovakvih pitanja, ostaje nam samo da priznamo svoju glupost i nesposobnost, i pog-nemo svoje glave sa strahopoštovanjem i poštovanjem u prisustvu Ličnosti, Inteligentnog Bića o čijem postojanju sva priroda definitivno i pozitivno svje-doči, ali što je daleko izvan našeg poimanja koliko i granice prostora i vre-mena.“⁵⁴

Dr Kelog je bio ukoren zbog svoje koncepcije Boga. Njegovo shvatanje Boga bio je Bog izvan granica prostora i vremena. Ova koncepcija je proble-matična jer je izvan granica Svetog pisma; to je čisto nagađanje, koje dovodi u sumnju otkrivenje Svetog pisma. Ako Sveti pismo svjedoči da je Bog određeno, opipljivo biće koje je na jednom mjestu prisutan više nego na drugom, onda su bilo kakve rasprave o tome da je Bog izvan svemira potpuno neis-plative. Takve rasprave imaju tendenciju da dovedu do skepticizma u pogledu samih koncepcija Boga o kojima Sveti pismo jasno svjedoči. Kao što se sjećamo, to je bio glavni problem s dr Kelogom, a sestra Vajt nas je mnogo upozoravala u vezi s tim.

„Ono što je sakriveno pripada Gospodu, našem Bogu, a ono što je otkriveno pripada nama i našim sinovima dovjeka.“ Ponovljeni zakon 29:29. Otkrivenje samoga sebe koje je Bog dao u svojoj Riječi je za naše proučava-nje. Ovo možemo tražiti da razumijemo. Ali dalje od toga ne smijemo pro-drijeti. Najviši intelekt se može opterećivati dok se ne iscrpi u nagađanjima u vezi s prirodom Boga, ali trud će biti besplodan. Ovaj problem nam nije dat da ga riješimo. Nijedan ljudski um ne može shvatiti Boga. Niko se ne smije upuštati u spekulacije o Njegovoj prirodi. Ovdje je čutanje rječitost. Sveznajući je iznad rasprave.“ {EGW, MH 429.3; 1905}

„Kažem, i uvijek sam govorila, da se neću upuštati u polemiku ni sa kim u pogledu prirode i ličnosti Boga. Neka znaju oni koji pokušavaju da o-pisu Boga da je čutanje o takvoj temi elokventnost. Neka se Sveti pismo čita

⁵⁴ Živi hram, str. 33.

u jednostavnoj vjeri i neka svako iz Njegove nadahnute Riječi oblikuje svoje pojmove o Bogu.“ {EGW, Lt214-1903.9; 1903}

„Nijedan ljudski um ne može shvatiti Boga. Nijedan čovjek Ga nije viđao ni u jednom trenutku. Mi smo u neznanju o Bogu kao mala djeca. Ali kao mala djeca možemo ga voljeti i slušati. Da se ovo razumjelo, ovakva osjećanja kakva su u ovoj knjizi nikada ne bi bila izražena.“ {EGW, Lt214-1903.10; 1903}

Možda se pitate zašto je sestra Vajt rekla da se ni sa kim neće upuštati u polemiku o prirodi i ličnosti Boga, dok je bila jako angažovana u polemici o ličnosti Boga, i napisala mnoga različita svjedočanstva o tome. Diskusije o Božjoj ličnosti, u određenoj mjeri, dотику prirodu Boga; ipak, sestra Vajt se nije bavila onima koji se tiču prirode Boga, u vezi sa Božjom ličnošću. Znala je gdje da povuče crtu. Istakla je da bi Biblija trebala povući ovu liniju umjesto nas. „Neka se Sveti pismo čita u jednostavnoj vjeri, i neka svako iz Njegove nadahnute Riječi oblikuje svoje pojmove o Bogu.“ Osnovni principi poštuju ovo pravilo. Sestra Vajt nam je rekla da ne smijemo pokušavati da objašnjavamo Božju ličnost dalje nego što je to uradila Biblija.

„Držite svoje oči uprte u Gospoda Isusa Hrista, i gledajući Ga, bićete promijenjeni u Njegov lik. Nemojte govoriti o ovim spiritualističkim teorijama. Neka ne nađu mjesto u vašem umu. Neka naši listovi budu slobodni od svega toga. Objavite istinu; ne objavljujte zabludu. Ne pokušavajte da objašnjavate u pogledu Božje ličnosti. Ne možete dati nikakvo dalje objašnjenje osim što je dala Biblija. Ljudske teorije o Njemu nisu dobre za ništa. Nemojte prljati svoje umove proučavanjem pogrešnih teorija neprijatelja. Potrudite se da odvučete umove od svega ovog karaktera. Biće bolje da ove teme ne ulazimo u naše novine. Neka doktrine sadašnje istine budu stavljene u naše novine, ali ne ostavljajte prostora za ponavljanje pogrešnih teorija.“ {EGW, Lt1791904.4; 1904}

Neka Biblija formira našu koncepciju Boga. Ne možemo dati nikakvo dalje objašnjenje Božje ličnosti nego što je dala Biblija. Ako Biblija govori o Bogu da je, u Njegovoj osobi, vezan za jedno mjesto, poput Njegovog hrama, svetinje i njegovog prestola, to bismo trebali prihvati bez obzira na to da li zvuči ograničavajuće za Boga. Bog je ograničen u prostoru, u svom tijelu, ali Njegova prisutnost nije ograničena, jer je svuda prisutan preko svog

predstavnika, Duha svetog.

Božje otkrivenje izražava neka Njegova ograničenja, a neka od njih su spasonosna. Na primjer, Biblija jasno kaže da je Bog svemoćan (Otkrivenje 19:6), On može sve, ali otkrivamo da On nije mogao spasiti Ijude ni na koji drugi način nego da je dao svog jedinorođenog Sina za nas. U Getsimanskom vrtu, kada je Bog predao čašu svog gnjeva svome Sinu, Hrist se molio za mogućnost da ova čaša ode od Njega, ali da se na kraju izvrši Božja volja. Ovdje vidimo sve dostupne opcije koje je Otac imao da spasi Ijude. Nije bilo moguće spasiti pale Ijude, osim da Sin Božji umre za njih. Mnogi protestuju zbog ideje da je Bogu nešto nemoguće. Ali da je bilo moguće da Bog spasi Ijude, a da Njegov Sin ne popije čašu gnjeva, Bog bi to sigurno učinio. Neki protestuju protiv ove ideje da je Bog ograničen samo na jednu opciju spašavanja ljudi, dok On može imati beskonačne mogućnosti – On je ipak svemoćan. Sa ovim razmišljanjem, Božje spasenje izgubljenih ljudi žrtvom Njegovog rođenog Sina obavijeno je sumnjom, i suštinski odbačeno, čak i prezivo, prikujući Boga kao ubicu vlastitog Sina. Ali otkriće je jasno pred ovim skepticima. Nije Bog taj koji je gnusan što je dao svog Sina za nas; grijeh je taj koji je gnusan. Grijeh je zahtijevao da se ova beskonačna žrtva položi, i nije bilo drugog načina. To nije bila „igranje uloga“ (kako kažu trinitarci), već stvarnost koja je uzrokovala beskrajnu tugu i patnju našem nebeskom Ocu dajući svog rođenog, poslušnog Sina da se posrednički žrtvuje za nas.

Neka naše shvatanje o tome ko je Bog, šta je Bog i kakvog je karaktera, bude oblikovano čistim pismom i nemojmo sumnjati u to.

25. PROREČENO VELIKO OTPADNIŠTVO

Godine 1903, kada je *Živi hram* objavljen i podstakao polemiku oko Božje ličnosti, sestra Vajt je vjerno slušala nalog Velikog komandanta. Pozvana je riječima „Dočekaj gal!“ Suočila se sa ovom kontroverzom tako što je pisala brojna pisma mnogim ljudima na terenu. U ovim pismima pratimo proročki uvid u budućnost Crkve adventista sedmog dana.

Jedan primjer je prepiska između sestre Vajt i njenog sina Vilijama Vajta. Dana 26. novembra 1905. održana je velika zdravstvena konferencija u College View, Nebraska, gdje su se sastali mnogi medicinski misionari.

Vilijam Vajt je bio tamo i imao je kratak, 30-minutni javni govor. Nakon toga je napisao pismo svojoj majci o svojim utiscima sa konferencije. Evo dijela tog pisma:

„College View, Neb. – utorak, 28. novembar 1905.; Autor: Vilijam K. Vajt

28. novembra 1905.

Gospođa E.G. Vajt, Sanatorijum, Kal.“

„...Na subotnje jutro imao sam priliku da govorim oko trideset minuta. U svojim napomenama osvrnuo sam se na istoriju hrišćanske crkve. Počeli su sa čistim principima, ali su kroz napade Sotone nazadovali i odstupili od tih principa. Istaknuo sam da je jedina nada za crkvu ASD da se drži prvih principa. Zatim sam pomenuo redosled kojim neprijatelj napada naš rad. Njegov prvi pokušaj bio je da uništi zajednicu i uspostavi razdvajanje. Njegov sledeći akt je bio da oslabi naše poštovanje prema suboti, zatim da oslabi našu vjeru u službu u Svetilištu, zatim da slomi naše povjerenje u Duh proroštva, zatim da zbuni našu koncepciju o ličnom Bogu.“⁵⁵

Prema Vilijamu Vajtu, naša jedina nada kao adventista sedmog dana je da se pridržavamo prvih principa. Ovi principi, kao što znamo, su fundamentalni principi. Zatim se osvrnuo na redosled kojim neprijatelj napada naš rad. Napad počinje našom razjedinjeničću, zatim ima za cilj da oslabi naše poštovanje prema suboti i službi u Svetilištu, cilja na naše povjerenje u Duh proroštva i konačno se fokusira na brkanje naših koncepcija u vezi s ličnim Bogom.

Odgovor sestre Vajt Vilijamu je zapanjujuće prirode. Ona nam nago-vještava da će se veliko otpadništvo uskoro ostvariti i da je naša nada da se pridržavamo prvih principa naše vjere – osnovnih principa.

„Elmšaven, Sveta Helena, Kalifornija

4. decembra 1905.

V.K. Vajt

Dragi moj sine,

„...Jedno je sigurno da će se uskoro ostvariti – veliko otpadništvo, koje se razvija i povećava i jača i nastaviće tako da se dešava sve dok Gospod ne

⁵⁵ Pismo W.C. Whitea za E.G. White, 28. novembar 1905.

siđe s neba s pokličem. Moramo se čvrsto držati prvih principa naše denominirane vjere i ići naprijed od snage do povećane vjere. Uvijek trebamo zadržati vjeru koju je potkrijepio Sveti Duh Božji od ranijih događaja našeg iskustva do sadašnjeg vremena. Sada nam je potrebna veća širina i dublja, ozbiljnija, nepokolebljiva vjera u vođstvo Svetog Duha. Ako nam je bio potreban očigledan dokaz sile Duha Svetoga da potvrди istinu u početku, nakon proteka vremena, danas su nam potrebni svi dokazi u potvrđivanju istine, kada duše odstupaju od vjere i obraćaju pažnju na zavodljive duhove i doktrine đavola. Sada ne smije biti klonulosti duše. Ako je ikada postojao period kada nam je bila potrebna snaga Duha Svetoga u našim diskursima, u našim molitvama, u svakoj predloženoj akciji, to je sada. Ne trebamo stati na prvom iskustvu, ali dok nosimo istu poruku ljudima, ovu poruku treba ojačati i proširiti. Moramo da vidimo i shvatimo važnost poruke koju potvrđuje njeno božansko poreklo. Mi treba da pratimo da upoznamo Gospoda, da bismo znali da je Njegov izlazak pripremljen kao jutro. Našim dušama je potrebno oživljavanje iz Izvora sve moći. Možda ćemo biti ojačani i utvrđeni u prošlom iskustvu koje nas drži do suštinskih tačaka istine koje su nas učinile onim što jesmo – adventisti sedmog dana.“ {EGW, Lt326-1905.2; 1905}

„Proteklih pedeset godina nije umanjilo ni mrvicu ili princip naše vjere jer smo primili velike i divne dokaze koji su nam bili sigurni 1844. godine, nakon što je prošlo vrijeme. Duše koje klonu treba da budu potvrđene i oživljene prema Njegovoj Riječi. I mnogim služiteljima jevanđelja i Gospodnjim ljekarima svoje klonule duše oživjeće u skladu sa Riječi. Niti jedna riječ se ne mijenja niti odbija. Ono što je Duh Sveti posvjedočio kao istinu nakon proteklog vremena, u našem velikom razočaranju, čvrst je temelj istine. Stubbovi istine su otkriveni i prihvatili smo temeljna načela koja su nas učinila onim što jesmo – adventisti sedmog dana, držanje Božjih zapovijesti i imanje vjere Isusove.“ {EGW, Lt326-1905.3; 1905}

Ovo pismo je zapanjuće jer je odgovor na poredak kako neprijatelj napada naše djelo. Sestra Vajt je itekako svjesna ovih napada i predstavila je problem u njegovom ispravnom svjetlu, takođe nam pokazujući šta ćemo učiniti da spriječimo Sotonine napade na nas. Neprijatelj želi da „zbuni našu koncepciju o ličnom Bogu“. Ovo je upravo tačka velikog otpadništva koje će se „uskoro ostvariti“ i koje se „razvija i povećava i jača i nastaviće tako sve

dok Gospod ne siđe s neba s pokličem“. Ovo je otpadništvo koje danas doživljavamo. Koja je naša nada protiv ove obmane i velikog otpadništva? „Trebatmo se čvrsto držati prvih principa naše denominirane vjere i ići naprijed od snage do povećane vjere. Uvijek trebamo zadržati vjeru koju je potkrijepio Sveti Duh Božji od ranijih događaja našeg iskustva do sadašnjeg vremena.“ „...ovu poruku treba ojačati i proširiti...“ „... danas su nam potrebeni svi dokazi u potvrđivanju istine...“ „Možemo biti ojačani i utvrđeni u prošlom iskustvu koje nas drži u suštinskim tačkama istine koje su nas učinile onim što jesmo – adventistima sedmog dana“. Ove suštinske tačke istine, koje su nas učinile adventistima sedmog dana, su fundamentalni principi, rođeni na početku našeg djela. Godine 1905. napisala je: „Proteklih pedeset godina nije umanjilo ni mrvicu ili princip naše vjere dok smo primili velike i divne dokaze koji su nam bili sigurni 1844. godine, nakon što je prošlo vrijeme.“ „Nijedna riječ nije promijenjena niti odbačena. Ono što je Duh Sveti posvjedočio kao istinu nakon proteklog vremena, u našem velikom razočaranju, čvrst je temelj istine. Stubovi istine su otkriveni i prihvatiли smo temeljna načela koja su nas učinila onim što jesmo – adventisti sedmog dana, držanje Božjih zapovijesti i imanje vjere Isusove.“

Bog nas poziva da budemo postojani u osnovnim principima, posebno u pogledu „poimanja ličnog Boga“. Ovo je prva tačka osnovnih principa.

Sestra Vajt je prorekla da se u Adventističkoj crkvi razvija veliko otpadništvo u pogledu razumijevanja Božje ličnosti. Istinsko razumijevanje Božje ličnosti predstavljeno je u Osnovnim principima. Ona nas je jasno upozorila na Sotonin napad na ova načela. Ona nas poziva da se „čvrsto držimo prvih principa naše denominirane vjere i idemo naprijed od snage do povećane vjere“.

„Nakon što je proteklo vrijeme, Bog je povjerio svojim vjernim sledbenicima dragocjena načela sadašnje istine. Ova načela nisu data onima koji nisu učestvovali u davanju prvih i drugih anđeoskih poruka. Dali su ih radnicima koji su od početka sudjelovali u tome.“ {EGW, Ms129-1905.5; 1905}

„Oni koji su prošli kroz ova iskustva treba da budu čvrsti kao stijena prema principima koji su nas učinili adventistima sedmog dana. Oni treba da budu radnici zajedno s Bogom, povezujući svjedočanstvo i zapečaćujući zakon među Njegovim učenicima. One koji su učestvovali u uspostavljanju

našeg djela na temelju biblijske istine, one koji poznaju putokaze koji su u- kazivali na pravi put treba smatrati radnicima najveće vrijednosti. Oni mogu govoriti iz ličnog iskustva, o istinama koje su im povjerene. Ovi ljudi ne smiju dozvoliti da se njihova vjera promijeni u nevjerstvo; ne smiju dozvoliti da im se iz ruku uzme zastava trećeg anđela. Oni moraju održati početak svog povjerenja čvrstim do kraja. Gospod je objavio da će se istorija prošlosti obnoviti dok ulazimo u završno djelo. Svaka istina koju je On dao za ove poslednje dane treba biti objavljena svijetu. Svaki stub koji je On postavio treba ojačati. Ne možemo sada da odstupimo od temelja koje je Bog uspostavio. Sada ne možemo ući ni u kakvu novu organizaciju; jer bi to značilo otpadništvo od istine.“ {EGW, Ms129-1905.6; 1905}

Odstupanje od temelja koje je Bog uspostavio znači ulazak u novu organizaciju; ovo je otpad od istine. Upoređujući temeljna načela prošlosti sa sadašnjim trinitarnim fundamentalnim vjerovanjima, očigledno je da je Adventistička crkva u stanju otpadništva. Elen Vajt je prerekla da će se ovo otpadništvo „razvijati i povećavati i jačati i da će to nastaviti da čini sve dok Gospod ne siđe s neba uz poklic“.⁵⁶

26. BUDUĆNOST OSNOVNIH PRINCIPIA

Već smo pročitali sledeći citat iz poglavlja „Temelj naše vjere“. To je jedno od predviđanja sestre Vajt velike reformacije koja će se desiti među adventistima sedmog dana; ova reforma bi se sastojala u odustajanju od osnovnih principa. Upravo tako će biti uspostavljena nova organizacija.

„Neprijatelj duša je nastojao da iznese prepostavku da će se velika reformacija dogoditi među adventistima sedmog dana i da će se ta reformacija sastojati u odustajanju od doktrina koje stoje kao stubovi naše vjere i uključivanja u proces reorganizacije. Kada bi došlo do ove reforme, šta bi rezultiralo? Principi istine koje je Bog u svojoj mudrosti dao crkvi ostatka bili bi odbačeni. Naša religija bi se promijenila. Osnovni principi koji su održavali rad u poslednjih pedeset godina smatrani bi se greškom. Nova organizacija bi bila osnovana. Pisale bi se knjige novog reda. Uveo bi se sistem

⁵⁶ EGW, Lt326-1905.2; 1905.

intelektualne filozofije. Osnivači ovog sistema bi otišli u gradove i uradili divan posao. Subota bi se, naravno, olako smatrala, kao i Bog koji ju je stvorio. Ništa ne bi smjelo stati na put novom pokretu. Vođe bi učili da je vrlina bolja od poroka; ali kada se Bog ukloni, oni bi zavisili od ljudske moći, koja je bez Boga bezvrijedna. Njihov temelj bi bio izgrađen na pijesku, a oluja i nevrijeme bi odnijeli strukturu.“ {EGW, Lt242-1903.13; 1903}

„Ko ima ovlasti da pokrene takav pokret? Imamo naše Biblije. Imamo svoje iskustvo, potvrđeno čudesnim djelovanjem Svetog Duha. Imamo istinu koja ne dopušta kompromis. Zar nećemo odbaciti sve što nije u skladu sa ovom istinom?“ {EGW, Lt242-1903.14; 1903}

Elen Vajt je vidjela napor neprijatelja da ukloni ove fundamentalne principe. Oni su održavali djelo od početka. Bile su to istine potvrđene čudесним djelovanjem Svetoga Duha i one ne dopuštaju nikakav kompromis. „Zar nećemo odbaciti sve što nije u skladu sa ovom istinom?“

Sestra Vajt je prorekla budućnost Adventističke crkve. Danas gledamo to ispunjenje. Upoređujući fundamentalna načela sa današnjim fundamentalnim vjerovanjima, vidimo da se religija promijenila. Vjerovanje u Božju ličnost se promijenilo. Napisane su knjige novog poretka, koje nisu zasnovane na čvrstoj Riječi Božjoj. Uveden je sistem intelektualne filozofije.

Ova reformacija se događala još u njeno vrijeme. Ovako je opisala dane Crkve adventista sedmog dana u svom vremenu i u budućnosti:

„Sadašnjost je svečano, strašno vrijeme za crkvu. Anđeli su već opasani, čekaju Božji nalog da izliju svoje čaše gnjeva na svijet. Anđeli koji uništavaju preuzimaju djelo osvete, jer se Duh Božji postepeno povlači iz svijeta. Sotona takođe okuplja svoje sile zla, izlazeći ‘kraljevima zemlje i cijelog svijeta’ da ih okupi pod svoju zastavu, da budu obučeni za ‘bitku tog velikog dana Boga Svemogućeg’. Sotona treba da uloži najjače napore za ovladavanje u poslednjem velikom sukobu. **Iznijeće se temeljni principi i donijeti odluke u vezi s njima.** Skepticizam preovladava svuda. Bezbožnosti ima u izobilju. Vjera pojedinih članova crkve biće testirana kao da ne postoji druga osoba na svijetu...“ {EGW, Ms1a-1890.8; 1890}

Sotonini najsnažniji napori su da uklone Temeljna načela tako što će ih prekriti skepticizmom. Sudeći iz današnje perspektive svjedočimo o istinitosti proročanstava Elen Vajt.

„Sada vam kažem da će se, kada budem položena, desiti velike promjene.“ {EGW, Ms1-1915.2; 1915}

Pravo pitanje koje imamo za sebe je, kada se iznesu osnovni principi, kakvu će odluku doneti u vezi sa njima? Zar nećemo odbaciti sve što nije u skladu sa prvim principima? Kakvu ćeš odluku donijeti?

27. POSTAVLJANJE POGREŠNIH OSNOVNIH PRINCIPIA

Mogli biste se zapitati: kako je moguće da je crkva skrenula sa svjetla koje je Bog dao na početku? Odgovor na ovo pitanje je isti odgovor na pitanje zašto su Jevreji zalutali od svjetlosti koju im je Bog dao u vezi sa svojim Sinom. Molim vas, pogledajte pokretačku snagu crkve u apostolsko i naše vrijeme.

„Andeo Gospodnji noću otvorи vrata zatvora, izvede ih i reče: Idite, stanite i govorite u hramu ljudima sve riječi ovoga života.“ [Djela 5:19, 20] Ovdje vidimo da ljudi na vlasti nisu uvijek poslušni, iako se mogu izjasniti da su učitelji biblijskih doktrina. Danas ima mnogo onih koji osjećaju indignaciju i ogorčenje zbog toga što treba podignuti bilo kakav glas koji iznosi ideje koje se razlikuju od njihovih u pogledu vjerskih uvjerenja. Nisu li dugo zastupali svoje ideje kao istinu? Tako su rasuđivali sveštenici i rabini u apostolskim danima. Šta znaće ovi neuki ljudi, neki od njih su obični ribari, koji iznose ideje suprotne doktrinama kojima učeni sveštenici i vladari podučavaju narod? Oni nemaju pravo da se miješaju u temeljna načela naše vjere.“ {EGW, Lt38-1896.23; 1896}

„Ali vidimo da Bog neba ponekad nalaže ljudima da podučavaju ono što se smatra suprotnim utvrđenim doktrinama. Budući da su oni koji su nekada bili čuvari istine postali nevjerni svom svetom povjerenju, Gospod je izabrao druge koji će primiti blistave zrake Sunca Pravde, i zastupati istine koje nisu u skladu sa idejama vjerskih vođa. A onda ove vođe, u sljepoći svog uma, daju punu moć onome što bi trebalo biti pravedno ogorčenje protiv onih koji su ostavili po strani omiljene bajke. Ponašaju se kao ljudi koji su izgubili razum. Oni ne razmatraju mogućnost da sami nisu ispravno razumjeli Riječ. Oni neće otvoriti oči da razaznaju činjenicu da su pogrešno

protumačili i pogrešno primijenili Sveto pismo i izgradili lažne teorije, nazi-vajući ih temeljnim doktrinama vjere.“ {EGW, Lt38-1896.24; 1896}

„Ali Duh Sveti će s vremena na vrijeme otkriti istinu preko svojih vlastitih izabralih sredstava; i nijedan čovjek, čak ni sveštenik ili vladar, nema pravo da kaže: Ne smijete davati publicitet njihovim mišljenjima, jer ja u njih ne vjerujem. To čudesno ‘ja’ može pokušati da ukine učenje Svetog Duha. Ljudi mogu, neko vrijeme, pokušati da ga uguše i ubiju; ali to neće učiniti zabludu истином ili истинu zabludom. Inventivni umovi ljudi imaju napredna spekulativna mišljenja u različitim linijama, a kada Sveti Duh pusti svjetlost da zasja u ljudske umove, on ne poštuje svaku tačku ljudske primjene Riječi. Bog je utisnuo u svoje sluge da govore istinu bez obzira na to što su ljudi uzimali zdravo za gotovo kao istinu.“ {EGW, Lt38-1896.25; 1896}

„Čak su i adventisti sedmog dana u opasnosti da zatvore oči pred istinom kakva je ona u Isusu, jer je u suprotnosti s nečim što su uzeli zdravo za gotovo, ali što Duh Sveti uči da nije istina. Neka svi budu vrlo skromni i naj-ozbiljnije se trude da sebe isključe i uvise Isusa. U većini religioznih kontroverzi, osnova nevolje je to što svoje ja teži ka prevlasti. U čemu? U stvarima koje uopšte nisu vitalne i koje se takvima smatraju samo zato što su im ljudi dali važnost. Vidi Matej 12:31-37; Marko 14:56; Luka 5:21; Matej 9:3.“ {EGW, Lt38-1896.26; 1896}

Ponosno stanje srca opire se Božjoj volji i pokretačka je snaga otpadništva; ponizno srce je poslušno Božjoj volji i pokretačka je snaga istinske reformacije. Sledeći citati izražavaju buduća, konkretna proročanstva u koja će se unijeti maštovite ideje o Bogu i „mnoge stvari sličnog karaktera će se pojaviti u budućnosti“. Ove ideje su sličnog karaktera kao i ideje sadržane u *Životom hramu*. Oni će ukloniti Božju ličnost. Elen Vajt daje upozorenje za upozorenjem da se pridržavate osnovnih principa i da budete svjesni vođa koji će srušiti staru osnovu.

„S obzirom na ova Pisma, ko će se usuditi da tumači Boga i stavi u umove drugih osjećanja u vezi s Njim koja su sadržana u *Životom hramu*? Ove teorije su teorije velikog varalice, a u životima onih koji ih prime biće tužnih poglavljja. Ovo je Sotonin naum da poremeti temelje naše vjere, da poljulja naše povjerenje u Gospodnje vođstvo i iskustvo koje nam je dao. Mnogo stvari sličnog karaktera će se pojaviti u budućnosti. Preklinjem naše

medicinske misionare da se boje vjerovati prepostavkama i smišljanjima bilo kojeg ljudskog bića koje gaji misao da je put kojim je Božji narod vođen poslednjih pedeset godina pogrešan put. Čuvajte se onih koji bi, budući da nisu imali određeno iskustvo u vođenju Gospodnjeg Duha, prepostavili da je sve ovo vođenje zabluda; da nemamo istinu; da mi nismo narod Gospodnji, koji je On sakupio iz svih zemalja i naroda. Čuvajte se onih koji bi srušili temelj, na kojem smo gradili zadnjih pedeset godina, da uspostavimo novu doktrinu. Znam da su ove nove teorije od neprijatelja.“ {EGW, Ms137-1903.10; 1903}

„Neka oni koji žele da unesu maštovite ideje o Bogu probude osjećaj svoje opasnosti. Ovo je previše svečana tema da bi se sa njom igrali.“ {EGW, Ms137-1903.11; 1903}

„Korijen idolopoklonstva je zlo srce nevjerstva u odstupanju od živog Boga. Zbog toga što ljudi nemaju vjeru u prisutnost i silu Božju, oni se pouzdaju u vlastitu mudrost. Oni su smišljali i planirali da se uzdignu i nađu spas u svojim djelima. Dolazi obmanjujući uticaj sotonskih agenata, jer vođe koje je Gospod upozorio, molio i savjetovao biraju sopstvenu mudrost umjesto Božje mudrosti. Takođe dolazi upozorenje: ‘Ne pričajte više s ponosom; neka oholost ne izlazi iz vaših usta; jer je Gospod Bog znanja, i Njime se mijere mjere.’“ {EGW, Ms137-1903.12; 1903}

Upoređujući stare temeljne principe s novim trojstvenim temeljnim vjerovanjima, vidimo razliku. Vidimo da je crkva sišla s temelja prave vjere i izgradila novi. Ovo je bio proces. Danas, kao što je bilo u danima sestre Vajt, satanističke agencije su unijele obmanjujući uticaj u Crkvu adventista sedmog dana, „jer vođe koje je Gospod upozorio, molio i savjetovao biraju sopstvenu mudrost umjesto mudrosti od Boga“. Trebali bismo se „čuvati onih koji bi srušili temelj, na kojem smo gradili poslednjih pedeset godina, da uspostavimo novu doktrinu.“

28. KORACI DO OMEGE

U našoj dosadašnjoj studiji, vidjeli smo dokaze da je Kelgova kontroverza povezana s doktrinom o Trojstvu i Božjom ličnošću izraženom u prvoj tački Temeljnih principa. Nažalost, danas crkva ne stoji na tom temelju u

pogledu Božje ličnosti; izgradila je još jednu osnovu koja je promijenila istinu o Božjoj ličnosti u misterioznog Trojedinog Boga. Sestra Vajt je bila jasno protiv ove reorganizacije i prorekla je da će Bog na kraju svog rada obnoviti istoriju Adventnog pokreta i ponovo uspostaviti svaki stub naše vjere koji je postojao na početku.

„Gospod je objavio da će istorija prošlosti biti obnovljena dok ulazimo u završno djelo. Svaka istina koju je On dao za ove poslednje dane treba biti objavljena svijetu. Svaki stub koji je On postavio treba ojačati. Ne možemo sada da odstupimo od temelja koje je Bog uspostavio. Sada ne možemo ući ni u kakvu novu organizaciju; jer bi to značilo otpadništvo od istine.“ {EGW, Ms129-1905.6; 1905}

Upoređujući osnovna načela sa sadašnjim Fundamentalnim vjerovanjima adventista sedmog dana, vidimo da je crkva ušla u novu organizaciju. Božje upozorenje, dato preko sestre Vajt, da ponovo uspostavimo sve stubove naše vjere u ovim poslednjim danima, postaje imperativ. Dok smo pratile doktrinu o Trojstvu iz Kelogove kontroverze, naišli smo na upozorenja Elen Vajt protiv alfa i omega otpadništva, koje će ući u crkvu.

„‘Živi hram’ sadrži alfu ovih teorija. Znala sam da će omega uskoro uslijediti; i drhtala sam za naš narod. Znala sam da moram upozoriti našu braću i sestre da ne ulaze u polemiku oko prisustva i ličnosti Boga. Izjave date u ‘Živom hramu’ u vezi sa ovom tačkom su netačne. Pisma korištena da potkrijepe tu iznesenu doktrinu su pogrešno primijenjena.“ {EGW, SpTB02 53,2; 1904}

U kontekstu reorganizacije adventista sedmog dana, identifikujemo nekoliko koraka koji su bili neophodni da bi se ova reorganizacija izvršila i koji su neophodni za njeno održavanje.

KORAK 1: Poricati da su Osnovni principi bili temelj naše vjere i službeno i tačno predstavljanje vjerovanja adventista sedmog dana

Prvi korak koji je neophodan je otkrivanje izvornog temelja naše vjere tako što ćemo ga odvojiti od sadašnjih Osnovnih vjerovanja.

„Kao narod, trebamo čvrsto stajati na platformi vječne istine koja je izdržala test i kušnje. Moramo se držati sigurnih stubova naše vjere. Principi istine koje nam je Bog otkrio su naš jedini pravi temelj. Oni su nas učinili onim što jesmo. Proteklost vremena nije umanjila njihovu vrijednost. To je

stalni napor neprijatelja da ukloni ove istine iz njihovog okruženja i da na njihovo mjesto stavi lažne teorije. On će unijeti sve što je moguće da izvrši svoje varljive namjere.“ {EGW, SpTB02 51.2; 1904}

„Poruke svakog reda i vrste nametane su na adventiste sedmog dana, da zauzmu mjesto istine koja je, tačku po tačku, tražena molitvenim proučavanjem i o kojoj svjedoči Gospodnja čudotvorna sila. Ali putokazi koji su nas učinili onim što jesmo, treba da se sačuvaju, i oni će biti sačuvani, kao što je Bog označio kroz svoju riječ i svjedočanstvo svog Duha. On nas poziva da se čvrsto držimo, sa stegom vjere, osnovnih principa koji se temelje na neupitnom autoritetu.“ {EGW, SpTB02 59.1; 1904}

Osnovni principi bili su istine koje je Bog otkrio pionirima nakon proteka vremena 1844. Vidjeli smo svjedočanstva naših pionira, uključujući Elen Vajt, u vezi s prvom tačkom osnovnih principa. Svi su bili u harmoniji u pogledu ovih posebnih tačaka naše vjere. Godine 1863. Adventisti sedmog dana su se organizovali u crkvu, kao organizovano tijelo. Od tada, mnogi su pogrešno predstavljali stav Crkve adventista sedmog dana i pioniri su smatrali potrebnim da odgovore na upite, „a ponekad i da isprave lažne izjave koje su kružile protiv“ crkvenih vjerovanja i prakse. Shodno tome, 1872. godine pioniri su izdali dokument pod nazivom „Deklaracija o osnovnim principima, koju su podučavali i praktikovali adventisti sedmog dana“. Ova deklaracija je javnosti predstavila „kratku izjavu o tome šta su, i što su do sada, uz veliku jednoglasnost, držali“ adventista sedmog dana.

U poglavlju „Autoritet Osnovnih principa“ raspravljali smo o tome kako pro-trinitistički učenjaci ugrožavaju autoritet temeljnih principa, poričući njihovu pravu vrijednost u adventističkoj istoriji.

Pro-trinitarni naučnici tvrde da ova Deklaracija nije bila ono što tvrdi da jeste – deklaracija osnovnih principa, koje podučava i praktikuje Crkva adventista sedmog dana. Ova izjava bila je sažetak glavnih karakteristika adventističke vjere, i nijedna stvar nije toliko problematična ili nepoželjna kao prva tačka, koja se bavi Božjom ličnošću i gdje je Njegova prisutnost. Ali dokazi koji idu u prilog fundamentalnim principima, posebno u prvom dijelu, su ogromni.

Sve ove tvrdnje lako se pobijaju činjenicom da su temeljna načela redovno objavljivana i preštampana tokom čitavog života sestre Vajt, sve do

1914. Da su to bila samo privatna mišljenja nekolicine pojedinaca, kako tvrde „naučnici“, da li bi se dosledno preštampali tokom 42 godine, javno tvrdeći da predstavljaju sinopsis vjere adventista sedmog dana? Da su izdani samo jednom, mogli bismo smatrati da je to zavjera nekih pojedinaca da namjerno pogrešno predstave vjeru adventista sedmog dana. Naprotiv, temeljna načela su redovno objavljivana i istinski su predstavljala zvaničnu vjeru i praksu adventista sedmog dana.

Drugi argument je da je sestra Vajt odobrila fundamentalna načela u svojim spisima eksplicitno pozivajući se na njih, kao i podučavajući iste istine koje se poučavaju u osnovnim principima. Radovi naših pionira su takođe u skladu sa izjavama u ovoj Deklaraciji o osnovnim principima. Uzimajući u obzir sve ove činjenice, neminovno je da je ova izjava bila istinita u svojim tvrdnjama. Ovaj dokument je zaista bio deklaracija o temeljnim principima, koje je podučavala i praktikovala Crkva adventista sedmog dana, predstavljajući javni „sinopsis naše vere“, „kratku izjavu onoga što su, i što su, sa velikom jednoglasnošću, držali“ Adventisti sedmog dana. Kao takav, on tačno predstavlja vjerovanje i praksu adventista sedmog dana i predstavlja temelj vjere adventista sedmog dana u vrijeme Elen Vajt.

Danas, u odbranu doktrine o Trojstvu, adventistički istoričari drsko tvrde da kada su naši pioniri proučavali adventističke istine kao što su sveštilište, istražni sud, subota i druge doktrine, oni „nisu proučavali predmet nauke o Bogu“. Ovi adventistički istoričari lažno tvrde da doktrina o Bogu „nije bila pitanje kojim su se bavili u to vrijeme“.⁵⁷ Slijedeći ovu lažnu tvrdnju, oni predstavljaju istorijske podatke o tome kako se adventistička doktrina postepeno kretala prema trinitarnom razumijevanju. Istina je da postoje neki rani slučajevi kada se doktrina o Trojstvu spominje u pozitivnom svjetlu u njihovoj literaturi.⁵⁸

Ali kada uzmete u obzir činjenicu da je adventistička crkva imala svoj

⁵⁷ Dr. Denis Kaiser, “From Antitrinitarianism to Trinitarianism: The Adventist Story”, “The God We Worship” – The Godhead Symposium, California on March 23 and 24, 2018.

⁵⁸ Najranije spominjanje doktrine o Trojstvu, u pozitivnom smislu, bilo je kada je M.C. Wilcox ponovo štampao neadventistički članak Samuela Speara u Znacima vremena, 7. i 14. decembra 1891.

pozitivan stav po pitanju doktrine o Bogu, kako je to bilo izraženo u temeljnim principima, ovi slučajevi se ne mogu tumačiti kao progresivnost u razumjevanju, već prije kao nesmotreni upad doktrine o Trojstvu u Crkvu adventista sedmog dana ili prepisivanje iz zagađenih izvora.

Lako je opovrgnuti tvrdnju da adventistički pioniri nisu razumjeli doktrinu o Bogu. Da to nisu razumjeli, ne bi uspjeli objaviti poruku prvog anđela. O tome smo detaljno govorili u poglavljiju „Sjećanje na početak“. Pokret adventista sedmog dana nije bio neuspjeh, već Bogom vođen, proročki pokret.

KORAK 2: Zanemariti upozorenja o izgradnji novog temelja

Kada se fundamentalni principi uklone iz jednačine, mnoga upozorenja Elen Vajt ne uspijevaju da zasijaju u svom pravom svjetlu i njihovo pravo značenje nema odjeka kod čitaoca.

Naveli smo mnoge citate u kojima je sestra Vajt upozorila crkvu da ne odstupa od osnovnih principa. Njima smo se pozabavili u poglavljiju „Prorečeno veliko otpadništvo“, ali čemo ponovo spomenuti jedan od najistaknutijih citata.

„Neprijatelj duša je nastojao da iznese pretpostavku da će se velika reformacija dogoditi među adventistima sedmog dana i da će se ta reformacija sastojati u odustajanju od doktrina koje stoje kao stubovi naše vjere i uključivanju u proces reorganizacije. Kada bi došlo do ove reforme, šta bi rezultiralo? Principi istine koje je Bog u svojoj mudrosti dao crkvi ostatka bili bi odbačeni. Naša religija bi se promjenila. Osnovni principi koji su održavali rad u poslednjih pedeset godina smatrali bi se greškom. Nova organizacija bi bila osnovana. Pisale bi se knjige novog reda. Uveo bi se sistem intelektualne filozofije...“ {EGW, Lt242-1903.13; 1903}

„Ko ima ovlasti da pokrene takav pokret? Imamo naše Biblije. Imamo svoje iskustvo, potvrđeno čudesnim djelovanjem Svetog Duha. Imamo istinu koja ne dopušta kompromis. Zar nećemo odbaciti sve što nije u skladu sa ovom istinom?“ {EGW, Lt242-1903.14; 1903}

KORAK 3: Negirati da je Božja Ličnost bila stub naše vjere i dio Temelja naše vjere

Postoji jedna izjava Elen Vajt koja očigledno podržava tvrdnju da

Božja ličnost nije bila stub naše vere. Drugi izraz za „stubove naše vjere“ je „međaši“. U sledećim citatima sestra Vajt navodi nekoliko međaša: čišćenje svetilišta, poruke tri anđela, Božji hram, subota i ne-besmrtnost zlih.

„Prolazak vremena 1844. bio je period velikih događaja, otvarajući našim začuđenim očima čišćenje svetinje koje se dešavalo na nebu, i odlučivanje o odnosu prema Božjem narodu na zemlji, [takođe] prve i druge anđeoske poruke i treće, razvijajući zastavu na kojoj je bilo ispisano: „Božje zapovijesti i vjera Isusova“. [Otkrivenje 14:12] Jedan od orientira ispod ove poruke bio je hram Božji, koji je video Njegov narod koji voli istinu na nebu, i kovčeg u kojem se nalazi Božji zakon. Svetlost subote iz četvrte zapovijesti bljesnula je svojim snažnim zracima na putu prestupnika Božjeg zakona. Nebesmrtnost zlih je stari orientir. Ne mogu se sjetiti ničega više što bi moglo doći ispod glave starih međaša. Sav ovaj vapaj o promjeni starih orientira je izmišljen.“ {EGW, Ms13-1889.9; 1889}

Na kraju ove liste međaša, odnosno stubova naše vjere, ona kaže da se ne može prisjetiti ničega više što može doći pod glavu starih međaša. Za mnoge je ovaj citat dokaz da Božja ličnost nije bila stari orientir ni stub. Istina je da u ovom citatu sestra Vajt nije eksplisitno spomenula Božju ličnost, ali bi ona bila implicitno uključena pod poruku prvog anđela. Nadalje, postoje i drugi citati sestre Vajt koji eksplisitno uključuju Božju ličnost kao stari orientir ili stub naše vere.

„Oni koji žele da uklone stare orientire ne drže se čvrsto; ne sjećaju se kako su primili i čuli. Oni koji pokušavaju da donesu teorije koje bi uklopile stubove naše vjere u vezi sa svetinjom, ili u vezi sa Božjom ili Hristovom ličnošću, rade kao slijepci. Oni nastoje da unesu neizvjesnost i da narod Božji zaluta, bez sidra.“ {EGW, Ms62-1905.14; 1905}

Sestra Vajt nas takođe uči da stubovi naše vjere čine temelj naše vjere.

„Kakav je to uticaj koji bi naveo ljude u ovoj fazi naše istorije da rade na podmuklo, moćan način da sruše temelj naše vjere – temelj koji je postavljen na početku našeg rada molitvenim proučavanjem riječi i otkrivenjem? Na ovoj osnovi gradimo proteklih pedeset godina. Pitate li se da kada vidim početak djela koje bi uklonilo neke od stubova naše vjere, imam nešto da kažem? Moram poslušati komandu, ‘Dočekaj ga!’“ {EGW, SpTB02

58.1; 1904}

Uklanjanje nekih od stubova naše vjere znači rušenje temelja naše vjere. Na drugom mjestu, sestra Vajt je rekla da se rušenje ili podrivanje temelja naše vjere vrši indoktrinacijom osjećaja u vezi s Božjom ličnošću.

„Koledž je izbačen iz Batl Krika; ipak studenti su još uvijek tamo pozvani i tamo postaju indoktrinirani samim osjećajima u vezi s Božjom i Hristovom ličnošću koji bi potkopali temelj naše vjere.“ {EGW, Lt72-1906.5; 1906}

U svjetlu ovih citata vidimo pozitivno svjedočanstvo da je Božja ličnost bila dio temelja naše vjere. Nadalje, u 10. poglavljiju Posebnih svjedočanstava, pod naslovom „Temelj naše vjere“, sestra Vajt je spomenula „Fundamentalna načela“ koristeći sinonime „stubovi naše vjere“, „putokazi“ i „orientirni“, kada je govorila o temelju naše vjere.

KORAK 4: Promjeniti značenje izraza „Božja ličnost“

Termin ‘ličnost’ ima dvije različite definicije, a najčešća definicija u svakodnevnoj upotrebi je u području psihologije. ‘Ličnost’ je definisana kao „karakteristični skupovi ponašanja, spoznaja i emocionalnih obrazaca koji evoluiraju iz bioloških faktora i faktora okoline“.⁵⁹ Od najveće je važnosti prepoznati da kada imamo posla sa stubom naše vjere – „Božjom ličnošću“ – nismo u domenu psihologije. Tačna definicija riječi ‘ličnost’ nalazi se u Merriam-Webster rječniku: „kvalitet ili stanje osobe“.⁶⁰ Prema Merriam-Webster rječniku, ova definicija je u upotrebi od 15. vijeka. U izdanju *Merriam Webster Dictionary* iz 1828. čitamo definiciju riječi ‘ličnost’ kao: „ono što čini pojedinca kao posebnu osobu“. Obje definicije nalaze se u Enciklopedijskom rječniku Huntera Roberta – u vlasništvu Elen Vajt. Korišćeњe ovih definicija može se vidjeti iz članaka napisanih o ličnosti Boga.

Godine 1903., kada je sestra Vajt pisala dr Kelogu: „Imala sam uvijek isto svjedočanstvo koje sada nosim o Božjoj ličnosti“, prisjetila se svoje vizije kada je vidjela Oca i Sina.

„Često sam viđala ljupkog Isusa, da je On osoba. Pitao sam ga da li je Njegov Otac osoba, i da li je imao oblik poput njega. Isus je rekao: ‘Ja sam izričita slika ličnosti Moga Oca!’ [Jevrejima 1:3.]“ {EGW, Lt253-1903.12; 1903}

⁵⁹ Wikipedia definicija: <https://en.wikipedia.org/wiki/personality>

⁶⁰ Merriam-Webster dictionary ‘personality’

Kvalitet ili stanje koje sestra Vajt definiše da je Bog osoba jeste da ima oblik – fizički izgled. Dr Kelog slijedi istu definiciju riječi ‘ličnost’, iako putem spekulacija.

„Činjenica da je Bog toliko velik da ne možemo stvoriti jasnu mentalnu sliku njegovog fizičkog izgleda ne mora u našim mislima umanjiti stvarnost Njegove ličnosti...“⁶¹

Kao što smo ranije vidjeli, naši adventistički pioniri su takođe istaknuli fizički izgled kao kvalitet koji Boga čini osobom. Džejms Vajt je napisao: „Oni koji poriču Božju ličnost, kažu da ‘slika’ ovdje ne znači fizičku formu, već moralnu sliku...“⁶² J.B. Frisbi je napisao „Neki kao da prepostavljaju da se to protivi ličnosti Boga, jer on je Duh, i kažu da je bez tijela ili djelova...“⁶³

U svjetlu činjenica, prepoznajemo definiciju riječi ‘ličnost’. Kada se tema o Božjoj ličnosti predstavlja u vezi sa doktrinom o Trojstvu, često postoji tendencija da se promijeni značenje riječi ‘ličnost’. Takođe je važno napomenuti da se tema o ličnosti Boga bavi ličnošću Oca. To se jasno vidi iz prezentiranih podataka.

KORAK 5: U ispitivanju Kelogove krize, prebacivati glavni fokus sa Božje Ličnosti na panteizam

Podaci o Kelogovoj krizi, u vezi sa doktrinom o Trojstvu, su neodoljivi ako se Božja ličnost uzme u obzir u jednačini. Jedini način da ne povezujete tačke je da ignorirate ličnost Boga i prebacite fokus isključivo na panteizam. Ne poričemo donekle panteističku prirodu Kelogove kontroverze. Vjerujemo da se panteistička priroda Kelogove kontroverze ne može ispravno razumjeti ako se ne ispita u pravom svjetlu Božje ličnosti. Ali, nažalost, u ispitivanju Kelogove krize, pažnja koju panteizam dobija zamjenjuje ispitivanje istine o ličnosti Boga.

Možete pretražiti kompilacije Elen Vajt da vidite koliko je više pažnje dobio panteizam nego ličnost Boga. Ako biste u njenim spisima pretraživali riječ ‘panteizam’ ili ‘panteistički’, isključujući kompilacije nakon njene smrti,

⁶¹ John H. Kellogg, *The Living Temple*, p. 31.

⁶² James S. White, PERGO 1.1; 1861.

⁶³ Adventist Review and Sabbath Herald, 7. mart 1854, J.B. Frisbie, „Subota sedmi dan nije ukinut“, str. 50.

pronašli biste 36 pojava. Među njima je nekoliko citata koji se ponavljaju koje je sestra Vajt prepisivala iz jednog pisma u drugo, ili u Posebna svjedočanstva za crkvu. Ako biste prebrojali različite pojave, našli biste samo 12 različitih citata koji sadrže riječi poput ‘panteizam’ ili ‘panteistički’. Da ste izvršili istu pretragu, ali samo u kompilacijama izdatim nakon njene smrti, pronašli biste 140 pojava! Sve ovo spada u jedan od dvanaest različitih slučajeva koje je sestra Vajt napisala na temu panteizma.

U pretraživanju spisa Elen Vajt o frazi „Božja ličnost“, isključujući kompilacije nakon njene smrti, pronašli biste 58 pojava. Među njima je i nekoliko citata koji se ponavljaju koje je sestra Vajt prepisala u nekoliko različitih pisma i u Svjedočanstva za crkvu. Ipak, ako biste pretražili ovu fazu u kompilacijama koje su objavljene nakon njene smrti, pronašli biste samo 52 pojava.

Ove jednostavne statistike pokazuju fokus kompilatora nakon smrti sestre Vajt. Takav naglasak na panteizmu promijenio je javno mnjenje o Kelogovoj krizi. Četrdeset i tri, od pedeset osam, citata o frazi „ličnost Boga“ nalaze se u pismima i rukopisima, dostupnim javnosti od 2015. godine. To znači da tri trećine (74 posto) citata o Božjoj ličnosti prije 2015. godine nije bilo dostupno javnosti. Prije 2015. nismo imali mnogo dostupnih podataka za proučavanje Kelogove krize u svjetlu Božje ličnosti i u njenom odgovarajućem kontekstu.

Za one koji možda ne znaju, grupa anonimusa (vjerovatno nezadovoljnih adventista) je hakovala digitalnu Zaostavštinu Elen Vajt i preuzeila sve dotle neobjavljane spise Elen Vajt, ucijenivši tu ustanovu da konačno učini javno dostupnim sve njene spise. Na kraju se to i dogodilo 2015.

29. KORACI DO OTPADNIŠTVA

U sledećem citatu, brat J.N. Lofborov, koji je bio jedan od pionira Crkve adventista sedmog dana, upozorio nas je na pet koraka do otpadništva.

„Prvi korak otpadništva je podizanje kreda, govoreći nam u šta ćemo vjerovati. Drugi je da taj kredo učinite testom zajedništva. Treće je isprobati članove po tom uvjerenju. Četvrto je proglašiti jereticima one koji ne vjeruju

u taj kredo. I peto, započeti progon takvih. Zalažem se da u predloženom koraku ne ugledamo na crkve u bilo kom neopravdanom smislu.”⁶⁴

Ova načela je važno imati na umu, i trebali bismo se zapitati da li se danas u predloženom koraku ugledamo na crkve u nekom neopravdanom smislu. Šta bi se dogodilo s adventistom sedmog dana koji bi odbacio doktrinu o Trojstvu u korist Osnovnih principa? Imamo li u crkvi uspostavljeni kredo? Da li se time testira članstvo?

Temeljni principi su imali drugačiju prirodu i ulogu u Crkvi adventista sedmog dana, suprotno obrascu drugih crkava. Osnovni principi nisu bili osmišljeni kao kredo. U predgovoru izjave iz 1872. čitamo o njihovoj prirodi:

„Predstavljajući javnosti ovaj sažetak naše vjere, želimo da se jasno shvati da nemamo nikakve članove kreda, vjerovanja ili discipline, osim Biblije. Mi to ne iznosimo kao da imamo bilo kakav autoritet kod našeg naroda, niti je osmišljeno da osigura uniformnost među njima, kao sistem vjere, već je kratka izjava onoga što je, i što su, s velikom jednoglasnošću, držali oni.”⁶⁵

U predgovoru izjave iz 1889. čitamo slične osjećaje:

„Kao što je na drugom mjestu navedeno, adventisti sedmog dana nemaju vjerovanje osim Biblije; ali se drže određenih dobro definisanih tačaka vjere, za koje se osjećaju spremni da daju razlog svakom čovjeku koji ih pita. Sledeće tvrdnje mogu se uzeti kao sažetak glavnih obilježja njihove religijske vjere, o kojima postoji, koliko znamo, potpuno jednodušnost u cijelom tijelu.”⁶⁶

Osnovni principi nisu bili dizajnirani da diktiraju nečiju vjeru. Vjernici, vođeni Duhom Svetim, slobodno su predali svoju savjest Riječi Božjoj; pod uticajem Duha Svetoga, došli su do istih zaključaka. U cijelom tijelu vladala je potpuna jednodušnost. Svi vjernici su se osjećali „spremni da svakom čovjeku koji ih pita“ daju razlog za svoju vjeru.

Danas vidimo upadljivu razliku u principima i praksi adventističkih

⁶⁴ John N. Loughborough, Review and Herald, 8. oktobar 1861.

⁶⁵ Deklaracija o temeljnim principima, koju su podučavali i praktikovali adventisti sedmog dana, 1872.

⁶⁶ Statistički godišnjak adventista sedmog dana za 1889, str. 147, Fundamentalni principi adventista sedmog dana.

vjerovanja u odnosu na naše pionire. Čuva se duh jedinstva disciplinovanjem članova zbog njihovog poricanja Osnovnih vjerovanja. U crkvenom priručniku, pod odjeljkom „Razlog za discipline“, čitamo prvu tačku koja navodi disciplinu za poricanje vjere u temeljna vjerovanja adventista sedmog dana.

„Razlozi za disciplinu:

1. Poricanje vjere u osnove jevandjelja i temeljna vjerovanja Crkve ili učenja doktrina suprotnih istima.“⁶⁷

Disciplinovati nekoga zbog njegove vjere nije ništa drugo nego iznudivanje savjesti. Svoju savjest trebamo predati samo Bibliji – ne bilo kom čovjeku, savjetima ili crkvenim kredima. Disciplinovanje članova zbog njihovog poricanja Temeljnih vjerovanja jasan je dokaz da crkva zaista imamo vjerovanje osim Biblije. Ne možemo iskoristiti slobodu naše savjesti u podložnosti Božjoj Riječi dok smo ograničeni na skup vjerovanja koja će, ako se dovedu u pitanje autoritetom Biblije, biti „disciplinovana“. U crkvenoj praksi zaboravljeni su temelji protestantizma i reformacije. Svim reformatorima je iznuđivana savjest po krajnju cijenu života. Martin Luter je slavno sproveo ovaj princip u svoju odbranu pred Skupštinom u Vormu.

„Osim ako nisam osuđen Svetim pismom i čistim razumom – ne prihvatom autoritet papa i koncila, jer su oni protivrečili jedni drugima – moja savjest je zatočena Riječi Božjoj. Ne mogu i neću se odreći ničega, jer ići protiv savjesti nije ni ispravno ni sigurno. Evo stojim, ne mogu drugačije. Bog neka mi pomogne. Amin.“⁶⁸

Ako jedan član adventista sedmog dana ima svoju savjest zatočenu Riječi Božjoj i nije u skladu s temeljnim vjerovanjima adventista sedmog dana, njegovu savjest ne bi trebala iznuđivati crkvena disciplina.

Adventistički pioniri bili su vrlo svjesni opasnosti od iznuđivanja savjesti članova crkve. Izražavanje njihovih uvjerenja nije bilo dizajnirano da formira jedinstvo. Bili su spremni da opravdaju svoju vjeru, iz Biblije, kada su ih pitali. Biblija je bila njihova jedina vjeroispovijest i predmet vjere.

Godine 1883. postojao je predlog da se crkveni priručnik uvede u Crkvu adventista sedmog dana. Ovaj predlog je odbijen nakon pomne

⁶⁷ Razlog za disciplinu, Priručnik Crkve adventista sedmog dana, 19. izdanje, revidirano 2015., ažurirano 2016., str. 62.

⁶⁸ Bainton, 182.

istrage odbora kojeg je imenovala Generalna konferencija. U članku „Nema crkvenog priručnika“ čitamo njihove razloge zašto nisu prihvatili predloženi crkveni priručnik.

„Dok su braća koja su se zalagala za priručnik uvijek tvrdila da takvo djelo ne treba da bude nešto poput kreda ili discipline, niti da ima autoritet da rješava sporna pitanja, već da se smatra samo knjigom koja sadrži savjete za pomoć onih s malo iskustva, ipak mora biti očito da bi takvo djelo, izdano pod okriljem Generalne konferencije, imalo sa sobom veliku težinu autora- teta i da bi ga konsultovala većina naših mlađih službenika. Postupno bi obli- kovalo i oblikovalo cijelo tijelo; a oni koji ga nisu slijedili smatrali bi se da nisu u skladu s utvrđenim principima crkvenog poretka. I, zaista, nije li to predmet priručnika? A kakva bi bila korist od jednog ako ne da se postigne takav rezultat? Ali da li bi ovaj rezultat, u cjelini, bio koristan? Da li bi naši službenici bili širi, originalniji, samopouzdaniji ljudi? Mogu li se na njih bolje oslanjati u velikim hitnim situacijama? Da li bi njihova duhovna iskustva vje- rovatno bila dublja, a njihov sud pouzdaniji? Mi mislimo da je tendencija sasvim drugačija.“⁶⁹

„Biblija sadrži našu vjeru i disciplinu. Ona potpuno oprema Božjeg čovjeka za svako dobro djelo. Ono što nije otkrila u vezi s crkvenom organi- zacijom i upravljanjem, dužnostima službenika i propovjednika i srodnim predmetima, ne bi trebalo biti striktno definisano i razvučeno u sitne speci- fikacije radi jednoobraznosti, već prepušteno individualnoj prosudbi pod vođstvom Svetog Duha. Da je bilo najbolje imati knjigu uputstava ove vrste, Duh bi nesumnjivo otisao dalje i ostavio jednu u zapisu sa pečatom nada- hnuća na njoj.“⁷⁰

Od 1883., Adventistička crkva sedmog dana je značajno porasla; pa je, radi pogodnosti, 1931. Komitet Generalne konferencije izglasao objavlji- vanje crkvenog priručnika. Crkva, kao organizovano tijelo, treba da vrši red i disciplinu u pitanjima organizacije i planova prosperiteta Crkve i misija. Ali nijedan odbor ne bi trebao vršiti vlast nad nečijom savješću i nečijim vjero- vanjem. Samo Bog ima pravo na ovu vlast. Zato je Biblija naša jedina vjera. Svoju savjest predajemo Riječi Božjoj, a ne čovjeku, niti grupi ljudi ili

⁶⁹ No Church Manual, The Review and Herald, 27. novembar 1883., str. 745.

⁷⁰ Ibid.

komitetu. Nasuprot tome, mnogi vjeruju da je Bog dao ovu vlast generalnoj skupštini Generalne konferencije. Ali takva ideja je zasnovana na pogrešnom predstavljanju jednog konkretnog citata. Hajde da pažljivo pročitamo ovaj citat.

„Povremeno, kada je mala grupa ljudi kojima je povjerenog generalno upravljanje radom, u ime Generalne konferencije, nastojala izvršiti nemudre planove i ograničiti Božje djelo, rekla sam da više ne mogu smatrati glas Generalne konferencije, koju predstavlja ovih nekoliko ljudi, kao Božji glas. Ali to ne znači da odluke Generalne konferencije sastavljene od skupštine propisno imenovanih, reprezentativnih ljudi iz svih djelova polja ne treba poštovati. Bog je odredio da predstavnici Njegove crkve iz svih djelova zemlje, kada se okupe na Generalnoj konferenciji, imaju vlast. Greška koju su neki u opasnosti da počine je u davanju umu i rasuđivanju jednog čovjeka, ili male grupe ljudi, punu mjeru autoriteta i uticaja koji je Bog dao svojoj crkvi u sudu i glasu Generalne konferencije koja se sastaje da planira prosperitet i napredak Njegovog djela.“ {EGW, 9T 260.2; 1909}

Sestra Vajt je istakla da svjetska skupština na sastanku Generalne konferencije zaista ima autoritet kao Božji glas, ali je veoma posebna u pogledu toga u čemu ima tu vlast.

Autoritet koji je Bog dao skupštini Generalne konferencije je „da planira prosperitet i napredak Njegovog djela“. Radi se o izradi planova misije, a ne o upravljanju vjerovanjima ili savješću. Božja crkva ima Njegov glas o vjerovanjima; Božji glas koji se odnosi na vjeru je Biblija. Biblija nam je sasvim dovoljna i mi smo slobodni da joj predamo svoju savjest. Nijedan sažetak bilo koje denominacijske vjere nema autoritet da diktira nečiju vjeru; kao ni fundamentalni principi, ili sadašnja fundamentalna vjerovanja. Sestra Vajt je bila vrlo jasna da je Biblija jedino pravilo vere i da bi svaka doktrina trebalo da se ispita Svetim pismom. U Velikoj borbi čitamo sledeće:

„Ali Bog će imati narod na zemlji koji će se pridržavati Biblije, i samo Biblije, kao standarda svih doktrina i osnovu svih reformi. Mišljenja učenih ljudi, zaključci nauke, vjeroispovijesti ili odluke crkvenih sabora, koliko god da su brojne i neusaglašene crkve koje ih zastupaju, glas većine niti jednog niti svega toga ne treba smatrati dokazom za ili protiv bilo koje tačke religijske vjere. Prije nego što prihvatićemo bilo koju doktrinu ili propis, trebali

bismo zahtijevati jasno ‘Tako govori Gospod’ u njenu podršku.“ {EGW, GC 595.1; 1888}

Sloboda savjesti je osnova protestantizma i reformacije. Nadamo se i vjerujemo da svaki adventista sedmog dana može iskoristiti slobodu da svoju savjest preda Bibliji bez da bude iznuđen disciplinom ili bilo kojim drugim sredstvom. Pitanje crkvenog vjerovanja i discipline postaje relevantnije danas, kada imamo obećanje da će Bog ponovo uspostaviti izvorni temelj naše vjere. Kao što je vjerskim vođama u Hristovo vrijeme bila povjerena dužnost da čuvaju Istinu i prepoznaju vrijeme Božjeg pohođenja, tako je danas vođama Crkve adventista sedmog dana. U nastavku ćemo predstaviti proročanstva koja je Bog posebno dao Crkvi adventista sedmog dana. U našem vremenu, poslednjem vremenu, svi stubovi naše vjere koji su se držali u početku će biti ponovo uspostavljeni. Neka svaki član Crkve adventista sedmog dana prepozna važnost probuđenja koje će Bog uspostaviti.

30. PROROČKI POZIV NA OBNOVU STARIH STUBOVA

Danas je Bog u poslu obnavljanja osnovnih principa. Imamo obećanje da će stari stubovi naše vjere biti sačuvani jer nas Bog poziva da te stubove obnovimo. Slušajmo Božju volju!

„Naš narod mora razumjeti razloge naše vjere i naših prošlih iskustava. Kako je tužno što toliki broj njih očito polaže neograničeno povjerenje u ljudе koji iznose teorije koje teže da iskorijene naša prošla iskustva i da uklone stare orientire! Oni koji se tako lako mogu voditi lažnim duhom pokazuju da već neko vrijeme slijede pogrešnog kapetana – tako dugo da ne razumnaju da odstupaju od vjere, ili da ne grade na pravim temeljima. Moramo podstaknuti sve da stave svoje duhovne naočare, da im oči budu pomazane kako bi mogli jasno vidjeti i razumnati prave stubove vjere. Tada će znati da ‘temelj Božji stoji čvrsto, imajući ovaj pečat, poznaje Gospod one koji su njegovi’ (2. Tim. 2:19). Moramo oživjeti stare dokaze vjere koji su jednom predani svetima.“ {EGW, SW 5. april 1904, Art. B, par. 1; 1904}

Kao što čitamo, Sotonin najveći napor je da promijeni našu konцепciju Božje ličnosti. Kako bi nas spasio od Sotonine prevare, Bog želi da

oživimo stare dokaze vjere date našim pionirima. Moramo razumjeti biblijske dokaze o tome zašto je „jedan Bog“ Otac, i da je On lično, duhovno biće. Proučavajući ovu temu, mi obnavljamo istoriju naših pionira.

„Gospod je objavio da će istorija prošlosti biti obnovljena dok ulazimo u završno djelo. Svaka istina koju je On dao za ove poslednje dane treba biti objavljena svijetu. Svaki stub koji je On postavio treba ojačati. Ne možemo sada da odstupimo od temelja koje je Bog postavio... Sada je potrebno obnoviti iskustvo ljudi koji su na početku imali ulogu u uspostavljanju našeg djela.“ {EGW, Ms129-1905.7; 1905}

Moramo proučiti sve stubove naše vjere, uključujući Božju ličnost! Bog je u poslu oživljavanja svoje istine, kao i svoje Zajednice. Ovo se neće dogoditi bez potresa među Božjim narodom. Imamo posebno svjedočanstvo o tome šta će uzrokovati rešetanje crkve:

„Pitala sam značenje rešetanja koje sam vidjela, i pokazano mi se da će to biti uzrokovano jasnim svjedočanstvom koje je iznio savjet Istinitog svjedoka Laodikejcima. Ovo će uticati na srce primaoca i navesti ga da uzvise standard i izlije pravu istinu. Neki neće podnijeti ovo jasno svjedočenje. Oni će ustati protiv toga, a to će izazvati rešetanje među Božjim narodom.“ {EGW, T04 34.4; 1857}

Sledeći citat nam daje detalje o tome koja će poruka sadržavati jasno svjedočanstvo.

„Gospod poziva na obnovu jasnog svjedočanstva iznesenog u prošlim godinama. On poziva na obnovu duhovnog života. Duhovne energije Njegovog naroda su dugo bile apatične, ali će doći do uskrsenja iz prividne smrti.“ {EGW, 8T 297.5; 1904}

„Molitvom i priznanjem grijeha moramo očistiti Kraljev put. Dok to radimo, sila Duha će doći do nas. Potrebna nam je pentekostalna energija. Ovo će doći, jer je Gospod obećao da će poslati svog Duha kao silu koja sve osvaja.“ {EGW, 8T 297.6; 1904}

„Pred nama su opasna vremena. Svako ko ima znanje o istini treba da se probudi i stavi sebe, tijelo, dušu i duh, pod Božju disciplinu. Neprijatelj nam je na tragu. Moramo biti potpuno budni, na oprezu protiv njega. Moramo obući sav Božji oklop. Moramo slijediti upute date kroz duh proroštva. Moramo voljeti i pokoravati se istini za ovo vrijeme. Ovo će nas spasiti od

prihvatanja snažnih zabluda. Bog nam je govorio kroz svoju riječ. On nam je govorio kroz svjedočanstva crkvi i kroz knjige koje su nam pomogle da razjasnimo našu sadašnju dužnost i položaj koji sada treba da zauzmem. Upozorenja koja su davana, red po red, pravilo za pravilom, treba poslušati. Ako ih zanemarimo, koji izgovor možemo ponuditi?“ {EGW, 8T 298.1; 1904}

„Molim one koji se trude za Boga da ne prihvate lažno za pravo. Neka se ljudski razum ne smješta tamo gdje treba da bude božanska, posvećena istina. Hrist čeka da zapali vjeru i ljubav u srcima svog naroda. Neka pogrešne teorije ne dobiju obrazloženje od ljudi koji bi trebali čvrsto stajati na platformi vječne istine. Bog nas poziva da se čvrsto držimo osnovnih principa koji se temelje na neupitnom autoritetu.“ {EGW, 8T 298.2; 1904}

Pravo svjedočanstvo koje će izazvati rešetanje je svjedočanstvo iz prošlih godina. Ovo svjedočanstvo je poruka sadržana u temeljnim principima pomiješanim sa savjetom Istinitog svjedoka crkve u Laodikeji.

Konačni ishod rešetanja biće Božje oživljavanje prvih snažnih iskuства naših pionira, koja su imali nakon velikog razočaranja. Sestra Vajt to potvrđuje nekoliko puta. Jedan primjer nalazimo u njenom dnevniku od 27. novembra 1902. godine.

„Duboko sam impresionirana Božjim Duhom da treba da prođemo kroz teška iskušenja. Svačija vjera će biti testirana. Moramo pažljivo proučiti stare oznake puta. Ova iskustva iz prošlosti treba oživjeti. Danilo treba da se upadljivo istakne sa Otkrivenjem datim Jovanu na ostrvu Patmos.“ {EGW, Ms2231902.11; 1902}

„U našem iskustvu u ovim poslednjim danima susrećemo se sa svim mogućim stvarima koje Sotona može izmisliti da bi učinio bezuspješnim utvrđene tačke naše vjere koje su, u promislu Božjem, bile tako blagoslovene. Ovi temeljni principi moraju se držati čvrsto do kraja. Čitajte Riječ Božju.“ {EGW, Ms2231902.13; 1902}

Opet, Bog nas poziva da se čvrsto držimo osnovnih principa do kraja.

„Mi smo narod koji drži Božje zapovijesti. U proteklih pedeset godina svaka faza jeresi bila je dovedena do nas, da bi pomutila naše umove u pogledu učenja riječi, posebno u vezi sa služenjem Hrista u nebeskoj sveti-nji, i porukom neba za ove poslednje dane, kao što su dali anđeli iz četrnaestog poglavlja Otkrivenja. Poruke svakog reda i vrste nametane su na

adventiste sedmog dana, da zauzmu mjesto istine koja je, tačku po tačku, tražena molitvenim proučavanjem i o kojoj svjedoči Gospodnja čudotvorna sila. Ali putokazi koji su nas učinili onim što jesmo, treba da se sačuvaju, i oni će biti sačuvani, kao što je Bog označio kroz svoju riječ i svjedočanstvo svog Duha. On nas poziva da se čvrsto držimo, sa stegom vjere, temeljnih principa koji su zasnovani na neupitnom autoritetu.“ {EGW, SpTB02 59.1; 1904}

Hajde da pažljivo proučimo osnovne principe.

„Živimo u vremenu kada svaki vjetar doktrine duva i kada oni koji misle da stoje podložni su padu. Živimo u vremenu kada Sotona nastoji usaditi sjeme skepticizma i nevjерstva u svaki um. Živimo u vremenu kada se zabluda tako podmuklo podučava da se vjera mnogih brzo podriva.“ {EGW, Ms143-1907.17; 1907}

„Oh, koliko gubimo zanemarujući privilegiju da besplatno jedemo hljeb života! Zar nećemo odlučno odbiti da nas zarobi neprijatelj naših duša? Zar nećemo staviti izvan našeg domašaja sve ono što odvraća um od istina koje Bog želi da naučimo? Potrudimo se da se upoznamo s knjigama koje jasno ocrtavaju istine za ovo vrijeme. Hajde da pažljivo proučimo temeljna načela poruke koju Božja djeca objavljaju širom svijeta. Budimo informisani o napretku ove poruke. Najsvečaniji posao je sada u toku – rad upozorenja nepokajanog svijeta na sudnji dan i skri dolazak našeg Spasitelja na oblacima nebeskim. Bog želi da svako Njegovo dijete ima ulogu u ovom velikom djelu. Pribjegnimo pomoći Gospodnjoj, pomoći Gospodnjoj protiv moćnih.“ {EGW, Ms143-1907.18; 1907}

U ovoj studiji imali smo priliku da se upoznamo sa „knjigama koje jasno ocrtavaju istine za ovo vrijeme“. Pogledali smo spise naših pionira o Božjoj ličnosti. Vidjeli smo „stare dokaze vjere koji su jednom predani svestima“. Ispitujući dokaze u vezi sa Božjom ličnošću, takođe smo vidjeli njihove dokaze za neprihvatanje doktrine Trojstva. Nažalost, zaboravili smo stub naše vere u vezi sa Božjom ličnošću, i pošto smo zaboravili, neophodno je da se sjetimo „puta na koji nas je Gospod vodio i Njegovog učenja u našoj prošloj istoriji,“ osnovnih principa. Iz tog razloga, napravili smo dubinsko proučavanje Božje ličnosti u suprotnosti sa sadašnjim razumijevanjem doktrine o Trojstvu.

31. PRISJEĆAJUĆI SE NJEGOVOG UČENJA U NAŠOJ PROŠLOJ ISTORIJI

Naše putovanje u ovoj studiji privodimo kraju. Započeli smo ovo putovanje snažnom objavom onoga što čini temelj naše vjere. Upoznali smo se sa istorijom i iskustvom naših pionira u osnivanju Crkve adventista sedmog dana. Vidjeli smo misiju i svrhu koju im je Bog dao u objavlјivanju poruka tri anđela cijelom svijetu. Ove poruke su protkane svim važnim doktrinama Biblije. Ove doktrine su ono što su naši pioniri nazvali temeljnim principima, ili stubovima naše vjere. Ove doktrine predstavljaju temelj naše vjere.

Jednom kada se upoznamo sa osnovnim principima koje smo imali na početku, prepoznajemo njihovu razliku u odnosu na sadašnja Osnovna vjeđovanja Adventističke crkve, posebno po pitanju „ko je Bog“? Uz to, sadašnjoj doktrini Boga nedostaje razumijevanje Njegove ličnosti. Drugim riječima, nedostaje mu razumijevanje kvaliteta ili stanja Boga kao osobe. Ova promjena u doktrini postaje važna u svjetlu prve andeoske poruke, koja se odnosi na Boga kojeg obožavamo. Da li je Bog kome se klanjamо trojedini Bog, ili je On jedan Bog, Otac, Pradavni, lično i duhovno biće?

Promjena u našem razumijevanju toga ko je Bog za adventiste sedmog dana nije bila trenutna; bile su potrebne godine kontroverzi da bi se došlo do sadašnjeg položaja. U ovim studijama nismo se upuštali u istoriju dalje od života Elen Vajt. Vidjeli smo da su se promjene počele događati u njeno vrijeme, kada je dr Kelog insinuirao osjećaj u vezi s Božjom ličnošću, što bi „zavelo umove onih koji nisu u potpunosti utemeljeni na temeljnim principima sadašnje istine“. On je insinuirao sumnju u jasna otkrivenja ličnosti Boga i Njegovog Sina, Isusa Hrista. Njegovi osjećaji su naišli na žestoke ukore od strane sestre Vajt i snažna upozorenja za crkvu, da izbjegne put sumnje u jednostavnu istinu izraženu u Osnovnim principima – da je jedan Bog lično, duhovno biće, i da je Hrist Njegov Sin, „rođen po izrazitoj slici Očeve ličnosti“. Tako je sestra Vajt čvrsto branila prve dvije tačke osnovnih principa.

Baš kao u vrijeme dr Keloga, kada su mnoga braća odstupila od

jednostavnosti Hristovog učenja, tako je i danas. Sestra Vajt je prorekla da će se ova promjena u razumijevanju Božje ličnosti dogoditi u Adventističkoj crkvi i da će biti neophodna ponovna uspostava našeg starog temelja vere. Hoće li se temeljni principi ponovo uspostaviti u našoj sredini? Ishod toga u potpunosti leži na svakom pojedincu koji čini tijelo Crkve adventista sedmog dana. Danas, ovaj dan i vijek, je kada će se ovo ponovno uspostavljanje dogoditi. Upozorenja i prekori izrečeni perom Duha proroštva nikada nisu bili relevantniji nego danas. Bog je dao konačni ishod u vaše ruke. Ako ova upozorenja dotiču srž vaše duše, Bog vas poziva da čvrsto stojite na platformi vječne Istine. On vas poziva da se čvrsto držite osnovnih principa, koji se zasnivaju na neupitnom autoritetu.

U nastavku predstavljamo dio pisma sestre Vajt dr Kelogu, u kojem nalazimo svečano upozorenje za nas danas u ponovnom uspostavljanju temelja naše vjere. Kada se upoznamo s istinom o Božjoj ličnosti i kontroverzi oko doktrine Trojstva, sledeće pismo zasja u novom svjetlu, s porukama i principima koji su vrijedni za nas danas, da bismo znali kako se ponašati u sadašnjem stanju stvari.

Temelj naše vjere

„Što se tiče knjige Živi hram, nebeski glasnik me je poučio da su neka od rasuđivanja u ovoj knjizi netačna i da bi ovo rasuđivanje odvelo umove onih koji nisu u potpunosti utemeljeni na temeljnim principima sadašnje istine. Ona uvodi ono što nije ništa drugo do nagađanje u vezi s Božjom ličnošću i gdje je Njegovo prisustvo. Niko na ovoj zemlji nema pravo da spekulise o ovom pitanju. ‘Ono što je sakriveno pripada Gospodu, našem Bogu, a ono što je otkriveno pripada nama i našim sinovima dovijeka.’“ {EGW, Lt232-1903.39; 1903}

„Ovlašćena sam od Gospoda da kažem da su osjećanja sadržana u *Živom hramu* u vezi sa Božjom ličnošću suprotna istini koju nam je Bog dao. Istinu za ovo vrijeme sada treba iznijeti pred narod. Naša braća i sestre u svakoj crkvi i na svakom mjestu treba pažljivo da se čuvaju da ne dopuste da im umovi budu zaokupljeni stvarima koje ih odvlače od vječnih stvari. Neprijatelj će iskoristiti neke od izjava datih u *Živom hramu* da iskuša neke kao što je iskušavao Adama i Eve u Edenu. Upozoravam našu braću da ne

ulaze u polemiku oko prisustva i ličnosti Boga. Izjave date u Živom hramu u vezi sa ovom tačkom su netačne. Pisma koja se koristi da potkrijepe tu iznesenu doktrinu su pogrešno primijenjeno Sveto pismo.“ {EGW, Lt232-1903.40; 1903}

„Upozorena sam da ne ulazim u polemiku u vezi sa pitanjem koje će se pojaviti oko ovih stvari, jer bi kontroverze mogle navesti ljudе da pribegnu podmetanjima, a njihov um bi bio odveden od istine Riječi Božje na pretpostavke i naglašanja. Što se više raspravlja o maštovitim teorijama, manje će ljudi znati o Bogu i istini koja posvećuje dušu.“ {EGW, Lt232-1903.41; 1903}

„Mi smo narod koji drži Božje zapovijesti. Poslednjih pedeset godina svaka faza jeresi bila je dovedena na nas, da bi se srušili temeljni principi naše vjere. Poruke svakog reda i vrste nametane su na adventiste sedmog dana da zauzmu mjesto istine, o čemu je od tačke do tačke svjedočila čudotvorna sila Gospodnja. Ali putokazi koji su nas učinili onim što trebamo biti su sačuvani, i oni će biti sačuvani, kao što je Bog označio kroz svoju Riječ i svjedočanstvo svog Duha. Iz velikog sistema istine kakvog su ga predstavili Božji glasnici, ne smije se ukloniti ni čioda.“ {EGW, Lt232-1903.42; 1903}

„Pozvana sam od Boga da stanem u odbranu istine koja nam je data dok smo slijedili vođstvo Onoga koji je put, istina i život. Neka se svaki pionir u radu čvrsto drži ove istine. Osobitosti naše vjere moraju se čvrsto držati stiskom vjere.“ {EGW, Lt232-1903.43; 1903}

„Basne koje u današnje vrijeme smišljaju neki medicinski misionari ne smiju se smatrati istinom. **Njihovo pravo porijeklo će uskoro biti otkriveno.** Vidjeće se da su nastali pod suptilnom moći velikog otpadnika, koji djeluje kao anđeo svjetlosti, **kontrolišući umove obmanama koje su toliko prikrivene da nastoji njima prevariti ako je moguće i same izabrane.**“ {EGW, Lt232-1903.44; 1903}

„Kakav uticaj osim uticaja varalice može navesti ljudе u ovoj fazi naše istorije da rade na podmukli, moćan način da sruše temelje naše vjere – temelje koji su postavljeni na početku našeg rada molitvenim proučavanjem Riječu i otkrivenjem. Na ovim temeljima gradimo zadnjih pedeset godina. Da li će novi temelj izgraditi ljudi kojima Bog nije dao posebno iskustvo koje je dao ljudima koje je odredio da uspostave temelje naše vjere? Ljudi koji

nastoje da izgrade ovaj lažni temelj mogu pretpostaviti da su pronašli novi put i da mogu postaviti jači temelj od onoga koji je postavljen. Ali ovo je velika obmana. Niko ne može postaviti drugi temelj osim onoga koji je postavljen.“ {EGW, Lt232-1903.45; 1903}

„Upućena sam da kažem našem narodu da su u prošlosti mnogi po-duzeli izgradnju nove vjere, uspostavljanje novih principa. Ali koliko je dugo stajala njihova zgrada? Ubrzo se raspala u komade; jer nije utemeljena na Stijeni.“ {EGW, Lt232-1903.46; 1903}

„Nisu li prvi učenici morali da se susreću sa ljudskim izrekama? Zar nisu morali da slušaju lažne teorije, a zatim da čvrsto stoje, učinivši sve, da stoje, govoreći: ‘Niko ne može postaviti drugi temelj osim onoga koji je postavljen?’ Jedna klasa za drugom su se dizale s lažnim doktrinama, jer su ljudi bili tako malo upoznati s Bogom.“ {EGW, Lt232-1903.47; 1903}

„Braćo moja i sestre, proučite trinaesto, četrnaesto, petnaesto, šes-naesto i sedamnaesto poglavlje Jovana. Riječi ovih poglavlja objašnjavaju same sebe. ‘Ovo je život vječni,’ objavio je Hrist, ‘da upoznaju Tebe, jedinog istinitog Boga, i Isusa Hrista, koga si poslao.’ U ovim riječima se jasno govorи o ličnosti Boga i Njegovog Sina. Ličnost jednog ne ukida potrebu za ličnošću drugog.“ {EGW, Lt232-1903.48; 1903}

„Boga nikada ne može razumjeti nijedno ljudsko biće. Njegovi putevi i Njegova djela nisu otkriveni. U vezi sa otkrivenjima koja je On o sebi napravio u svojoj Riječi, možemo razgovarati. Ali kada dođe do govora ili pisanja o Božjoj ličnosti i prisutnosti, recimo: ‘Ti si Bog, i tvoji putevi se ne mogu otkriti.’“ {EGW, Lt232-1903.49; 1903}

„Svetogrđe je stavljati u umove mladih i starih sjeme spekulacija o ovoj temi. Takvo sjeme, posađeno i ostavljeno da raste, izniknuće i donijeti žetvu nevjerničkih osjećaja. Dajem ovo upozorenje svima. Ne želimo takvu sofistiku kakva je predstavljena u *Živom hramu*. Ima odličnih stvari u toj knjizi. Ali ima i kukolja među pšenicom. Knjiga sadrži mnoge ispravne ideje, ali sadrži i izjave koje mogu naškoditi. Oni koji prihvate kukolj za žito naći će da gube osjećaj za Božju veličinu i dovode ga u jeftinu uobičajenost. Ovo je djelo velikog prevaranta. Našu braću ne treba pozivati iz svog rada da proučavaju pitanje gdje je Bog i šta je On. Ne smijemo se usuditi da ulazimo u ovu diskusiju, da ne bismo bili uništeni. Kada je Božji kovčeg odnesen iz

filistejske zemlje u izraelski logor, znatiželja je navela ljudе iz Betšemešа da ga pogledaju. Bog je bio nezadovoljan i mnogi su bili pogođeni smrću.“ {EGW, Lt232-1903.50; 1903}

„Razgovarajmo o Hristu, Njegovoј pre-egzistenciji, Njegovoј poniznoј službi, Njegovoј silnoј moći, Njegovoј budućoj ličnoј slavi u nebeskim dvorovima. Sin Božji vraća u život koga hoće. ‘Sve što Otac ima je Moje,’ kaže On. ‘Ja i Moj Otac smo jedno.’ On ima veličinu, sadašnju i perspektivnu, koja zbunjuje ljudsku koncepciju. Svojom dugom ljudskom rukom On okružuje ljudski rod, dok svojom božanskom rukom hvata tron Beskonačnog.“ {EGW, Lt232-1903.51; 1903}

„Postoji znanje o Bogu i Hristu koje svi koji se spasavaju moraju imati. ‘Ovo je život vječni,’ kaže Hrist, ‘da upoznaju Tebe, jedinog istinitog Boga, i Isusa Hrista koga si poslao.’ I opet kaže: ‘Ako neko hoće za mnom, neka se odrekne sebe, neka uzme krst svoj i neka ide za mnom.’ Svima koji Ga prime kao svog Otkupitelja, On daje moć da postanu sinovi Božji. Svi koji istinski vjeruju u Njega biće nadahnuti vjerom i podignuti rukom Svemoći.“ {EGW, Lt232-1903.52; 1903}

„Oni koji u vjeri ne primaju Božji plan za iskupljenje ljudskog roda uprkos Duhu blagodati, i u poslednji veliki dan njihova presuda će biti: ‘Idite od Mene.’ Mrzeli su pravednost i gajili bezakonje i moraju biti zauvijek protjerani iz prisustva Božjeg, prognani iz sreće u smrt – vječnu smrt.“ {EGW, Lt232-1903.53; 1903}

„Oni koji u ovom životu vole Boga i njeguju misao o Njemu će koristiti svoje sposobnosti i svoje talente kao vjerni upravitelji, koristeći ih na najbolji način, ali ne tražeći nikakvu nagradu kao što im pripada. Dok se odriču sebe i slijede Isusa, podižući krst, otkriće da je krst lagan, i da je zalog, dok ga nose, da će im jednog dana biti data kruna vječnog života. Kakva će biti slava i dobitak i uživanje u tom vječnom životu koji će se dati samo onima za koje je pripremljen? Velika radost pobjednika će biti što je u prisustvu Hrista. ‘Gdje sam Ja, tamo će biti i moј sluga,’ izjavio je On. I molio se: ‘Oče, hoću da i oni koje si mi dao budu sa mnom gdje sam ja; da vide Moju slavu.’ Hrist govori o slavi prisutnosti svog Oca i doma svog Oca. Slava koja se treba otkriti svima koji su spašeni je slava koju je Hrist imao sa svojim Ocem prije nego što je svijet postao – **nepristupačan sjaj njihovog zajedničkog**

razgovora. Anđeli nisu bili primljeni na razgovore između Oca i Sina kada je postavljen plan spasenja. Ona ljudska bića koja nastoje da uđu u tajne Svevišnjeg, koji nastanjuje vječnost, pokazuju svoje neznanje o duhovnim i vječnim stvarima. Daleko bolje je da se, dok se glas milosti još čuje, ponize u prahu i mole Boga da ih nauči svojim putevima.“ {EGW, Lt232-1903.54; 1903}

Pravovremeno upozorenje

„Postoje oni koji su nastojali da izvrše svoje sebične namjere, bez obzira na uticaj koji bi to imalo na Božju stvar i djelo. Vrijeme je da takvi osjete unutrašnji rad milosti na svojim srcima, da medicinsko misionarski rad ne bude grubo pogrešno predstavljen. Neka naši medicinski misionari ne postanu toliko slični svijetu po navici i praksi da će se svjetovnjaci okrenuti od njih s podsmijehom, govoreći: ‘Ja sam jednako dobar kao i oni.’ Postoje slučajevi u kojima je medicinski misionarski rad vođen tako da bi bilo bolje izbaciti naziv ‘medicinski misionar’; jer je to loše predstavljeno, a Bog je obeščašćen.“ {EGW, Lt232-1903.55; 1903} „Živimo usred opasnosti poslednjih dana. Naši ljudi se sada moraju pokrenuti na posao koji je pred njima. Moramo da podignemo standard i objavimo poslednju poruku upozorenja svijetu koji nestaje. Oni koji imaju znanje o istini za ovo vrijeme sada treba da čvrsto drže zastavu s natpisom: ‘Božje zapovijesti i vjera Isusova.’ [Otkrivenje 14:12].“ {EGW, Lt232-1903.56; 1903}

„Molim svoju braću služitelje da se ispitalj, da vide da li su u vjeri ili ne. Ako prihvate spiritualističke predstave napravljene u Živom hramu, njihova stopala će uskoro kročiti zabranjenim stazama. Ove reprezentacije su Alfa doktrina koje bi odvele daleko od istine kakvu smo primili iz Riječi Božje. Prihvatanje ovih osjećaja rezultiraće slabom, kolebljivom vjerom. Ako je ovo učenje koje se treba davati u medicinsko-misionarskom djelu, neće proći mnogo vremena prije nego što nećemo imati temelj na koji bismo mogli stati. Primorana sam da kažem da su ovi pogrešni osjećaji sentimenti luka-vog neprijatelja i da ih ne treba predstavljati nikome od naših mladih koji žele da steknu obrazovanje u medicinsko-misionarskom smjeru. Zbog ove mladosti, govorim odlučno.“ {EGW, Lt232-1903.57; 1903}

„Vjera Božjeg naroda koja ističe mora imati uskrsenje. Uzvišenje ljudskog razuma počelo je djelovati među nama i otišlo je sasvim predaleko.

Ljudski razum je postavljen tamo gdje treba da bude božanska, posvećena istina. Hrist čeka da zapali vjeru i ljubav u srcima svog naroda. Neka pogrešne teorije ne dobiju obrazloženje od ljudi koji bi trebali čvrsto stajati na platformi vječne istine. Bog nas poziva da se čvrsto držimo osnovnih principa koji se zasnivaju na neupitnom autoritetu. On nas poziva da proučavamo riječi i djela Hrista, najvećeg misionara kojeg je ovaj svijet ikada upoznao.“ {EGW, Lt232-1903.58; 1903}

„Kada se um učitelja istine na bilo koji način odvoji od obične, samodričuće evanđeoske istine, on je spremam da primi izmišljena osjećanja koja se zovu istina. Obučena u odjeću svjetlosti, ova osjećanja su predstavljena drugima i prečesto nailaze na naklonost. Naloženo mi je da kažem članovima naših crkava: Držite se podalje od spiritualističkih ideja. Ne bavimo se basnama. Ne daj Bože da se našem narodu iznesu basne pod maskom istine. Ne daj Bože da iko od nas gradi na pijesku.“ {EGW, Lt232-1903.59; 1903}

„Gospod nam je dao jasnu, određenu poruku istine za ovo vrijeme. Hajde da objavimo ovu poruku. Proučavajmo Hristovo učenje i predstavimo ono što nam je On naredio da iznesemo. Onaj ko u svojoj vlastitoj mudrosti krene da propovijeda čudne stvari, koje mu Bog nije dao, nalazi umove spremne da se ukvase s novim idejama koje mora iznijeti. Sotona prati posao koji obavlja, a napori pravih Božjih slugu su mnogo teži. Napredovanje Njegove stvari je ometano, a Njegov Duh je ožalošćen.“ {EGW, Lt232-1903.60; 1903}

Molimo se da Bog progovori odlučno jasno u svačije srce čitajući ova upozorenja, kako ne bi sišao s temelja naše vjere. Bog nas poziva da se čvrsto držimo osnovnih principa koji se zasnivaju na neupitnom autoritetu.

32. POSLEDNJI POZIV

Kada se upoznamo sa osnovnim principima, posebno sa prvom tačkom koja se odnosi na Božju ličnost i gdje je Njegovo prisustvo, upozorenja sestre Vajt odjednom zasijaju u novom svjetlu. U svjetlu temeljnih principa, i kao zaključak ovih proučavanja, želimo iznijeti sledeća upozorenja:

„Sotona isprva oprezno iznosi svoje teorije, i ako vidi da su njegovi napori uspješni, on donosi teorije koje su još više obmanjujuće, nastojeći

odvesti muškarce i žene od temeljnih principa za koje je Bog osmislio da će biti zaštita Njegovog naroda.“ {EGW, Ms132-1903.40; 1903}

„Neka naši medicinski misionari ne prihvate teorije koje Bog nikome nije dao. Bog neće oprostiti ljudima za podučavanje teorija koje Hrist nije poučavao. On poziva svoju vojsku radnika da se svrstaju u red i zauzmu svoj stav pod zastavom istine. On ih upozorava da se čuvaju da ne zauzmu svoje vrijeme u raspravi o stvarima o kojima Bog nije ovlastio nijedno ljudsko biće da raspravlja.“ {EGW, Ms132-1903.41; 1903}

„Obucimo svaki komad hrišćanskog oklopa i čvrsto se oduprimo neprijatelju. Moraćemo upoznati pale anđele i princa sile tame. Sotona nikako ne spava; on je potpuno budan i igra igru života za duše naroda Božjeg. Doći će im sa laskanjem svih vrsta, u nadi da će ih navesti da odstupe od svoje odanosti. On želi da im skrene pažnju sa stvarnih pitanja na lažne teorije.“ {EGW, Ms132-1903.42, 1903}

„Službenici i ljekari, oglasite alarm. Pozovite Božji narod da bude istinit i vjeran. Budite na oprezu. Zapamtite da dok sarađujete s Bogom, za pomoćnike imate anđele koji se ističu snagom. Ne prihvatajte teorije koje iznose oni koji ne stoje na pravim temeljima, oni koji su očarani onim [čije] pravo značenje ne znaju.“ {EGW, Ms132-1903.43; 1903}

„Probudite se, braćo moja, probudite se i podignite znak opasnosti. Zvuk upozorenja. Neka vas niko ne nagovori da prihvate teorije koje su suprotne istinama Božje Riječi. Božje sluge imaju svečanu poruku koju treba da prenesu ovom palom, grijehom prokletom svijetu. Oni trebaju podignuti zastavu na kojoj su ispisane riječi: ‘Božje zapovijesti i vjera Isusova’. [Otkrivenje 14:12.] Oni koji rade u skladu s Bogom biće jednog srca i jednog uma. Sa nepokolebljivim žarom oni će objaviti poruku: ‘Pripremi se za susret sa svojim Bogom.’ [Amos 4:12.] Oni se neće ujediniti sa ljudima svijeta, već će čvrsto zauzeti svoj stav u odbrani principa istine.“ {EGW, Ms132-1903.44; 1903}

„Stvari se sada moraju nazvati pravim imenom. Otpale vođe ne treba poštovati kao ljudi koji čvrsto drže svoje povjerenje. Bog je ozbiljan sa nama. Moramo da oglasimo notu upozorenja.“ {EGW, Ms132-1903.45; 1903}

„Probudite se, za ime Hrista, probudite se. Neka Bog da uspjeh onima koji pokušavaju da razbude pospane čuvare. Za mnoge od onih koji se izjavljuju da su pastiri stada, Bog kaže: ‘Nevjerni su. Ostavili su svoju prvu

Ijubav. Ako se ne pokaju, doći će iznenada i maknuću njihov svjećnjak s njegovog mjesta.' [Vidi Otkrivenje 2:4, 5.]" {EGW, Ms132-1903.46; 1903}

„Idite odmah na posao, bez odlaganja. Koliko poziva Gospod mora da uputi prije nego što Njegov narod prestane da ga provocira pred Njegovim licem? Ako bi On postupao s njima prema njihovom nazadovanju, prema njihovoj svjetovnosti i načinu na koji su tamu nazvali svjetlom i svjetlost tamom, oni ne bi imali više poziva na pokajanje, nema više dokaza ili svjetla s kojima bi se igrali.“ {EGW, Ms132-1903.47; 1903}

„Božji narod Ga provocira svojim idolopoklonstvom i svojim sjedinjenjem sa svjetovnjacima. On kaže: 'Moj Duh se neće uvijek boriti s ljudima. Neću uvijek podnosići izopačenost onih koji vode duše s uskog puta na staze neizvjesnosti i laži. Osim ako oni koji su često bili ukoreni ne naprave odlučnu promjenu, biće ostavljeni da slijede svoj put.' Njegovi blagoslovi će biti uzeti od onih koji biraju tamu radije nego svjetlost, onih koji biraju lažne vodiče umjesto istinitih. Onima koji zanemare dokaze koji su im dati, ne praveći razliku između istine i zablude, darovano svjetlo će postati tama, a kako će ta tama biti velika.“ {EGW, Ms132-1903.48; 1903}

Neka nam Gospod pomogne da se probudimo za Njegove pozive. O-daberimo svjetlost radije nego tamu. Postavimo svoje noge na platformu vječne Istine. Vjerujmo i poslušajmo istine koje smo prvo prihvatali u vezi s ličnošću Oca i Sina, a blagoslovi će uslijediti.

„Lažov je onaj koji iznosi lažne teorije i doktrine. Onaj ko poriče ličnost Boga i Njegovog Sina Isusa Hrista, poriče Boga i Hrista. 'Ako ono što ste čuli od početka ostane u vama, i vi ćete ostati u Sinu i u Ocu.' Ako nastavite vjerovati i poslušati istine koje ste prvo prihvatali o ličnosti Oca i Sina, bićete spojeni s njima u ljubavi. Vidjeće se ono sjedinjenje za koje se Hrist molio neposredno prije svog suđenja i raspeća.“ {EGW, Ms23-1906.20; 1906}

Ako nastavimo u istini koju smo prvo prihvatali u pogledu ličnosti Oca i Sina, bićemo spojeni s njima u ljubavi. Kakvo obećanje! Potrebna nam je ova vitalna veza u našem hrišćanskom životu. Bez ostvarivanja ovog jedinstva za koje se Hrist molio, ne možemo ispuniti misiju koju je Bog dao za nas kao proročki pokret.

„Kakve se mogućnosti otvaraju mladima koji se drže božanskih garantija Božje Riječi! Teško da ljudski um može shvatiti koja je širina, dubina i visina duhovnih dostignuća do kojih se može doći ako postanete dionici

božanske prirode. Ljudski agent koji svakodnevno predaje poslušnost Bogu, koji postaje sudionik božanske prirode, nalazi zadovoljstvo svakodnevno u držanju Božjih zapovijesti, jer je jedno s Bogom. Od suštinske je važnosti da on ima jednako važan odnos s Bogom kao što ga ima i Sin prema Ocu. On razumije da jedinstvo za koje se Hrist molio može postojati između Oca i Sina.“ {EGW, Lt43-1895.18; 1895}

Bog nam je izložio sadašnje stanje u Adventističkoj crkvi. Izvršiće se obnova starog temelja. Osnovni principi će biti vraćeni i poruke tri anđela će biti objavljene u svom pravom svjetlu i sili. Jedina odluka koju trebamo donijeti je odluka vjernosti Njemu, bez obzira na cijenu. Da li ti i ja želimo da budemo dio toga? Blagoslovi će uslijediti dok se čvrsto budemo držali za ruku sveznajućeg Boga i Njegovih uputa. „Ali Bog je tako ispunio ono što je unaprijed objavio ustima svih proroka, da će njegov Hristos stradati. Pokajte se dakle i obratite se da se izbrišu vaši grijesi, da bi od Gospodnjeg lica došla vremena okrepe i da bi on poslao Isusa Hrista, koji je ranije najavljen.“ (Djela 3:18-20). Bog će uskoro izliti Duha Hristovog, koji nam je bio propovijedan. On će poslati Duha svoga Sina u naša srca „vapijući, Aba, Oče“ (Galatima 4:6). Zatim, osnažen silom sa visine, Njegov narod će objaviti, u glasnom poklicu poruke tri anđela. „A ova dobra vijest o Kraljevstvu propovijedaće se po cijelom svijetu kao svjedočanstvo svim narodima, i tada će doći kraj.“ (Matej 24:14). Hrist će sići sa Visine na nebeskim oblacima, praćen hiljadama i hiljadama Njegovih anđela, i On će nas odvesti kod svog Oca, da budemo tamo gdje je On, i da vidimo Njegovu slavu, slavu koju On imao s Bogom prije nego je svijet postao (Jovan 17:24, 5). On će nas uzeti u prisutnost svog Oca, i slava će nam se otkriti, „nepristupačan sjaj njihovog zajedničkog razgovora“. Tada će Bog obrisati sve suze s naših očiju, „i smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni bola više neće biti, jer prošlo je ono što je nekad bilo.“ (Otkrivenje 21:4). „I više neće biti nikakvog prokletstva. Božji i Jagnjetov presto biće u gradu i Bogu će služiti njegove sluge.“ (Otkrivenje 22:3) I onda iz srži našeg bića, u zahvalnosti Bogu za Njegov neizrecivi dar, svi su spašeni i „svako stvorenje koje je na nebu i na zemlji i ispod zemlje i na moru, i sve što je u njima, govoriće: ‘Onome koji sjedi na prestolu i Jagnjetu neka je blagoslov i čast i slava i vlast u vjekove vjekova.’“ (Otkrivenje 5:13) Amin!

Dodatak I

OSNOVNI PRINCIPI IZ 1889.

Mi vjerujemo,

I – Da postoji jedan Bog, lično, duhovno biće, tvorac svih stvari, sve-mogući, sveznajući i vječni; beskonačan u mudrosti, svetosti, pravdi, dobroti, istini i milosrđu; nepromjenjiv, i svuda prisutan od strane njegovog predstavnika, Svetog Duha. SZ: Izlazak 20:2-3; Ponovljeni zakon 6:4; Ponovljeni zakon 4:35; Psalam 83:18; Isaija 42:8; Isaija 43:10-11; Isaija 45:5-6; Mahalija 2:10; Psalam 139:7. NZ: Jovan 17:3; Djela 3:13, 26; Jovan 4:22-23; 1. Korinćanima 8:4-7; 1. Korinćanima 11:3; Galatima 3:20; Efescima 4:6; 1. Timoteju 2:5; Jakov 2:19.

II – Da postoji jedan Gospod Isus Hristos, [doslovni] Sin Vječnog Oca, onaj preko koga je stvorio sve stvari, i od kojih se one sastoje; da je uzeo na sebe prirodu Abramovog sjemena za iskupljenje naše pale rase; da je prebivao među ljudima, pun milosti i istine, živio kao naš primjer, umro kao naša žrtva, bio uskrsnut za naše opravdanje, uzašao na visinu da bude naš jedini posrednik u svetinji na nebu, gdje, po zaslugama njegove prolivene krvi, osigurava oprost i oproštenje grijeha svih onih koji mu se pokajnički obraćaju; i kao završni dio svog svešteničkog rada, prije nego što preuzme svoj prijesto kao kralj, izvršiće veliko pomirenje za grijeha svih takvih, a njihovi grijesici će tada biti izbrisani (Djela 3,19) i odneseni iz svetinje, kao što je prikazano u službi levitskog sveštenstva, koje je nagovijestilo i predočilo službu našeg Gospoda na nebu. Vidi Levitski zakonik 16; Jevrejima 8:4, 5; 9:6, 7; 2. Jovanova 1:3.

III – Da Sвето pismo Starog i Novog zavjeta dato Božjim nadahnućem, sadrži potpuno otkrivenje njegove volje čovjeku i jedino je nepogrešivo pravilo vjere i prakse.

IV – Da je krštenje uredba hrišćanske crkve, da slijedi vjeru i pokajanje, uredba kojom se sjećamo uskrsenja Hristova, jer ovim činom pokazujemo svoju vjeru u njegov pogreb i uskrsenje, a kroz to i u uskrsenje svih

svetih u poslednji dan; i da nijedan drugi način ne predstavlja te činjenice prikladnije od onoga koji Sveti pismo propisuje, naime, uranjanje. Rimljana 6:3-5; Kološanima 2:12.

V – Da novorođenje obuhvata cjelokupnu promjenu neophodnu da se uklopimo u kraljevstvo Božje i da se sastoji iz dva dijela; Prvo, moralna promjena uzrokovana obraćenjem i hrišćanskim životom (Jovan 3:3, 5); drugo, fizička promjena pri drugom Hristovom dolasku, pri čemu, ako smo mrtvi, uskrsavamo neraspadljivi, a ako živimo, u trenu, u tren oka, bivamo promijenjeni u besmrtnost. Luka 20:36; 1. Korinćanima 15:51, 52.

VI – Da je proroštvo dio Božjeg otkrivenja čovjeku; da je uključeno u ono Sveti pismo koje je korisno za pouku (2. Timoteju 3:16); da je dizajnirano za nas i našu djecu (Ponovljeni zakoni 29:29); da je toliko daleko od toga da bude obavijeno neprobojnom misterijom, već ono što posebno čini riječ Božju svjetiljkom našim nogama i svjetlošću našem putu (Psalm 119:105; 2. Petrova 1:19); da se izriče blagoslov onima koji ga proučavaju (Otkrivenje 1:1-3); i da, shodno tome, Božji narod treba da ga razumije dovoljno da mu pokaže njegov položaj u istoriji svijeta i posebne dužnosti koje su im date.

VII – Da je svjetska istorija od određenih datuma u prošlosti, uspona i pada carstava, i hronološki slijed događaja sve do uspostavljanja Božjeg vječnog kraljevstva, ocrtana u brojnim velikim lancima proročanstava; i da su se ova proročanstva sada ispunila osim završnih scena.

VIII – Da je doktrina o obraćenju svijeta i zemaljskog milenijuma bajka ovih poslednjih dana, sračunata da uljuljka ljude u stanje tjelesne sigurnosti i učini da ih veliki dan Gospodnji zatekne kao lopov u noći (1. Solunjanima 5:3); da drugi Hristov dolazak treba da prethodi milenijumu, a ne da slijedi; jer dok se Gospod ne pojavi, papska moć, sa svim svojim gadostima, treba da traje (2. Solunjanima 2:8), pšenica i kukolj rastu zajedno (Matej 13:29, 30, 39), a zli ljudi i zavodnici postaju sve gori i još gore, kao što Božja riječ objavljuje. 2. Timoteju 3:1, 13.

IX – Da se greška adventista 1844. odnosila na prirodu događaja koji

se tada dogodio, a ne na vrijeme; da nije dat nikakav proročki period koji bi dosegao drugi dolazak, već da je najduži, dvije hiljade i tri stotine dana iz Danila 8:14, okončan 1844. godine i doveo nas do događaja koji se zove čišćenje svetinje.

X – Da je svetilište novog saveza Božji šator na nebu, o čemu Pavle govori u Jevrejima 8. i nadalje, u kojem je naš Gospod, kao veliki prvosveštenik, služitelj; da je ovo svetilište antitip Mojsijevog šatora, i da je sveštešničko djelo našeg Gospoda, povezano s njim, antitip djela jevrejskih sveštenika iz predašnje dispenzacije (Jevrejima 8:1-5, itd.); da je ovo, a ne zemlja, svetilište koje treba očistiti na kraju dvije hiljade i tri stotine dana, što se u ovom slučaju naziva njegovo čišćenje, kao u tipu, jednostavno ulazak prvosveštenika u Najsvetije mjesto, da završi ciklus služenja koji je s njim povezan, tako što će izvršiti pomirenje i ukloniti iz svetinje grijeha koji su na njega prenijeti služenjem u prvom odjeljenju (Levitska 16; Jevrejima 9:22, 23); i da se ovo djelo u antitipu, počevši od 1844. godine, zapravo sastoji od brisanja grijeha vjernika (Djela 3:19), i zauzima kratak, ali neodređen vremenski period, po čijem završetku će se završiti djelo milosti za svijet i desiti se drugi Hristov dolazak.

XI – Da su Božji moralni zahtjevi isti za sve ljude u svim dispenzacijama; da su one sažeto sadržane u zapovijestima koje je Jehova izgovorio sa Sinaja, uklesane na kamenim pločama i pohranjene u kovčegu, koji je zbog toga nazvan „kovčeg saveza“, ili zavjeta (Brojevi 10:33; Jevrejima 9:4 itd.); da je ovaj zakon nepromjenjiv i vječan, budući da je prepis tablica pohranjnih u kovčegu u pravoj svetinji na visini, koja se takođe, iz istog razloga, naziva kovčegom Božjeg zavjeta; jer pod zvukom sedme trube rečeno nam je da se „Božji hram otvorio na nebu i pokazao se kovčeg njegovog saveza u njegovom hramu“. Otkrivenje 11:19.

XII – Da četvrta zapovijest ovog zakona zahtijeva da sedmi dan svake sedmice, koji se obično naziva subotom, posvetimo uzdržavanju od sopstvenog rada i vršenju svetih i vjerskih dužnosti; da je ovo jedina sedmična subota poznata Bibliji, jer je dan koji je bio odvojen prije nego što je raj izgubljen (Postanje 2:2, 3), i koji će se držati u obnovljenom raju (Isajja 66:22, 23);

da se činjenice na kojima se zasniva institucija subote ograničavaju na sedmi dan, te da nisu istinite ni za jedan drugi dan; i da su termini jevrejska subota, primijenjena na sedmi dan, i hrišćanska subota, primijenjena na prvi dan u sedmici, nazivi ljudskih izuma, u stvari nebiblijski i lažnog značenja.

XIII – Da je čovjek grijeha, papstvo, mislilo da promijeni vremena i zakone (Božji zakon, Danilo 7:25), i da je zavelo gotovo čitav hrišćanski svijet u pogledu četvrte zapovijesti, i da nalazimo proročanstvo o reformi u tom pogledu da se izvrši među vjernicima neposredno prije Hristovog dolaska. Isaija 56:1, 2; 1. Petrova 1:5; Otkrivenje 14:12.

XIV – Da Hristovi sledbenici budu osoben narod, koji ne slijedi mak-sime, niti se prilagođava putevima svijeta; ne voli njegove užitke niti se saglašava sa njegovim ludostima; utoliko što apostol kaže da je „ko hoće biti“ u ovom smislu, „priatelj svijeta, neprijatelj je Božji“ (Jakov 4:4); a Hrist kaže da ne možemo imati dva gospodara, ili, u isto vrijeme, služiti Bogu i mamonu. Matej 6:24.

XV – Da Sveti pismo insistira na jednostavnosti i skromnosti odijevanja kao istaknutom obilježju učeništva kod onih koji se izjašnjavaju da su sledbenici Onoga koji je bio „krotka i ponizna srca“, da nošenje zlata, bisera i skupocjenih haljina, ili bilo šta zamišljeno samo da ukrasi osobu i podstakne ponos prirodnog srca, treba odbaciti, prema stihovima kao što su 1. Timoteju 2:9, 10; 1. Petrova 3:3, 4.

XVI – Da sredstva za podršku evanđeoskog rada među ljudima treba prilagati iz ljubavi prema Bogu i ljubav prema dušama, a ne podizanje crkvenih lutrija ili prilika osmišljenih da doprinesu sklonostima grešnika koji vole zabavu i udovoljavaju apetitu, kao npr. kao sajmovi, festivali, večere od ostriga, čajanke, metla, magarac i luda druženja, itd., koji su sramota za deklarisanu crkvu Hristovu; da udio nečijeg prihoda koji je potreban u prethodnoj dispenzaciji ne može biti ništa manji prema jevanđelju; da je to isto kao što je Abram (čija smo djeca, ako smo Hristovi, Galatima 3:29) platio Melhisedeku (tip Hrista) kada mu je dao desetinu od svega (Jevrejima 7:1-4); desetina je Gospodnja (Levitska 27:30); a ova desetina nečijeg prihoda

takođe treba biti dopunjena prinosima onih koji su u mogućnosti, za podršku jevanđelju. 2. Korinćanima 9:6; Malahija 3:8, 10.

XVII – Da je prirodno ili tjelesno srce u neprijateljstvu s Bogom i njegovim zakonom, da se ovo neprijateljstvo može umanjiti samo radikalnom transformacijom sklonosti, zamjenom nesvetog za svete principe; da ovaj preobražaj slijedi pokajanje i vjeru, posebno je djelo Duha Svetoga i predstavlja regeneraciju, ili obraćenje.

XVIII – Da pošto su svi prekršili Božji zakon i ne mogu sami po sebi da ispoštuju njegove pravedne zahtjeve, mi zavisimo o Hristu, prvo, zaopravdanje za naše prestupe, i, kao drugo, za blagodat kojom možemo pružiti prihvatljivu poslušnost njegovu svetu zakon u vremenu koje dolazi.

XIX – Da je Duh Božji obećan da će se manifestovati u crkvi kroz određene darove, posebno nabrojane u 1. Korinćanima 12 i Efescima 4; da ovi darovi nisu osmišljeni da zamijene ili zauzmu mjesto Biblije, koja je dovoljna da nas učini mudrima za spasenje, kao što Biblija ne može zamijeniti mjesto Svetog Duha; da je, određujući različite kanale svog djelovanja, taj Duh jednostavno osigurao svoje postojanje i prisustvo s Božjim narodom do kraja vremena, da dovede do razumijevanja te riječi koju je nadahnuo, da uvjeri u grijeh, i da izvrši preobražaj u srcu i životu; i da oni koji poriču Duhu njegovo mjesto i djelovanje, jasno poriču onaj dio Biblije koji mu pripisuje ovo djelo i položaj.

XX – Da Bog, u skladu sa svojim jednakim odnosom prema ljudskom rodu, šalje objavu približavanja drugog Hristovog dolaska; i da je ovo djelo simbolizovano trima porukama iz Otkrivenja 14, od kojih poslednja donosi pogled na djelo reforme Božjeg zakona, da njegov narod može steći potpunu spremnost za taj događaj.

XXI – Da je vrijeme očišćenja svetinje (Vidi izjavu X.), sinhronizovano s vremenom objavljivanja treće poruke (Otkrivenje 14:9, 10), vrijeme istražnog suda, prvo, u odnosu na mrtve, i drugo, na kraju probe, u odnosu na žive, da se utvrdi ko je od mirijada koji sada spavaju u prahu zemaljskom dostojan učešća u prvom uskrsnuću, i ko je od mnoštva živih dostojan

prenosa – tačke koje se moraju odrediti prije nego što se Gospod pojavi.

XXII – Da je grob, kojem svi težimo, izražen hebrejskom riječju šeol i grčkom riječju hades, mjesto ili stanje u kojem nema rada, razmišljanja, mudrosti ili znanja. Propovjednik 9:10.

XXIII – Da je stanje na koje smo svedeni smrću stanje tišine, neaktivnosti i potpune nesvjesnosti. Psalam 146:4; Propovjednik 9:5, 6; Danilo 12:2.

XXIV – Da iz ove tamnice grobne, čovječanstvo treba da bude izvedeno tjelesnim uskrsenjem; pravednici koji imaju udio u prvom uskrsenju, koje se dešava prilikom drugog Hristovog dolaska; zli, u drugom uskrsenju, koje se dešava hiljadu godina nakon toga. Otkrivenje 20:4-6.

XXV – Da se na poslednju trubu živi pravednici mijenjaju u trenu, u tren oka, a s uskrslim pravednicima da se uznose u susret s Gospodom u zraku, da zauvijek budu sa Gospodom. 1. Solunjanima 4:16, 17; 1. Korinćanima 15:51, 52.

XXVI – Da se ovi besmrtnici potom odvode na nebo, u Novi Jerusalim, Očev dom, u kojem ima mnogo stanova (Jovan 14:1-3), gdje kraljuju sa Hristom hiljadu godina, sudeći svijetu i palim andelima, to jest, određivanju kazne koja će im se izvršiti na kraju hiljadu godina (Otkrivenje 20:4; 1. Korinćanima 6:2, 3); da za to vrijeme Zemlja leži u pustom i haotičnom stanju (Jeremija 4:23-27), opisana, kao na početku, grčkim izrazom ambis — „jama bez dna“ (Septuaginta, Postanje 1:2); i da je ovdje Sotona ograničen tokom hiljadu godina (Otkrivenje 20:1, 2), i ovdje konačno uništen (Otkrivenje 20:10; Malahija 4:1); pozornica propasti koju je napravio u svemiru budući na odgovarajući način, neko vrijeme, njegova sumorna zatvorska kuća, a zatim mjesto njegovog konačnog pogubljenja.

XXVII – Da na kraju hiljadu godina Gospod silazi sa svojim narodom i Novim Jerusalimom (Otkrivenje 21:2), zli mrtvi uskrsavaju i izlaze na površinu još neobnovljene zemlje i okupljaju se oko grada, logora svetih (Otkrivenje 20:9), a oganj silazi od Boga s neba i proždire ih. Oni tada bivaju

spaljeni, korijen i grane (Malahija 4:1), postajući kao da nisu ni bili. Ovadija 1:15, 16. U ovom vječnom uništenju od Gospodnjeg prisustva (2. Solunjani 1:9), zli se susreću s „vječnom kaznom“ koja im prijeti (Matej 25:46), a to je vječna smrt. Rimljanima 6:23; Otkrivenje 20:14, 15. Ovo je propast bezbožnih ljudi, vatra koja ih proždire je vatra za koju se „sadašnja nebesa i zemlja čuvaju...“, koja će svojom žestinom otopiti čak i elemente i očistiti zemlju od najdubljih mrlja prokletstva grijeha. 2. Petrova 3:7-12.

XXVIII – Da će nova nebesa i nova zemlja niknuti silom Božjom iz pepla stare, a ova obnovljena zemlja, sa Novim Jerusalimom kao metropolom i glavnim gradom, biće vječno nasleđe svetaca, mjesto gdje će pravednici zauvijek prebivati. 2. Petrova 3:13; Psalm 37:11, 29; Matej 5:5.

Dodatak II

NEAUTORIZOVANI IZVJEŠTAJI U SPISIMA ELEN VAJT

Željeli bismo vam predstaviti jedan citat Elen Vajt koji osporava zaključak o ličnosti Svetog Duhu. U ovoj studiji smo vidjeli da je Sveti Duh duh, a ne biće. Proučavajući Božju ličnost i mjesto gdje je Njegova prisutnost, vidjeli smo razliku između pojmove ‘biće’ i ‘duh’. Došli smo do zaključka da su Otac i Sin dva različita bića, koja egzistiraju kao osobe na svom mjestu, dok je Duh Sveti duh, sredstvo kojim su Otac i Sin svuda prisutni.

U međuvremenu, otkako je antitrinitizam kao pokret popularizovan širom svijeta, Adventistička crkva čini sve da ospori njegovu validnost i pomoći spisa Elen Vajt. Tako se skoro pojavio jedan citat koji kao podržava ideju da je i Duh sveti biće, kao što su Otac i Sin:

„Evo gdje dolazi djelo Duha Svetoga, nakon vašeg krštenja. Kršteni ste u ime Oca, Sina i Svetoga Duha. Vi ste podignuti iz vode da od sada živite u novom životu – da živite novim životom. Rođeni ste Bogu i stojite pod obořenjem i snagom **tri najsvetija bića na nebu**, koja su u stanju da vas sačuvaju od pada.“ {EGW, Ms95-1906.29; 1906}

Mnogi su našli na ovaj citat i predstavili ga kao dokaz da je Duh Sveti biće, a ne duh. U nastavku predstavljamo našu zabrinutost.

Izvor ovog citata je navodno Rukopis 95, 1906.

Ovaj citat je zapravo izvještaj sa propovijedi sestre Vajt održane u Oaklandu, Kalifornija, u subotu popodne, 20. oktobra 1906. Mnoge javne propovijedi Elen Vajt su stenografski objavljene i kasnije prepisane za objavljanje. Kada je sestra Vajt propovijedala, nikada nije imala pisani propoved. U to vrijeme nije bilo kasetofona koji je mogao precizno dokumentovati riječ po riječ. Jedina referenca koju imamo iz tog vremena je izvještaj stenografa. Ovo otvara mogućnost ljudske greške u izvještavanju, ili kasnijem uređivanju, prije objavljanja. Mnoštvo dokaza predstavljenih u ovoj knjizi jasno pokazuje da ova izjava nije u skladu s provjerениm citatima. Jasno rečeno, očigledno je da je napravljena greška u izvještaju ove propovijedi ili čak da je posrijedi grubi falsifikat.

Kako bi raščistila sve takve greške za buduće generacije, sestra Vajt nas zapravo upozorava kada su u pitanju neautentifikovani izvještaji o tome šta je možda rekla.

„A sada, svima koji imaju želju za istinom, rekla bih: Nemojte vjerovati neautentičnim izvještajima o tome šta je sestra Vajt uradila, rekla ili napisala. Ako želite da saznate šta je Gospod objavio kroz nju, pročitajte njena objavljena djela. Ima li nekih zanimljivosti o kojima nije napisala, nemojte željno sustizati i prenositi glasine o onome što je rekla.“ {EGW, 5T 696.1; 1889}

Objavljeni radovi Elen Vajt tokom njenog života predstavljaju tačan i autentičan materijal sestre Vajt. Proces objavljanja je osigurao da konačni proizvod bude originalan. Težina dokaza je da je i sama sestra Vajt bila uključena u proces objavljanja i da je pregledala rukopise prije štampanja.

„Iščitavam sve što se kopira, da vidim da je sve kako treba. Pročitala sam sav rukopis knjige prije nego što je poslat u štampariju.“ {EGW, Lt133-1902.4; 1902}

„Pomno sam pregledala sve svoje publikacije. Želim da se ništa ne pojavi u štampi bez pažljive istrage.“ {EGW, Lt491894.11; 1894}

Izjava da je Duh sveti biće nije bila dio procesa objavljanja jer se ova izjava pojavila nakon smrti Elen Vajt. Dakle, nije autentifikovana. Ne pripada njenom „objavljenom radu“. U ovome ne tražimo nikakvu zavjeru; mi se jednostavno pridržavamo vlastite sugestije Elen Vajt da ne pridajemo vjeru

ovim izvještajima. Godine 1990. *Ellen White Estate* je objavila zbirku njenih propovijedi i govora, a 2015. godine uključili su propovijedi i razgovore u dosije njenih rukopisa. Ne razumijemo zašto su to učinili jer propovijedi i govori ne sadrže rukopise Elen Vajt, već nekih stenografa. Ipak, iznad svakog rukopisa *EGW Estate* je naveo njegov izvor, bilo propovijed ili pismo. Ovo nam govori da li je citat potvrđen ili ne.

Za nas, ovi citati su neautentifikovani i, posebno, nevažeći u poređenju sa provjerениm radovima Elen Vajt. Ali ako neko bude insistirao na tome da se njene nepotvrđene izvještaje i objavljena djela vagaju podjednako, nećemo mu stajati na putu, jer bismo time još više pogurali zaključak o Duhu svetom kao biću. Pratimo zajedno.

Čak i u poređenju sa potvrđenim djelima Elen Vajt, takav Sveti Duh, biće, ne bi bilo jedno sa Bogom jer je Hrist bio „Jedino biće koje je bilo jedno sa Bogom“.⁷¹ Ovaj Duh sveti, biće, nije mogao „ući u sve Božje savjete i na-mjere“, jer je Hrist bio „jedino biće“⁷² koje je to moglo učiniti. Ovo Biće ne treba biti uzvišeno jer „treba da se uvise samo Otac i Sin“.⁷³ Duh Sveti, kao biće, ne bi se uklapao u poredak neba kao treće biće jer je Sotona bio „pored Hrista najuzvišenije biće u nebeskim dvorima“.⁷⁴ Ovaj Sveti Duh, biće, nije bio uložen u cijenu spasenja; niti je bio u savezu sa Ocem i Sinom da spase svijet, niti je bio obeščašćen ljudskim prestupom.

„Veliki dar spasenja stavljen je u naš doseg uz beskrajnu cijenu za Oca i Sina.“⁷⁵

„U planu da se spasi izgubljeni svijet, savjet je bio između njih oboje; savez mira bio je između Oca i Sina.“⁷⁶

„Ali u prestupu ljudskom obeščašćeni su i Otac i Sin.“⁷⁷

Takov Sveti Duh, biće, ne uklapa se u harmoniju sa vjerodostojnjim izvještajima Elen Vajt, niti sa Svetim pismom. Duh Sveti se zove ‘duh’, tako

⁷¹ EGW, Lt121-1897.7; 1897.

⁷² EGW, PP 34.1; 1890.

⁷³ EGW, YI, 7. jul 1898. par.2.; 1898.

⁷⁴ EGW, RH 9. avgusta 1898., par. 7; 1898.

⁷⁵ EGW, RH 21. novembar 1912, par. 2; 1912.

⁷⁶ EGW, ST 23. decembar 1897, par. 2; 1897.

⁷⁷ EGW, ST 12. decembar 1895, par. 7; 1895.

da je isključivo duh.

Mnogi citati sestre Vajt potiču iz propovijedi ili govora koji su objavljeni nakon njene smrti. U nastavku ćemo vam predstaviti nekoliko o kojima se najčešće raspravlja u nastojanju da se dokaže da je sestra Vajt bila trinitarka. Pozivamo sve da odvagaju ove citate sa njenim potvrđenim i objavljenim radovima, onima tokom njenog života.

„I tada su dotaknute zlatne harfe, i muzika teče svuda kroz nebesku vojsku, i one padaju i obožavaju Oca i Sina i Svetoga Duha.“⁷⁸ [Propovijed / Misli o Mateju 4. Oakland, Kalifornija, 24. jul 1906; Prethodno neobjavljeno.]

„Moramo shvatiti da Sveti Duh, koji je osoba onoliko koliko je Bog osoba, hoda ovim terenima.“⁷⁹ [Razgovor/Izvodi iz govora koje je dala gospođa E.G. Vajt na otvaranju Koledž hola, Avondejl i u crkvi Avondejl]

⁷⁸ EGW, Ms139-1906.32; 1906.

⁷⁹ EGW, Ms66-1899.11: 1899.